

ПОЛ ДОХЪРТИ БЕЗБОЖНИКЪТ

Част 2 от „Загадките на Александър Македонски“

Превод от английски: Мариана Димитрова, 2003

chitanka.info

ИСТОРИЧЕСКИ ЛИЧНОСТИ В ТЕКСТА

МАКЕДОНСКО ЦАРСКО СЕМЕЙСТВО

Филип Македонски — цар до убийството му през 336 г. пр.Хр.; баща на Александър

Олимпиада — дъщеря на царя на молосите, съпруга на Филип, майка на Александър; сърегентка на Македония по времето на завладяването на Персия от Александър

Александър — син на Филип и Олимпиада

МАКЕДОНСКИЯТ ДВОР

Черния Клит — брат на дойката на Александър; личен телохранител на Александър

Хефестион — близък приятел на Александър

Аристандър — придворен магьосник, съветник на Александър

Аристотел — учител на Александър в горите на Миеза; гръцки философ

Сократ — атински философ; признат за виновен в „безбожие“, принуден да изпие отрова

Апелес — ефески художник, придворен художник на Александър

ПЪЛКОВОДЦИТЕ НА АЛЕКСАНДЪР

Парменион, Птолемея, Селевк, Аминт, Антипатър (оставен като сърегент в Македония), Неарх, Никанор

ПЕРСИЙСКИ ДВОР

Дарий III — цар на царете

Мемнон Родоски — гръцки наемник на служба при персите, един от малкото пълководци, които са успявали да победят македонската армия

Багей — везир, екзекутиран по заповед на Дарий III

ПРЕДГОВОР

През 336 г. пр.Хр. Филип Македонски загива в зенита на славата си, убит от бивш любовник, точно когато трябва да получи признанието на завладените от него държави. В Гърция и Персия цари радост — нарастващото превъзходство на македонското царство ще бъде обуздано. Подозрението за убийството на Филип пада веднага върху жена му — известната му с интригите си Олимпиада, царицата вещица, и върху единствения им син, младият Александър. Враговете на македонците тайно предвкусят една възможна гражданска война, която ще унищожи Александър и майка му, и ще сложи край на заплахата за гръцките държави, както и за разрастващата се персийска империя на Дарий III. Скоро Александър им доказва, че грешат. Съвършен актьор, хитър политик, безмилостен боец и блестящ военачалник, за две години той смазва всяка съпротива в държавата, побеждава дивите племена от север и е обявен за върховен военачалник на Гърция. Той става предводител на новия поход срещу Персия, за да отмъсти за нападенията на Кир Велики и неговите наследници срещу Гърция столетие по-рано.

С пълното унищожение на великата Тива, родния град на Едип, Александър показва, че няма да търпи съпротива. След това поема на изток. Обявява, че е готов да отмъсти за нещастията на гръците. Дълбоко в себе си той иска да задоволи жаждата си за завоевания, да стигне края на света, да докаже, че е по-велик воин от Филип, да спечели благоволенieto на боговете, както и да потвърди разпространяваните от майка му слухове, че е заченат от бог.

През пролетта на 334 г. пр.Хр. Александър събира войските си в Сестос, докато зад проливите Дарий III, неговият „пазител на тайните“, Митра и военачалниците му планират пълното унищожение на самозабравилия се македонски цар. Но Александър е готов за тотална война. Той прекосява морето, стъпва в Азия и разбива персийската войска при Граник. После поема на юг, завземайки важни градове, в търсене на пристанище, където може да влезе флотата му.

Тогава Александър завзема „Златния Ефес“. Подобно на много гръцки градове, на европейския континент или в персийската империя, Ефес се разкъсва от политически борби — богатите, консервативни олигарси подкрепят персийските закони и яростно се противопоставят на демократите. Александър навлиза в този водовъртеж от насилие, смразяващи интриги и предателства. Дарий и Митра го наблюдават: може би Александър ще бъде впримчен в кървавата политика на Ефес и ще забрави мечтите за война сред удоволствията, които предлага този разкошен град. Персите и гърците тайно заговорничат едни против други. Дарий се надява да притисне Александър веднъж завинаги и да го унищожи напълно, докато върховният военачалник на Гърция крои планове как да се измъкне от мрежата, която се затяга около него...

ПРОЛОГ

„Александър стигнал до Ефес за три дни... Жителите на града, освободени от страха от своите политически господари, горели от нетърпение да избият мъжете, които били призовали Мемнон.“

Ариан, „Походите на
Александър“
Книга 1, глава 18

Ефес Великолепният, градът на гръцката Артемида и персийската Анахита, се беше превърнал в обител на смъртта и разрушението. Сега в града, наричан някога „Сребърния накит под златното слънце“, властваше Арес, богът на войната. Високи стълбове черен дим се издигаха към синьото небе и се разпръскваха като траурен воал над прекрасния град на Дарий, Царя на царете. Беше време на разчистване на сметки, на отмъщение за стари вражди и неправди, на ужасни убийства и безсмислени кланета. Широките улици, оградени от смокинови и маслинови дървета, бяха осеяни с трупове. Сиво-зеленият блясък на кипарисовите горички беше затъмнен от ярки пламъци и лют дим. Никъде нямаше спасение. Живите си отмъщаваха дори на мъртвите. В голямото гробище в западната част на града разкошните гробници, украсени с бронзови бикове или мраморни вази с дълги гърла, бяха ограбени и плячкосани. Трупове бяха изкопани, за да бъдат изгорени или обесени на близките дървета. Омразата заливаше града като река. Могъщите олигарси барикадираха портите си и укрепваха високите стени на домовете си. Други, надявайки се на боговете, се криеха в храмовете, хвърляха се в краката на статуите, които гледаха безизразно към бегълците, скрили се от злобата на своите съграждани.

Вонята на развалено месо, плодове и подправки от пазара се смесваше с металния дъх на кръвта и смрад от разлагаща се плът.

Много къщи бяха опразнени и портите към дворовете им зееха. Мародери и крадци се къпеха във фонтаните им или отдъхваха под увитите с лозници колони. Причина за целия този ужас беше бягството на персийския гарнизон. Бяха пристигнали покрити с прах пратеници, които крещяха, че Александър Македонски, варваринът, дошъл отвъд морето, е унищожил персийската войска при река Граник. Победителят беше поел на юг по йонийското крайбрежие и завземаше град след град. Сардис с масивните стени и високите бронзови порти беше паднал като узряла смокня; персийският началник на гарнизона беше излязъл да посрещне Завоевателя, предлагайки му ключовете на града и на императорската съкровищница.

Новините за всичко това бяха връхлетели Ефес като буря. Александър, цар на Македония, върховен военачалник на Гърция, победител на персийската войска, идваше, за да поиска своето. Съперничествата и враждите бяха изплували като мръсотия в чиста вода. Двете големи политически фракции се бяха втурнали да разчистят сметките си като обикновени войници. Богатите и властните олигарси, които се бяха съюзили с персийските управници, трябваше да посрещнат гнева на демократите, които смятаха, че е настъпил техният час. Две години преди това, македонският военачалник Парменион беше изпратен от бащата на Александър, Филип, да прекоси Хелеспонт и да изгради предмостие. Парменион беше нападнал изненадващо Ефес, беше свалил олигарсите и издигнал демократите на власт. Беше издигнал статуя на Филип в недовършения храм на Артемида, но завръщането на персите го принуди да се оттегли. Олигарсите си бяха върнали властта: статуята на Филип беше унищожена и бяха последвали кървави репресии срещу демократите. Сега колелото на Фортуна отново се беше завъртяло. Часът на Македонецата най-после бе дошъл. Щом персийският гарнизон започна да отстъпва, бойният вик на македонската войска огласи улиците на Ефес. Скрытите оръжия бяха извадени, тълпата от бедняшките квартали се въоръжи и потърси възмездие.

Окото на бурята, центърът на кървавите екзекуции, беше широката агора, главният пазарен площад. В единия край се издигаше недовършеният храм на Артемида, който беше изгорял при загадъчни обстоятелства през нощта, когато се бе родил Александър Македонски. От двете други страни се издигаха залата за събрания и постройките

на градския съвет. От четвъртата страна се простираше рисувана колонада, където в мирни времена ефесци се разхождаха сред аромата на цветята, наслаждаваха се на украсените басейни, които блестяха пред мраморните сгради, вдъхваха уханието на лотосовите цветове. Всичко това беше изчезнало. Трупове, целите в кръв, лежаха по корем в чистите някога води. Други, със счупени вратове, висяха на железните скоби, на които преди бяха окачени кошници с цветя. Шатрите и сергиите на пазара бяха разчистени. Беше създаден трибунал за съд по съкратената процедура. В Рисуваната колонада водачите на демократите — Пелей, Агис и Дион, седяха с кръстосани крака зад голяма маса; до тях, въоръжен с бронзов стилус^[1] и черни навосъчени таблички, се беше разположил главният им писар. Хезиод, влиятелен златар, записваше сега присъдите. Тълпата заливаше обляния от слънце площад под стълбите. Множеството изпълняваше ролята и на съдебни заседатели, и на палач. Тримата съдии седяха на масата, докато градските главорези влачеха пленниците си пред тях. Процесите бяха кратки и жестоки.

— Този човек — викаше обвинителят, — снабдяваше персите и олигарсите с храна и вино!

Не бяха нужни доказателства, защото името на жертвата отдавна фигурираше в таен списък — смъртната му присъда беше предварително подписана. Самообявилият се за главен архонт Агис — едър мъж с глас на роден оратор, ставаше на крака и се провикваше към тълпата:

— Какво ще кажете? Виновен ли е или невинен?

Отговорът беше винаги един и същ.

— Виновен! Виновен! Виновен! Смърт! Смърт! Смърт!

Завличаха нещастника встрани и го обесваха на една от железните скоби, обезглавяваха на стълбите или, в зависимост от настроението на палачите, му прерязваха гърлото, а трупът захвърляха в свещените води. Екзекуциите бяха започнали още призори. Една от страните на Рисуваната колонада вече беше запълнена с отрязани глави, а купчината обезглавени трупове вонеше под обедното слънце. Навсякъде имаше кръв. Тя капеше от стълбите и образуваше тъмни локви, следваше линията на павираните пътеки на агората, цапаше сандалите и босите крака на тълпата. Екзекуциите бяха наблюдавани от елитен отряд македонски стражи, облечени в сребърни брони и

червени туники, с кръгли бронзови щитове и наколенници от същия метал. Носеха фригийски шлемове, чийто конични върхове бяха украсени с бели пера — знак, че принадлежат към елитната царска гвардия. Те не се намесваха, нито помръдваха от наблюдателния си пункт на стълбите, които водеха нагоре, към храма на Артемида. Стояха в боен строй, с вдигнати щитове и леко наведени копия. От двете им страни бяха строени два отряда от наемниците на Александър. Красивите им коринтски шлемове бяха украсени с боядисана в червено конска грива, а от наличниците се виждаха само очите, мустаците и брадичките им.

Войниците на Александър губеха търпение от безогледното и жестоко клане. Когато една млада жена беше обвинена и сетне отведена, за да бъде удушена, из редиците на македонците се понесе тих ропот. Но предводителят им Аминт имаше строги заповеди.

— Казах ви веднъж и го повтарям за стотен път — прошепна той на мърморещия си помощник. — Царят ми даде ясни заповеди. Нека убийствата продължат. Ще се намесим, само ако той нареди.

Помощникът, надлежно смъррен, отстъпи назад. Стиснал под мишница шлема си, Аминт наблюдаваше безучастно несекващите убийства. Македонските войски бяха стигнали Ефес миналата нощ — сега Александър беше на лагер пред градските стени. Той беше посрещнат с плодове, вино, венци и кръвожадните искания на водачите на демократите. Отмъщението беше ястието, за което те копнееха и то щеше да им бъде сервирано. Аминт само се надяваше, че Александър няма да чака твърде дълго, иначе тълпата щеше да излезе извън контрол. Не искаше да завладява наново града, сражавайки се за всяка къща.

— Завземете храма! — беше наредил Александър. Разноцветните му очи блестяха от възбуда. — Храмът на Артемида е свещен за мен, не предателите! Кръв трябва да се пролее и ще се пролее! Ще се намесите чак когато изпратя Теламон.

Аминт облиза пресъхналите си устни. Надяваше се, че мрачният тъмнокос лекар на Александър няма да се бави много. Като един от най-доверените съветници на царя, Теламон беше присъствал на дадената заповед. И той като другите беше възразил, но царят беше непоколебим: наказания трябва да има, докато той не нареди да спрат. Аминт страдаше от изгарящата жегга. Той погледна с присвити

очи към обедното слънце. Предишната вечер беше преял и препил и под ризницата и бойната кожена фустанела тялото му се къпеше в пот, разпръсквайки мириса на предпочитаното от него благовоние. Аминт отиде в сянката на една колона, засенчи очи и погледна отсреща. Този път цяло семейство беше изправено на съд.

— Кога ще дойде той? — настоя помощникът, който го беше последвал.

— Казах да млъкнеш! — изрева Аминт.

Войникът замълча. От другата страна на площада една фигура, скрита в сянката, наблюдаваше зловеците екзекуции. Мъжът беше облечен като просяк — с парцалива туника, покрита от кърпено войнишко наметало, чиято качулка беше спусната над лицето му. За всеки минувач, който би проявил любопитство, той беше само един скитник, покрит с прах, който беше дошъл да изпроси или задигне каквото може. Само сребърната верига около врата му, скрита от дебелия плат на туниката, издаваше истинското му положение. На веригата имаше сребърна оса, символ на легендарните кентаври, полухора-полуконе, изтребени от богочовека Херакъл, който имаше храм в същия този град.

Кентавърът, както сам се наричаше, внимателно наблюдаваше екзекуциите и лицето му не издаваше никакви чувства. Той дори не трепваше, докато мъжете, жените и децата от семейството на олигарха бяха обявени за виновни и избутани на площада за обща екзекуция. Той гледаше само съдиите. От мястото си можеше да наблюдава лицата им. Ето писаря Хезиод, дебел и потен, чиито черни очи бяха скрити в торбички от тлъстина. Агис в бялата си туника, със сребърните пръстени и гривни, които проблясваха, когато дадеше знак за поредното довеждане на затворници. Висок, с орлов нос и изпити бузи, Агис беше обръснал главата си в знак на траур за онези изгубени години, през които се беше подчинявал на персийските управници и техните съучастници измежду олигарсите. До него стоеше Пелей с гъстия си черен перчем, жестоки очи, месест нос и пълни устни. Той се наслаждаваше на клането. Роднините на Пелей бяха избити от олигарсите едва преди две години. И най-накрая Дион, правникът, с интелigentното си лице и хлътнали очи — млад мъж с големи амбиции. Той също беше изгубил близки при предишните

крвопролития. Присъстваше, за да придаде на ужасната саморазправа законен характер.

Кентавърът изтри потта от врата си и се зачуди дали господарят му не е някой от тези кръвожадни съдии. Размърда се и погледна към македонските войници отсреща. Канеше се да се върне на мястото си, когато група конници се зададе от алеята. Кентавърът присви очи. Конниците съпровождаха мъж в бяла туника и синя мантия, до когото яздеше червеночоса жена. Кентавърът беше ходил в македонския лагер и разпозна новодошлите. Александър беше изпратил своя лекар Теламон в града. Убийствата щяха да бъдат спрени. Кентавърът прехапа устни — Александър нямаше да се измъкне толкова лесно. Дарий, Царя на царете, и Митра, неговият пазител на тайните, още не бяха приключили с Ефес, нито пък Кентавърът и неговият господар.

В другия край на площада македонците се раздвижиха; един войник изтича нагоре по стълбите и направи жест, че това е краят на процеса. Тълпата неодобрително изрева, но замлъкна, когато от околните улици се зададоха македонци, въоръжени за бой. Наблюдателят в сянката беше видял достатъчно — кръвопролитие то беше приключило. Сега скрилите се олигарси щяха да избягат в любимото си светилище — храмът на Херакъл. Наблюдателят се усмихна мрачно. Това нямаше да бъде краят! Чакаше го още много работа, имаше много планове, но наградата си заслужаваше, реши той и облиза сухите си устни.

В Апанда, залата за аудиенции на Царя на царете, беше тихо. Безсмъртните, личните телохранители на Дарий III, стояха като истукани, с копия и щитове в ръце и разкошни дрехи, обшити с розетки и ромбове от скъпоценни камъни. Те присъстваха, за да охраняват царя и подстъпите към Червената къща, императорската съкровищница. Стояха с очи, вперени в ревящия огън, който гореше на издигнатата платформа в центъра на залата. Това беше Свещеният огън, възплъщението на Ахура Мазда, персийския бог на Скрития пламък. Императорският трон беше празен. Вече нямаше нужда от придворни и икономии, от носителите на ветрила и мухогонки, от Носителя на императорските благовония или Носителя на царската брадва. Залата изглеждаше мрачна, стенописите ѝ — избледнели. Тези

изящни фрески прославяха Царя на царете, унищожението на враговете му и обожанието на многобройните му подчинени народи: юдеи, еламити, меди, египтяни и дори онези странно облечени хора отвъд Хиндукуш. Един млад пазач нервно се размърда и стисна дългото копие с желязно острие, чиято основа беше оформена като ябълка. Той се взря през високите колони от кедрово дърво към трупа, напълнен с пясък, коленичил на едно столче; беше обърнат така, че стъклените очи на ужасната мумия бяха вечно приковани в императорския трон. Това беше трупът на Багей, който сваляше и издигаше царе в персийската империя, велик везир и влиятелен сановник. Багей беше проправил с отрова пътя на Дарий към трона и когато се обърна срещу протежето си, на свой ред беше отровен. Дарий никога нямаше да позволи предателството на Багей да бъде забравено.

— Той искаше слава — беше казал Дарий — и ще я получи. Искаше да бъде член на моя двор и ще бъде!

Затова на Багей бе отказано свещеното погребение. Вместо това трупът му беше почистен и мумифициран от египетския Пазител на мъртвите. После бе натъпкан с пясък и положен завинаги в поза на подчинение и покорност пред императорския трон. Стражът въздъхна. Не смееше да помръдне. Той беше Безсмъртен, един от избраните войници на Царя на царете, но въпреки това се чувстваше неловко, докато гледаше незрящите стъклени очи на трупа. Различаваше съвсем ясно всяка негова черта; кичурите коса, които стърчаха като приживе, тънките мустаци и брадата, тъмните очи и високите скули. Трупът беше коленичил, леко протегнал глава и събрал ръце, сякаш за вечна молитва. Колкото повече стражът го гледаше, толкова повече му се струваше, че тялото живее свой собствен живот. Не беше ли помръднала главата? Не проблеснаха ли очите? Не промълвиха ли нещо устните? Стражът отмести очи, дочул тихите стъпки на своя командир, който крачеше напред-назад, за да охранява галерията към Червената къща, където Царя на царете Дарий седеше заедно със своя Пазител на тайните Митра.

— Нервен ли си?

Сега командирът стоеше точно зад него. Стражът кимна недоловимо.

— Успокой се — каза командирът. — Това е божествено място, светиня на светините. Нищо зло не може да влезе тук. Божественият

пламък пречиства всичко и държи злите сили на разстояние.

Дарий, който беше в Червената къща, сигурно не би се съгласил с това. Той седеше в покоите на своя ковчезник, зад покритата със зелено сукно маса, върху която бяха разпръснати сметките на империята. Дарий погледна към Митра, чието слабо костеливо лице беше скрито под качулка. Обикновено царят се чувстваше спокоен тук, сред богатството и силата на своята империя, но днешният ден беше изключение. Вратите бяха плътно затворени и бронзовите им плочи блестяха като златни решетки в танцуващите пламъци на светилниците. Стените на съкровищницата бяха от дялан варовик с облицовка от кървавочервени емайлирани тухли, откъдето идваше името на двореца. Дворец, в който не можеше да проникне нито подслушвач, нито шпионин. Самият Дарий беше построил съкровищницата, за да пази не само богатствата, но и тайните му. Той погледна обсипания със звезди таван, подпиран от колони, чийто капители имаха формата на бичи глави, а основите — на странни крилати зверове, смесица между лъв, дракон и грифон. До тази стая се намираха подземията, в които имаше шестдесет хиляди таланта в златни кюлчета, тридесет — в златни дарици, имаше сандъчета и ковчезета, пълни с накити и скъпоценни камъни, медийски сикли, всички видове монети, които се използваша в империята. Дарий взе царския печат и се загледа в него, докато размишляваше върху думите на Митра. Печатът беше украсен със знака на божествения цар — слънчев диск, носен от орлови криле. Митра отново проговори, гласът му, малко по-силен от шепот, описваше събитията в западните провинции. Дарий се опита да овладее страха си. Погледна към фриза на стената, където беше изобразен как принася жертва пред огнен олтар и убива демони. Колкото повече говореше Митра, толкова повече нарастваше тревогата на Дарий. Беше му горещо и задушно, затова, без да се замисли, той свали красивата тиара, която носеше върху черната си, намазана с благовонни масла коса. Съжеляваше, че е облякъл красивата бродирана медийска роба от пурпурен и златен сатен. Искаше му се да е навън, на лов, да язди бърз кон през прохладната зеленина на някой от ловните си паркове. Но тази среща беше много важна: Митра му съобщаваше неща, които никой персийски придворен не би се осмелил и да помисли.

Дарий избърса капка пот от челото си. Митра млъкна.

— Толкова ли е зле? — промърмори Дарий, оставяйки печата. — Нима великият Ахура Мазда ни е изоставил напълно?

— Бяхме излъгани и заблудени — отвърна Митра. — Очаквахме македонецът да се лута като дете, изгубено в овощна градина. Вместо това той удари бързо и безмилостно като разярена пантера. Сардис падна, други градове отварят портите си. И Ефес е вече негов.

Дарий вдигна печата и го стисна в ръце.

— Плодовете на Граник — добави Митра.

Дарий кимна в знак на съгласие. Граник... Името обсебваше мислите му, когато беше буден и превръщаше сънищата му в кошмари. Беше пренебрегнал съвета на своя гръцки наемник Мемнон и беше изпратил войска, която да пресрещне Александър; тя беше унищожена, а гръцките наемници — избити или изпратени в робство в сребърните мини на Македония.

Дарий зашепна молитва. Трябваше да последва съвета на Мемнон и да не позволява на войската си да влиза в битка с Александър. Малко го утешаваше фактът, че отвън, на мястото за екзекуции, беше набита на кол покритата с восък глава на персийския военачалник.

— Какво можем да направим? — попита Дарий. — Ако се срещнем в битка с Александър, няма ли да стане втори Граник? Но не можем и да оставим звяра да броди необезпокояван.

Митра внимателно наблюдаваше господаря си. Беше уверен и спокоен. Дарий му вярваше напълно. Нали именно той разкри предателството на Багей и предупреди гордия и самодоволен Цар на царете да не влиза в битка с Македонеца. Дарий искаше да знае истината, затова щеше да я чуе.

— Александър е въодушевен — Митра се приведе над масата, вперил поглед в царя. — Превзел е Сардис и царската съкровищница. Мемнон е заел пристанището на Милет, а гръците нямат флота — той остро се изсмя. — Е, поне не такава, с която да се похвалят. Нашите кораби могат да подпомагат Мемнон, колкото се наложи.

— Ами Ефес? — възрази Дарий. — Ефес падна, а той е съвсем близо до Милет.

— Господарю — отвърна Митра, — ефесците се смятат за елини, а македонците считат за варвари. Демократите ще вземат властта и няма да искат да я дадат. Ефесците не искат да заменят един господар с

друг. Един гръцки поет сравнява градовете на Елада с пчелни кошери — всеки жител има жилище и го използва срещу съседа си.

— Не се интересувам от гръцка поезия — отвърна Дарий.

— Аз също, но когато стане дума да се вземат глави, да се предизвикат метежи, или да се предизвика бунт и недоволство...

Дарий се приведе напред.

— Можем ли да го направим?

Митра обхвана с жест всичко около себе си.

— Имаш злато и сребро. Александър може да контролира града, но ние имаме шпиони там.

— В Ефес?

— Кентавърът, господарю — Митра леко се усмихна. — Е, така го наричаме.

— Виждал ли си този шпионин?

— Не. Той е един от малцината, които наистина остават в сянка — Митра реши да каже на господаря си само онова, което се налагаше: личността на Кентавъра беше негова тайна и той нямаше да я издаде на никого.

— Защо го наричат така?

— Него ли, господарю? Може да е жена.

— Кентавърът! — настоя Дарий.

— Това е легендарно същество — отвърна Митра. — Получовек-полукокон. Според митовете кентаврите живеели в Тесалия. Гръцкият герой Херакъл ги изтребил.

— В Ефес има храм на Херакъл, нали?

— Да, господарю. В него има свещена реликва. Херакъл се влюбил в една красавица и за да я отведе къщи, трябвало да прекоси една река. Помагал ѝ един от последните останали кентаври, Нес, който се опитал да я отвлече. Херакъл го убил с една от отровните си стрели. Жената взела част от кръвта на кентавъра, която била заразена с отровата на лернейската Хидра.

— Защо го направила? — попита Дарий.

— Защото Нес я излъгал, че кръвта му помага против любовна магия. И когато след време я измъчвала ревност, тя подарила на Херакъл туника, напоена с кръвта на кентавъра. Херакъл я облякъл и тялото му се просмукало с отровата. След смъртта си той се възнесъл на Олимп.

— И какво общо има тази легенда с Александър?

— Всичко — промърмори Митра. — Херакъл е бил богоподобен. И Александър се смята за такъв. В центъра на храма в Ефес има сребърна ваза, а в нея друга, глинена. Според легендата в нея се пази отровата на Хидра. Тя била дарена на храма като оброк. Стои върху каменен пиедестал, заобиколена от жарава.

— И? — попита лаконично Дарий.

— Да се върнем на Ефес — продължи тихо Митра. — Преди много години нашият градоначалник започнал жестоко преследване срещу група убийци, които се наричали „Кентаврите“. Били бандити, крадци, престъпници. Ограбвали пътници, но главната им цел била да убиват, което правели умело и безмилостно. Винаги уведомявали жертвите си за своите намерения, като им изпращали сребърен медальон с образ на оса върху него. Тя се смятала за символ на кентаврите.

— И унищожил ли ги?

— Според доказателствата, да, господарю. Преди три години, когато започнаха проблемите с Македонца, аз започнах да търся шпиони в града — той сви рамене. — Обичайните — търговци, градски чиновници. Опитах се да вербувам шпиони и в двата лагера — в този на олигарсите, които вярват, че Ефес трябва да бъдат управляван от тях, и в този на демократите.

— А от простолюдието?

— Не, господарю, само между влиятелните и богатите, които искат да властват над тълпата. За гръцките градове е типично онова, което ти казах. Открих много добър шпионин, който прие името Кентавър.

Митра млъкна; нямаше да каже цялата истина — че този шпионин е работил за него, още преди Дарий Кодоман да узурпира трона.

— И какво ще направи този Кентавър?

— Още не знам, господарю, но нека помислим за Александър. Той се чувства победител, велик върховен военачалник и освободител, но войската му не надвишава повече от четиридесет и пет хиляди души. Мемнон още държи близкия Милет, а флотата ни кръстосва морето. Александър завзе и други градове — Митра внимателно

обмисляше думите си. — Във всеки град, господарю, той оставя гарнизон.

— Значи войската му намалява?

— Именно. Другата страна на монетата е, че тези градове могат да се превърнат в леговища на интриги и конспирации. Може да не им харесват нашите закони, но не искат някакво си македонско царче да ги командва, затова ще окуражаваме бунтовете и недоволството, за да отвлечем и отслабим силите на великия завоевател. Всеки град, в който влезе, ще го посрещне с вино и венци, с храна и скъпи дарове. Но щом гражданите видят как македонските войници плякосват по улиците им, скоро ще им се отще да бъдат освобождавани — Митра засмука устната си. — Ще се върнат към обичая си да водят война един срещу друг.

— Като пчели в кошер?

— Точно така, господарю. Всяка със своето жило.

— Ще успее ли Мемнон? — размишляваше Дарий. — Казват, че любимата книга на Александър е „Илиада“, че се смята за потомък на Ахил. В тази поема Ахил не убиваше ли един воин на име Мемнон?

— Да, господарю, но накрая и Ахил е убит, една стрела пронизва петата му, единственото място, където може да бъде ранен. Ефес може да бъде ахилесовата пета на нашия враг. Александър обича този град. През нощта, когато е роден, един луд изгорил големия храм на Артемида до основи. Олимпиада, царицата вещица, майката на Александър, твърди, че това е божи знак, че храмът изгорял, защото Артемида присъствала на раждането на Александър в Македония.

— Ама че глупост! — въздъхна Дарий.

— Александър вярва, че е истина.

— И този Кентавър ще му създаде проблеми?

Митра сведе поглед.

— Какво има? — ядосано попита царят.

Пазителят на тайните вдигна глава, отметна качулката си и потри обръсната си глава. Дарий не можеше да определи възрастта му — лицето му изглеждаше младежко. Въпреки изпития му и изпосталял вид, очите му блестяха живо.

— Господарю, не съм убеден дали Кентавърът е един човек или двама — възнамеряваше да обърка царя и да отклони вниманието му.

Дарий се изправи на подобния си на трон стол.

— Защо мислиш, че може да са двама?

— Убийците от Ефес се нарекли „Кентаври“, защото винаги работели по двойки: също като получовека полукон, смесица от две същества. Кентавърът изпрати шифровани съобщения до нашия градоначалник в Ефес. Писарят Рабин ми ги препрати. Кентавърът съобщава за различните интриги на олигарсите и демократите.

— Значи този Кентавър — подигравателно каза Дарий — може да се състои от демократ и олигарх?

— Възможно е — отвърна загадъчно Митра. — Кентавърът е и убиец. Той воюва и с олигарсите, и с демократите — напоследък бяха жестоко убити хора и от двете партии.

— Защо?

— За да се хванат за гушите! — Митра сви рамене. — Може би има по-дълбоки, по-лични причини. Както и да е, Кентавърът, а не някакъв гарнизон, войска или флота е най-голямата ни надежда да попречим на Александър да продължи на изток.

Дарий опря ръце на масата и се загледа към блестящите бронзови врати зад Митра. Ето, той стоеше в съкровищницата си, заобиколен от богатството на своята империя. Навън елитните му части, Безсмъртните, пазеха отвсякъде. В най-далечния край на палата, разпънати на кръстове, висяха трупове на жертвите му, онези, които бяха дръзнали да му се противопоставят или му бяха изменили с думи, дела, а в някои случаи — и с поглед. Въпреки това Дарий се чувстваше уязвим. Ефес и Сардис бяха отдалечени на много дни път, но македонската пантера вече властваше в тези градове, някога перли от короната на Дарий. Беше ли го изоставил Ахура Мазда? Беше ли омърсен свещеният огън? Напуснало ли го беше божественото присъствие? Дарий затвори очи. Понякога нощем, след като жените от харема му си бяха тръгнали, а от постелите още се носеше тежкото ухание на благовонията им, Дарий лежеше буден, въртеше се и се мяташе, загледан в мрака. Виждаше призраците на онези, които беше погубил, за да се изкачи на Пауновия трон. Това ли беше наказанието му? Щеше ли някой ден Александър да нахлуе през бронзовите врати и да ограби съкровищницата му?

— Какво ще правиш? — попита Дарий тихо.

Митра седеше със затворени очи и устните му се движеха сякаш в молитва.

— Как ще действваме? — настоя Дарий.

„Ти направи голяма грешка и аз отново те предупреждавам“ — Митра затвори очи. — Цитат от друг гръцки автор, Еврипид.

„Ти направи голяма грешка и аз отново те предупреждавам“ — повтори той. — Точно това ще направим с Александър, ще водим скрита война с всички средства, ще предизвикаме проблеми в Ефес, ще сринем авторитета му.

— Защо да не го убием? — попита Дарий. — Веднъж завинаги ще се отървем от него. Нож в сърцето или отрова?

— Може да се стигне и до това, господарю — съгласи се Митра. — Но въпросът е как? Трябва ни доверен човек, някой, на когото вярваме...

— Може ли този Кентавър да го направи?

— Може би, но нашият шпионин не бива да бъде разкрит. В кошера — Митра се усмихна — всеки има жило. По-добре Македонецът да бъде ужилен от някой свой близък.

— Но Александър се пази! Собственият му баща беше убит! А и онези, с които се е заобиколил Македонецът, го обичат. Заобиколен е с лекари. Но сред тях има един — продължи Дарий, — който някога е работил в нашата империя, макар да е македонец.

Митра вдигна един свитък и го разтвори.

— Теламон, господарю. Баща му е воювал заедно с Филип, но заменил меча с ралото.

— Може ли да бъде подкупен? — приведе се Дарий над масата.

— О, не — Митра поклати глава. — Ако Александър бъде убит, Теламон трябва да го последва.

Дарий въздъхна.

— Значи Пантерата ще бъде убита?

Митра кимна:

— Ако боговете пожелаят, господарю.

Дарий взе печата и се втренчи в изображението. Шепнеше молитва Александър Македонски да се озове в ръцете на Ариман, Злия.

Калистен, началник на отряда на щитоносците, известни като Орлите, патрулираше пред големите запечатани порти на храма на

Херакъл в Ефес. Той отново се обърна и с облекчение видя, че небето изсветлява и бледорозово сияние показва, че слънцето изгрява. Свали фригийския си шлем и потърка очи.

— Мразя нощната стража — промърмори той.

Калистен беше доволен, че след час ще го сменят. Хората му, някои свалили шлемовете, се бяха облегнали на стената. Едни спяха, други ядяха сухите си дажби. Чу звук от звънче. Отиде до масата на входа, взе малката камбанка и позвъни в отговор — уговореният знак, че всичко е наред. После развърза алената кърпа около врата си, цветът на неговия полк, и изтри потта под туниката си. Отново слезе по стълбите и се загледа към тимпана над портика, който изобразяваше една от многобройните битки на Херакъл срещу дивите племена от Тракия.

— Голяма работа, а?

Един войник от неговия отряд се беше приближил до него.

— Колко ли е старо?

Калистен присви очи. Храмът беше издялан от варовик и покрит с блестяща бяла мазилка. Тимпанът над входа беше изящно резбован, извисяващите се колони, мрачният портик, вратите от кедрово дърво и широкото стълбище, което водеше нагоре, му придаваха мрачна величественост. Отначало Калистен беше впечатлен, но сега беше уморен от това място и хората в него. Всъщност той мразеше Ефес с неговите портици, театри, храмове и широки прашни улици. Калистен беше македонец. Мечтаеше за прекрасни, осеяни с дървета долини, стремително течащи потоци и обсипани с цветя тучни ливади. Ефес беше съвсем различен — неспирно греещото слънце, трепкащите сенки, оживените, претъпкани пазари, миризливите улици, великолепните храмове и пищните паркове, смесица от величие и нищета.

— Колко стар е този храм? — изтръгна го от мислите му пазачът.

— Откъде мога да знам! — отвърна Калистен. — В Ефес непрекъснато се строят храмове. Сигурно е по-стар от мен или теб, може би е на сто, сто и петдесет години. А сега — той нагласи шлема си — трябва да се уверя, че е добре охраняван и ти ще ми помогнеш.

Войникът сподави една ругатня и съжали, че е напуснал удобното си местенце, но Калистен държеше на дисциплината. Като добър командир той беше оставил хората си да се нахранят и наспят,

докато обикаляше нагоре-надолу като куче пазач. Тръгнаха по тясната уличка отстрани на храма. Калистен опипваше външните стени, сякаш търсеше някаква скрита врата или вход.

— Защо се тревожиш? — попита войникът. — Всички вътре са в безопасност — и той посочи корнизата отгоре. — Дори маймуна не би могла да мине през тези прозорци, твърде високи и тесни са.

Калистен свали шлема си, отстъпи и погледна нагоре.

— Прав си, войниче — съгласи се той. — Шест прозореца на тази стена, два отзад и шест на другата. Но все пак трябва да бъдем сигурни.

Той мина зад ъгъла и спря пред задната врата на светилището. Тя беше още зарезана отвътре и запечатана със собствения печат на царя върху голяма буца пурпурен восък. Двата прозореца високо в стената бяха малки и кръгли. Калистен проучи земята, както и предишната вечер — нямаше отпечатъци, нито следи от стъпки, никой не беше минавал оттук. Той продължи обиколката си покрай другата стена и обратно към предния двор на храма.

— Защо е толкова важно да ги пазим?

— По две причини — отвърна Калистен. — Донеси ми вода и ще ти кажа.

Войникът бързо се върна с глинена чаша. Калистен изплакна устата си и изля останалата вода върху лицето си. Много му се искаше да свали ризницата, да съблече тежката кожена фустанела, а наколенниците и тежките бойни сандали вече му убиваха.

— Виждаш ли, момко, това е храмът на Херакъл, а нашият цар, благословен да е от боговете, смята, че е потомък на Херакъл, така че в известен смисъл този храм е негов.

Войникът сподави прозявката си. След голямата победа при Граник се беше сдобил с няколко накита и златни дарици. В Ефес си беше намерил хубава млада жена в квартала на майсторите на благоухания — с тъмни очи и остър език, но много умела в леглото. Него ако питаха, Александър може да се провъзгласи и за Зевс, стига добрите времена да продължаха.

— И той ще направи този храм свой дом?

— Не, не — разсмя се Калистен. — Първо, в храма има свещен предмет. Ти го видя снощи.

— А, онази сребърна ваза, заобиколена от жаравата? И защо е толкова свещена?

— Откъде да знам! — изръмжа Калистен. — Но Александър я пази като очите си. Ако ти и аз решим да я вземем, ще се озовем на кръста по-бързо, отколкото можеш да кажеш „Да пукне Дарий“.

— Ами онези хора? — попита войникът. — Онези, които се крият вътре.

— Те са водачите на партията на олигарсите — заяви Калистен. — Някога са живели като царе в Ефес, но дойде нашият цар и онези, които са били на власт, сега са по-зле и от чистачите на канавки.

Калистен си спомни кървавото петно, което беше видял на стълбите предишната вечер.

— Те ужасно се мразят помежду си, нали? — попита войникът. — Все още намираме трупове.

— Е, с това е свършено — Калистен пристъпи напред, търсейки петното. — Царят каза, че сега ще има мир и разбирателство, но тези в храма не му вярват, затова са се скрили там. Александър се закле със свещени клетви, че те ще бъдат в безопасност. Той иска да бъде така. Тези хора притежават пари и влияние. Представи си две кучета, синко, които постоянно се бият. Точно това е идеята на Александър — двете кучета управляват Ефес и той не иска едното да стане твърде силно или другото — твърде слабо. Затова каза на олигарсите да излязат. Те ще бъдат в безопасност, и косъм няма да падне от главите им.

Калистен погледна кедровите врати. Беше воювал и с Филип, и със сина му в дивите гори на Тесалия. Беше и при Граник, когато смазаха мощта на Персия. Калистен се гордееше, че усеща отрано опасността и макар всичко да изглеждаше мирно и спокойно, беше много неспокоен. Войникът усети това.

— Нищо няма да им се случи. Заключени са като девственици, а и Проканий е с тях.

— Така е.

Калистен се чудеше как се справя Проканий. Потърсилите убежище бяха настояли един македонец да остане с тях, а Проканий беше най-добрият войник в отряда му. Не го беше грижа за светилищата, реликвите или боговете. Интересуваше се само от три неща — собствената си кожа, виното и къде може да намери хубава жена. Въпреки това храмът беше твърде тих и спокоен. Какво бяха

казали жреците? Че в сребърната ваза има нещо свещено, но и много опасно? Александър беше обещал, че онези, които са потърсили убежище в храма, ще бъдат в безопасност, че косъм няма да падне от главите им. Командирът им беше обяснил на всички на висок глас какво ще се случи, ако нещо се обърка и Калистен напълно му вярваше. Огледа предния двор на храма. Изходът към улицата беше запечатан. Там патрулираха други отряди, а един конен ескадрон беше разположен на съседния площад. Може би тишината го притесняваше. Той погледна към малката горичка от кипариси; не се чуваше птича песен, цареше тишина. Калистен си спомни, че по време на последните кланета това място беше станало свидетел на доста грозни убийства. Дали духовете на убитите все още не бродеха тук?

— Започвам да мразя това място — промърмори той. — Имам нужда от меко легло и нещо топло в него.

Някъде навътре в града прозвуча сигнал на рог. Слънцето вече изгряваше, градът се събуждаше. Калистен освободи войника и изкачи стълбите. Отново опита тежките кедрови врати, но те бяха здраво затворени. Калистен чу гласове и шум от маршируващи крака. Той бързо си сложи шлема и извика на хората си да се строят.

Няколко души от царската гвардия се появиха от една странична уличка. Издигащото се слънце блестеше по лъснатите им брони, шлемовете им сияеха, белите пера по тях се полюляваха на утринния ветрец. Начело вървеше командирът. Гвардейците придружаваха двама мъже, облечени в туники и мантии. Калистен застана мирно, когато гвардейците спряха в основата на стълбите, а съпровожданите от тях мъже се заизкачваха към него. Той потисна внезапна тръпка. Този, който вървеше отпред, имаше дръглив врат и лице на хищна птица, с хлътнали очи и бузи, рядка коса и едва забележими следи от мустаци и брада. Лицето му бе изрисувано като на жена, ноктите — боядисани с къна; дори от мястото, където стоеше, Калистен можеше да долови тежкото мускусно ухание, което той излъчваше. Походката му беше женствена, пръстите на ръцете и китките му бяха отрупани с пръстени и гривни.

— Добре изглеждаш, Калистен. Да не би да си спал?

— Разбира се, че не.

Калистен се опитваше да говори непринудено, но този човек го плашеше повече от Безсмъртните, личната охрана на персийския цар.

Аристандър — магьосник, прорицател, пазител на царските тайни, довереник на Олимпиада, майката на Александър, личен ясновидец на царя, разполагаше с много власт и обичаше да я упражнява. Придворен и политик, Аристандър ръководеше шпионите на царя и откриваше предателите, както кучето надушва заровени кокали.

— Не си спал, така ли? — Аристандър приведе глава напред, устните му се разтвориха и разкриха жълтеещи зъби.

— Не, разбира се, че не е! — сопна се спътникът му.

Беше висок мъж, с черна коса, брада и мустаци, старателно подстригани. Лицето му беше мургаво, а очите — черни и замислени. Беше облечен в проста бяла туника и светлосиня наметка. Единственият накит по него беше тежък пръстен с печат, носещ знака на лечителя Асклепий.

— Аз съм Теламон — мъжът протегна ръка и Калистен я стисна. — Личният лекар на царя.

— Дошъл е да прегледа гостите — Аристандър махна иронично към вратите на храма. — И да им повтори уверенията на царя. Имаше ли безредици, Калистен? Вдигахте ли тревога през нощта?

— Всичко е спокойно.

Аристандър направи гримаса, сякаш му беше трудно да повярва.

— Трябва да изчакаме останалите.

— Останалите? — попита Калистен.

— Водачите на демократите — Агис, Пелей, Дион и Хезиод, без да забравяме и един от малкото останали предводители на олигарсите, Мелеагър.

Калистен огледа хората си, вече напълно облечени в броните си; те стояха с готови копия и щитове, сякаш не бяха помръдвали цяла нощ.

— Трябваше вече да бъдат тук — промърмори Теламон.

Калистен забеляза, че лекарят беше по-спокоен и сдържан, а очите му определено бяха по-дружелюбни от тези на Аристандър. „Приятел на царя — така войниците бяха описали лекаря. — Приятел от детството. Александър му се доверява. Той носи царския печат — каквото и да поиска, трябва да го направите.“

Калистен лениво се замисли къде ли е помощничката на лекаря, червенокосата жена, как ѝ беше името? А, да, Касандра. За нея се носеха слухове — била тиванка, която Теламон взел от огражденията

за роби. Някои твърдяха, че му е любовница. Други, по-осведомени, разказваха, че е била храмова лечителка и сега е помощничка на този загадъчен лекар. По-нататъшните му размишления бяха прекъснати от шум на гласове и нареждания на командир.

Калистен мина между колоните, при които свършваха стълбите. Идваха петима мъже — четиримата се движеха заедно. Той се усмихна мрачно — това сигурно бяха демократите. Последният вървеше сам — висок, оплешивяващ, с чувствено загоряло лице, орлов нос, големи очи и плътно стиснати устни. „Това трябва да е Мелеагър“, заключи Калистен. Ако трябваше да бъде честен, той не се различаваше особено от останалите. За Калистен всички управници бяха едни и същи — богати, влиятелни и много, много опасни.

Петимата изкачиха стълбите. Мелеагър се държеше настрана, другите четирима изобщо не го поглеждаха. Аристандър изглежда се наслаждаваше на неловкото им положение. Събра ги в сянката на портика и им направи жест да се приближат. Теламон стоеше зад него.

— Няма да си губя времето с представяния — усмихна се криво Аристандър. — Смятам, че се познавате много добре.

Мелеагър се усмихна непроницаемо, огледа Аристандър от глава до пети, после погледът му се отпрати към Теламон. Мрачните изражения на четиримата демократи не се промениха.

— Олигарсите трябва да благодарят на боговете — Агис посочи храмовите врати, — че все още им е позволено да вървят по улиците на Ефес.

— С убийци като вас — рязко отвърна Мелеагър, обръщайки му гръб — е изненадващо, че изобщо има кой да върви по улиците на Ефес.

— Стига, стига — измърка Аристандър. Той сграбчи Мелеагър за лакътя и го обърна с лице към останалите. — Царските заповеди са съвсем ясни. В Ефес ще царуват мир и разбирателство. Имаме достатъчно войници, за да ви го наложим насила — добави той подигравателно. — Не съм ли прав, Теламоне?

Лекарят го погледна, сякаш отегчен от процедурата.

— Ето какво ще направим сега — продължи Аристандър спокойно. — Ще отворим вратите на храма. Вътре има шестима олигарси, един слуга и един от войниците на царя. Седмината ефесци са потърсили убежище вътре. Александър се закле, че животът и

имуществата им са неприкосновени. — Вие — размаха той пръст към лицето на Агис — сте тук като гарантите на това обещание. Убедете ги да излязат. Без повече перчене и врява.

Аристандър извади изпод наметалото си кожена торбичка. Развърза връвта и извади голям месингов ключ. Вдигна го високо, сякаш се канеше да отключи с него портите на Хадес.

— Снощи с Теламон посетихме светилището, за да се убедим, че всичко е наред. Бяха им дадени храна и вино. Всичко трябва да е наред.

Аристандър тържествено отиде до вратата на храма, пъхна ключа, превъртя го с мъка, извади го и направи знак на Калистен и войниците да отворят тежките кедрови врати. Те се открегнаха със скърцане. Следваше малко преддверие с каменни престоли от двете страни, където обикновено стояха пазачите. Следваше ниша, в която имаше други врати, по-малки, изработени от тежко дъбово дърво и пристегнати с железни скоби. Аристандър извади нов ключ и отключи. Калистен сам разтвори вратите. Едва беше пристъпил навътре в храма, когато осъзна, че нещо не е наред. Светлината беше много слаба. Лъчите на слънцето още не бяха проникнали през прозорците, разположени високо в стените. Закрепените факли бяха угаснали и той виждаше само огромна окръжност от въглени, които пукаха и блестяха в мрака около плочата, на която вече не се виждаше сребърната, украсена с релефи, ваза. Калистен спря с отворена уста. Забрави за останалите, потресен от мъртвата тишина и миризмата — смесица от мирис на кръв, дъха на бойното поле, и още по-неприятната воня на горяща човешка плът. Калистен беше плякосвал много градове и познаваше добре тази миризма.

— Какво има? Какво има? — Аристандър се приближи до него. — Защо е толкова тъмно? Калистен, какво става?

Теламон пристъпи напред. Очите му постепенно свикваха с мрака.

— В името на всичко свято! — прошепна лекарят. — Погледнете!

В полумрака се различаваха очертания на трупове, лежащи в локви кръв върху пода на храма. Дочу цвъртене на плъх, бръмчене на мухи. Теламон с мъка успя да се окопоти.

— Факли! — извика той. — Донесете факли!

За миг зацари суматоха. Мелеагър се опита да пристъпи напред, но Калистен го спря.

— Точно така — обади се Теламон. — Никой да не мърда от мястото си.

Запалиха факли. Калистен сграбчи една и влезе по-навътре в храма. В дъното на тясната мрачна зала с колони и тъмни ниши от двете страни се извисяваше огромна статуя на Херакъл. Светлината на факлата разкри ужасяваща сцена. Теламон се приближи до първия труп и го обърна. Мъжът беше облечен в проста туника и не носеше сандали. Дясната страна на главата му представляваше пихтия от кръв и мозък. Някой беше разбил черепа му с тояга. Ефесците започнаха да се карат. Ругаещ, Мелеагър обвини противниците си в предателство, а те хорово се оправдаваха. Теламон извика за тишина и когато не му обърнаха внимание, той направи знак на Калистен да извади меча си. Звукът от стърженето на метал в метал, когато командирът и войниците му извадиха оръжията си, предизвика желаната тишина. Теламон поведе македонците към статуята на Херакъл и ужасяващата сцена изплува още по-ясно пред очите им. Навсякъде лежах тела, а точно под статуята лежеше един обезобразен труп, овъглен от пожар. Аристандър стоеше потресен и погледът му се плъзгаше от тяло на тяло.

— Намерихме го! — извика един войник.

Калистен забърза напред, прескачайки труповете. Проканий лежеше до една колона. Той още носеше бронята си и бойната фустанела, но краката му бяха боси и без наколенници, а шлемът му се беше изтърколил в един ъгъл. И неговият череп беше жестоко смазан, както на останалите, чертите му бяха разкривени, облени в кръв и мозък.

— Какво има?

Калистен потърси бойния колан на мъртвия войник и го видя да виси от една малка кука на стената на нишата.

— Това е един от моите хора — Калистен тихо изруга. — Аз го оставих да ги пази.

Вече се събираха и други хора. Лекарят се приближи и стисна рамото на Калистен.

— Калистен, ще се оттегля. Искам всички, които влязоха в храма тази сутрин, да излязат. Остани само ти с войниците си.

— И на него не може да се вярва — дрезгаво каза Аристандър, но думите замряха на устните му, когато Калистен вдигна глава и го погледна гневно.

— Напротив, може — отвърна Теламон. — Калистен беше на пост. И двамата знаем, че той е изпълнил дълга си достойно. Царят му има доверие.

Калистен се усмихна на лекаря.

— Предлагам — твърдо продължи Теламон — всички да излезем. Телата не бива да се местят, не пипайте нищо. Калистен, остани тук с хората си; нека те осветяват помещението. Искам ти да огледаш храма и всичко в него. Ще те изчакаме навън.

Аристандър се опита да възрази.

— Това е единственият начин — заяви Теламон. — Не искам да унищожим следите. Това е предателско убийство и виновниците трябва да бъдат открити.

— Но кои са виновниците? — прошепна Калистен. — Всички са мъртви. Кълна се в живота си, след като вратите бяха заключени снощи, никой не се е приближавал и със сигурност никой не е излизал. Виж прозорците, те са твърде високи, за да се изкачиш до тях и твърде тесни, за да мине дори най-дребният човек. Не чухме писъци. — Той посочи към овъглените останки в другия край на храма.

— И все пак — заяви Теламон, сочейки плочата — свещената реликва я няма, а осем души са жестоко убити. Калистен, ще те изчакаме навън.

Аристандър заповяда на ефесците да го последват. Всички излязоха от храма, а Теламон дори заключи малките врати. Известно време Калистен не помръдна, сложил ръце на бедрата си, загледан в пода.

— Някой мръсник е направил това! — изкрещя той. — Няма да поемем неговата вина!

— Проканий беше добър войник! — извика в отговор един от войниците му. — Би се борил за живота си, но дори не е взел бойния си колан.

Калистен си пое дълбоко дъх и отиде в центъра на храма. Кръгът от жарава, заобикалящ плочата, беше поне два метра широк. Той извади меча си, заби го дълбоко и реши, че жартата е поне тридесет

сантиметра дълбока и много силна. Калистен се намръщи от жегата, докато гледаше плочата.

— Как е възможно — прошепна той — някой да мине през това, да вземе сребърната ваза и да я върне на мястото ѝ?

Той обиколи жарта. Не виждаше да е разбутана, а върху светлите плочи нямаше нито пепел, нито изгорели въглени. Пое си дълбоко дъх и подуши. Беше виждал и преди такива храмове. Обикновено върху жарта се посипваха благоухания, за да ароматизират светилището, но тук не се усещаше нищо подобно — миришеше само на изгоряла човешка плът. Накара хората си да останат по местата, повика само един, за да освети овъглените останки, които лежах в подножието на статуята. Калистен приклепна. Лицето и тялото на мъжа бяха напълно почернели; очите и устните се бяха стопили, зъбите бяха осаждени, езикът и венците бяха изчезнали. От останалата част на трупа не можеше да се различи нищо. Органите бяха изсушени, а плътта изгоряла. Той я докосна с ръка — беше студена и неприятна на пипане, като парче месо, прегоряло в мазнина. Трупът беше сгърчен и Калистен заключи, че това сигурно се дължи на огъня.

— Какво мислиш, че е станало? — попита войникът с факлата.

Калистен посочи широкото тъмно петно около трупа.

— Този нещастник е бил залят с масло и подпален, но е бил мъртъв преди това.

— Защо мислиш така? — отново полюбопитства войникът.

— Помниш ли, когато воювахме за Олинт и защитниците изляха от стената масло, а после хвърлиха факли? — отвърна Калистен. — Мъжете пищяха и тичаха като живи факли. Този не е бягал. Бил е вече мъртъв. Трупът е бил унищожен от огъня, вероятно са излели върху него мях с масло. После са донесли факла...

Калистен сви рамене и се изправи. Погледна към огромната статуя на Херакъл в ловни дрехи, тояга в едната ръка, меч в другата, с дълга коса, която падаше до раменете му и венец на главата. Слепите очи на бога се вираха в мрака.

— Точно сега ми се иска — промърмори Калистен — тази статуя да можеше да говори. Нали, войниче?

После началникът си спомни заповедите на Теламон. Отново огледа статуята и мина зад нея. Проучи задната врата на храма, но тя беше здраво залостена. От пантите и праха на пода личеше, че не е

била отваряна от известно време, макар че резетата горе и долу бяха смазвани наскоро. Още един труп лежеше тук, почти скрит в сенките, а до него се търкаляше кана. Калистен не им обърна внимание, решил да открие някакъв таен вход, който би могъл да обясни ужасните убийства. Провери абсидата и тъмните ниши, но както беше видял и отвън, всичко беше яка каменна зидария. Той разгледа основата на статуята и плочите около нея.

— Какво търсиш?

— Таен вход! — Калистен отново изруга. — Дори крадлива мишка не би могла да проникне тук!

— Нещо блести там.

Калистен отиде в тъмния ъгъл до вратите; там, в малка ниша, стоеше сребърната ваза, която беше видял върху плочата. Той я взе и я огледа внимателно. Върху тежкото сребро от външната страна имаше релеф, изобразяващ Херакъл, преследващ фавн. Гърлото беше инкрустирано със скъпоценни камъни, които не бяха повредени. Калистен бръкна в нея — беше празна. Той клекна и се взря в нишата, но в нея нямаше нищо друго, освен глинени делви, използвани за жертвоприношенията в храма. Всички бяха запушени и запечатани. Калистен ги отвори, но в тях имаше само масло.

— Е, поне открихме свещената ваза — заяви той мрачно.

— Какво имаше вътре?

— Би трябвало в нея да е отровата на Хидра, която е убила Херакъл.

— Може да е изветряла с годините.

— Естествено — усмихна се Калистен, — но знаеш какви са жреците. И да бяха казали, че вътре са светкавиците на Зевс, много хора щяха да им повярват. Да огледаме труповете.

Калистен минаваше от тяло на тяло. Всички изглеждаха по един и същ начин — лицата им бяха неузнаваеми, защото главите им бяха разбити. Забеляза нещо общо — раните бяха еднакви: една в слепоочието, а другата на лицето или челото. Всички имаха една и съща форма. Това му се стори толкова странно, че повика своя помощник.

— Огледай трупа — нареди му той бързо.

Войникът го послуша.

— Не мога да повярвам — промърмори той, докато се изправяше на крака. — Знаеш ли, когато влязох, долових мирис на конюшня, сякаш тук е имало кон.

Калистен поклати глава.

— Аз също го усетих — обади се друг войник.

Калистен приближи към последния труп, проснат до задния вход. Той лежеше настрани, обърнат с гръб към тях, сякаш беше заспал. Командирът го обърна, побутвайки глинената кана, после вдигна ръка.

— Този е по-различен. Вижте.

Той изтегли трупа в светлината на факлите. По главата му нямаше рани, освен следи от нокти по страните и по лявата ръка, сякаш беше дран от огромна котка. Лицето му беше изподраскано, леко зачервено, по устните му беше засъхнала пяна. Мускулите бяха вдървени, челюстта — стисната, отворените невиждащи очи — изцъклени.

— Защо този е по-различен? — промърмори Калистен.

Той вдигна туниката на мъжа и откри мускулесто, загоряло от слънцето тяло; стомахът беше леко подут. Калистен прегледа пръстите му, те бяха чисти, с изрязани нокти, а мускулите, както и в останалата част от тялото — леко втвърдени.

— Е, войнико? — Калистен погледна към помощника си. — Какво ще кажеш за това?

— Очевидно в храма е имало осем души. Един от тях е бил войник, друг — слуга — той посочи към издраскания труп. — Бих казал, че този е слугата — дрехите му са по-бедни от тези на останалите.

— Добре! — Калистен се изправи. — Ами останалите?

— Единият е изгорен. Не знаем как е умрял.

— А другите?

— Аз... — войникът свали шлема си и почеса мократа си от пот коса. — Не знам как да го кажа.

— Слушам.

— Ами, останалите изглеждат... — войникът погледна боязливо командира си. — Изглеждат, сякаш са били сритани.

— Сритани? — изсмя се Калистен. — Как така?

— Много просто. Всеки труп е бил ударен по два пъти — веднъж в слепоочието, веднъж — отпред. Ако беше с брадва или меч, щеше да има прорезна рана. Да е от тояга? — той сви рамене. — Тя смачква всичко.

— Но? — настоя Калистен.

— Раните са еднакви. Всеки удар е оставил следа като от конско копито. И все пак не ми се вярва.

— Защо, войнико?

— Всички тези мъже са в разцвета си, един-двама са по-стари, но все пак не биха се дали без бой.

— Продължавай — меко го подкани Калистен.

— Сякаш някакъв кон е влязъл тук и е сритал всички, докато са спели — веднъж в слепоочието, веднъж в лицето.

— И този кон — заядливо продължи Калистен — после е запалил един от труповете, издрал е друг до смърт, пресякъл е жаравата, взел е сребърната ваза от плочата, откраднал е съдържанието ѝ и се е стопил във въздуха.

— Ами така излиза.

— И кой ще го каже на Аристандър? — доближи лице до него Калистен.

— Ти. Нали ти си командирът.

Калистен изстена и се отдръпна.

— Има още нещо. Защо не са се съпротивлявали? Защо не са се борили? Защо не са викали за помощ? Проканий не беше новак, а дори не е извадил меча си.

— Може би са били упоени — обади се друг войник. — Тук има маса с вино и храна.

Калистен я беше забелязал, но досега не ѝ беше обърнал внимание. Приблужи и вдигна лепената покривка. Под нея имаше няколко чаши и две големи кани. Подуши ги — в едната имаше вода, а в другата вино; до тях — малко парче сух хляб, сирене и останки от смокини, фурми и други плодове. Той ги разгледа внимателно.

— Това им беше донесено снощи — обяви Калистен. Взе храната — сиренето беше вмирисано, а повечето от виното и водата бяха изпити, чашите все още бяха мокри.

Калистен взе каната и наля в един бокал.

— На твое място не бих го опитал.

Командирът направи гримаса и вдигна чашата.

— Виното е наред.

Той го изпи на един дъх, наля си вода и повтори движението.

— Какво правиш?

Калистен коленичи при основата на колоната и погледна към шлема си, който беше в другата част на храма.

— Търся път навън — обяви той мрачно. — Ако заспя или получа конвулсии — той се усмихна на помощника си, — ти ще трябва да докладваш. В името на боговете, не знам какво да кажа!

Той седна, но освен леко присвиване в стомаха поради бързото пиене, не почувства нищо. Погледът му падна върху избледнял стенопис на далечната стена, изобразяващ двама кентаври, въоръжени с тояги, които се биеха. Калистен потръпна. Това ли се беше случило и тук? Нима някой кентавър, един от враговете на Херакъл, беше влязъл в храма предишната нощ, за да предизвика това кръвопролитие?

Смъртта беше свила гнездо в Ефес, но вратарят на Дома на Медуза, старо полуразрушено имение на Улицата на поличбите, близо до Квартала на гърнчарите, още не го беше разбрал. Той седеше в малката си колибка зад големите порти и наблюдаваше изгрева. Присви очи срещу небето и задъвка с беззъбите си венци, а после изтри слюнката с опакото на ръката си. Не беше спал много, защото, както казваше на приятелите си във винопродавниците: „Сънят е брат на смъртта и никога не можеш да си сигурен, че няма да се разменят.“

Вместо това той стоеше буден и размишляваше за миналото, загледан в небето или разхождайки се в избуялата градина. През пролетта той търсеше пъпките, които щяха да разцъфнат, а в късно лято и есента събираше опадалите плодове. Той беше вратар на Дома на Медуза от много години; знаеше всички легенди и мрачни истории за него, но никой не му вярваше. Къщата минаваше от ръка на ръка, от един купувач — на следващия. Всичките ѝ обитатели се оплакваха, че е обитавана от духове, че в нея цари мрачна, призрачна атмосфера, която смразява кръвта и кара сърцето ти да забие тревожно. Старият вратар се засмя. Ако тук имаше призраци, то те му бяха приятели. Къщата беше стара, мазилката ѝ се ронеше, гредите скърцаха, а когато

повееше вятър, сградата сякаш пееше, но това ставаше просто, защото беше стара.

Вратарят пое дълбоко дъх. Въздухът ухаеше на трева, миришеше на маслини и смокини. Той се наслаждаваше на миризмата. Обичаше малката си къщичка, затова винаги се държеше приветливо и работеше усърдно за собствениците на къщата.

„Незаменим“, така го беше нарекъл един от обитателите. Той винаги можеше да каже на новите собственици кой е най-добрият пазар и къде могат да си купят най-евтиното масло. Освен това умееше да си държи устата затворена. Онова, което виждаше, си оставаше тайна. В крайна сметка той не искаше да плаши хората. Въпреки всичко нещо го беше притеснило. Преди няколко дни, когато в града бе настанала сеч, беше дочул някакъв шум, беше излязъл и за първи път от много месеци насам видя просяка. Рядката коса и брада почти скриваха лицето на мъжа. Туниката висеше като чувал върху тялото му, сандалите му бяха износени, в една ръка държеше тояга. Просякът беше застанал по-долу на уличката и изучаваше портата, сякаш омагьосан от образа на Медуза върху нея, заради който къщата беше получила името си. Вратарят харесваше картината — отсечена глава с втренчени очи, отворена уста и коса, която се гърчеше като гнездо змии. Това носеше късмет, нали? Държеше надалеч злите духове или поне така казваше вратарят на всеки нов купувач. Онова, което премълчаваше, беше, че Дома на Медуза имаше нужда от късмет в големи количества. Спомни си историите за ужасната банда „Кентаврите“, които се бяха събирали тук, когато Мали притежаваше къщата. Вратарят никога не беше казвал на никого за това, дори на Леонид, но старият ветеран сигурно знаеше повече и от него. Та за какво си мислеше?

— А да, просякът — промърмори сънено вратарят.

Човекът просто стоеше на алеята, затова той беше излязъл и го беше попитал какво иска. Лицето на просяка беше обезобразено, дълбок белег пресичаше дясната му буза, едното му око беше вечно затворено, а другото блестеше в очакване.

— Как се казваш? — попита го вратарят.

— Защо искаш да знаеш? — отвърна мъжът със силен акцент. — Казвам се Циклоп, но това никого не засяга.

— А защо стоиш там и наблюдаваш къщата?

— Това си е моя работа.

Вратарят щеше да му зададе още въпроси, но просякът имаше зловещ вид и брадичката му беше издадена заплашително напред. Изглеждаше силен, жилав и държеше тоягата, като войник копие. Затова вратарят се беше прибрал на сигурно място зад портите и ги беше затворил. Въпреки това през последните няколко дни беше виждал Циклоп отново — или пред портата, или покрай страничната стена, с дебнеш поглед, като котка, която се готви за скок. Подозренията на вратаря се бяха задълбочили.

— Сигурен съм, че съм го виждал и преди — промърмори той.

Е, поне сега беше в безопасност. Когато македонците влязоха в града и персийците избягаха, къщата беше празна, но сега неговият стар приятел Леонид се беше върнал. Закаленият ветеран се разположи в къщата както някога. Изглеждаше остарял, но все така весел и шумен. Беше изнесъл кана вино, която изпиха заедно с вратаря, докато го разпитваше какво е станало с къщата, откакто беше тук за последен път. Вратарят беше премълчал историята за Мали, за „Кентаврите“, за слуховете за скрито съкровище или какво може би се беше случило тук преди две години. Какво му влизаше в работата? Не искаше да плаши Леонид, който беше довел със себе си още двама войници. Той подбели очи. Беше забравил имената им — млади мъже с жестоки очи, мъже от желязо и кръв, воини. Те не бяха приятелски настроени. Всъщност, ако зависеше от тях, Леонид щеше да го отпрати, но вратарят беше полезен. Той разказа на стария македонец всички слухове от Ефес или поне онези, които знаеше и че през последните години всичко в Дома на Медуза е било спокойно.

Леонид и двамата му другари се бяха настанили добре. Бяха си довели прислужница и тъй като бяха завоеватели, скоро се сдобиха с храна и всички удобства. Леонид все още обичаше да си пийва. Предишната вечер заедно с другарите си бяха излезли и се бяха прибрали доста след полунощ.

— Прием вино като котка мляко — беше казал завалено един от другарите на Леонид, докато помагаше на стария войник да влезе през портата и го насочваше към къщата. Вратарят ги следеше с поглед, докато светилниците на горния етаж бяха запалени. Беше чул пеене, някаква мръсна песен за младо момиче, което тръгнало с войник, но след това всичко се беше укротило.

Вероятно спяха непробуден пиянски сън, помисли си вратарят. Макар че Леонид много държеше на пиене. Вратарят го беше видял да излиза преди малко от страничната врата и да върви през овощната градина. Студеният утринен вятър го накара да потръпне. Той слезе от високия си дървен стол, излезе от къщичката и тръгна през тревата. Не беше видял Леонид да се връща. Войникът беше излязъл от страничната врата, сякаш търсеше нещо. Вратарят крачеше през росната трева. Студът го накара да потръпне, но любопитството му беше възбудено.

— Леонид! — извика той.

Влезе в малка горичка и се заоглежда. Не виждаше светлина от факла. Тръгна между дърветата към дългия правоъгълен басейн, заобиколен от избуяла растителност. Водата в басейна беше мръсна. Отново повика Леонид, но единственият отговор беше уплашеният писък на някаква птица в дърветата. Проправи си път през храстите. Може би Леонид седеше край басейна. Спря на ръба и се взря с ужас — старият войник плаваше по очи, а наметалото му се носеше край него. Вратарят плесна с ръце.

— Леонид! — извика той и клекна.

Войникът не отговори. Плуваше като мъртва риба, посивялата му коса беше разпръсната около главата му, възлестите му ръце бяха свити в юмруци, а подгизналата му наметка се повдигаше от малките вълнички, които браздыха водата.

---

[1] Стилус — Калем, писалка, обикновено от желязо. Единият ѝ край бил остър и служел за писане върху навосъчена повърхност, а другият — плосък и служел за заличаване на написаното. — Б.р. ↑

ПЪРВА ГЛАВА

„В Ефес... царели размирици и кръвопролития, когато Александър се намесил и арестувал бунтовниците от тълпата.“

Квинт Курций Руф, „История на
Александър Велики“
Книга 2, глава 7

— Казвам ви — заяви Теламон, — методът работи.

Другите лекари клатеха глави. Бяха насядали около една покривка в градините на резиденцията на персийския военачалник в покрайнините на Ефес — оазис от зеленина с напоявани морави, където се разхождаха и крещяха великолепни пауни. Градината беше пълна с ябълки, нарове и череши, както и със сенчести, обвити в лози беседки и летни шатри. Езеро, покрито с лotosови цветове, блестеше в средата ѝ и едри шарани набраздяваха сребрилата му повърхност, неуморно ловейки мухи. Изявлението на Теламон беше посрещнато с мълчание и недоверчиви погледи. Подобни спорове вече бяха обичайни сред лекарите на Александър. Теламон имаше чувството, че непрестанно се опълчва на общоприетите мъдрости, макар да подозираше, че колегите му просто обичаха да го дразнят. Пердикъл, циничният атинянин, с остри черти под оредяващата черна коса; Никий от Коринт, бледа сянка на човек с дълбоко хлътнали очи и уста, винаги готова да задава въпроси. Най-накрая русият и невъзмутим Клеон, когото всички приемаха повече като шпионин на Александър, отколкото като лекар.

Касандра, помощничката на Теламон, седеше до него и внимателно белеше ябълка, преди да я разреже на парчета.

— И аз съм виждала да го правят — обяви тя с пълна уста.

Тримата лекари не ѝ обърнаха внимание.

— Виждала съм също толкова пукнати черепи, колкото и вие — яростните ѝ зелени очи се впериха предизвикателно във всеки от тях.

— И какво казваш? — провлечено каза Клеон. — Че трябва да обръснеш черепа на пациента и да го покриеш с гъста, подобна на мастило субстанция?

— Разбира се — потвърди Теламон. — Трябва да си сигурен, че нищо няма да влезе в устата или очите му. Обикновено тази субстанция се разтича като вода, но подобно на втвърдена кал, се натрупва върху пукнатината.

— Трябва да го опитам — заяви Пердикъл. — Макар че пациентите ми сигурно ще ме осъдят.

— Друг метод — Касандра нямаше намерение да се примири с пренебрежението им — е да накараш пациента да дъвче усилено и да наблюдаваш костите на черепа му. Ако има пукнатина, тя ще проличи. Трябва да го направиш бързо — добави тя. — Пораженията на предната част на черепа са по-опасни от тези на тила. А ако пациентът има симптоми на треска или замайване, това означава, че мозъкът му е увреден.

— Кой го е казал? — заяде се Клеон.

— Хипократ — жлъчно му отвърна Касандра.

Лекарят едва не изплю парчето печена гъска.

— Мога да ти кажа глава и стих — продължи тя.

Той поклати глава.

— Опитвал съм още — бързо се намеси Теламон — един находчив начин да лекувам фрактури под коляното. Вземат се клонки от кучешки дрян...

— Дървото, от което се правят сарисите^[1]? — Никий говореше за шестметровите копия, носени от македонската фаланга.

— Същото — потвърди Теламон. — Те се подреждат и стягат около крака на пациента, едната над глезена, а другата — точно под коляното. Взимат се четири клончета — той разпери ръце, — малко по-дълги от разстоянието между подложките, между които се подпъхват, сякаш правите кошница.

— И какво става после? — попита Пердикъл.

Теламон чу гласове иззад храстите.

— Леко огънатите клонки се изправят и постоянно разделят двете подложки.

— И? — настоя Клеон.

— Тежестта на тялото се пренася от глезена към коляното и позволява на счупената кост да се намести и да зарасне.

Неодобрителните викове замряха на устните им, когато се появи Аристандър, заобиколен от телохранителите си, яки келтски наемници, облечени в разнородни брони, които дори в жегата не сваляха обшитите си с кожа роби. Теламон трудно ги различаваше заради дългите им руси коси, мустаци и бради. Аристандър ги наричаше „Хубавците“. Теламон тайно ги смяташе за банда убийци, макар винаги да се отнасяха към него с братска обич, защото лекуваше по-дребните им рани, драскотини и постоянните болки в стомаха, които се дължаха на здравето пиене.

Аристандър спря пред лекарите и ги погледна мрачно. Беше облечен в светлосиня роба и женска наметка, поръбена със златни и сребърни ширити, ограбени от гардероба на някой персиец; лицето му беше покрито с тежък грим.

— Научих ги на няколко стиха — обяви Аристандър. — Репетираме „Иполит“ на Еврипид, великолепно произведение!

Аристандър обичаше да учи телохранителите си на произведения на велики драматурзи, после настояваше всички да ги слушат и да хвалят постиженията на „Хубавците“.

„Подаръците от враговете не са подаръци и не носят добро“ — промърмори Теламон.

— Какво беше това? — попита Аристандър.

— Нищо — усмихна се Теламон. — Стих от „Аякс“ на Софокъл.

— Да не си забравил своя учител Аристотел? — подразни го Аристандър. — Втора глава на „Поетика“?

— Знам какво ще кажеш — отвърна му Теламон. — Според Аристотел, Софокъл твърдял, че хората можели да бъдат каквито искат, но Еврипид ги приемал такива, каквито са.

Аристандър изсумтя и се обърна.

— Хайде, наредете се като хор.

Теламон въздъхна; каквото и да беше желанието на лекарите, Аристандър щеше да постъпи, както беше решил. Хорът се построи в редица с протегнати ръце и скръбни лица.

*Езикът ми закле се,
макар умът ми да не бе решил...*

Щяха да продължат напевните стихове, но един слуга притича бързо като сърна през моравата, викайки имената им. Теламон скочи на крака.

— Царят! — задъхано извика слугата, когато спря пред тях. — Царят иска да ви види веднага.

Ръката на Аристандър се протегна напред, подобна на ноктест крак на хищна птица.

— Кого иска да види царят, момче?

— Теб и лекаря Теламон.

Малко по-късно Аристандър и Теламон, последвани от Хора, влязоха в царските покои в най-отдалечения край на двореца. Вървяха по полирания дъбов под, между белосаните стени, украсени с ярки тъкани. На половината път ги спряха царските телохранители, облечени в церемониалните си брони с пурпурни нагръдници и фустанели върху снежнобели туники и украсени с пера шлемове — бяха извадили мечове, сякаш очакваха внезапно нападение на цялата персийска войска. Командирът им позна идващите, но настоя да спазят протокола — въпреки гневните протести на Аристандър ги претърси за скрито оръжие, преди да ги пропусне.

Александър се беше настанил в разкошно украсената „Хиацинтова“ стая, чиито прозорци без капаци гледаха към градините отдолу. Тя беше пълна с изящни дървени мебели — маси, столове, трикраки столчета и тапицирани със скъпоценни тъкани столчета за крака. Скъпото акациево, кленово и терпентиново дърво беше инкрустирано с оникс, сребро и злато. Кървавочервени рози украсяваха тавана, тъмносини хиацинти — блестящите стени. Подът беше от полирано дърво. В средата на стаята имаше малък басейн, който се пълнеше от скрити тръби. На повърхността му плуваха розови листчета, разпръсквайки омайващия си аромат. Над тях бръмчаха оси — дворецът беше пълен с тях; царят беше накарал телохранителите си да унищожат гнездата, които висяха под стрехите, в избите и къде ли не още.

Александър беше превърнал всичко това в своя главна квартира — една съседна стая служеше за канцелария, а друга — за спалня. Царят се беше отпуснал в подобен на трон стол, обърнат към прозореца, за да се разхлажда от повее на вятъра. На столче до него седеше сърдечният му приятел, мургавият Хефестион, с тревожно лице. Той държеше дясната ръка на царя, разтриваше нежно пръстите му и говореше тихичко. Александър сякаш не виждаше нито него, нито приближаващите се Аристандър и Теламон. Той се свлече на стола, придръпвайки светлозелената си туника. После размаза с крак на пода поредната досадна оса и я подритна встрани. Хефестион се изправи и ги поздрави. Очите му бяха подпухнали от безсъние. И неговото лице беше брадясало като на царя, а косата му — разрошена. Той донесе два стола, за да могат Аристандър и Теламон да седнат срещу Александър. Царят продължаваше да гледа към прозореца, лапнал пръст; по брадата му се стичаше слюнка и незабелязано капеше върху туниката му.

— Добре ли си, господарю?

Александър примигна.

— Господарю, добре ли си? — повтори Теламон.

— Това е някакъв зъл дух — прошепна Аристандър. — Царят е омагьосан.

— Глупости!

Теламон се наведе и хвана китката на Александър. Почувства неравномерния пулс и забеляза капките пот под червеникавозлатистата коса. Понякога Александър изглеждаше точно такъв, за какъвто се беше обявил — богоподобен — с прекрасните си очи и ясни, правилни черти; когато лицето му беше обръснато и намазано с масла и косата му — прибрана в мрежа, той приличаше на атлет от Олимпиадата. Но сега, според Теламон, караше тежък махмурлук и явно не беше спал добре, а това на свой ред беше предизвикало внезапен пристъп на паника — състояние на дълбока тревога, в което той ставаше трескав и избухлив. Лицето му беше зачервено и леко подпухнало, очите — хлътнали.

Александър леко наклони глава вдясно, любимият му жест, който дори придворните имитираха.

— Пусни китката ми, лекарю.

— Добре казано, господарю — отвърна Теламон. — Аз съм твоят лекар, а ти си пациентът.

Александър издърпа ръката си.

— Аз имам безсмъртни мечти — каза той.

— Нима мечтите на всички ни не са безсмъртни?

Лицето на царя се отпусна в усмивка. Той седна изправен на стола, погледна сериозно Теламон, а после отметна глава и избухна в смях.

— Трезвият и строг Теламон, практичен както винаги! Къде е червенокосата ти кучка? Наслади ли ѝ се вече? Обзалагам се, че обича леглото, както птичката — летенето.

— Помощничката ми Касандра е навън в градината — отговори Теламон.

— „Най-добре е изобщо да не се раждаш. А най-доброто след него, е, след като си се родил, да се върнеш възможно най-бързо там, откъдето си дошъл“ — цитира Александър Еврипид.

Теламон хвърли бърз поглед на Хефестион, който поклати глава. Когато Александър започнеше да разсъждава върху тленността, особено след като беше обърнал прекалено много чаши вино, настроението му ставаше определено опасно.

— Защо отклоняваш въпроса, Теламоне? Защо не споделяш с мен?

— Хефестион знае, че не обичам да говоря за жени — отвърна Теламон. — Онова, което става в спалнята ми, си е моя работа, а не твоя.

Александър отново наклони глава встрани.

— Чел ли си напоследък „Държавата“ на Платон, лекарю?

— Знаеш, че не съм.

— Някой попитал Софокъл — прошепна Александър — „Как си с любовта? Имаш ли още сили да лягаш с жена?“ „Млъкни, отвърнал драматургът, с радост оставих зад себе си всичко това; избавих се от луд и жесток господар.“

— Накара да му доведат една робиня — Хефестион направи гримаса.

— И се оказа безсилен? — безцеремонно попита Теламон.

Александър сведе глава и тихо се засмя.

— „Винаги да превъзхожда другите и да се отличава от тях“ — отвърна той, цитирайки „Илиада“.

Теламон отдръпна стола си.

— Не драматизирай, Александре! Добре известно е, че многото пиене води до полова слабост. Ти го знаеш, аз го знам, войниците ти го знаят. Дори маймуните в царската менажерия го знаят.

— Господарю — намеси се Аристандър, — Теламон се погрижи за теб тази сутрин. Ти беше много зле, не можеше да стоиш на краката си. Трепереше и въпреки горещината се оплакваше от студ.

— Получих писмо от мама!

Думите отекнаха като удар с камшик в стаята. Теламон затвори очи и въздъхна. Олимпиада, царицата вещица! Тя можеше да разстрои сина си с един ред повече, отколкото нападащата персийска конница.

— Казва, че съкровищницата е празна, че вече е похарчила богатствата, които й пратих след Граник. Исква да се прибере у дома.

— Не можеш — възрази Хефестион. — Имаш още работа, господарю — тук и в Персеполис.

Александър се приведе напред, отпусна лакти на облегалките на трона.

— Много пих — той погледна гузно към Теламон. — Съжалявам. Извинявай за онова, което казах за Касандра. Ще ѝ пратя подарък. Не, не — той вдигна ръка. — Сребърна флейта, знам, че това ще ѝ хареса. Освен това сънувах.

— Баща си Филип ли?

— Кого? — настроението на Александър рязко се промени.

— Баща си Филип ли? — повтори Теламон.

— Той беше ли мой баща?

— Знаеш, че беше.

— Влизаше в амфитеатъра в Пела — Александър облиза устни. — Видях как сенките се сгъстяват около него, убиецът се спуска напред. Видях ножа, който блести в ръката му. Филип пада на колене, очите му молят да го спася, макар че кръв се стича от устата му.

— Олимпиада пак ти е писала за Филип, нали? — Теламон се приведе и хвана студената ръка на царя. — Както винаги ти е намекнала, че всъщност не си син на Филип, а потомък на някой бог. Че Артемида е напуснала храма си тук, в Ефес, за да помогне при раждането ти. Всичко това са сънища, господарю. Само илюзии. Ако пийнеш чиста вода, хапнеш топла овесена каша, а после се разходиш и усетиш аромата на цветята, ще се почувстваш хиляда пъти по-добре.

Царят рязко скочи на крака и тръгна към спалнята си. Теламон погледна Хефестион, който вдигна поглед към небето и сви рамена.

— Пи твърде много — прошепна приятелят на Александър. — Три четвърти вино, една четвърт вода. Заспа на лежанката. Трябваше аз да го заведа до леглото. Останалото го знаеш. Съжалявам, че се наложи да чакаш толкова дълго. Има ли други новини?

— Има — отвърна Теламон. — Помниш ли храма на Херакъл?

Хефестион кимна. Теламон си спомни дългото, окървавено помещение в храма — мъждивата светлина, която падаше на тесни ивици, проснатите навсякъде обезобразени трупове. Овъглените останки под статуята, странната миризма, смаяния и объркан Калистен, който беше докладвал какво е намерил, крайно озадачен как е могло да бъде извършено подобно клане. Новините се бяха разнесли из града. Когато ги чу, Александър изпадна в пристъп на царски гняв, който беше причина за тежкото му пиене предишната вечер.

— Той чу още — добави Хефестион, гледайки през рамо, като се опитваше да шепне — за смъртта на един от другарите на баща му. Помниш ли Леонид?

— Леонид? — възкликна Теламон. — Един от старите гуляйджии, приятели на Клит! Всяка втора дума му беше ругатня.

— Смел войник — отбеляза Хефестион и млъкна заради звуците, които се понесоха отвън.

— Не се тревожи — обясни Аристандър. — Това е моят хор. Не обичат да чакат и сигурно се перчат пред царските телохранители.

— И независимо дали им харесва или не — усмихна се Теламон, — ще им изрецитират всичко, което знаят от Еврипид.

Две оси, бръмчащи яростно като Фуриите, кръжаха над едно петно от вино на пода. Хефестион протегна крак.

— Ама че досада! — измърмори той. — Имат гнезда из целия дворец, в избите, на тавана...

— Трябва да намерим гнездата — Аристандър махна с ръка, когато една оса се завъртя около него.

— Ароматите, които се носят от теб, ги привличат — засмя се Теламон. — Обичат...

Александър се появи на вратата. Беше сменил туниката, наплискал лицето и косата си с вода. Плесна с ръце и се приближи.

— Достатъчно се самосъжالياх — той отново зае мястото си.
— Изкарах си яда. Хефестион, всичко ли е наред в Ефес?

— Гражданите му те обичат, господарю.

— Както обичаха и изчадията на Дарий! — саркастично отбеляза Александър. — Спряха ли кланетата?

— Вече няма убийства, господарю. Заповедта ти беше огласена. Всяко неподчинение да бъде наказвано с незабавна смърт — по военните закони. Пазарите са отворени, улиците са почистени, всички се върнаха към обичайните си занимания.

— А моите момчета? — Александър потри лице. — Моите златни момчета, войниците ми?

— Някои лагеруват в града, военачалниците и командирите имат квартири, останалите са извън стените. Всички се възползват от богатата на града, тъпчат се с мляко и мед, месо и бира.

— И вино — добави сухо Александър, намигайки на Теламон. — Така...

Той се облегна на стола и леко се залюля. Лекарят го наблюдаваше с любопитство. Настроенията на царя се променяха за миг — от изпълнен със самосъжаление нещастник, той се превръщаше в царствен водач, лукав пълководец или проницателен политик. Александър можеше да бъде злобен, раздразнителен и сквернословен. Но в подходящо настроение би дарил целия този палат на някоя бедна вдовица. Теламон можеше само да се надява, че царят не е в някое от променливите си състояния.

— Ще останем тук — разноцветните очи на Александър се присвиха, сякаш виждаше нещо през прозореца и внимателно го изучаваше. — Ще останем тук — повтори той. — А после ще потеглим на югозапад, към Милет. Какви са трудностите там, Хефестионе? — очевидно царят се канеше да им изнесе урок по стратегия.

— Той е на море — отвърна приятелят му. — Има хубаво пристанище...

— И?

— И — допълни Хефестион — е здраво укрепен от стария ни приятел Мемнон от Родос, който може да се снабдява с провизии с помощта на персийската флота.

— Как ще го превземем?

Хефестион го погледна безизразно.

— Добре — въздъхна Александър. — Преди да тръгнем, Ефес трябва да се успокои. А сега, Теламоне, какво ще правим с храма на Херакъл? Знаеш, че съм негов потомък. Мама каза...

— Знам какво е казала майка ти — отвърна лекарят. — Поважното е, господарю, какво каза ти. Закле се със свещени клетви, че хората, които са намерили убежище там, няма да пострадат, че косъм няма да падне от главите им.

Очите на Александър яростно проблеснаха.

— Знам какво им обещах — изскърца със зъби той. — Сега ефесци мислят, че не мога или не искам да удържа на думата си. Искам да знам какво е станало.

— Казват, че в храма влязъл кентавър — обади се Аристандър. — Получовек-полукон, един от старите врагове на Херакъл. Той стъпкал онези мъже, издрал лицето на единия и изгорил другия нещастник с огнения си дъх.

Александър погледна мрачно Пазителя на тайните.

— Да, а Артемида е била моя майка! — обади се Теламон. — И ме е кърмила!

Царят започна да се смее и Хефестион се присъедини към него. Аристандър запази превзето благоприличие.

— Какво каза, Теламоне?

— Казах, че ако кентавър е влязъл в храма и е извършил онези убийства, майка ми е Артемида.

— Знам коя е майка ти — заядливо се намеси Аристандър.

Това предизвика нов пристъп на смях. Александър вдигна ръка.

— Лекарю, кажи ми какво мислиш. Аристандре, моля те — той погледна към магьосника, — дръж си устата.

— Преди две седмици — започна Теламон, без да обръща внимание на презрителното изсумтяване на Аристандър — няколко македонски отряда влязоха в Ефес и кръвопролитията започнаха. Ти, господарю, им позволи да продължат.

— Нямах друг избор! — отсече Александър.

— Не е вярно. Ти просто реши да оставиш демократите да си отмъстят. Последваха масови екзекуции, кланета, размирици, плячкосване и мародерство. Преди седмица ти ги прекрати. Но водещите олигарси и предводителят им Демад заедно със слугата си Сократ, намериха убежище в Храма на Херакъл.

— Но защо са отишли там? — попита Хефестион.

— Защото тяхната партия често посещавала храма. Това е доста разпространен обичай — обясни Теламон. — Някои от гражданите се молят на Артемида, други на Посейдон или Аполон.

— Ти не вярваш в боговете, нали? — присмя му се Александър.

— Не съм съвсем сигурен, господарю. Дори да вярвах, щеше да ми е трудно да приема, че те вярват в нас. Както и да е, в храмовете е безопасно. Никой не иска да предизвика гнева на боговете. С храма на Херакъл обаче нещата не стояли така. Главният жрец бил убит на стъпалата, помощниците му изяли по един хубав бой и избягали — Теламон вдигна ръка, за да възпре въпросите. — Не знаем защо, но подозирам, че жрецът е бил смятан за член на фракцията на олигарсите — участвал е в техните съвети и дискусии, затова си е платил. Въпреки това Демад и последователите му са знаели, че влязат ли в храма, ще бъдат в безопасност.

— Как са се спасили от кланетата? — попита Аристандър.

— Не знаем. Вероятно са се укривали вкъщи или извън пределите на Ефес. Щом убийствата спрели, олигарсите се събрали в имението на Демад, отпозволили се към храма, охранявани от македонски войници и успели да влязат вътре, без да пострадат. Не носели със себе си почти нищо. Изпратиха ни съобщение, че се боят за живота и безопасността си. Обявиха, че няма да напуснат убежището си в храма, докато не получат нови уверения за сигурността си от царя.

— По това време — обяви Александър — в града всичко беше под контрол. Другите олигарси бяха изпъзели от дупките си — властници, търговци, градски управници, неколцина жреци. Имаха нужда от помощта ми, а аз се нуждаех от тяхната. Те също настояваха Демад и партията му да бъдат зачетени. Продължавай, Теламоне.

— Стояха в храма около седем дни. Не са внесли оръжия, в съответствие с ритуала и имаха само вода, храна и по един кат дрехи.

— Как се облекчаваха? — полюбопитства Хефестион.

— И аз се заинтересувах от същото — усмихна се Теламон. — Те ми казаха, че имат здрави черва и мехури. През деня искаха да ги придружават до най-близкия нужник, това беше и последното, което правеха, преди вратите на храма да бъдат заключени за през нощта.

— И те бяха заключени — потвърди Александър. — Храмът има външни и вътрешни врати. Задният вход е залостен отвътре и не е

отварян от няколко месеца — той погледна Теламон.

— Прав си, господарю. Прозорците са високи и тесни. Накарах да претърсят мястото — няма тайни изходи или проходи. Сградата е съвсем обикновена, солидна и просторна, може би затова Демад я е избрал. Храмът е дъвен, линиите му са много изчистени. Покривът е силно наклонен — Теламон показа с ръце наклона. — Странични колони го подпират. Нишите са празни. В дъното има величествена статуя на Херакъл.

— Ами светилището? — нетърпеливо попита Александър.

— А, да, светилището. Влизал съм в подобни храмове в Лидия и Гърция, където се съхраняват свещени предмети. В този случай беше сребърна ваза, в която, според легендата, имало глинен съд с част от отровата, убила Херакъл.

— Кръвта на Хидра! — очите на Александър блестяха като на дете. — Винаги съм искал да я видя. Помня, че мама ми разказваше тази история. Как кентавърът Нес я дал на любимата на Херакъл. Ако бях...

— Не знаем какво е имало вътре — меко го прекъсна Теламон. — Но сребърната ваза беше поставена върху каменна плоча, вградена в пода. Беше закрепена във вдлъбнатината върху плочата. Около нея имаше кръг с пламтяща жарава, около два метра широк.

— И никой не би могъл да го прекоси? — промърмори Хефестион.

— Не, именно той правеше вазата недостъпна. Тайната на онова, което беше вътре, се предавала от жрец на жрец. Последният обаче умря неочаквано и сега никой не знае какво е било истинското съдържание на вазата.

— Как е преминавал жрецьт през жаравата? — чудеше се Аристандър.

— Очевидно при посвещаването на всеки нов жрец — обясни Теламон — оставяли жаравата да угасне, пепелта изстивала и била почиствана. — Той направи гримаса. — Жрецьт отивал до вазата, свалял я от плочата и скрит от погледите на непосветените, разглеждал съдържанието ѝ.

— А убийците? — попита Александър.

— Храмът беше обкръжен и охраняван от войници — продължи Теламон, подбирайки внимателно думите си. — Аз вярвам на

Калистен. Няма причини някой от македонците да се е набъркал в градската политика.

— Съгласен съм — Александър изглеждаше разсеян, сякаш все още се чудеше какво е съдържала сребърната ваза.

— По-миналата нощ — Теламон потупа Аристандър по ръката — двамата отидохме при храма по твоя заповед. Посрещнахме Демад и останалите. Повторихме тържествените ти обещания. Обяснихме как на следващата сутрин ще се върнем с водачите на демократите. Мелеагър, който много настояваше Демад да напусне храма и да се върне към административните си задължения, също щеше да присъства.

— Всички ми се видяха в крепко здраве — обади се Аристандър. — Казаха, че семействата им липсват, че искат да се изкъпят и да се преоблекат.

— Приеха ли уверенията ви? — попита Александър.

— О, да. Казаха, че ще напуснат храма на другата сутрин, ако ние двамата се върнем — обясни Аристандър. Предишните нощи началникът на стражата беше заключвал храма и държеше ключовете у себе си. Демад помоли да вземем ключовете с нас. Съгласих се и попитах дали искат още нещо. Те отвърнаха, че искат само свободата си.

— Добре ли бяха? — попита Хефестион. — Някой беше ли мрачен или необщителен?

— Не.

Теламон облиза устни; гърлото и устата му бяха сухи — спомни си освежаващите плодови сокове, които пиеше с Касандра навън в градината. Но както имаше навик, погълнат ли беше от някакъв проблем, царят забравяше всичко друго, включително да яде и пие.

— Всички горяха от нетърпение да си тръгнат, особено Сократ, прислужникът на Демад. Той заяви, че храмът бил обитаван от призраци и пълен с движещи се сенки.

— Обясни ли по-подробно?

Теламон поклати глава.

— Демад му се сопна, че е прекалено суеверен и от това само си пати. Още повече — Теламон вдигна ръка, — че един от хората на Калистен, напълно въоръжен, щеше да остане при тях в храма, както и

предишните две вечери. Демад беше доволен от това. Каза, че вярва на думата на македонците, но не и на Агис и останалите демократи.

— Вратите на храма бяха заключени — обясни Аристандър. — Заключих и външните, и вътрешните врати. Никой не можеше да влезе при тях.

— А на другата сутрин? — попита Александър.

— В храма имаше осем души — обясни Теламон. — Беше защитен и добре охраняван. Никой, освен войника не носеше оръжие. Бяха им изпратени храна, хляб и сирене, както и вино.

— Възможно ли е да са вкарали и нещо друго? — Александър се приведе напред, беше сбърчил съсредоточено вежди.

— Възможно е — допусна Теламон. — Но трябва да е било нещо малко и привидно безобидно. Всичко необичайно щеше да бъде спряно.

— А оръжие? — попита Александър.

— Може би някоя малка кама, но според Калистен, нито той, нито хората му са забелязали нещо подозрително.

— Имали ли са посетители?

— Членовете на семействата им ги посетиха, но бяха претърсени. И у тях не открихме нищо подозрително. Калистен е опитал остатъците от виното и храната, не са били отровени. Всъщност каза, че виното било много хубаво и с хората му изпили каквото било останало. Не открили никакви оръжия, освен онези на войника. Не е имало и следа от битка, а и осмината мъже бяха убити — Теламон направи пауза. — Калистен претърси храма вместо мен — като безпристрастен свидетел. Когато свърши, с Аристандър направихме същото. Разгледахме всяка от осемте жертви. Смъртта на някои е следствие от нанесените удари — той показа с ръка. — Повечето са били ударени по слепоочието и в лицето; черепите им бяха счупени, а лицата — обезобразени.

— Значи ударите са били силни? — попита Александър.

— Много силни. Шестима са били убити по един и същи начин. Лежаха в локви студена и съсирена кръв, значи смъртта трябва да е настъпила преди няколко часа. Бих казал, малко след полунощ. Седмата жертва беше обгоряла до неузнаваемост. Не знам как е умрял. Прегледах черепа, може би също е бил ударен по слепоочието. Но как и защо е бил изгорен, си остава загадка.

— И следите от удари бяха едни и същи при всяка жертва?

— Според мен, да. Били са ударени с тежка тояга.

— Не съм съгласен — намеси се Аристандър. — Никога не съм виждал тояга, издялана във форма на конско копито.

— Вярно ли е това? — попита Александър. — Нима наистина изглеждаше, че жертвите са били убити от копитото на тежък боен кон?

Теламон погледна покрай царя към една от картините на стената — красиво момиче, облечено в най-фини тъкани. Единият ѝ сандал се беше събул, сякаш е танцувала, а в двете си ръце държеше по един хиацинт. Лицето ѝ беше продълговато, очите — черни като трънки, а устните — пълни и червени. Сърцето му замря; момичето приличаше донякъде на Анула, храмовата жрица, която беше обичал толкова страстно и беше изгубил в египетска Тива. Какво би си помислила тя за това?

— Лекарю, зададох ти въпрос! — Александър раздражено изцъка с език.

— Според доказателствата — съгласи се Теламон, — изглежда, че жертвите са ритнати от кон в слепоочието и в лицето.

— Но в храма не е имало коне — заядливо каза Аристандър.

— Случаят с осмата жертва — Теламон предпочете да пренебрегне намесата му — беше по-интересен. Човекът беше издран по бузите и лявата ръка. Белезите приличаха много на драскотини, нанесени от голяма котка.

— Но в храма не е имало котка — добави Аристандър саркастично.

— Не мисля, че е умрял от тези рани — продължи Теламон, без да се засяга. — Бил е отровен.

— Какво? — Александър се наведе напред, леко наклонил глава на една страна. — Но ти каза, че виното и храната не са били отровни?

— Ако е бил одраскан, отровата е била върху нокътя — заяви Теламон. — Със сигурност е бил отровен, но не знам от какво. Скованите му мускули и донякъде лицето, стиснатата челюст, цветът на езика, твърдият и подут стомах, бялата пяна по устните му, всички те говорят за отрова; змийска или от морска риба, или от екстракт на някое растение.

— Искам да говорим още за това.

Всички следи от тежкото пиянство и паниката бяха изчезнали от лицето на Александър. Той напомняше на Теламон малкото момче, с което беше учил в Академията на Аристотел в градините на Миеза. Всеки проблем вълнуваше Александър. Той обичаше да си играе със загадките като котка с мишка.

— Възможно ли е той да е бил убиецът? — попита царят. — Да е убил останалите и да е глътнал сам отровата?

— Възможно е — призна Теламон. — Но това повдига други въпроси. Първо, защо го е направил? Второ, как един слуга е убил осем здрави мъже? Трето, какво оръжие е използвал? Четвърто, какво го е издрало? Пето, защо е трябвало да вземе отрова?

Царят мълчеше.

— Има и други въпроси. Прислужникът на Демад се е казал Сократ, нали?

Аристандър потвърди.

— Как е изгорил Сократ една от жертвите? Как е убил другите? Къде е било оръжието му? Как е преминал през пламтящите въглени и е свалил сребърната ваза? Какво е извадил от нея? В храма не намерихме нищо. И най-накрая — Теламон въздъхна, — ако Сократ е бил убиецът, как е смятал да обясни всичко, когато влязат войниците?

Въпросите му бяха посрещнати с изненадани погледи и свиване на рамене.

— Същият е проблемът — продължи лекарят бавно, — ако припишем убийството на коя да е от останалите жертви. — Едва ли изгорелият е убил всички, а после се е самоzapалил.

— Звучи още по-абсурдно — заяви Александър, като се изправи и се протегна, докато ставите му изпукаха, — ако приемем, че някой е проникнал в храма.

— Това е невъзможно — отвърна Аристандър. — Никой не се криеше вътре. Претърсихме го до основи.

— Кой тогава ги е убил? — чудеше се Александър. — Как и защо? Къде са оръжията? Къде е отровата? Как убиецът е прекосил жаравата? — той седна и остро погледна Теламон. — Повтарям въпросите ти — значи не беше разхвърляно! Нямахте следи от борба? Нищо необичайно? Сигурен ли си, че храната и напитките не бяха отровни?

— Напълно!

— Въпроси! Въпроси! — царят прехапа устни. — Нямахте ли нещо необичайно? — той вдигна ръка към лицето си и прогледна през разперените си пръсти към Теламон.

— Един от стражите твърди, че през нощта, докато патрулирал, доловил миризма на изгоряло, но може просто да си внушава. Дори да беше истина, в Ефес имаше много огньовете и много хора изгоряха.

— Нещо друго?

— Един от пазачите каза, че доловил миризма на коне като тази, която се носи от конюшните.

— Значи отново се връщаме към кентаврите — обади се Аристандър надут. — Знаеш легендата, господарю, били са полухора-полуконе. Кентаврите имат копита и остри нокти на ръцете. Могат да издишат пламъци и кръвта им е отровна. Движели се, заобиколени от отровни оси.

— А можели ли са да минават през камък и зидария? — попита Теламон.

— Може би — магьосникът си играеше с пръстена на костеливата си ръка. — Но така или иначе стигнахме до кентаврите. Може и да не си съгласен, Теламоне, но тези убийства може да са работа на някой магьосник.

— Като теб ли?

— Млъкнете — прекъсна ги царят. — Осем мъже са мъртви — прошепна той. — Пламтящата жаравата е била прекосена, вазата е била свалена, реликвата е била открадната. И по-важното, моята дума се оказва тежка колкото сламка, носена от вятъра. Огледахте ли покрива?

— Калистен изпрати да повикат строителите — отвърна Теламон. — Не можах да намерят никакъв отвор, покривът е също толкова солиден и здрав, колкото цялата сграда.

Александър стисна китката на лекаря, очите му бяха студени и твърди.

— Това е Ефес, Теламоне, градът на мрака и светлината, на живота и смъртта, на кръвта и слънцето. В него се намира светилището на Артемида. С мен се подиграха, дори нещо повече, но ще се спрем на това след малко. Ще намразя думата „кентавър“. Никой не може да се подиграва с Александър Македонски. Скоро тръгвам за Милет. Искам Ефес да бъде спокоен. Не искам казанът да продължи да ври и да провали всичко. Ти се гордееш, че си лекар, човек, който

разпознава симптоми и белези — тогава открий какво е станало тук, кой ме направи на глупак? Кой се подигра с моето обещание? Открий го! Нея, тях, който и да е! — той пусна китката на Теламон.

Лекарят разтри ръката си. Александър направи гримаса.

— Съжалявам, но в този случай, лечителю, ще трябва да се излекуваш сам.

— Не знаем кой, как или защо е извършил тези убийства — отвърна Теламон. — Демократите може да си уреждат окончателно сметките с олигарсите, но защо им е това? Те си отмъстиха и вече са на власт. Може да е работа на някое гнездо на персийски шпиони и убийци. Но защо биха се опълчили срещу бившите си съюзници? Може би е било някаква лична вражда или отмъщение — Теламон сви рамене. — Знам много малко, но съм сигурен, че тези убийства са дело на човек, а не на някакво митично чудовище.

— В такъв случай — намуси се Аристандър, — кентавърът може да не е митичен.

— Не започвай пак — изстена Теламон.

— Виждал съм хора, убити от магия — Аристандър не можа да устои да не се самоизтъкне. — Но що се отнася до Ефес, кентаврите не са само митични същества. Така са се наричали група професионални убийци.

— Чувал съм тази история — съгласи се Теламон.

— Както и да е — Аристандър се наслаждаваше на вниманието, — знаем, че персите са имали шпионин тук — магьосникът кръстоса крака и приглади наметката си, сякаш беше жена. — Много ценен шпионин, който съобщавал на Митра всичко, което ставало в този град.

— Откъде знаеш това? — попита Теламон. — Защо не ми го каза по-рано?

— Ние самите не знаехме до вчера вечер — каза надутото Аристандър. — Персийският комендант и войниците му избягаха; докато ние влизахме през едната врата, те си тръгнаха през другата. Но главният им писар Рабин не успя да се измъкне. Беше решил да се укрие в къщата на една куртизанка. За негово нещастие наши войници посетили любовното му гнезденце и го разкрили. Опитал се да избяга, но го предали, заловили го и сега лежи в тъмницата на двореца.

— Рабин е много уплашен — добави Александър. — Жал ми е за него. Един малък човек, изпаднал в голяма беда. Не му се иска да умре. Не иска и да го разпитваме. Исква само да му гарантираме, че ще го пуснем цял и невредим.

— Ще го разпитаме — каза Аристандър. — Ти и аз, Теламоне, Очите и Ушите на царя. Но Рабин вече проговори. И спомена Кентавъра.

— Знае ли нещо за убийството в храма на Херакъл?

Аристандър поклати глава.

— Не, и аз му вярвам.

Магьосникът се изправи и отиде до водния часовник в далечния ъгъл на стаята.

— Агис и останалите скоро ще пристигнат, за да отговорят на няколко въпроса — той рязко се върна на мястото си, седна и се загледа в царя.

— Има и още нещо, нали, господарю?

Александър се обърна и щракна с пръсти. Хефестион донесе наметалото му. Царят го метна на раменете си.

— Да, има още нещо, Теламоне. Исквам да ти покажа един труп.

---

[1] Сариси — копия, дълги от два до шест метра. — Б.р. ↑

ВТОРА ГЛАВА

„Дарий е глупак, защото не познава властта на всемогъщия бог.“

„Книгата за Александър в
Етиопия“
съсър Ърнест Томпсън Уолис
Бъдж

Както обикновено по обяд, Арела се канеше да се изкъпе. Смятаха я за една от най-красивите и най-скъпите куртизанки в Ефес. Не бяха ли я избирали велики художници да им позира за Артемида и Афродита? На не повече от двадесет лета, Арела продаваше благоволенията си само на високопоставените и влиятелните, на богатите и могъщите. Тази сутрин беше станала късно. Прислужницата ѝ беше донесла обичайната закуска от плодове и лека ечемична бира, която Арела предпочиташе. Сега момичето се въртеше около нея из спалнята, очаквайки господарката си да отиде в градината и да се изкъпе в басейна. След това Арела щеше да обядва и да се оттегли за следобедна почивка, после да се занимае с делата си и така да дочака вечерта.

Арела вярваше в разхубавяващите средства: златистата ѝ коса блестеше от благовонни масла и най-скъпи аромати лъхаха от белоснежното ѝ тяло. Ноктите на ръцете и краката трябваше да бъдат боядисани, зъбите почиствани, устата със свеж дъх, робите и сандалите подбрани. Тя прекарваше цял час над ковчето си, избирайки кои накити да сложи. Клиентите ѝ винаги идваха вечер и не повече от двама наведнъж, както беше споделила, прикривайки с ръка смеха си, единият трябваше да изчака, докато другият се забавлява. Тя беше много капризна. Само онези, които можеха да водят интелигентен разговор и да се нагаждат към променящите ѝ се настроения, биваха канени в малката ѝ, но скъпо украсена къща на

Булеварда на смокините, който водеше до храма на Афродита. И днешният ден не беше изключение.

Арела излезе в сянката на портика, който гледаше към тучната зелена морава, подарък от богат търговец, внесъл плодороден чернозем от Ханаан, посадил храсти и цветя и построил дългия, изящно украсен басейн, където куртизанката винаги плуваше. Облечена в бяла прозирна роба, тя седеше на плетения стол в галерията и гледаше как птичките летят над тревата. Цареше пълна тишина. Арела се усмихна. Завоевателите идваха и си отиваха. Една партия можеше да спечели властта, друга — да я загуби, но куртизанките на Ефес бяха вечни. Една оса избръмча пред лицето ѝ и тя я прогони.

— Донеси ми мухогонката! — извика ядосана на прислужницата си.

Момичето я грабна и забърза към господарката си. Арела изтръгна мухогонката от ръцете му и го плесна отзад.

— Не се отдалечавай много — промърмори тя.

Прислужницата се усмихна глуповато и се оттегли.

Арела сложи мухогонката в скута си и прокара пръст около устните си. Толкова беше вълнуващо! Какъв глупак беше Рабин, за да търси спасение и защита тук! Тя се засмя тихичко. Куртизанките не се интересуваха от политиката, а само от властта. Каква полза щеше да има от високопоставения персийски писар, когато Дарий вече не управляваше в Ефес? Спомни си как арестуваха Рабин. Поздравленията и благодарностите на красивия македонски командир. Арела отметна глава и се загледа към ясното небе. Беше толкова хубав! Имаше лице на сокол, тънка талия, силни крака и мускулести ръце. Арела въздъхна. Но беше ли богат и влиятелен? Това беше въпросът. Струйка пот се стече по шията ѝ и тя я попи. Опита се, доколкото можеше, да изтрие от паметта си уплашеното лице на Рабин. Персиецът беше скимтял като кученце, молейки я за помощ. Арела просто се беше отдалечила. Въпреки това, помисли си тя и присви очи, македонците бяха завладявали Ефес и преди, но се бяха оттеглили. Какво щеше да прави, ако отново станеше така? Беше ли в опасност? Ами тайните, които Рабин ѝ нашепваше, докато лежах в напоената с благоухания постеля? Като всички мъже и персийският писар беше разтворил сърцето си, за да я впечатли с властта, която имаше. Но

какво щеше да стане, ако персите се върнеха? Арела се изправи. Кой щеше да ѝ гостува тази вечер? А, да, един златар. Сигурно щеше да ѝ донесе подарък. Позлатена статуетка на Афродита? Благовоние в бяла алабастрова ваза? Той беше твърде груб, реши Арела, най-вероятно щеше да ѝ донесе просто златни дарици в кожена кесия.

— Влизам да се къпя.

Арела нахлузи сандалите си и тръгна през сухата трева, заобиколи храстите и спря на ръба на басейна. Построен от полиран варовик, който придаваше на водата успокояваща свежест, той имаше зелени плочки около ръба, а под водата — прекрасна мозайка, в която се отразяваше слънцето. По повърхността му се движеха малки вълнички, докато се пълнеше с вода от скрита тръба — подарък от друг клиент, строител от персийската войска. Арела смъкна робата си и я сложи внимателно на масата до басейна, където имаше сребърен поднос с мазила, гъби и благовония.

Куртизанката изрита сандалите си и се плъзна като риба във водата. Дъщеря на търговец на стриди, Арела се беше научила да плува като дете, но скоро беше решила, че в живота има и други неща, освен яденето, женитбата с някой бедняк и раждането на деца всяка година. Тя се усмихна — сега вярваше в собствените си измислици. Баща ѝ Мали беше търговец на стриди. Но когато беше малка, се бе случило нещо страшно. В една ужасна, изпълнена с кошмари нощ, войници се бяха появили в старата къща с изрисувана на портата Медуза. Мали я уви в одеяла и бързо я пренесе по улиците, за да я връчи на Базиля, самозваната царица на Моав, някогашната първа куртизанка на Ефес. Но всичко това беше минало.

Арела грациозно се плъзгаше по водата към стълбите на отсрещната страна. Хвана се за стената и се обърна. Прислужницата ѝ стоеше до басейна и я гледаше. Арела отвърна на усмивката ѝ. Познаваше този поглед — интересът в очите, полуотворената уста, знаеше как момичето обича да маже тялото на господарката си с масло и да драпира фините ѝ роби. Арела вдигна ръка — може би някой ден щеше да се позабавлява с прислужницата — беше доста хубава. Но сега реши да я възбуди още повече. Тя бавно преплува басейна, обърнала лице встрани. Движението я успокояваше, пречистваше тялото ѝ. Чу звук, но продължи, стигна до края и се обърна. Погледна към масата и замръзна от ужас. Прислужницата лежеше на ръба на

басейна с разбит череп. Кръв се стичаше във водата, където образуваше тъмночервени облаци.

Арела настръхна от вледеняващ страх. Не можеше да помръдне, беше убедена, че ако се дръпне от стената и пръстите ѝ изпуснат ръба, ще се случи нещо ужасно. Сянка прекоси басейна. Тя се обърна твърде късно, нападателят беше зад нея. Той я сграбчи за мократа златиста коса и макар да се гърчеше и крещеше, Арела знаеше, че е уловена като риба в мрежа.

Теламон погледна към трупа, положен на мръсна маса в едно от подземията на двореца. Мъжът беше съблечен и покрит с бяло ленено платно, което вече имаше тъмни петна там, където се беше опирало до подгизналия труп. Александър дръпна платното. Теламон веднага разпозна лицето — полуотворените очи някога се бяха присвивали от веселие, месестият нос още носеше следите на тежки пиянства, металносивата коса, мустаците и брадата бяха сплъстени и кални. Теламон отметна още повече платното — мускулестият труп на войника носеше белезите от поне дузина битки: коремът беше леко заоблен, но бедрата и краката бяха твърди и силни, плещите, ръцете и китките — мускулести от години на бойни учения и битки.

— Сигурно са минали поне дванадесет години — прошепна Теламон. — Почти не се е променил, откакто се запознах с него — той леко погали белега върху бузата на мъртвеца. — Горкият Леонид!

Лекарят подуши устата му. Въпреки вонята на застоялата вода, в която бяха намерили тялото, долавяше тежки винени пари.

— Защо ми показваш това? — попита той.

Александър стоеше със скръстени ръце и насълзени очи.

— Той беше мой приятел, Теламоне, и приятел на баща ми. В битката за Херонея ми помогна и никога по-късно не спомена за това.

— Злополука ли е било? — попита лекарят. — Това ли е причината за смъртта му?

— Сам разбери.

Аристандър се беше отдалечил и седеше на стол в мрачния ъгъл — очевидно този въпрос не го засягаше. Теламон прегледа трупа, обърна тялото, прегледа черепа, разтърка мократа сива коса между пръстите си.

— Не намирам дори драскотина — обяви той. — Нито скорошни рани. Без съмнение, Леонид се е удавил. Каза, че паднал в някакъв басейн?

— Казах ти общоприетата версия.

Теламон отново прегледа трупа. Откри мазоли, синини, стари белези, но нищо подозрително. Покри тялото и заобиколи масата.

— Александре, защо не приемеш, че е било злополука? Всички знаеха колко много пие Леонид. Бил е пиан, излязъл е в градината и е паднал в басейна. Толкова е бил зле, че не е могъл да се изправи, затова се е удавил — такива неща често се случват.

— Леонид можеше да надпие и Дионисий под олтара му — отвърна Александър. — И пак да върви по права линия, да проведе учение с войниците, докато паднат от умора, да извърви двадесет мили и отново да пие. Беше стара лисица, лукав като мангуста. Мисля, че е бил убит. Беше боец, воин — Леонид щеше да се бори за живота си.

В ъгъла Аристандър въздъхна шумно, сякаш за да им напомни за присъствието си, но Александър не му обърна внимание. Отиде и седна на стъпалата, които извеждаха от подземие.

— Ще ти разкажа една история, Теламоне. Преди две години Парменион тръгна към Ефес. Той завзе града и удържа няколко седмици на нападенията на персите. — Той посочи към трупа. — Леонид и шестима от царския корпус били във войската му. Той се настанил в града.

— В Дома на Медуза в Квартала на грънчарите — намеси се Теламон. — Разказвал си ми.

— Не знам какво е станало — продължи Александър, — но Леонид и шестимата му другари станали потайни и се изолирали от останалите. Рядко общували с тях, задоволявали се със собствената си компания. Когато Парменион се оттеглил, Леонид бил последният, който напуснал града. Когато се присъединил към главните сили, бил сам. Твърдял, че персийски конници издебнали от засада него и другарите му и той единствен успял да избяга. След битката при Граник Леонид доброволно поиска да се присъедини към похода на армията, която първа стигна до Ефес. Войските ни едва бяха влезли в града...

— Когато Леонид се настани в Дома на Медуза?

Александър кимна.

— Отишъл право там. От онова, което ми каза Аристандър, къщата имала лошо име. Много хора твърдели, че е обитавана от духове. Леонид се настанил заедно с двама другари, младите командири Агатон и Сал. Като типични войници, те си купували храна и вино от местните пазари. Явявали се на служба, изпълнявали всички задачи, които им били поставяни, но Леонид отново бил обсебен от къщата — Александър зачопил една рана на опакото на ръката си. — Според Агатон и Сал, Леонид настоявал да излизат и пият, докато едва се държат на краката си. Въпросната нощ Агатон отишъл с него в една винарна, а после и в някакъв бардак. Леонид не можел да ходи и Агатон го донесъл обратно. Старият пазач ги пуснал в къщата. Агатон завел Леонид в стаята му, хвърлил го на леглото, уверил се, че е добре и си легнал.

— Това е всичко, което знаем — обади се Аристандър. — До призори. Старият пазач каза, че Леонид излязъл в градината. Когато не се върнал, той тръгнал да го търси и намерил трупа му да се носи по очи в запуснатия басейн.

— И защо да не приемем тази история? — отсече Теламон. — Звучи достатъчно логично. Леонид е бил пиян, събудил се е, излязъл и паднал в басейна. Никой не го е видял да излиза, нали?

— Напротив, старият пазач. Бил е сам.

Александър кимна със затворени очи.

— Искам да разследваш случая, Теламоне.

— О, не — възрази лекарят. — Няма никакво доказателство за убийство. Имаме достатъчно работа.

— Има връзка.

Аристандър стана и пристъпи напред: държеше късче пергамент, което беше извадил от кожената кесия, окачена на кръста му. Подаде го на Теламон, който го разгърна и го поднесе към светилника. На него имаше грубо изображение на кентавър — Теламон можеше да различи брадатото лице, главата с рога, горната половина на човек и краката на кон. Около фигурата се носеше облак от оси.

— Намерихме това между документите на Леонид — прошепна Аристандър. — Има и други подобни рисунки, както и записки за кентаврите.

— Къде са те? — попита Теламон.

— В едно ковчеже в стаята ми. Не се различават особено — странни диаграми и рисунки на кентаври. Думата „кентавър“ се среща често, някъде съкратена само на „к“.

— Но Леонид беше войник — заяви Теламон. — Обичаше виното, жените и песните. Какво общо има с някакъв персийски шпионин и политиката на този град?

— Не знам — Александър се изправи на крака. — Всички тези загадки, Теламоне — той махна с ръка — са като мъниста на една и съща връв. Искам да ги разнижеш, да разбереш значението им. Искам да знам какво е станало в храма на Херакъл и защо един стар войник е бил намерен удавен в басейн — Александър потри ръце. — Хефестион е зает с други въпроси. Ти и Аристандър ще разпитате Рабин и ще ми докладвате в залата за съвещания следобед. Ще се радваме на компанията на нашия приятел от Ефес Агис и неговите сподвижници. Ще присъства и Мелеагър. Искам да знам дали са участвали в някое убийство или предателство. Освен това искам да ги сплеща, за да бъде Ефес мирен и когато замина, той да бъде спокоен и верен град, а не цирей на задника ми.

Александър излезе от подземията и повика телохранителите, които го чакаха в другия край на коридора.

— Много си прям с царя.

Теламон открито се прозя.

— Това е опасно — продължаваше да се заяжда Аристандър.

— Не, не е — Теламон затвори вратата и се облегна на нея. — Александър е деспот.

Магьосникът ахна от изненада.

— Не се прави на изненадан! — отсече Теламон. — Филип беше деспот! Олимпиада е деспот! Тя обича властта, както Леонид обичаше виното, и синът ѝ е същият. Но аз съм в безопасност. Знаеш ли защо, Аристандре? — той приближи до него лицето си. — Не защото съм приятел на царя от детинство, а защото казвам и правя онова, което ми харесва. Опасно може да стане, ако внезапно престана да го правя. А това — той отвори вратата и подкани с жест прорицателя да мине първи — за щастие все още не ми се е случило.

Аристандър не помръдна. Стоеше с отворена уста.

— А ще възникне ли някога такава възможност, Теламоне?

— Защо, да не би да ревнуваш от мен? Ти се надяваш това да стане в бъдеще, а аз мисля за настоящето. Бъдещето само ще се погрижи за себе си. Хайде, персийският писар ни чака.

Те тръгнаха по коридора, който се извиваше из двореца и стигнаха до подземията, където държаха затворниците. Рабин беше в най-отдалеченото — просторна килия с прозорец с решетка високо на стената, откъдето влизаше светлина и въздух. Имаше легло, стол и маса. Въздухът ухаеше апетитно на някаква подправка; чинии и подноси бяха струпани на масата. Над тях бръмчаха мухи. Рабин седеше на ръба на леглото. Мъж на средна възраст, той носеше изцапана с кал туника, а черната му коса, някога намазана с масла и накъдрена, сега беше провиснала до раменете. Брадата и мустаците му не бяха подстригани и по тях имаше следи от храна. Персиецът беше уплашен и погледът му стана бдителен, когато те влязоха и се представиха. Аристандър седна на стола, а Теламон се облегна на стената.

— Да умреш ли искаш, Рабин? — започна Аристандър. — Нашият цар може да те разпита. Не стой там като момче, което са хванали да краде череша. Разбираш гръцки много добре. Ти си високопоставен писар от канцеларията на коменданта. Има много неща, които можеш да кажеш на мен и приятеля ми.

— Аз съм поданик на великия цар — тъмните влажни очи на Рабин не трепнаха, но гласът му пресекваше. — Работех за своите господари. Трябва да ме освободите — той подбираше думите си бавно и внимателно.

— Ти си персиец, заловен в гръцки град — отсече Аристандър и злобно го смушка в рамото. — Нямаш право да бъдеш тук. Открили са те да се криеш в дома на една куртизанка. Ти си шпионин, а шпионите ги разпъват на кръст.

— Тя ме предаде! — той яростно изплю думите. — Арела е долна мръсница!

— Не, тя е умно момиче — усмихна се Аристандър. — Трябва да я посетя. Може би ще ме посъветва как да се обличам...

Рабин изглеждаше объркан.

— Малка шегичка — промърмори Аристандър. — Хайде, Рабин, да не ти разказвам как ще те разпънат на царския път, как тялото ти ще

виси на кръста, как слънцето ще изсушава плътта ти, докато лешоядите кръжат наоколо.

В очите на персиеца се появи страх.

— Вместо това да си поговорим за онова, което знаеш и което си направил.

— Ще ме освободите ли? — попита Рабин.

— Не само ще те освободим, но ще получиш и дрехи, пари, кон и ще ти осигурим безопасно пътуване. Можеш да се върнеш като герой в Персеполис и да им разкажеш каквото намериш за добре.

Рабин мрачно се усмихна.

— Знам много малко.

— Не, не, не — поклати глава Аристандър, — ти знаеш много. Сам ни каза. Прегледахме записките на твоя господар.

— Но той взе секретните... — Рабин затвори очи, осъзнал грешката, която беше направил.

— Виждаш ли! — възкликна мило Аристандър и го зашлеви през лицето. — Откъде знаеш какво е взел и какво е изгорил? Бил си писар в тайната канцелария! Ние сме заети хора, Рабин. Ако не проговориш, отвън чакат войници. Ще им бъде приятно да си поиграят с хубавец като теб, при това персиец — Аристандър се приведе към него. — Нашите тесалийци — прошепна той заплашително — са канибали, които първо се гаврят с жертвите си. Случвало ли ти се е досега, Рабин?

— Представи си, че си в коридор — обади се Теламон. — Седиш в единия край...

Писарят очаквателно го погледна.

— И имаш само един изход — довърши лекарят. — Кажи ни какво знаеш. Аз съм личният лекар на царя. Имаш тържественото ми обещание — кон, кесия пари, нови дрехи и безопасно излизане от Ефес.

Рабин въздъхна и се прегърби.

— Имам съпруга в Персеполис — каза той. — И къща с градина, където играят двете ми деца.

— Тогава не би трябвало да посещаваш дами като Арела, нали? — подигра му се Аристандър.

Теламон се наведе напред и заби пръсти в костеливото рамо на Пазителя на тайните.

— Мисля, че нашият приятел ще ни каже нещо — обърна се към него Аристандър. — Нали така, Рабин? Кой е Кентавърът?

Писарят не обърна внимание на въпроса.

— Кой е Кентавърът? — отново прозвуча въпросът. — Преди го спомена.

— Не знам.

Теламон подскочи, когато Аристандър удари персиеца през лицето и пръстените издраха високите му скули.

— Добре, добре — каза Пазителят на царските тайни и започна да се изправя. — Не знам кой е Кентавърът — започна Рабин, — но, да — добави той бързо — чувал съм за него. Бях писарят, който се занимаваше с тайните шифри.

— И къде са те сега?

— Комендантът ги изгори.

Отново шамар. Рабин притисна бузата си.

— Трябват ни отговори — въздъхна Аристандър. — Затова ще ти дам още една възможност.

— Бях главен писар в Тайната стая — примигна Рабин. — Работех с коменданта и с Митра. Имахме шпиони и тук, в Ефес, и на други места. Когато новините за ужасното ни поражение при Граник пристигнаха — той вдигна ръце, сякаш за да се предпази от следващия шамар, — градоначалникът незабавно поръча определени архиви и записки да бъдат изгорени. Мога да ви кажа имена — добави той, — но повечето от тях избягаха.

— Повечето? — попита Аристандър.

— Онези, които останаха — дойде отговорът, — бяха дребни чиновници, които знаеха съвсем малко, с изключение на двама. Първият беше жрецът от храма на Херакъл...

Аристандър въздъхна.

— Чу ли какво стана там? — попита той.

Рабин кимна.

— Когато се криех, Арела ми разказа новините.

— Арела? Отново я споменавах.

— Тя беше вторият шпионин — презрително добави Рабин. — Не знаехте ли? — той се наслади на смайването на Аристандър. — Приемаше в леглото си могъщите, богатите и влиятелните и ми предаваше какво са й доверили.

— Ще ѝ отидем на гости — заяви Аристандър.

— Мисля, че е нужно — съгласи се Рабин. — Знаете ли и че докато Демад и останалите се криеха в храма на Херакъл, Арела ги е посетила?

— Тя беше ли приятелка на Демад?

— Може би в леглото, но Арела не се интересува от политическите убеждения на клиентите си — удостояваше с благоволения си и олигарсите, и демократите.

— Добре! Добре! — Аристандър потърка ръце. — С нетърпение чакам да я разпитам.

— Тя не биваше да ме предава — изломоти Рабин и изтри кръвта от бузата си. — Мислеше, че ще си мълча. Но всичко свърши, нали? Персите напуснаха Ефес...

— Говори ли ти нещо името Леонид? — попита Теламон.

Рабин бързо вдигна поглед.

— Познато ти е, нали? — настоя Теламон.

Рабин кимна.

— Той е приятел на царя, нали? — попита Рабин. — Стар войник. Когато войските на Парменион завзеха Ефес преди две години, Леонид си замина последен. Той също посещаваше Арела.

— Защо?

Рабин сви рамене.

— Защо мъжете ходят при куртизанки? Бива я в леглото.

— Не — Теламон приклепна пред Рабин. — За Леонид не би имало значение, дори да спеше с магаре или коза. Типичен стар войник, той би хванал някоя прислужница и би се задоволил с нея — лекарят потупа Рабин под брадичката. — Хайде, хайде — настоя той. — Както каза, персиецо, всичко е свършено. Александър е новият господар на Ефес. Трябва да избереш — живот или смърт? Снощи Леонид е умрял в Дома на Медуза. Намерили са го да плува по лице в басейна.

— Много добре — промърмори Рабин. — Вярно е онова, което казват хората — Божествената справедливост винаги възтържествува. Всичко е свързано — той се изкашля и прочисти гърлото си. — Арела ми разказа за семейството си. Баща ѝ Мали бил търговец на стриди, който принадлежал към тайно общество, наречено „Кентаврите“.

Такива има в много градове, те са професионални убийци. Служат на култа към Ариман.

— Персийският бог на мрака? — попита Теламон.

— Били са убийци — обясни Рабин. — Наемали ги да убият този или онзи. Преди осем-десет години, когато олигархът Мелеагър бил главен архонт, властите нанесли удар. Бил заложен капан и двама Кентаври били арестувани. Те били измъчвани, писъците им се чували дни наред. Най-накрая започнали да признават имената и един по един останалите Кентаври били арестувани и затваряни — някои умрели от треска или от мъченията. Неколцина били разпънати на царския път. Нашият обичай е за подобни престъпления да се избива цялото семейство. Точно преди да го арестуват, бащата на Арела убил собствената си съпруга, оставил на дъщеря си малко пари и я предал на една от първите куртизанки в Ефес, за да я обучи за някой Дом на удоволствията.

— Какво общо има това с Леонид?

— Някога Дома на Медуза е бил собственост на Мали, бащата на Арела, който унищожил всичко. Като стара хрътка Леонид разровил из боклуците и отишъл да ѝ задава въпроси.

— Какви въпроси?

— Арела не ми каза. Спомена, че още нямала и десет години, когато напуснала къщата. Никога не предявила претенции към нея. Спуснала завеса между себе си и миналото, защото смятала, че подобни неща трябва да си останат в тайна.

— А Арела беше ли убийца? — запита Теламон и се изправи.

— Не — Рабин поклати глава. — Тя обичаше властта и богатството. Скоро след като дойдоха новините от Граник, каза, че я посетил някакъв непознат — дошъл да спазари услугите ѝ за някой друг.

— Те скъпо ли струват? — попита Теламон.

— Много. Аз бях сред клиентите на Арела. Тя знае много тайни на занаята — Рабин се усмихна и в погледа му се прокрадна копнеж, — за които мъжете могат само да мечтаят. Можеш да се прирастиш към нея. Но тя беше много придирчива към клиентите си. Можеш да ѝ предложиш ковчеже с перли, но ако не те хареса, все едно да лаеш срещу луната — Рабин разтвори ръце. — Това е всичко, което знам.

Арела все още иска да стане главната куртизанка на Ефес — той остро се изсмя. — Кралицата на курвите!

— Ще видим тази работа — саркастично каза Аристандър.

— Ако бях на ваше място — погледът на Рабин стана суров, — щях да я арестувам възможно най-бързо. Арела знаеше много тайни. Карах я да избяга. Тя има една слабост — самоуверена е. Вярва, че мъжете са глупаци и лесно могат да бъдат убедени да правят каквото иска. Не прави разлика между македонци и перси.

Теламон слушаше заинтригуван. По време на пътуванията си из Египет, южна Италия и дори из Персийската империя, той беше срещал жени като Арела, които разполагаха със значително влияние не заради произхода или положението си, а заради уменията си на куртизанки.

— И така, стигнахме до Кентавър — размърда се Аристандър на стола си.

В коридора някой изкрещя от болка.

— Още един затворник — усмихна се Аристандър. — Мошеник, който решил, че може да се възползва от хаоса в Ефес, за да забогатее. Нашият цар заповяда храната да не се крие, пазарите да се отворят и търговията да се възстанови. Нали не би искал да викаш от болка, Рабин?

— Ще ме пуснете ли? — персиецът тревожно опипа раната на бузата си.

— Кентавърът. Ти каза, че обществото на убийците било унищожено.

— Така е — бързо се съгласи писарят. — Преди няколко години градоначалникът започна да получава тайни съобщения, които не ми даваше да чета. Бяха запечатани в малки сребърни цилиндри и предавани лично на Царя на царете в Персеполис.

— Искаш да кажеш на Митра, Пазителят на тайните на царя? — попита Теламон.

— Нима знаете кой е той? — попита изненадано Рабин.

— Разбира се — изкикоти се Аристандър. — Кръстосвали сме мечове и преди, и пак ще го направим. Кой е Кентавърът?

— Не знам — изхленчи Рабин. — Който и да е приел името Кентавър, съобщенията му бяха носени тук и градоначалникът ги изпращаше незабавно в Персеполис.

— Ами отговорите? — попита Аристандър. — Сигурно е имало отговори.

Рабин сведе глава и провлече крака.

— Храмът на Херакъл — промърмори той.

— Какво каза? — Аристандър вдигна насила главата му.

— Видях едно съобщение — Рабин явно беше решил да си признае всичко. — Преди да го сложат в сребърния цилиндър и да го запечатат в тайната стая. Беше написано с шифър, който не разбирах. Не — той примигна, когато Аристандър вдигна ръка, — кълна се в бога на Скрития пламък, че казвам истината. Комендантът ме караше да нося тези съобщения в храма на Херакъл обикновено по обяд, в най-голямата жегга. Влизах в храма и коленичех точно до вътрешните врати, стиснал сребърния цилиндър.

— И?

— Кентавърът, който и да беше той, заставаше зад мен и грабваше съобщението от ръцете ми. Понякога ми даваше друго, за да го занеса обратно.

— И никога не успя да го видиш?

— Мернах сандали и вехта роба, но нищо повече.

По коридора отново отекна изпълнен с болка вик. Теламон се напрегна.

— Нещо друго? — меко попита Аристандър.

— Ами свободата ми?

Пазителят потупа Рабин по рамото, стана и изрита стола.

— Ще видим! Ще видим!

Аристандър и Теламон излязоха от килията и тръгнаха по коридора.

— Кого измъчват? — попита Теламон.

Аристандър спря пред вратата на една тъмница и я отвори. Вътре един войник седеше на пода, облегнат на стената.

— Добре ли се справих, господарю?

Аристандър извади монета от кесията си и я хвърли във въздуха.

— Отлично, войнико.

После хвана Теламон за рамото и продължи по коридора.

— При тези обстоятелства винаги е полезно да се чуе вик от болка, агонизиращ крясък. Това говори на хора като Рабин, че ние не се шегувахме.

Теламон се освободи от хватката му.

— Ще го помня, ако се случи да се срещнем при други обстоятелства.

Аристандър се засмя силно. Смехът му приличаше на цвилене. После насмешливо подкани Теламон нагоре по стълбите към галерията, която водеше до двореца.

— Говореше за някакви документи, открити в стаята на Леонид?
— припомни му лекарят.

— Ще ги видиш след време.

— Какво ще правиш с Рабин?

Аристандър спря по средата на галерията и погледна към една статуя — атлет, който се готвеше да хвърли диск. Белият мрамор блестеше на ярката слънчева светлина. Пое си шумно дъх.

— Усещаш ли дъха на хиацинтите, Теламоне? Винаги ми напомнят за градината на майка ми — той погледна лекаря с ъгълчето на окоето си. — И аз съм имал майка, Теламоне. Живеехме в малко селце, на около десет мили северно от Пела. Мислеха я за вещица. Една нощ разбиха вратата ни. Убиха майка ми и големия ми брат. Аз избягах през задния прозорец. Имах леля, която също обвиниха във вещерство — тя беше приятелка на младата Олимпиада. Прибра ме и ме научи на черна магия и на вярност.

— И никога не поглеждаш назад?

Аристандър леко се усмихна.

— Честно казано, не ме интересува какво ще се случи с Рабин. Той предаде и господаря си, и нас. Ще го оставя да се поизпоти един ден. После ще му дам кон, дрехи, храна и торба сребро. Ще замине за Персеполис, за да се прави на герой. А аз ще изпратя анонимно съобщение до коменданта на най-близкия персийски град. Ще му съобщя, че Рабин се е разбърбил като дете, на което са обещали сладкиш.

— Ти си ужасен — отвърна Теламон. — Така, когато стигне до Персеполис, ще го арестуват и Митра ще се чуди какво точно ни е разказал. Ще се притесни за шпионина си Кентавъра. Може би ще се паникьоса и ще допусне грешка.

Аристандър размаха костеливия си пръст в лицето на Теламон.

— От теб би станал отличен Пазител на Тайните, лекарю; не е чудно, че царят иска да му помагаш по тези въпроси. Ела, седни.

Той насочи Теламон към една каменна пейка до стената, после слезе обратно по стълбите към тъмницата. Теламон се припичаше и наблюдаваше изпод полузатворените си клепачи как една пеперуда лети над цветната леха, пърхайки в лекия бриз. След няколко седмици, сети се той, този вятър щеше да изчезне. Лятното слънце щеше да бъде жарко. Чудеше се лениво колко ли дълго щяха да останат тук. Какво ли правеше Касандра? Как би разрешила загадката, пред която беше изправен? Чу стъпки и погледна надясно. Аристандър се появи, носейки поднос с кана и три бокала, следван от Рабин между двама пазачи.

— В името на Аполон! — прошепна тихичко Теламон. — Какво е намислила пак тази змия?

Рабин, разрошен и доста уплашен, беше избутан да седне до Теламон. Аристандър освободи пазачите и наля вино. Напълни всеки бокал до ръба и ги раздаде. После вдигна своя за тост.

— За тайните! Това е най-доброто хиоско вино. Студено и освежаващо — той отпи голяма глътка. — Хайде, Рабин, пийни си. Не е отровно.

Персиецът се подчини. Теламон отпи от чашата си.

— Ще ти кажа нещо — Аристандър облиза устни. — Реших да те освободя, Рабин.

Персиецът щеше да скочи на крака, но магьосникът го бутна обратно и се надвеси над него.

— Забрави да ни кажеш нещо, Рабин.

Теламон се обърна встрани.

— Какво мислиш за слънцето? — тихо продължи Аристандър. — Помириши цветята. Чуваш ли как се плиска фонтанът? Какво е усещането от слънцето върху лицето ти и виното в устата ти?

— Чудесно е — прошепна персиецът.

— Да се върнем към последните няколко дни. Комендантът влиза в Тайната стая със своя доверен писар Рабин. Македонците настъпват към Ефес. Демократите подстрекават тълпата към бунт. Персийският гарнизон се кани да отстъпи, а заедно с него и градоначалникът. Какво прави той?

— Изгаря всички тайни документи — отвърна Рабин.

— Ти си почти свободен — промърмори Аристандър. — Разкажи ни за Кентавъра.

Рабин очевидно се разтревожи, започна да си тътри краката и да прехвърля бокала от ръка в ръка.

— Градоначалникът ти е поставил една последна задача.

— Откъде знаеш?

Аристандър го ощипа по бузата.

— Защото аз също имам шпиони в Ефес. Взел си от него колан с пари, нали? Малки кесийки, защити една за друга. Колко имаше в тях? Половин или цял талант дарици?

— Не знам за какво...

Аристандър удари персиеца в лицето с бокала си. Кръв рукна от носа на Рабин.

— Осигурили са ти придружители — четирима сирийски наемници, облечени в тъмни роби. Те набързо са те превели през града, когато размириците са започнали. Отишли сте до храма на Херакъл и сте изкачили стълбите. Дотук не е имало от какво да се страхуваш. Тълпата още не е била излязла на улиците. Кръвопролитията не са били започнали. Коленичил си в храма. Кентавърът се е появил зад теб. Каква беше паролата?

Рабин изкашля кръв и изтри лице с опакото на дланта си.

— Паролата? — повтори Аристандър.

— Митра.

— Добре — смекчи глас магьосникът. — Това е била думата, която сте използвали винаги, нали? Защо не ни каза преди? Без да се обръщаш, си свалил колана и Кентавърът го е взел.

— Откъде знаеш?

Аристандър разтвори пръсти.

— От четиримата наемници двама са били убити, единият се измъкнал с коменданта, а на четвъртия не платили. Той се скрил и когато безредиците приключили, се промъкнал в лагера на Александър. Предложил му меча си, както и сведенията, с които разполагал. Един от моите писари разговарял с него. Ще ти кажа истината. Той не е видял човека, с когото си се срещнал в храма — стоял на стъпалата отвън, с гръб към вратата. Но когато си излязъл, коланът, който дрънчал, го нямало. Е, Рабин, не съм ли умен? Кажи ми защо персите, които са бягали от Ефес, вероятно за последен път, са изпратили колан със злато на главния си шпионин?

Едри капки пот обсипаха челото на Рабин — носът му беше изкривен от удара, тънка струйка кръв се стичаше към устата му.

— Ти си умен човек, писарю. Сигурно си се запитал защо. Персийските коменданти не се славят с щедростта си.

Рабин стисна чашата и раменете му се разтресоха.

— Беше точно така, както казваш — изхлипа той. — Това беше последната ми задача. Занесох пълния със злато колан и един сребърен цилиндър. Кентавърът ме очакваше.

— Не, не — прекъсна го Аристандър. — Какво стана, преди да напуснеш двореца?

— Попитах коменданта защо му даваме златото. Той ми отговори: „Това е добро вложение. Кентавърът ще ни осигури ценни сведения.“

— И? — настоя Аристандър.

— Ще ни отърве от проблемите веднъж завинаги.

Теламон усети как изстива, сякаш в галерията беше нахлул студен вятър. Сграбчи персиеца за рамото.

— Какво смяташ, че е имал предвид? Попитал си го, нали?

Рабин кимна.

— Кентавърът ще изпълни нашата смъртна присъда — прошепна той през окървавените си устни. — Последната заповед до градоначалника от Митра — той страхливо отмести поглед — е била да убият вашия цар.

Теламон се взря в тъмните очи на персиеца. Не усети измама, нито двойна игра — човекът беше искрено ужасен.

— Виждаш ли — каза Аристандър злорадо, — документите може и да са били изгорени, а съкровищницата — ограбена, но няма нищо по-хубаво от чифт остри очи, нали, Рабин? Стража! — той кимна към галерията. — Отведете този човек обратно в килията, но се дръжете добре с него. Да получи храна, вино и дрехи.

Той издърпа писаря и го блъсна към войниците.

— Когато ви кажа, ще го придружите до градските порти — ще му дадете кон, кесия сребро и пропуск, за да излезе невредим.

Той изчака, докато Рабин изчезна през вратата.

— Кентавърът е получил пари, за да убие Александър?

— Да — отвърна Аристандър. — Подозирах го. След Граник Александър беше в безопасност, заобиколен от своите войници. Но

тук, в град, наполовина пълен с предатели? — той отпи от виното си, взе чашата на Рабин и я преля в своята.

— Те преследват нашия цар, Теламоне. Затова трябва да ги открием.

ТРЕТА ГЛАВА

„Александър бил потомък на Херакъл по бащина линия...“

Диодор Сикул, „Историческа библиотека“

Книга 17, глава 1

Убиецът на Арела, Кентавърът, наблюдаваше трупа на куртизанката, който плуваше с разтворени ръце в басейна сред уголемяващ се ален облак.

— Толкова хубава — промърмори той.

Макар да я беше убил, той се възхищаваше на твърдите ѝ, високи гърди, на прекрасното, порочно тяло. Представяше си я как се гърчи и мята в леглото, гладкостта на кожата ѝ, намазана с най-скъпи благовония.

— Е — въздъхна той, — тази работа трябваше да бъде свършена.

Погледна тъжно китката хиацинти, цъфтящи в подножието на статуята на Афродита, зад която имаше покрита с цветя беседка, сенчест пристан в горещите дни. Спомни си един стих от пиесата на Аристофан „Мирът“:

Не можеш да накараш рака да върви напред.

Сега той беше убиец, посветен на убийството. Не можеше да спре: убий или ще бъдеш убит. Да удариш, преди да те ударят — винаги е било така и така ще бъде. С Александър Македонски нямаше да бъде по-различно. Въпреки убийствата и необходимостта да бърза, Кентавърът не можеше да помръдне от мястото си; стоеше и се наслаждаваше на момента. Беше влязъл в Града на прокълнатите и

както гласеше един цитат от „Вакханки“, нямаше друг избор, освен „да върви през руините, които сам беше създал.“

По изровения път зад градинските стени изтрополи каруца и извади Кентавърта от унеса му. Той намести маската на лицето си, коленичи и извади трупа от басейна. Завлече го в къщата, сложи го в преддверието, а после занесе там и телата на прислужницата и пазача. Увери се, че портата е отключена и натрупа с крак пръст върху кръвта на мястото на първото убийство. Прекоси градината, изпълнена с прекрасното ухание на цветя, и влезе в хладната къщичка на Арела. Огледа кухнята с каменен под, трапезарията с възглавнички, натрупани покрай стените и изящни цветни фризове, които изобразяваха любовните истории на Афродита. Изкачи се по полираните дървени стълби и претърси всички стаи. Долният етаж беше изграден от камък, а горният — от полиран бряст и смокиня. Кентавърът въздъхна с облекчение — нямаше да е трудно да открие скривалищата тук.

Той започна да претърсва спалнята на Арела, в която навсякъде изобилстваха скъпи и меки тъкани. Сладко ухаеща, красива стая, по стените на която бяха изобразени любовни сцени, пиршества, млада жена, която забавлява възрастен мъж на една кушетка. На всяка от малките картини младата жена беше заела различна поза. Кентавърът се усмихна зад маската си — нищо чудно, че мъжете желяеха тялото на тази млада жена. При претърсването беше открил колко богата е била — ковчезета и кесии, пълни с накити, скъпоценни камъни и перли, сребърни верижки, малки кюлчета злато. Сандъци и ковчези с фалшиви дъна, които бяха пълни с монети от всяка част на империята и Гърция. Прегледа дървената ламперия в основата на стената и откри скривалище. Повечето от писмата в него бяха от обожатели на Арела и Кентавърът научи нещичко за слабостите на някои от най-видните граждани на Ефес. Той махна покривката от пищно украсеното легло, смъкна пухения дюшек на пода и го разпра с камата си. Прегледа стълбовете на леглото за тайници. Най-накрая, удовлетворен, се върна долу и продължи претърсването. Познаваше режима на Арела. Следобед тя спеше и не приемаше посетители. Не откри нищо интересно, затова излезе в градината. Статуите, камъните, фонтаните и дори малката, обкичена с цветя градинска беседка бяха подробно изследвани. После отново се отправи към къщата. Чакълът хрущеше

под тежките му бойни ботуши. Беше прекрасен следобед, огласян от жуженето на пчелите, които събираха прашец.

— Направих онова, за което бях дошъл.

Кентавърът вдигна издутия мях и извади запушалката. Поля трите трупа, стълбището, галерията и стаите на горния етаж. После слезе и тъкмо се канеше да влезе в кухнята за светилник, когато звук от стъпки по чакълената алея го накара да спре. Той се скри зад притворената врата и погледна през процепа. Отначало не видя нищо, после се появи градският писар Хезиод, облечен в бяла туника, с праметната през ръка тъмна наметка. Той очевидно беше притеснен и докато гледаше към къщата, попиваше потта по врата си с кърпа. После влезе — черните му очи, почти скрити от гънките тлъстина на разплутото му лице, изразяваха любопитство, но не и паника. Кентавърът извади камата си и хвърли бърз поглед към труповете. Хезиод трябваше да влезе, а не да се уплаши и да избяга. Какво правеше тук дебелият глупак? И той беше убиец, човек, който се наслаждаваше на смъртта на другите. Хезиод беше също в списъка на Кентавъра и сега му се предоставяше удобен момент.

Писарят сложи мантията си върху малката мраморна пейка вляво от портика и завъртя тежката златна гривна на лявата си китка.

— Арела! — гласът му беше дрезгав. — Арела, вратарят ти го няма! У дома ли си?

Убиецът го дебнеше като паяк муха, която кръжи близо до мрежата му.

— Мога ли да вляза?

Хезиод се обърна и Кентавърът стисна здраво камата. Ако се наложеше, щеше да го убие, преди да си тръгне. Писарят промени решението си — взе мантията си и влезе през вратата. Убиецът рязко я затвори. Стреснат, Хезиод се обърна. Отвори уста в безмълвен вик и се разтрепери пред ужасната гледка, която се разкри пред очите му — мъж в наметка с качулка, чието лице беше покрито с маска от конска кожа, а в ръката си държеше дълъг остър нож, насочен към тлъстата му брадичка.

— Какво става тук? — Хезиод отстъпи назад.

Подхлъзна се върху маслото и с трясък се строполи на земята по задник. Седеше си там, а мантията и туниката му попиваха мазната течност. Когато се претърколи, за да се изправи, съзря труповете до

стената в сянката на стълбището. Както беше застанал на четири крака, той заквича като прасе. Сигурно сънуваше кошмар. Един ботуш го срита отзад.

— Ставай, прасенце!

Хезиод с мъка се изправи. Изражението на ужас не беше изчезнало от лицето му. Острието още блестеше, но този път допряно до горещата му буза. Кентавърът го принуди да върви, докато застана с гръб към вратата.

— Какво правиш? Защо си тук? — дрезгаво попита гласът иззад маската.

— Аз... имам среща... в двореца на градоначалника.

— С македонския убиец?

— С... — гласът на Хезиод пресекна. Той примигна. Не можеше да спре да трепери. Краката му сякаш газеха в дълбока вода. Беше се подмокрил от страх. Кентавърът забеляза това и тихо се засмя.

— Виж ти, виж ти! Нашият градски писар! Сега не приличаш на герой, а? Смелият, суров съдия, който гледа как влачат мъже, жени и деца към смъртта им.

Хезиод падна на колене и склочи ръце. Опита се да хване полите на мръсната, тежка наметка, но Кентавърът го удари силно през лицето с облечената си в ръкавица ръка и разцепи пълните му устни. Хезиод започна да хленчи. Убиецът се надвеси над него.

— Колко души уби, писарю? Пет-шест? Или тридесет и шест?

— Нямах избор — изхленчи Хезиод. — Агис беше най-крвожаден. Той, Пелей и Дион.

— Едни и същи фъшкии! — изръмжа Кентавърът. — Кажи ми, Хезиод — гласът му се смекчи, — защо си тук? Клиент ли си на Арела?

Острието на камата бодна дебелата му шия.

— Аз... дойдох... Дойдох да я заведа в двореца на коменданта.

— Защо?

— Може би има сведения.

— За какво? Казвай, Хезиод! Не си философ, за да си играем на диалози с въпроси и отговори. Кажи ми или ще ти прережа гърлото!

— Арела беше близка с персите — изломоти Хезиод. — Знаеше много неща. Беше и във връзка с онези олигарси, преда...

— Кои олигарси? Вече губя търпение.

— Демад и останалите — тези, които потърсиха убежище в храма на Херакъл.

— Така ли? Ти откъде знаеш?

— Видях я да отива там поне два пъти. Веднъж влезе в храма. Мисля, че им занесе вино и храна. Другия път се криеше в един вход срещу вратата — сигурно е отишла, за да се срещне с някого.

— С кого?

— Не знам — ръцете на Хезиод отново се разтрепериха. — Може би е свързана с убийството и със сигурност знае много за персите.

— Разбирам — Кентавърът се изправи. — Нещо друго, Хезиод?

— Ти ме познаваш? Откъде ме познаваш?

— Всички те познават, Хезиод. Смелият, благороден съдия, суровият обвинител на олигарсите и техните семейства. Хайде, изправи се.

Той протегна ръка и писарят я сграбчи. Кентавърът го издърпа на крака и в същия момент заби ножа в сърцето му. Наблюдаваше как светлината на живота угасва в разширените очи на писаря, после изтегли ножа и остави трупа да се свлече на земята. Взе отново меха и поля трупа на Хезиод. После влезе в кухнята и донесе малкия нощен светилник, който още гореше. Хвърли я през рамо, отвори вратата и излезе. Известно време остана в сянката на самотно палмово дърво, наблюдавайки един от прозорците на долния етаж. Отначало не се виждаше нищо, после се появиха струйки дим, а малко след това избухнаха пламъци и разкошната къщичка на Арела се превърна в огнена пещ.

Кентавърът тръгна към овощната градина. Зад него пламъците ревяха, но той не се притесняваше. По това време кварталът беше почти пуст, защото повечето от обитателите му спяха, потърсили убежище от обедната жегга. Арела и къщичката ѝ вече не можеха да бъдат спасени.

Малката градина от нарове беше хладна и ухаеше сладко.

Дърветата ограждаха малък фонтан, който обливаше статуя на Посейдон и две морски нимфи. Кентавърът спря, свали ръкавиците и маската, и наплиска лицето си, после утоли жаждата си, гребейки вода с шепи. Забеляза върху пръстите си малко кръв. Изруга и заскуба трева, за да ги изтрие. После намокри врата си, оставяйки струйките да

потекат под грубата му роба. Накрая отново сложи маската и ръкавиците. Димът от къщата се носеше чак до него и той го вдъхна със задоволство. Канеше се да продължи през дърветата към стената, когато спря и ядосано тропна с крак. Беше прибързал, трябваше да разпита по-обстойно дебелия писар. Хезиод не беше дошъл, само за да заведе Арела в двореца на градоначалника. Можеше да изпрати писмо по някой слуга или да нареди някой от градските или пазарните стражи да я арестуват. Защо тогава тази дебела, лукава свиня беше дошла лично? За да ѝ предложи защитата си? За да я заплашва и изнудва? Подозираше ли нещо? Гърлото на Кентавъра внезапно пресъхна. Той отиде до стената и се облегна на нея. Хезиод не беше женен и обичаше плътските удоволствия. Живееше сам, но в къщата му имаше слуги. Той обичаше да бъде обслужван, да го носят из града на носилка или да се придвижва, разположил тлъстото си тяло на магаре. Дали беше дошъл по собствено желание или някой го беше изпратил? Политиците от този град приличаха на гнездо съскащи отровни змии. Но стига, за днес беше свършил достатъчно работа. Щеше да изчака и да види какво ще стане. Канеше се да се прехвърли през стената, когато чу някакъв звук. Обърна се и видя някаква фигура, която току-що беше влязла през портата.

Теламон стоеше в малката си стая в двореца, която гледаше към обляния от слънцето двор. Застанал на прозореца, той се взираше в малкия басейн долу. Фонтанът беше разрушен, когато войските на Александър бяха завзели двореца и сега водата бликаше от отворените тръби. Строителите на царя бяха обещали да го поправят, но Теламон знаеше, че имат прекалено много работа, за да се занимават с това.

— Жалко — промърмори той.

— За кое?

Касандра седеше на масата и стриваше билки в малка глинена купа.

— За фонтана.

Теламон примигна, когато две оси като малки крилати демони профучаха през отворения прозорец.

— Отвратителни са!

— Имат гнезда из целия дворец.

Лекарят се върна до писалището, донесено от друга стая; беше толкова малко, че тапицираният стол пред него изглеждаше като трон.

— Не са толкова страшни — Касандра отметна червената си коса, привърза я с панделка и приглади тъмната си роба. — Ужасно е горещо.

— Да не си пила червено вино? — попита Теламон. — Нали си чела Хипократ? Никога по обяд, особено в горещо време, защото зачервява кожата и те кара да се потиш.

Касандра прошепна нещо непристойно по адрес на Хипократ.

— Това пък какво беше? — попита Теламон.

— Той не е бил прав за всичко — зелените ѝ очи просветнаха към лекаря. — Казал е, че в човешкото тяло има деветдесет и една кости.

— Не са ли толкова?

— Като прибавим ноктите, стават сто и единадесет — отвърна тя.

— Ноктите не са кости — възрази Теламон.

— Аз мисля, че са. Когато работех като храмова лечителка в Тива, лекарите винаги смятаха ноктите за кости и ги лекуваха по същия начин.

— Може и да си права.

Теламон взе няколко късчета пергамент от писалището.

— Какво става? — попита гневно Касандра. — Седяхме и си почивахме в градината, после царят те повика. Нямахте те часове наред и се върна с онзи миризлив и грозен Аристандър.

— На твое място не бих го казал пред него. Той използва най-скъпи благовония.

— Не можеш да скриеш миризмата на фъшкия с розова вода. Тя си остава фъшкия! — отсече Касандра. — Какво планира великият убиец?

Теламон стана. Увери се, че вратата е затворена, отиде и клекна до Касандра. Тя се обърна и примигна, стиснала чукалото като тояга. Очите ѝ внимателно изучаваха мрачното смугло лице на лекаря, който я беше спасил от робство.

— Това винаги те вбесява, нали? — прошепна тя и се приведе към него. Теламон усети аромата на ментата и мащерката в глинената купа. — Александър — повтори тя тихо — е велик убиец. Той

унищожи Тива, а след Граник не прояви милост към гръцките наемници, които се биха за Персия — Касандра размаха чукалото пред лицето на лекаря. — Ако е нужно и ти, и всеки, който наруши волята му, ще свърши или на кръста, или в двора за екзекуции. Той има необуздан характер и когато е пиан, е много опасен.

— Настроенията му често се променят — обясни Теламон, докато се изправяше. — Царят внезапно изпада в депресия или в екзалтация, но това е рядко. През повечето време е щедър и благороден.

— Може и да не е син на Филип — отвърна Касандра, — но Олимпиада му е майка. Накъде ще тръгнем сега? Кой е следващият град, който ще бъде опустошен и плячкосан?

Теламон я плесна по върха на носа и се върна на писалището.

— Каква е тази история с храма на Херакъл? — попита Касандра. — Носи се из целия град. Войниците казват, че кентавър влязъл вътре и избил всички.

— Не мисля така — отвърна Теламон. — Мъжете в храма на Херакъл са станали жертва на много хитър убиец. Съмнявам се дали някога ще разберем цялата истина.

— Но Александър иска да узнае какво е станало, нали? — подразни го Касандра. — Казват, че е бесен, защото е дал дума и не е могъл да я удържи. Чувства се унижен, подигран — Великият завоевател, който не може да контролира дори един гръцки град.

Теламон не ѝ отговори. Беше се върнал в стаята, където с Касандра хапнаха хляб, сирене и грозде, поливайки ги с разрежено вино. Един от писарите на Александър беше донесъл документите, взети от стаята на Леонид, придружени с бележка: тя напомняше на Теламон, че трябва да отиде при царя по-късно през деня, когато щеше да се срещне с някои от градските първенци.

— Какви са тези късчета пергамент? — попита Касандра. — Защо са толкова важни?

— Не би ли искала да се поразходиш в градината? — въздъхна Теламон. — Намери си някой войник, когото да дразниш или някой слуга, когото да задяваш.

— Не се задявам със слуги.

Касандра отново започна да чука билките. Теламон затвори очи и скръцна със зъби. Скоро тя щеше да започне да пее или да си свири с

уста. Сякаш прочела мислите му, Касандра затананика приспивна песен все по-силно и по-силно.

— Леонид! — извика Теламон.

— О, добре, ще ми кажеш какво става — тя остави чукалото и скръсти ръце с разширени очи и престорена усмивка.

Теламон си пое дълбоко дъх и ѝ разказа всичко за Леонид и Дома на Медуза — за характера му, за страстта му към виното и начина, по който явно се е удавил.

— Добре — промърмори Касандра и потри ръце. — Един македонски убиец по-малко! — тя не обърна внимание на предупредителния поглед на Теламон. — Кажи ми, господарю, какви са тези пергаменти, които жестокият паяк ти изпрати.

— Аристандър не е паяк.

— Краката му са като на паяк, затова ми завижда за моите. Мислиш ли, че ще ме покани на някоя от своите вечери? Когато се облича като жена, а онези главорези, които го придружават навсякъде, му пеят любовни песни.

— Тези пергаменти... — продължи Теламон, без да обръща внимание на избухването ѝ.

— Да, господарю?

— Моля те, не ме наричай така.

Той стана и донесе пергаментите.

— Виж — лекарят премести хаванчето и чукалото, и разгърна документите на масата. — На някои има буквата „К“, която, предполагам, означава Кентавър. На други има три правоъгълника, свързани един с друг, а на трети — само два — той вдигна един от пергаментите. — На този пък са четири.

— Какво означават те? — попита Касандра.

— Не знам.

Теламон остави късчетата на масата. През прозореца появя лек вятър и повдигна краищата им. Лекарят взе дървена фигурка във формата на патица, дело на персийски майстор, и ги затисна с нея.

— Красива е, нали? — посочи я той. — Направена от персиец в гръцки град, някога управляван от персите, а сега от македонците. Коренът на цялата тази мистерия, Касандра, е рязката промяна! Ефес е като гъста тиня на дъното на езеро, то е размътено и на повърхността изплуват всякакви гадости.

— Често ли говориш със загадки? — срязва го тя.

Теламон сви рамене извинително.

— Леонид беше стар мошеник. Запознахме се в Миеза. Черния Клит ни обучаваше на бойно изкуство. Познаваш ли го?

— Едноокият мъж с лице като сбръчкана дюля?

Теламон се разсмя.

— Клит обичаше да се перчи. Понякога водеше гости, за да видим „истински войници“.

— А баща ти?

— Понякога, но това беше преди да се промени, да напусне войската и да ме отведе от Миеза, за да се уча за лекар. Та както и да е, Клит и баща ми Марголий бяха приятели. От време на време те водеха Леонид. Той наблюдаваше упражненията и крещеше: „Дръж меча си така! Дръж щита иначе!“

Теламон млъкна, когато звук на рог отекна из двореца — знак, че стражата се сменя.

— Леонид обичаше войната, но обичаше и парите — продължи той. — Мечтаеше да открие скрито съкровище. Вечер седеше с нас край лагерния огън и ни разказваше страшни истории за древни гробници, които крият баснословни богатства — Теламон вдигна дървената патица и склучи ръце около нея. — Когато бях в Египет и посетих Некропола на западния бряг на Нил, си мислех за Леонид. Стотици, може би хиляди гробове, пълни със съкровища, без да споменаваме зловещата Долина на Царете със скритите гробници на фараоните. Според слуховете тя е истинска съкровищница, пълна със злато, сребро и скъпоценни камъни.

— И мислиш, че Леонид е намерил нещо подобно тук?

— Да. Той нае Дома на Медуза, въпреки ужасното ѝ име. Неговата част се би с Парменион, и когато персите се върнаха, Леонид и другарите му трябваше да се изтеглят набързо.

— И според теб, там има съкровище?

— Някога тази къща е била собственост на Кентавър, член на тайно общество на убийци в Ефес — Теламон сгъна пергамента. — Вероятно Леонид се е върнал там, за да търси скрито съкровище.

— Това не значи, че е бил убит.

— Не. Може да е станал от леглото, пиян като свиня, да е решил да претърси градината, а после да се е спънал и да се е удавил —

Теламон млъкна, когато на вратата се почука.

Аристандър се вмъкна в стаята. Касандра моментално се отдалечи.

— Насаме с твоята червенокоса, а? — Аристандър пристъпи напред; малките му, издължени очи гледаха алчно и похотливо.

Касандра не му обърна внимание и отиде до малката ниша, в която се намираше ниското ѝ легло, скрито зад тънък бял плат, повесен от една греда. Разтвори го и изчезна зад него.

— Тя не ме харесва — измърка Аристандър, докато сядаше на столчето до писалището на Теламон.

— Малцина те харесват. Как е царят?

— Канеше се да иде на лов, но пристигнаха пратеници с дарове от други градове и съобщения, че се предават. Не е в добро настроение — Аристандър посочи пергаментите. — Откри ли нещо интересно?

— Нищичко — Теламон събра късчетата и ги пхна в ръката на Пазителя на тайните. — Смятам, че Леонид е търсел скрито съкровище.

— Съгласен съм с теб — гласът на Аристандър прозвуча толкова небрежно, че веднага пробуди подозренията на лекаря.

— Има ли съкровище? — попита той. — В очите ти блести алчност.

— По всичко личи, че трябва да има — отвърна гадателят. — Затова Леонид се е върнал в Дома на Медуза.

— А претърсихте ли я?

Аристандър поклати глава.

— Ти си лъжец — подразни го Теламон.

Аристандър скри лицето си в ръце и се изкикоти.

— Бях там и огледах, но не открих нищо подозрително. Всяко открито съкровище — предупреди го той — принадлежи на царя. Е, денят напредва, а ме чака работа.

Стиснал пергаментите, Аристандър се изправи и отиде до вратата.

— Довиждане, Касандра — изгука той. — Със сигурност ще се срещнем пак.

И изчезна като котка в нощта.

Теламон въздъхна и отиде до малката кушетка, чиито странични облегалки имаха формата на седящи лъвове. Беше тапицирана със

скъпа материя, украсена със сребърни ромбове и златни слънца. Той седна и се протегна.

— Не мога да понасям това гнусно създание! — прозвуча гласът на Касандра иззад завесата. — Вечно опипва косата и тялото ми.

— Иска да те омъжи за водача на Хора. Всички тези хубавци те обожават, Касандра.

Поток от ругатни посрещна думите му. Теламон се втренчи в тавана. Бялата мазилка беше напукана и мръсна.

Лениво се зачуди кой ли беше живял преди в тази стая. Може би Рабин? Погледът му се плъзна по корнизите. Сръчен майстор беше изваял ибиси и това му напомни за Египет. За Нил, който, подобно на зелена змия, се виеше из горещите пясъци; за бялата мраморна Тива с уютни къщи и високи палмови дървета, които хвърляха сянка върху прохладни басейни и тучни морави. Видя се там с Анула, голямата му любов, жрица от храма на Изида. Тя беше коленичила до него, около шията ѝ имаше огърлица от червеникав халцедон, а от ушите ѝ висяха скъпоценни камъни. Пищна перука, намазана с благовонни масла и прикрепена със златна лента, ограждаше красивото ѝ овално лице с прекрасни светлозелени очи; пълните ѝ устни се разтваряха за целувки.

— Колко обичаше да ме дразниш — прошепна Теламон.

Очите му засмъдяха от сълзи. Така ясно си спомняше този ден, един от празниците на Ибиса. Бяха се смели и разговаряли, яли и пили, а същата вечер, когато сенките се удължиха, Анула беше изнасилена и убита от един пиян и похотлив персийски командир, който беше решил, че е всемогъщ. По-късно Теламон го беше открил в една винарна и го беше убил с един удар на ножа право в сърцето. Лекарят се чудеше дали Анула наистина беше мъртва. Тя винаги твърдеше, че нейната „Ка“, душата ѝ, ще отпътува на запад, отвъд далечния хоризонт, но ако нещо се случи, ще се върне при него. Той остро се изсмя. Тя не би дошла тук, не и в този град на интриги и убийства. Може би живееше само в неговата душа. Той извика в паметта си лицето ѝ, докато заспиваше и се събуждаше на пресекулки.

Спомените за Анула бяха изместени от по-ясни и по-нови образи от войната: Александър и неговите военачалници с очи, блеснали през прорезите на шлемовете; кървавочервените пера на главите на конете, разлюлени от вятъра; цвиленето на облените в пот коне. Маршируващи

фаланги в различните цветове на своите полкове, дълги копия на фона на аленото небе, пронизителният звук на тропетите сред облаци прах...

Той се събуди рязко и видя, че Аристандър и членовете на Хора са наобиколили кушетката. Теламон се изправи, разтърквайки очи. Слънчевата светлина, която се лееше през прозорците, вече помръкваше.

— Викат те — отсече Аристандър, щракайки с пръсти.

— Трябва да се облекча — отвърна Теламон.

— Ще те чакаме навън.

Малко по-късно лекарят ги откри в коридора. Аристандър беше зарязал превземките. Стоеше, заобиколен от телохранителите си, облечени, сякаш им предстоеше да влязат в битка. Носеха дори щитове и бяха извадили мечовете си. Обградиха господаря си, задушавайки го с миризма на кучета и коне. Аристандър хвана ръката на Теламон. Каза на „хубавците“ си да почакаат и заведе лекаря до една прозоречна ниша, която гледаше към градините. Теламон с благодарност вдъхна сладкия аромат на цветята и подложи лице на свежия бриз. По-надолу в галерията стояха царските телохранители, облечени в парадните си брони. Те също бяха напрегнати, разтревожени от присъствието на въоръжените и страховити келти толкова близо до царските покои.

— Какво има? — попита Теламон. — Защо не ми каза в стаята?

— Червенокосата има дълги уши.

— Казва се Касандра.

— Така казва тя — отвърна Аристандър. — Но всъщност е тиванка с ново име. Бог знае коя е.

— В името на Аполон! Аристандре, ти подозираш дори собствената си сянка.

— Да, и имам основания. Донесоха още трупове.

— Има нови екзекуции?

— Нови убийства. Помниш ли, че персиецът Рабин спомена куртизанката Арела.

— О, да — усмихна се Теламон. — Жената с по един крак във всеки лагер. Боя се, че не мога да се изразя по-елегантно.

— Е, вече няма крак в никой лагер. Рано следобед някой я е посетил. Убил е вратаря, прислужницата и най-накрая самата Арела. Трябва да е плувала. В басейна има следи от кръв. Убиецът завлякъл и

трите трупа в къщата, а после ги запалил заедно с всичко, което куртизанката е притежавала — лицето на Аристандър беше пребледняло от гняв.

— Съжаляваш, че не я арестува незабавно, нали?

— Да, трябваше да го направя, но онзи тлъст писар Хезиод обеща да ми разкаже нещо за нея. Спомена, че притежавал нещо интересно, дори много интересно.

— Ти не ми каза нищо за това.

— Не беше твоя работа.

— Аха, но сега вече е...

— Не, слушай — Аристандър се опита да бъде тактичен. — Очевидно Хезиод е изненадал убиеца. Той също е бил убит. Но най-добре ела да видиш сам.

Аристандър се отдалечи, давайки знак на Теламон да го последва. Лекарят нямаше избор. Хорът го понесе по бляскавите коридори. Пазачите в другия край се отдръпнаха. Групата слезе в градината. Другарите на Александър бяха вече там. Мургавият Птолемей с лукав поглед, грозно лице и сърдечна усмивка; русокосият Селевк с кръгло лице и непроницаеми бледосини очи; старият Парменион, едноокият любимец на бащата на Александър, Аминт и Хефестион. Стояха с чаши в ръце и обсъждаха нещо. Птолемей им подвигна, но Аристандър махна рязко с ръка. Птолемей изкрещя нещо за лошата компания на Теламон, но Пазителят на царските тайни вече се отдалечаваше по пътеката. Той поведе лекаря през един павиран двор към конюшните — дълги постройки от сив камък и покриви от тъмночервени плочи. Беше тихо, повечето коне бяха изведени на полето за упражнения. Аристандър влезе в една от пристройките. Хорът се струпа на вратата и запречи светлината, докато господарят им не нареди да се отдръпнат. Светилници осветяваха ужасната гледка. Теламон почувства, че му прилошава, когато погледна четирите трупа, овъглени и сгърчени, обгорели до неузнаваемост.

— Откъде знаеш, че това са Арела и останалите?

— Няма кой друг да е бил в нейната къща! — отвърна Аристандър. — Друг не би носил и нейните накити. А Хезиод имаше пръстен с печата на градски писар.

Той подаде на Теламон гъба, потопена в розова вода. Лекарят нареди да донесат светилниците по-близо.

— Кажи ми какво виждаш — попита мрачно Аристандър.

Теламон се опита да не размишлява, да не фантазира, а само да наблюдава и да съобщава. Огледа всичките четири трупа.

— Двама мъже, две жени — започна той. — Овъглени от изгаряне. Вероятно са били залети с масло, докато са лежали на твърд под. — Той обърна един от труповете и видя парчета изгорена кожа. — Подът е запазил гърбовете им. Трима са били удряни до смърт. Поне така смятам заради смазаните им черепи. Косата, очите, устните и носовете им са изчезнали, ушите са се сбръчкали, езиците са се стопили, но зъбите са сравнително непокътнати. По труповете е останала съвсем малко кожа. Пфу! — изсумтя Теламон и отиде до вратата. Облегна се на гредата и жадно задиша хладния следобеден въздух, преди да се върне да оглежда ужасните останки. — Три от жертвите са със смазани черепи. Един-два удара в слепоочието.

— Както в храма на Херакъл ли? — попита Аристандър.

— Точно така — съгласи се Теламон. — Но, от друга страна, съм виждал много подобни рани на бойното поле. При четвъртата жертва — той посочи трупа, чиято уста беше разтворена в смъртен вик — черепът е непокътнат. Бил е намушкан в гърлото или гърдите. Няма нищо друго. След като са били убити, са били полети с масло и обгорени от силен огън. Биха могли да бъдат хората, за които ги смяташ — Арела, прислужницата ѝ, вратарят и писарят Хезиод.

— Погледни ги пак — настоя Аристандър.

Теламон се канеше да възрази, но въздъхна, вдигна уханната гъба към носа си и отново огледа труповете. Останките на Хезиод бяха ужасни — плътта се беше издула в мехури и сбръчкала, беше невъзможно да се разпознае лицето му. Ребрата се показваха през овъглената кожа. Теламон не забеляза никакво счупване. Странно, на тила на Арела се бяха запазили няколко златисти къдрици. Предната част на черепа ѝ беше напълно размазана, а огънят беше подсилил ефекта от удара. Прислужницата беше ударена отдясно — липсваше цяло парче от черепа ѝ.

— Била е ударена много силно — обяви лекарят. — Жесток удар, нанесен от човек, който си служи с дясната ръка — той клекна до нея. — Извъртяла се е, но е било твърде късно — черепът ѝ е бил разбит, преди още да падне на земята.

Той отиде до трупа на вратаря, който също беше сгърчен и овъглен. Отпред и отстрани на черепа нямаше контузии или фрактури, смъртоносният удар беше нанесен отзад. Теламон внимателно го огледа.

— Отново имаме жесток удар, нанесен от силен човек с бойна тояга — интересът на Теламон внезапно се засили. — Знаем ли нещо за навиците на Арела?

— Защо?

Лекарят пусна гъбата и излезе на двора, следван от Аристандър. Членовете на хора се струпаха около тях като любопитни ученици. Бяха видели ужасните трупове и разбираха достатъчно гръцки, за да схванат обясненията на Теламон. Изпитваха силно уважение и интерес към този лекар. Той можеше да каже толкова много неща, когато види един труп, а и господарят им много често се съветваше с него. Освен това беше сръчен и внимателен, когато превързваше раните им и им правеше билкови отвари, когато бяха пили твърде много бира. Теламон погледна лицата им.

— Аристандре — попита той, — защо всичките изглеждат еднакви? Да не са братя или братовчеди? Сини очи, руса коса, дори лицата им имат една и съща форма.

— От един и същ род са — махна с ръка Аристандър. — Теламоне, не ме карай да чакам!

— Арела беше куртизанка — започна Теламон и се усмихна. — Доколкото знам, те спят до късно, стават и прекарват останалата част от деня в подготовка за вечерта. Май донякъде — намигна той на Аристандър — приличат на теб.

— Това си е моя работа.

— Не е, всички го знаят.

— Чакам, Теламоне.

— Куртизанките обикновено са самотни, защото знаят много тайни — като теб. Те възбуждат фантазиите на мъжете, угаждат им, карат ги да се чувстват като могъщи принцове. Затова имат малко слуги — да не подслушват или сплетничат. Арела е имала прислужница и вратар. Значи — Теламон направи жест към мястото, където лежаха труповете, — онзи, който е влязъл в къщата, трябва да е знаел как Арела прекарва деня си.

— Би могъл да прескочи стената.

— Да — съгласи се Теламон. — И можеше да не извади късмет. Арела можеше да забавлява твоя Хор или половината войска на Александър.

— Това не е много вероятно.

— Да, но той е трябвало да бъде сигурен, че е сама, нали? Не можеш просто да влезеш в една къща и да убиеш господарката и слугите ѝ. Трябва да си сигурен, че вътре няма никой друг.

— Значи е почукал на вратата?

— Да, вратарят му е отворил и го е пуснал, което означава, че убиецът или ѝ е бил клиент, или е бил някой достатъчно влиятелен човек, за да го впечатли. Убиецът е попитал „У дома ли е господарката ти?“ Пазачът е отвърнал: „Да“. „Сама ли е?“ Пазачът отново казва „Да“.

— Но Хезиод е бил там?

— Не, ще стигна до него след малко — Теламон изтри устните си. — Очевидно вратарят е пуснал мъжа вътре, без да се съпротивлява или да вдигне тревога.

— Откъде знаеш?

— Ами това е работата на вратарите, нали? Сигурен съм, че този на Арела е бил някой як млад вол, който е можел да се отбранява или да вдигне тревога. Млъкни, Аристандре, и ме остави да продължа. Предполагам, че стените около къщата на Арела са високи, а портата е била залостена. Първият разговор е станал през решетките. Вратарят е отворил вратата и е пуснал убиеца. Какво е направил след това, Аристандре?

Очите на магьосника се присвиха в усмивка.

— Вратарят е понечил да залости вратата.

— Представи си сцената. „Изчакай, ей сега ще те заведа до къщата.“ Обръща се да залости вратата и когато се навежда да пусне долното резе, убиецът го удря. Един смъртоносен удар с тояга по тила.

— Защо не е използвал нож?

— Това изисква да се приближиш твърде много, възможно е да не улучиш, да допуснеш грешка. Не, тоягата е най-подходящото оръжие. Вратарят е убит и убиецът е свободен да прави каквото си иска. Той знае, че в къщата има само две млади жени, които не биха могли да му окажат съпротива. Тръгва през тревата. Арела е в басейна, прислужницата ѝ — наблизко. Той тихичко я приближава в гръб. Тя се

обръща и получава силен удар отдясно на главата. Арела не вижда. Може би е плувала или се е сушила, може би очите ѝ са били пълни с вода. Убиецът я изненадва на ръба на басейна и я убива. Завлича трите трупа в къщата, после я претърсва от горе до долу.

— Нямаме доказателства за това — прекъсна го Аристандър. — Къщата е само пепел и овъглено дърво. Оцелели са единствено каменните основи.

— О, да — отвърна Теламон. — Убиецът не е дошъл, само за да убива. Търсел е нещо — ръкописи, писма, подарък или сметки — Теламон разпери ръце. — Може и да го е намерил. Може да не е успял, но да не е искал да рискува. Къщата е залята с масло и той се готви да я запали, когато пристига Хезиод.

— Но убиецът не е ли заключил вратата? — попита Аристандър.

— Не, не мисля. Оставил я е затворена, но не е пуснал резетата. Ако някой се е появил, той би предпочел да влезе, отколкото да вдига шум. Така е станало с Хезиод. Писарят е отишъл при нея за нещо — Теламон въздъхна. — Но за това нямам доказателства. Както и да е — продължи той, — Хезиод е намерил смъртта си. Убиецът го е причакал в къщата; за разлика от другите писарят не е бил убит с тояга, а вероятно с нож в гърлото или сърцето. Толкова много убийства — добави той. — И само убиецът знае каква е причината за тях.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

„В Ефес Александър често облекчавал ума си от тежобите на управлението, като посещавал ателието на Апелес.“

Квинт Курш Руф, „История на Александър Велики“
Книга 2, глава 6

По-нататъшните въпроси на Аристандър останаха нечути, заради внезапно настъпилото безредие на входа на конюшните. Група пехотинци с извадени мечове нахлуха вътре, следвани от Александър, прегърнал един мъж. Теламон не го познаваше — беше висок, жилав и черната му къдрава коса беше прихваната с цветна лента на челото. Беше облечен в дълга тъмнокафява туника, която приличаше повече на женска роба, а мантията си беше праметнал през едната ръка. Двамата с царя бърбореха като малки деца. Александър млъкна, ръката му се плъзна от рамото на непознатия и го обърна напред.

— Аристандре, Теламоне, елате тук!

Царят беше възбуден, със зачервено лице и блеснали очи. Беше облечен в полуброня, сякаш идваше от учения. Теламон си спомни, че намерението му беше да ходи на лов.

— Хайде! Елате!

Александър пристъпи напред, почти влачейки мъжа със себе си.

— Аристандър, моят, хм, съветник. Теламон, моят лекар или поне за такъв се смята — добави закачливо царят. — Това е Апелес.

Теламон протегна ръка.

— Чувал съм за теб и се възхищавам на картините ти.

Дългото, подобно на конско, лице на художника, разцъфна в усмивка и грозотата му почти изчезна. Той леко поруменя, докато стискаше ръката на Теламон.

— Много е ласкателно да срещнеш непознат — гласът на Апелес беше нисък и благовъзпитан, — който е виждал и се възхищава на работите ти. Аз също съм слушал за теб, Теламоне. Как си изкарал отровата от белия дроб в храма на Ескулап в Коринт.

— Не е ли ласкателно? — обади се Аристандър, протягайки ръка. — Всички сме чували един за друг. Колко сме забележителни!

Усмивката на Апелес угасна, когато стисна ръката на царския съветник.

— И за теб съм чувал, Аристандре — художникът млъкна, изучавайки лицето на Пазителя на Тайните. — Бих искал да нарисувам очите ти, но може би няма да успея да предам изражението им.

Смутен, Аристандър отстъпи. Александър се наслаждаваше на ситуацията. Той прегърна Апелес като отдавна изгубен брат.

— Апелес е велик художник — очите на царя проблеснаха. — Убедих го да ме нарисува, яхнал Буцефал. Още не съм решил какво ще държа — копие то на Артемида или светкавицата на Зевс.

— Можеш да държиш и двете — забеляза Теламон. — А защо не прикрепиш и нещо на главата си?

Александър примигна.

— Не разбирам...

Апелес се разсмя от все сърце, раменете му се разтресоха. Теламон го изучаваше внимателно. Смятаха художника за гений, не само заради умелата му работа с цветовете, но и заради начина, по който улавяше нечие изражение или движение. Ако човек гледаше достатъчно дълго картините му, сякаш влизаше в тях; фигурите и зверовете в стенописите му живееха свой собствен живот. Какъв човек би могъл да владее такава магия? Не беше нито млад, нито стар, в интеллигентните му очи проблясваха шеговити пламъчета; веждите се сключваха над дългия остър нос; имаше голяма уста и широка брадичка. Лицето му беше набраздено от дълбоки бръчки, свидетелство не само за живот, посветен на изкуството, но и за години страдания.

— Апелес не искаше да дойде в Ефес, защото последния път, когато бил тук, персите се отнесли зле с него — обясни Александър шепнешком. — Но сега той е мой гост — царят вдигна ръце. — Ще нарисува моя портрет в храма на Артемида — голяма, внушителна картина, която ще привлича очите и ще радва сърцето.

— Ще трябва да получиш позволение за това — заяви Апелес. — Управниците на Ефес... — той прехапа устни. — Съжалявам, господарю, ти управляваш Ефес.

— Не, не — Александър приближи и потупа по бронята един от телохранителите. — Не си я сложил, както трябва — обяви той сърдито. — Разстоянието между предницата и гърба е твърде голямо. В битка това може да ти струва живота — той се върна при разговарящите. — Не, Апелес, ти си прав за всичко.

Царят отново сграбчи ръката на художника. Държеше се като баща с любимия си син. Теламон забеляза колко дълги и изразителни бяха пръстите на Апелес и петната от червена боя по китката и палеца му.

— Командире! — обърна се Александър към началника на стражата. — Заведи Апелес в стаята му. Погрижи се да получи всичко, което поиска — царят обхвана с две ръце лицето на художника и го целуна по устните. — Ти си приятел на Александър — обяви той и се отдръпна. — Ти си мой гост.

Апелес му благодари, кимна на Теламон и Аристандър, и се отдалечи, придружен от стражата. Смръщил чело, Александър ги наблюдаваше.

— Велик художник — прошепна той. — Ще ме нарисува. Баща ми може да е имал статуя в храма на Артемида, но аз ще имам портрет!

Той се завъртя, леко наклонил глава встрани, сякаш виждаше Теламон и Аристандър за първи път. Шумно изцъка с език — навик, който беше възприел от майка си Олимпиада.

— Разбрах, че имате новини — той посочи към Хора, който стоеше на известно разстояние. — Не обичам да стоя близо до тях, още повече, че гръцкият им е по-добър, отколкото се преструват.

Той се приближи до коритото за поене на коне и седна на ръба, подканвайки ги с жест.

— Най-добре седнете. След малко ще се срещнем с най-влиятелните мъже в Ефес. Така че, кажете ми всичко, което сте разбрали.

Аристандър се подчини. Александър седеше с разкрасени крака, подпрял ръце на бедрата си, с леко наведена глава. Не ги прекъсна нито веднъж, само от време на време прошепваше нещо. Когато Аристандър свърши, царят се загледа в небето, чиято тъмносиня твърд

вече беше нашарена от златисто червените лъчи на залязващото слънце.

— Ще бъде прекрасна вечер — прошепна той. — Накарах дворцовите готвачи да подготвят празненство. Всички сте поканени.

Теламон сподави стенанието си. Знаеше какво представляват гуляите на Александър, надяваше се само, че няма да се случи нищо неприятно.

— Ще има еленско, глиганско и някакъв сладкиш с много мед, който ще ми помогне да преглътна онова, което ми съобщихте — той се заигра с кожения предпазител на китката си.

Един коняр премина, водейки кон; копитата му чаткаха по паважа.

— Не дръж оглавника толкова стегнат! — извика Александър. — Виждаш, че се поти, затова го подсуши добре. Не, не го води тук да пие вода, глупако! Остави го първо да се охлади.

— Добре ли си, господарю? — попита Теламон.

Вълнението на Александър беше очевидно — лицето му беше леко поруменяло, разноцветните му очи се стрелкаха насам-натам.

— Не съм добре, лекарю. Току-що яздих през Ефес. Всичко е спокойно, но думата ми бе нарушена. Бяха извършени убийства и очевидно ще има още.

Той се обърна и плесна Аристандър по коляното.

— Трябваше веднага да арестуващ Арела, тя беше свързана с всичко това. Какво имаме сега? — Александър разпери ръце. — Партията на олигарсите е почти унищожена, демократите са на власт. Извършени са кървави убийства в храма на Херакъл. Куртизанка, която вероятно е знаела много за станалото, също е убита. Писарят Хезиод може да е подозирал, че Арела знае много. Отива в къщата ѝ и е убит. Искам това да спре — добави царят предупредително. — В моя Ефес няма да има борба между фракциите. Сега стигаме до Кентавъра. Той несъмнено е шпионин и убиец. Получава заповедите си директно от Персеполис и вероятно е бил подкупен да ме убие. — Александър замълча. — „Трябва ли да умре в собствения си дом“ — цитира той. — „От ужасна болест?“ — погледна Теламон. — Песен единадесета от „Илиада“-та.

— Не, песен тринадесета — възрази Теламон.

— Просто те проверявах — каза царят. — Ако трябва да умра — той сведе очи към ръцете си, — нека е в битка като Ахил.

— Ахил имаше своята уязвима пета — отвърна Теламон.

— Да — Александър се изправи. — А аз имам съветници, които не оправдават доверието ми.

— Това не е честно! — гневно възрази Теламон.

— Да, не е — съгласи се Александър — Но така стоят нещата, а аз искам да се променят.

Той се канеше да продължи, но един иконом забързано влезе в двора, повдигна богато украсената си роба и с отвращение започна да се придвижва между локвичките урина и купчините конски фъшкии.

— Господарю — задъхано каза той, — гостите ти пристигнаха. Очакват те в заседателната зала.

— Персиец ли си? — попита Александър.

Мъжът се поклони дълбоко.

— Не, господарю, медиец, въпреки че майка ми беше гъркиня.

— Идваме веднага — каза Александър. — И внимавай на връщане. Конските фъшкии са много хлъзгави.

Придружен от Теламон и Аристандър, Александър влезе обратно в двореца. Спря да измие ръцете и лицето си и изпрати да повикат Хефестион. Изчакаха приятеля на царя в преддверието. Той се появи бързо, хванал бокал с вино в една ръка и малка фигурка в другата.

— Намерих това в една стая — дъхът му лъхаше на вино. — Статуя на бога Аполон, господарю. Мога ли да я задържа?

Александър я изтръгна от ръката му и я огледа.

— Чист алабастър — заяви той, пусна я и статуята се разби на парченца.

— Защо го направи? — смаяно попита Хефестион.

Александър подритна късчетата със сандала си.

Сграбчи ръката на Хефестион и го изблъска по коридора.

— Ти си мой приятел и боен другар, Хефестион. Никога не искай нищо, просто си го вземи.

Аристандър погледна Теламон и вдигна вежди.

— Хайде! — царят плесна с ръце.

Пазачите излязоха от сенките и оформиха кръг около царската свита, докато минаваше през палата. Прекосиха празни мраморни коридори, минаха през изящно обзаведени преддверия, през огромни

врати от облицован с кожа кедър и влязоха в голямата заседателна зала. Тя представляваше овално помещение, разположено на приземния етаж. Големите прозорци, които гледаха към градината, бяха със спуснати капаци. Бяха запалени светилници, които примигваха като множество светулки в нишите в мраморната стена. Теламон се усмихна, когато чу бръмчене — дори тук имаше оси. Хората, които ги чакаха, скупчени зад кръга от столове с високи облегалки, веднага пристъпиха напред. Като гърци те спряха съвсем близо до царската свита и се поклониха. Александър веднага се приближи към тях, за да им стисне ръце и да размени целувката на мира, поздравявайки ги като приятели и съюзници, предлагайки им вино и храна. Предводителят Агис поклати глава.

— Нахранили сме се — обяви той остро — и чакахме достатъчно дълго!

— Тогава да не чакаме повече! — отвърна Александър и ги покани да заемат разположените в кръг столове. — Хефестионе — той се обърна с гръб към ефесците и се приближи към своите хора. — Хефестионе, стой до вратата. Теламоне, ти седни до мен. Аристандре, опитай се да не ги обиждаш, дръж си устата затворена и ушите нащрек.

Всички седнаха. Александър настоя да преместят стола му така, че беше обграден и от двете страни от своите съветници. Проницателен ход, който трябваше да затвърди властта и авторитета му между мъжете, които го смятаха само за талантлив пълководец и нищо повече. Теламон се настани удобно, докато траеха официалните представяния. Всички мъже бяха облечени в бели роби, поръбени с червено или синьо. Излъчваха власт и самодоволство — лицата им бяха намазани с благовонни масла, скъпоценни пръстени блестяха по пръстите им, скъпи мантии лежаха на пода до тях. Те потропваха с обутите си в сандали крака, сякаш нетърпеливи да приключат и да си тръгнат. Макар групата да беше малка, се раздели на две. Агис, водачът на демократите, беше висок мъж с остри черти, около тридесетгодишен; орловият му нос, хлътналите бузи и тъмните зорки очи напомняха на Теламон на хищна птица, кръжаща над жертвата си. Главата му беше наскоро обръсната в знак на траур. Лекарят забеляза, че Агис е левак. Пелей беше горе-долу на неговите години, нисък и дундест, с остри черти и месест нос; долната му устна беше издадена,

а в шарещите му очички се четеше презрение. Правникът Дион, с благородни черти и изискани движения, подбираше внимателно думите си. Той седеше леко приведен на една страна на стола си и очите му не слизаха от лицето на Александър. Останалите двама бяха Мелеагър, водачът на олигарсите, и неговият гладкобузест син с рошава руса коса и пълничко розово лице. Видимо нервен, той стоеше близо до баща си, който гледаше мрачно към своите закleti врагове.

— Защо сме тук? — попита Агис, отхвърляйки предложението на Александър да му напълни чашата за втори път.

— Щом искаш така — отвърна Александър, — тъй да бъде. Тук сте, Агис, защото ви повиках. Моите войски владеят Ефес. Войската ми е разположена пред стените. Аз съм Завоевателят, победителят, който разби персийската войска при Граник.

— Дарий има и други военни части.

— Да, и дървото има много листа, но те опадват, когато задуха вятър.

Агис си позволи лека усмивка.

— Ще управляваш ли Ефес? — гласът на Дион беше провлечен, ръцете му бяха скръстени в скута. — Нима смяташ да станеш тиранин на този гръцки град?

— Не, не съм толкова глупав, макар вие да сте твърде упорити, за да го разберете — заяви Александър. — Ще имате архонт.

Агис въздъхна и невярващо поклати глава.

— Свободите на този град ще бъде напълно възстановени.

Теламон се наслади на изненадата върху лицето на Агис.

— Ефес ще се самоуправлява — продължи царят. — Ще плати дан или, ако мога да го нарека така, ще направи дарове на моята хазна.

— Защо? — поиска да знае Пелей.

— Защото съм върховен военачалник на Гърция. Ще имате архонт и той ще отговаря пред вас.

— Но важните длъжности ще бъдат заети от македонци? — продължи да разпитва Дион.

— Не съм казал това — Агис ще бъде архонт.

Изявлението на Александър предизвика вълнение.

— Мелеагър ще ти бъде помощник. Дион ще бъде ковчежник, а ти, Пелей, ще ръководиш градските писари.

Лицето на Пелей засия в усмивка и той потри ръце.

— Доволен ли си? — подразни го Александър. — Мислиш ли, че се каня да бъда сатрап или тиран? Ефес ще бъде свободен, самостоятелен град. Дойдох да освободя всички граждани, били те гърци или перси.

— Но как ще стане това? — обади се Мелеагър.

— Ще стане, защото ти ще го направиш. — Александър се обърна с лице към него. — Край на междупартийните битки. Олигарсите няма да воюват с демократите. Никакви кръвни вражди повече, никакви размирици, палежи или екзекуции — гласът на Александър отекна в залата. — Затова дойдохте тук, нали? — настоя той. — За да получите свободата си. Е, добре, ще я имате.

— Ами македонските войски по улиците? — възрази Агис.

— Те ще се оттеглят, ще остане само малък гарнизон, нищо повече. А сега — Александър се приведе напред — да обсъдим нещо друго — убийствата, които бяха извършени в храма на Херакъл.

— Нямаме нищо общо с тях! — отвърна Агис.

— Не се прави на толкова невинен! — изръмжа Мелеагър и обвинително посочи водача на демократите. — Вие убивахте и клахте!

— Не повече от вас! — върна му обвинението Агис. — Главата ми е обръсната, защото загинаха наши роднини, промушени на пазара, посечени по стълбите на храмовете от олигарсите. Мелеагър, в продължение на години ти и твоята партия управлявахте този град. Сега, когато е отново свободен, трябва да има възмездие.

— Възмездието приключи — прекъсна го Александър. — Край с него. Сега ми разкажете за тези убийства. Онези, които са станали, преди да пристигна — той наблегна на последните си думи. — За да въведе ред.

Агис и Мелеагър поред описаха убийствата — отрова, нож или удушаване. Убийства посред бял ден и жертви, преследвани през нощта извън стените на града. Заплахи и насилие, нападения, убийства, изнасилвания и кражби. Колкото повече Теламон слушаше, толкова повече се отвращаваше. Това бяха хора, които наистина се мразеха и той се чудеше дали Александър ще съумее да сложи край на това кърваво отмъщение само със силата на духа си.

Най-накрая двамата говорещи приключиха безкрайните си взаимни обвинения; Александър не ги прекъсна, само ги слушаше внимателно.

— Цяло чудо е — царят се изправи на стола, — да, истинско чудо е, че в Ефес има оцелели. Откога продължават тези убийства?

— Три-четири години — отвърна Агис.

— И каква е равносметката? — попита Александър. — Осем от водачите на твоята партия, Агис. Мелеагър?

— Като включим онези, избити в храма на Херакъл — олигархът поклати глава — шестнадесет или седемнадесет убити общо, без да включвам жертвите от последните кланета.

— И никой не е бил осъден за тях? — обади се Теламон.

Агис го погледна с каменно изражение.

— Това са били убийства! — възкликна лекарят. — Каквато и да е причината, те си остават убийства! Имате жреци, имате съдии, доносници, шпиони! И все пак никой не е бил осъден?

Тишина посрещна думите му.

— Събитията бяха такива, каквито ги описахме — Мелеагър стисна ръката на сина си. — Кръв за кръв! Живот за живот! Всеки тук е изгубил някой роднина. По време на последното клане бяха избити дори жени и деца.

— Наредил ли е някой от присъстващите те да бъдат избити? — попита Теламон.

В отговор получи само мрачни погледи и сподавени ругатни.

— Някой трябва да е започнал тази кръвна вражда — настоя лекарят. — Тук, в Ефес, имате две партии. Демократите, които според мен искат властниците да бъдат избираеми, гласоподавателите да се регистрират, да има съвет и съдии. И олигарсите, които смятат, че цялата власт трябва да бъде в ръцете на определени семейства, подкрепяни от персийския градоначалник и неговия гарнизон. Ситуацията не е по-различна от тази в много гръцки градове тук или в континентална Гърция, като изключим тези кръвни вражди.

— Отговорете на въпроса! — нареди Александър. — Наредил ли е някой от присъстващите да бъдат избивани хора?

— Не мога да отговарям за другите — гласът на Агис беше изпълнен със сарказъм, — но всички ще се съгласят с едно. Аз и Демад непрекъснато се срещаме, за да сключим примирие, за да приключим с убийствата. Така ли е?

Агис, Пелей и Дион кимнаха.

— Аз мога да говоря от името на Демад — продължи Мелеагър и посочи към Агис. — Не се ли срещахте в твоята и в неговата къща? Не споделихте ли чашата на приятелството и хляба със солта? Не даде ли всеки от вас клетви? Тържествени клетви пред жреците? Че никой от вас не е бил виновен за тези убийства?

Агис, леко оклюмал, кимна.

— Бяхте ли искрени? — попита Теламон.

— И да, и не — отвърна демократът. — Всеки път, когато се срещаме, аз бях готов да склуча мир. После ставаше ново убийство и примирието се разпаднаше.

— А Демад, предводителят на олигарсите? — попита Теламон. — Той беше ли искрен? Казваше ли истината?

— Да — обади се Мелеагър. — До самия край искаше да сложи край на тези убийства.

— Ти вярваше ли му, Агис?

Демократът се втренчи в тавана.

— Вярваше ли му?

— Да, мисля, че му вярвах. И аз исках същото, но убийствата продължаваха.

Александър настъпи Теламон, знак да продължи разпита.

— Ами убийствата в храма на Херакъл?

— Обикновените граждани вярват, че това е работа на кентавър, мъст на боговете.

— Срещу кого? — гласът на Александър прозвуча застрашително тихо. Мелеагър не се смути.

— Царю, ти се закле, че те ще бъдат в безопасност; но хората от моята партия все още се боят; залостват се в своите къщи, вьоръжават прислугата си...

— А аз им предложих стражи — прекъсна го Александър. — Войници от елитния ми корпус. Вие сте в безопасност. За убийствата не е отговорно някакво легендарно чудовище, но поне за момента си остава загадка кой е виновникът.

— Доближавал ли се е някой от вас до храма? — попита Теламон. — В дните преди да стане клането?

— Аз — обади се синът на Мелеагър. Още беше нервен и неспокойно мачкаше мантията в скута си.

— Защо?

— Аз го изпратих — отвърна баща му. — С тайно съобщение до Демад — той се обърна и със сияещо от гордост лице стисна рамото на сина си. — Алвиад е смел младеж. Той сам пожела да го занесе. Писах на Демад, за да го успокоя. Дори му казах да ти се довери, царю, и колкото по-скоро напусне храма, толкова по-добре.

Теламон усещаше нарастващия гняв на Александър.

— Ти си се доближил до храма — Теламон посочи към Алвиад. — Преоблечен ли беше?

— Облякох се като обикновен гражданин — отвърна младежът. — С мръсна туника и без сандали. Престорих се на любопитен минувач; войници пазеха вратата, но позволяваха на роднините да се доближат до входа.

Александър кимна. Беше дал разрешение за това.

— Изкачих се по стълбите. Сократ стоеше на вратата.

— Точно така — намеси се царят. — Калистен, началникът на стражата, често споменаваше, че Сократ е бил най-смелият измежду тях. Излизал на входа, заставал зад външните врати и оглеждал площада.

— И предаде ли съобщението си? — попита Теламон.

Заседателната зала беше много тиха.

— Говорих със Сократ, но той изглеждаше разсеян и сякаш не му беше приятно, че съм там. Кимаше, потропваше с пръсти по дървото и избягваше погледа ми, сякаш нещо зад мен привличаше любопитството му. Обърнах се, за да погледна — младежът поклати глава. — Не видях нищо особено, просто хора, които се тълпяха. Разтревожих се — продължи Алвиад. — Върнах се след два дни. Този път поисках да видя лично Демад. Той излезе и аз го попитах: „Предаде ли ти слугата Сократ съобщенията?“ Демад поклати глава отрицателно и очевидно се ядоса. Беше много неспокоен, небръснат, дрехите му миришеха, сякаш бяха напоени с урина. Повече не отидох дотам.

— Защо беше убит жрецът на храма? — попита Александър.

Агис разпери ръце.

— Опитвахме се да обуздаем тълпата, но беше невъзможно — жрецът беше член на фракцията на олигарсите.

— Беше достатъчно глупав — злобно отсече Пелей, — за да го покаже открито. Надут блюдолизец. Надяваше се, че като прави услуги

на богатите и влиятелните, ще получава дарения за храма си.

— Повечето храмови жреци — обади се Мелеагър — постъпват така. Както знаеш, царю, храмът на Артемида се възстановява и това обременява хазната на града.

— О, да — сега Александър потри ръце, — исках да поговорим за това.

— Още нещо — гласът на Аристандър изплющя като камшик. — Каза, че Сократ стоял до вратата на храма. Познавате ли куртизанката Арела? Тя е ходила в предния двор на храма. Видели са я поне два пъти. Приближавала ли се е до храма?

— Какво се опиташ да направиш? — отсече Агис. — Да ни хванеш в лъжа? Не сме били там. Не можем да ти кажем. Сложил си стражи. Защо не попиташ тях?

— Питам ги — Аристандър му се нахвърли като дива котка, гласът му беше заплашителен. — Калистен си спомня, че млада жена, обвита в тъмночервена наметка, се е приближавала до храма. Някой от вас ли я е изпратил?

Мълчание посрещна думите му.

— Посещавал ли я е някой от вас редовно?

Отново тишина.

— Посещавахте ли я? — настоя Аристандър.

— Това е лична работа.

— Вече не — заяви Теламон. — Знаете новините. Арела е била убита, заедно с прислужницата и вратаря си, а къщата ѝ е била подпалена.

Дион сви рамене.

— Значи просто още една куртизанка е мъртва.

— Не липсва ли някой? — попита Аристандър.

Агис се огледа.

— Нашият писар Хезиод, сигурно нещо го е задържало.

— За среща с царя? — присмя му се Аристандър. — Вие всички получихте пропуски до двореца, в знак на голямо доверие и уважение. Къде е Хезиод сега? Или не сте чули новините? — добави той презрително. — Трупът на Хезиод също е бил открит в къщата на Арела.

Думите му предизвикаха смайване. Агис се въртеше на стола. Пелей и Дион заприказваха, Мелеагър се усмихна.

— Вярно ли е това? — попита Пелей.

— Трупът му беше донесен в палата — Аристандър направи гримаса. — Разпознахме го само по пръстена. Той със сигурност е бил един от редовните посетители на Арела. Защо е бил там по-рано днес, можем само да гадаем. Искам да знам къде са били останалите от вас. Посещаваше ли някой тази известна куртизанка?

— Говориш за доверие и чест — избухна Пелей, — а сега ни разпитваш какво сме правили.

— Преди да си тръгнете тази вечер — намеси се Александър, — трябва да получа отговор на всички тези въпроси. Според доказателствата, куртизанката не е принадлежала към нито една фракция.

— Била ли е ограбена къщата? — обади се Мелеагър.

— Не, не — Аристандър поклати глава. — Крадците се промъкват през нощта. Този убиец е умъртвил четирима души и е изгорил къщата на Арела, за да унищожи доказателствата.

— Нататък! Нататък! — царят ставаше нетърпелив. — Сега Ефес е освободен от персийското владичество. Назначих ви за негови управници. Персийски шпиони все още бродят из града — търговци, пътешественици, но те са плява на вятъра. Интересува ме само онзи, който се нарича Кентавър.

Цялата група наостри уши.

— Знаете за кого говоря! — Александър нетърпеливо тропна с крак. — За един много важен шпионин на персийския двор, чиято самоличност не е знаел дори градоначалникът. А вие?

— Чували сме слухове — бавно отвърна Агис. — Винаги сме знаели, че и градоначалникът, и дворът в Персеполис са напълно осведомени за всичко, което става тук — той погледна смутено към Мелеагър.

— Който и да е Кентавърът — добави олигархът, — той е знаел тайните и на двете партии.

— Какво? — попита Аристандър. — Да не искаш да кажеш, че този Кентавър е имал хора и в двата лагера?

Мелеагър кимна.

— Често, когато се виждах с Демад, той повдигаше въпроса за шпионин в нашия собствен лагер. Мисля, че Агис е имал същите подозрения.

— Значи става дума за човек — обобща Теламон, — който е шпионирал и двете страни и е докладвал направо в персийския двор. Откъде разбрахте?

— Често ме викаха в двореца — обяви Агис. — Градоначалникът казваше, че чул това или онова. Демад също присъстваше. Бяхме изумени, че персиецът знае всичките ни тайни. Когато го питахме как е разбрал, той просто се усмихваше и казваше, че Великия цар чува дори птичите песни и смеха на децата ни в нашите градини.

— Ами името Кентавър? — попита Теламон.

— Когато продължихме да разпитваме градоначалника — отвърна Мелеагър, — той се засмя и каза, че осите му казвали всичко, затова дворецът му бил пълен с тях. Всички помним легендите за кентаврите, оттук и името.

— Смяташ ли, че този Кентавър, шпионинът, е убиецът?

Теламон бързо погледна Аристандър — те знаеха истината, но дали тя беше известна на тези градски първенци?

— Не знам — отвърна Мелеагър и Агис кимна в знак на съгласие. — Сега подозираме, че само Великия цар знае цялата истина.

— Но сега Великия цар го няма — тихо каза Александър. — И неговият Кентавър също ще изчезне. Няма да има повече фракции. Нито повече убийства. Загадките ще бъдат разрешени.

Той се изправи — знак, че аудиенцията е свършила. Останалите го последваха, но доста колебливо. Александър махна към чашите и каната на масата.

— Ще бъдете наши гости на празненството довечера. Каня ви да останете и да се насладите на градината. Ваш домакин ще бъде моят личен лекар Теламон. Тази вечер ще отпразнуваме нашето братство, нашето единство. Знаете какви са желанията ми по този въпрос. Моля да ги уважите.

Александър им обърна гръб и, следван от Аристандър и Хефестион, напусна залата за съвещания.

Известно време цареше неловко мълчание. Агис и двамата му спътници отидоха до един от прозорците, сякаш да се насладят на градината, но всъщност поведоха тих разговор. Алвиад се сбогува с баща си и почти избяга от залата. Теламон седна до Мелеагър. По някаква причина той вярваше на този човек, който излъчваше тиха

увереност. Мелеагър не свали поглед от вратата, докато синът му не излезе през нея.

— Много деца ли имаш? — попита го Теламон.

Мелеагър се усмихна:

— Четири — три момчета и едно момиче.

— И всички преживяха кланетата?

— Слава на боговете, да. Получих анонимно предупреждение, малък къс пергамент, ден преди да започне кръвопролитие. Веднага изпратих баща си във от Ефес. Опитах се да предупредя приятелите си, макар че беше опасно да се скиташ по улиците. Укрих се — Мелеагър се обърна, убеди се, че противниците му до прозореца не могат да чуят казаното от него и впи поглед в очите на Теламон. — Ти ще разследваш всичко това, нали? Ще откриеш кой е Кентавърът и кой е виновен за клането в храма. Но защо ти, един лекар?

— Аз съм приятел от детинство на Александър. С него съм от младини. Великият Аристотел ме научи да наблюдавам симптоми и да търся признаци.

— И си прекарал цял живот в това търсене?

Теламон замълча при звука на маршируващи крака в коридора. Изчака, докато шумът заглъхна.

— Баща ми се умори от кръвопролитията — засмя се той тихо. — Аз пък не бях от най-добрите войници! Той ме прати в Атина, Коринт и на други места, за да уча за лекар. Пътувах до Италия, до островите, Сицилия, Либия и дори до Египет. Убих един персийски командир там и трябваше да се върна у дома. Баща ми е мъртъв. Майка ми още живее в Пела — Теламон въздъхна. — Затова се присъединих към царя. Александър ме нае, както човек наема лекар, за да следя за знаци и да търся симптомите на предателството.

— А не заради собственото си здраве?

— Съветвам го и за това — отвърна Теламон, — но Александър ме използва повече, за да се справи със заразата на предателството, заговорите и убийствата.

— И ще разрешиш ли тези загадки?

— Може би, а може би не, кой знае — Теламон приближи стола си до този на Мелеагър. — Може ли този Кентавър да е виновен за убийствата и в двете партии?

— Както вече казах, възможно е. Агис подозира същото — Мелеагър разпери ръце. — На персите им харесваше да ни гледат непрестанно хванати гуша за гуша, да разделят влиятелните гърци в Ефес — той изброяваше точките на месестите си пръсти. — Както и да се наричат Агис и останалите, демократи или водачи на тълпата, те все пак са влиятелни търговци. Агис внася дървен материал, Дион — дрехи, Пелей — кожени изделия.

— Ами ти?

— Най-хубавите вина в империята — от Хиос, Самос, от лозята на Лидия и Фригия.

— Запалиха ли складовете ти?

Мелеагър застана нащрек.

— Не, не бяха — после се отпусна и каза примирително: — Знам, че звучи подозрително, но къщата и складовете ми не бяха нападнати. Мислех си, че това е работа на Агис.

— Защо?

— Не знаете ли? — Мелеагър облиза устни. — Ние сме полубратя. Имаме един и същ баща, макар и различни майки. Отгледани сме в една и съща къща и постепенно се намразихме. Когато възмъжахме, пътищата ни се разделиха. Често ми се струва, че кръвта ни е заразена. Би трябвало да сме близки като истински братя, но откакто се помня, между нас винаги е имало омраза и вражда. Не, не обвинявам Агис. И аз имам също толкова вина, колкото и той! Когато си млад, Теламоне, кръвта е гореща и кипи. Подхранваш болката, поддържаш омразата и преди да се усетиш, си изградил желязна стена, а после я укрепяваш с шипове и остриета.

— Би ли те предпазил Агис?

— Бих искал да мисля така, Теламоне. Но онова, което той не знае, а аз знам, е, че в предупредителното писмо пишеше, че демократите са набелязали да убият мен и цялото ми семейство. Подозирам, че Агис е искал да всее раздор между мен и хората от моята партия. Вече започват да ми задават въпроси. Как съм се отървал? Как семейството ми е останало невредимо? Защо именията и складовете ми не са били нападнати и изгорени? О, подозирам, че Агис ме е търсил, но като не е успял да ме намери, е наредил промяна на тактиката — той въздъхна. — Донякъде съм благодарен, но години

наред ще се отнасят с мен подозрително. Някои хора дори се съмняват, че имам пръст в убийствата в храма на Херакъл.

— Познаваше ли куртизанката Арела?

— По име и репутация. Аз съм щастлив съпруг, Теламоне. Куртизанките не ме вълнуват.

— Беше ли тя член на твоята фракция?

Мелеагър се засмя, присвил доволно очи. Групата на прозореца се обърна, откъсната от затворническото си шушукане.

— Арела, добри ми лекарю, беше член на всяка фракция. Когато става дума за удоволствия в леглото, между посетителите на Арела имаше демократи, олигарси и дори перси.

— Знаеш ли, че държим Рабин, главният писар на коменданта, в тъмниците долу?

— Всички чухме за това — отвърна Мелеагър.

Теламон погледна картината на отсрещната стена, която изобразяваше меди в разкошни роби, поднасящи дарове на Великия цар. Под тях Всевиждащото око на техния бог гореше над орловите криле.

— Разговаряхме за убийствата — започна Теламон. — Възможно е да са били дело на Кентавъра.

— О, да. Кентавърът вероятно е шпионирал и двете партии. Не е предавал едната партия на другата, а и двете на персите. Но как би могъл един човек да знае тайните и на двете групировки? И второ, убийствата бяха извършвани по всяко време на деня в къщи, градини или на пазара. Мислил съм върху това — убиецът винаги е знаел къде ще се намира жертвата.

— Сякаш е знаел къде ходи всеки от вас, независимо от коя партия е.

Мелеагър кимна в знак на съгласие и почеса главата си.

— А тези на прозореца?

— Аз не съм твой шпионин, Теламоне.

— Не съм казал, че си. Колко от тях посещаваха Арела?

Мелеагър отмести поглед.

— Агис — не. Той не обича никого, освен себе си и детето си. Жена му почина, има малка дъщеря и я пази като зеницата на окото си.

— А другите двама?

Мелеагър задържа устната си.

— Пелей има слабост към млади момчета и към доста брутални удоволствия. Може би Дион — той е способен правник, натрупал е значително богатство. Роден демагог, водач на тълпата. Обича много жените. По-скоро бих се обзаложил, че той, а не Хезиод посещава Арела. Но има и друго — пръстите на Мелеагър бръснаха ръката на Теламон. — Ще ти кажа нещо, което синът ми не спомена. Когато синът ми се срещнал с Демад в храма на Херакъл, той бил много разтревожен. Непрекъснато повтарял: „Нещо не е наред, никак не е наред!“

— Знаеш ли какво е имал предвид?

— Не, не знам. Синът ми каза, че Демад се държал като човек, който се бои за живота си и не вярва на никого.

— Доверяваше ли ти се Демад, преди да започнат кланетата?

Мелеагър поклати глава.

— А персите?

Олигархът отмести стола си назад.

— Персите владееха Ефес. Аз и партията ми им сътрудничехме, за да поддържаме мира и търговията. Не мисля, че са проронили и сълза над тези ужасни убийства.

— Твоята партия ли е била на власт, когато убийците, наричали се „Кентаври“, били унищожени?

— Това го знаят всички — отвърна Мелеагър. — Попаднахме на няколко имена, а те ни доведоха до други. Бяха задържани много хора, изтръгнати признания и проведени екзекуции — той сви рамене. — Нашият персийски шпионин няма нищо общо с тази банда главорези, освен че споделя името им.

— Чувал ли си за Дома на Медуза?

Мелеагър се засмя.

— Да, някога бе собственост на един от Кентаврите, на име Мали; казват, че е обитавана от духове.

— Ами съкровището?

— Басни и легенди — присмя се Мелеагър. — Претърсихме я, но не открихме нищо.

— Знаеше ли, че Арела е била дъщеря на Мали?

Очите на Мелеагър се окръглиха от учудване.

— Не, значи това е станало е детето, което никой не си даде труд да потърси.

— За какво говорите?

Агис и останалите двама се отдръпнаха от прозореца и приближиха. Пелей размести столовете и те седнаха с лице към Теламон.

— Трябва да внимаваш, лекарю — присмехулно каза Дион. — Иначе ще си помислим, че нашият благороден цар има предпочитания към едната от двете партии.

— Вашият благороден цар не покровителства нито една от тях!

Теламон се обърна. Александър стоеше на вратата. В едната ръка държеше бокал с вино, в другата — статуетка на Артемида.

— Не, не ставайте!

Той остави бокала на малка масичка, отиде при тях и седна. Вдигна статуетката на Артемида, облечена като ловджийка.

— Вашият храм още не е завършен. Бих искал да заплаця за строителните работи.

— Това не е възможно — отвърна Дион. — Храмът на Артемида е собственост на града. Той е част от свещените ни традиции — в гласа му се долавяше гняв. — Не може външен човек да се грижи за храма.

— Така си и помислих, че ще кажете — усмихна се насила Александър, макар напрегнатият му глас да издаваше гнева му. — Но аз имам родствена връзка с този храм — в него е била издигната статуя на баща ми.

— Персите ни наредиха да я съборим.

— Ще я издигнете ли отново?

— Времето ще покаже — бързо му отвърна Дион.

— Поръчал съм си портрет — продължи Александър. — На великия художник Апелес. Знаете ли легендата? Как Артемида напуснала храма в Ефес, за да присъства на раждането ми, и понеже останал неохраняван, той изгорял?

Теламон затвори очи. Надяваше се, че никой няма да се присмее на тази басня, но всички присъстващи бяха политици и дори Дион съзнаваше, че е отишъл твърде далеч.

— Искам да почета богинята и моят портрет да бъде поставен в храма. Агис, донесе ли онова, за което те помолих?

Демократът отвори кесията си и му подаде тънък пожълтял свитък папирус.

— Царю — той разпери ръце, — чували сме легендата за твоето раждане, но храмът на Артемида е бил изгорен през онази нощ от един луд, който по-късно бил разпнат на градските стени. Когато го запитали защо го е направил, той написал това признание на старогръцки.

Александър внимателно прегледа свитъка, после го подаде на Теламон.

— Прочети го, лекарю. Какво пише в него?

Теламон преведе:

— „Аз горя, аз съм едновременно Началото и Края на всичко. Дете на безсмъртния и Син на Бога“ — той вдигна очи. — Какво означава това?

— Не знаем — присмехулно му отвърна Дион. — Това е написал лудият. Не виждам никаква връзка — после добави презрително: — с Александър Македонски.

— Ще го задържа известно време — царят нави папируса и го подхвърли на Теламон. — Ще разберем каква истина е скрита в него.

ПЕТА ГЛАВА

„При пристигането си в Ефес, Александър си спомнил за всички, които били изгонени заради това, че не го подкрепяли — той отнел властта на управляващите и възстановил демократичните институции.“

Ариан, „Походите на
Александър“
Книга 1, глава 18

— Страх ме е — Рабин зашепна молитва. — Обграден съм от врагове. Никой не може да ми помогне.

Очите на персиеца се напълниха със сълзи. Той стана от нара си, приближи решетката на вратата на килията и се взря през нея. Виждаха се само голи стени. В коридора отекваха смеха и бърборенето на македонските стражи, бълбукането на вода и вино, които се смесваха в чаша. Долови аромата на добре изпечената гъска, която поднесоха на войниците. Облиза устни — в затвора изпитваше по-голям глад, отколкото когато работеше като писар. Рабин се обърна и се облегна на вратата. Загледа се в малкия отвор в отсрещната стена, през който проникваше бледа светлина и донякъде освежаваше въздуха в килията. Денят гаснеше, слънцето залязваше. Тялото му потръпна от ужас. Колкото и да се опитваше, той не можеше да овладее треперенето на ръцете си и слабостта в краката си. Отново изруга Арела.

— Кучка! Предателка!

Само да можеше, би избол онези лукави, красиви очи, очертани с черен прах. Би издрал с нокти начервените бузи. Рабин се заразхожда напред-назад. Беше толкова изтормозен, че заудря с юмруци по стената и сподави плача си. Македонците идваха да надничат през решетката и му се подиграваха. Не се боеше само от затвора, а и от самото място. Ако го освободяха, как щеше да оцелее в един гръцки град, между

чиито управници е бил? Ами ако се върнеше в Персеполис? Рабин седна на леглото. Не вярваше на Аристандър, този демон с лукави очи, хитър като невестулка и състрадателен като нападаща кобра. Но ако се върнеше в Персеполис, Митра щеше да го чака заедно със Забулените. И разпитът щеше да започне отново.

Какво би могъл да отговори? Рабин изстена и легна по гръб. Щеше да бъде подложен на всякакви ужаси, огън и мъчения. Слугите на Митра щяха да го съблекат и горят с нажежено желязо. Щяха да го заведат в Кулата на мълчанието, където телата на мъртвите лежаха в телени клетки, отворени към небето и хищните нокти и клюнове на ястребите. Щяха да го затворят в такава клетка, да го оставят и да го забравят. Рабин си представи своята тъмноока жена — красивото ѝ лице, скрито от булото, гъстата коса, черна като нощта, мекото ѝ пухкаво тяло; къщата и малката овощна градина зад фонтана; децата му, които тичат към него. Защо не беше избягал? Беше така омаян от Арела, тъй сигурен, че опасността не е сериозна, че Александър ще напусне Ефес, когато войската на Великия цар контраатакува и върне Македонеца обратно в морето.

— Колко съм бил самонадеян — прошепна Рабин. — Боже Ахура Мазда, прегреших в гордостта си.

Беше свикнал да се промъква по улиците по заповед на своя господар. Припомни си последния път, когато отиде до храма на Херакъл; тежкият колан с пари, увит около кръста му. Уплашеният жрец, който стоеше на стълбите, тъмната хладна ниша и сянката на Кентавъра зад него.

Рабин седна на леглото. Знаеше кой е Кентавърът! Но беше запазил името му за себе си. От една страна, ако избягаше, можеше да се опита да открие Кентавъра. От друга, можеше да го използва за последната си сделка с Александър. Може би македонците щяха да го вземат на служба? Рабин беше чул, че бивши служители на Великия цар се радват на благоволенieto на Александър; единствената причина да затворят него беше заради предишния му пост, близките му връзки с Кентавъра и това, че не се беше предал веднага, съгласно декрета на Македонеца. Той се поуспокои — разполагаше със сведения, които можеше да използва по-късно! Припомни си тлъстото лице на градоначалника, мазните му къдрици, ушите и врата, които блестяха от скъпоценни накити.

— Рабин — беше прошепнал градоначалникът в тишината на своите покои, — ти си моят верен писар, моят довереник.

Ласкателствата се бяха посипали като мед от делва. Рабин покорно го беше изслушал. Градоначалникът беше размахал тлъстите си пръсти и писарят с мъка се беше въздържал да не се разсмее. Господарят му искаше да се срещне с Арела, известната куртизанка. Бил чувал толкова много за нея от своята дърта любовница Базиля, Царицата на Моав. Можел ли Рабин да го запознае? Щяла ли Арела да дойде в двореца? Градоначалникът с шарещите очи се усмихна. Рабин знаеше, че не може да му откаже, затова беше мълчал и слушал, докато ласкателствата се сипеха. Градоначалникът имаше съпруга, но тя беше в Суза на гости при роднини. Всичко трябваше да стане много поверително като между мъже, близки и — тук градоначалникът му беше намигнал многозначително — дори приятели. Не беше ли му поверил той важни тайни на Великия цар и Митра? После градоначалникът се беше привел над масата:

— Ти ще се справиш с Кентавъра — беше промърморил той. — Нали ти е известно, че знам името му?

Рабин го беше погледнал с разширени очи.

— Ами ако господарката Арела дойде тук?

Писарят беше напуснал покоите на градоначалника с вирната глава и изправени рамене. Веднага беше отишъл при куртизанката и на свой ред я беше засипал с поток от ласкателства. Как градоначалникът бил важен човек, роднина на великия Дарий. Арела, малката кучка, се усмихваше превзето, гукаше, трепкаше с клепачи и се преструваше на невинна девойка. Но две нощи по-късно се беше промъкнала през един от многобройните тайни входи в палата. Самият Рабин я беше съпроводил, увита с наметка и качулка, макар те да не скриваха скъпите благоухания, с които се беше заляла малката мръсница. Беше я превел по коридорите до личните покои на градоначалника. Последва вечеря с прекрасни вина, екзотични плодове и изтънчени ястия. Арела беше останала цяла нощ. По-късно беше мърморила, че градоначалникът изисквал много работа, а това, че на следващия ден той не беше напуснал покоите, беше категорично доказателство за любовните умения на Арела. Градоначалникът беше впечатлен. Бил задължен на Рабин. Един ден той написа името на Кентавъра на късче пергамент и го остави върху писалището на писаря.

Унесът на Рабин беше рязко прекъснат от дрезгавия смях на един от пазачите. Той се изправи и прогони една досадна оса. Наля в глинената купа малко от разреденото с вода вино и отпи от него. Може би трябваше да се види отново с Аристандър? Но ако веднъж съобщеше това име, ако предадеше господарите си в Персеполис, нямаше да има връщане — нито пък жена, деца и разходки из сенчестата градина.

— Рабин!

Писарят се стресна. Подскочи и тръгна към вратата, после се загледа през железните решетки — коридорът беше празен.

— Рабин!

Обърна се. Някой го викаше през малкия отвор високо в стената. Рабин се изненада. Обикновено дворът от тази страна беше празен, там оставяха каруците и дървения материал.

— Рабин, там ли си?

Писарят прехапа устни. Който и да беше отвън, можеше с лекота да намери килията му, минавайки като куче от един отвор на друг и да прецени дали има някой вътре просто по миризмата. Тъмничарите на коменданта бяха постъпвали по същия начин, когато събуждаха затворниците посред нощ, за да ги плашат.

— Рабин, знам, че си тук. Не се плаши. Ела по-близо.

Рабин прекоси тъмницата и погледна нагоре.

— Кой си ти? — прошепна той, защото знаеше, че гласът му ще отекне под високия каменен свод.

— Твой приятел, Рабин.

— Кентавърът?

— Аз съм твой приятел — повтори гласът. — Не си предал господаря си, нали, Рабин? Помисли за жена си и децата си в Персеполис! Представи си как царските стражи влизат в дома ти.

— Не съм те предал — заекна писарят.

Отговорът му беше посрещнат с тих смях.

— Ще те освободи ли Аристандър?

— Не виждаш ли, че съм затворник? — изхленчи Рабин.

— Млъкни! Тихо! Аз съм Кентавърът!

Гърбът на Рабин плувна в пот.

— Познавам този дворец като петте си пръста, всички тайни входи и тъмни коридори. Не се страхувай, Рабин. Не предавай

приятелите си. Дойдох да те освободя, но — гласът стана суров — трябва да вярваш.

— Как мога да бъда освободен? — прошепна Рабин.

— Как измряха всички онези глупаци в храма на Херакъл? — дойде подигравателният отговор.

— Каква сигурност имам? Каква гаранция?

Рабин помисли, че Кентавърът си е тръгнал, защото последва тишина.

— Сигурност? — бавно и подигравателно попита гласът. — Гаранции? Жената, която те предаде, куртизанката Арела е мъртва, красивото ѝ тяло стана на пепел, а душата ѝ се гърчи в безмилостните огньове на Хадес. Виждаш ли какво става с предателите, Рабин? Ще се върна!

Известно време писарят се взираше в чезнещата светлина, която се промъкваше през отвора. После грабна каната с виното, бързо напълни чашата си до ръба и жадно я изпи.

Залата за пиршества в двореца на градоначалника беше озарена от ярки светлини — светилници пламтяха в алабастрови съдове, подредени в нишите по стената. Други висяха от кедровите греди. Ухаещи мангали припукваха в ъглите, излъчвайки топлина, пламтящата жар беше посипана с ароматни билки. Гостите се изтягаха по лежанките, пред всеки имаше малка масичка. Въздухът беше горещ и задушен от ароматизираните масла и венците, раздадени от момичето с плодовете преди началото на празненството. Александър се беше излегнал на покрита със злато и пурпур лежанка, издигната върху малък подиум. Беше облечен в бяла ленена роба, поръбена с алено, а на главата му имаше сребърен венец.

Всичките му приятели и главни военачалници присъстваха. Александър беше потънал в разговор със своя почетен гост Апелес и използваше разляното вино, за да чертае върху масичката пред себе си. От лявата му страна, полузаспал, лежеше Хефестион, който беше пил твърде много. Гостите, налягали по лежанките, наредени във форма на подкова, бяха хапнали и пийнали добре. Бяха им сервирали пшенични и ечемични хлебчета, последвани от вкусни ястия — пресни плодове, раци, печени птици, печена риба, меса в билкови сосове и най-накрая

печено на шиш агне. След това масите бяха почистени и сервиран десертът — медени сладки и сушени плодове — заедно с още вино.

Александър се присъедини към приятелите си, които се забавляваха, като се замерваха с кости и обелки от плодове. Смешници, акробати, танцьорки и огнегълтачи, музиканти с флейти и двойнки бяха поканени на пиршеството, но никой не беше приветстван особено възторжено. Насърчавани от Птолемей, военачалниците на Александър се държаха като непослушни момчета; те замеряха артистите с обелки от плодове, докато не ги накараха да напуснат с отвращение царското пиршество и да оставят велможите да се напиват. Теламон се беше нахранил добре, но беше пил малко. Беше се облегал на възглавницата. От лявата му страна лежеше Аристандър, който също внимаваше с пиенето, особено когато присъстваше Птолемей. Въпреки това Пазителят на царските тайни беше облечен за случая в морскосиня роба, открита в гардероба на персийския комендант. Сандали в същия цвят красяха краката му, а ноктите му бяха боядисани с тъмна къна. Беше втрил помади в мършавите си бузи, а очертаните му с черно очи изглеждаха още по-страшни. Рядката му коса беше намазана с масла и оформена така, че Птолемей му се присмя, че стърчала като таралежови бодли. Всеки път, когато Аристандър помръднеше, тежките му накити подрънкваха. Сега той сви устни и погледна гневно към първенците на Ефес, повечето от които пируваха от все сърце.

— Погледни ги! — присмя им се той. — Наслаждават се на собствената си важност и новите си назначения. Изобщо не им вярвам!

— Александър — също — отвърна му Теламон.

Лекарят опъна схванатите си крака и се огледа.

Независимо от венците, леещото се вино, изпълнения с благовония въздух и вкусната храна, Александър не оставяше нищо на случайността. Царски стражи в бойни брони, с щитове и извадени мечове, стояха в сенките. Личната гвардия на царя, готова да се намеси не само в защита на Александър, но и за да усмири приятелите му. Когато виното се лееше свободно, те често се нахвърляха един върху друг заради някоя полузабравена обида или вражда. Двама келти от Хора на Аристандър стояха зад господаря си и наблюдаваха всяко негово движение. Теламон не можеше да разбере на какво се дължи

непоклатимото им обожание към този странен човек — гадателят не понасяше оголено оръжие и понякога припадаше при вида на кръв.

— Само ги погледни.

Аристандър щракна с пръсти като дворцова дама. В такива случаи гласът му звучеше още по-пискливо. Теламон погледна към ефесците. Мелеагър беше сам и пиеше мрачно. До него Дион се озърташе за някаква танцьорка, която му беше хванала окото. Мургавият Агис беше потънал в задълбочен разговор с Пелей. От време на време демократът обръщаше глава и хвърляше мрачни погледи към Теламон.

— Шпионите ми се потрудиха добре — прошепна Аристандър. — Арела е била доста желана. Жалко, че не се видях с нея, можеше да ме научи на нещо — той удари по облегалката на лежанката. — Грешката е моя, трябваше веднага да прибера тази малка сладурана.

— Говореше за шпионите си.

— Спокойно, Теламоне, не се дръж зле с приятеля си. Опитвах се да разбера къде са били всички те — продължи Аристандър. — Пожарът в къщата на Арела е избухнал малко след обяд.

— И?

— Ами, знаем, че Пелей е бил зает на пазара, където се пазарял с някакво младо момче. Според нашия шпионин, изобщо не е мърдал оттам — Аристандър се усмихна превзето. — Може и да греша.

— Ами Агис?

— Тук става интересно. Очевидно той посетил Дион, но не го намерил у дома. Не можем да открием къде е бил правникът. Това не е ли странно?

Аристандър млъкна, когато един излъчващ самодоволство иконом се заклати из залата за пиршества. Той сръчно отби една круша, с която го замери Птолемей, и клекна пред подиума, шепнейки през масата на Александър. Царят, който галеше рамото на Апелес, се изправи раздражено.

— Какво става? — попита Теламон.

— Вдовицата на Демад, водача на олигарсите, убит в храма на Херакъл, иска да изрази своята любов и благодарност към царя.

— Но той беше убит!

— Жената иска да покаже, че не държи Александър отговорен за това. Мисля, че Мелеагър има пръст в тази работа.

Икономът се оттегли. Александър шумно плесна с ръце и се изправи.

— Чуйте ме! — извика той. — Една знатна жена от този град, почтена вдовица, иска да поднесе почитанията си. Дръжте се с нея с най-голямо уважение. Птолемей, в името на Аполон, събуди Селевк и гледай този скот да не повърне!

В залата за пиршества настъпи тишина. Зад двойните врати прозвуча гонг. Предвождана от войници, вдовицата на убития олигарх, облечена в траур, с посивяла коса, скрита под тъмночервен воал, бавно тръгна през залата.

Зад нея вървяха две деца и други членове на семейството ѝ. Младата жена, която я следваше, носеше отворено ковчеже от кедрово дърво. Върху пурпурната възглавничка в него стоеше скъпоценна чаша, която проблесна на светлината и предизвика завистливи въздишки у приятелите на Александър. Вдовицата беше висока и стройна, тъжното ѝ лице — почти скрито от качулката. Тя бавно мина покрай лежанките. Александър даде знак. Един от командирите бързо премести малката масичка от подиума. Вдовицата щеше да коленичи, но Александър поклати глава и пристъпи да я посрещне. Теламон затаи дъх. Вдовицата взе ковчезето от прислужницата си — в този момент лицето ѝ не изглеждаше тъжно, а яростно и изпълнено с омраза, която личеше дори само от начина, по който изкриви устни и погледна към младата жена. Теламон спусна крака от лежанката. Сега вдовицата стискаше ковчезето.

— Господарю — гласът ѝ беше силен и ясен. — Повелителю Александре, царю на македонците, върховни военачалнико на цяла Гърция. Поднасям ти този дар, тази безценна чаша в знак на моята благодарност.

Тя върна ковчезето на прислужницата, вдигна бокала от възглавничката и го подаде на царя. Александър го прие. Неуморим ценител на красотата, той го вдигна и го завъртя, така че да го види на светлината.

— Чисто злато — прошепна царят. — Сигурен съм, че отвьтре е посребрена и украсена със скъпоценни камъни!

Теламон наблюдаваше вдовицата. Тя се движеше бързо, едната ѝ ръка беше заровена дълбоко в ковчезето. Александър, който никога не пиеше толкова, колкото се преструваше, долови внезапното ѝ

движение — отдръпна се, когато жената сграбчи скритата кама и с едно рязко движение замахна към открития му врат. Роден воин, свикнал да реагира в битка, Александър беше по-бърз от нея. Той използва чашата, за да отбие удара. Вдовицата изгуби равновесие. Александър хвана свободната ѝ ръка. Хефестион се хвърли през масата и събори жената на земята, изтръгвайки камата от ръката ѝ. Останалите приятели на царя скочиха на крака. Стражите забързаха към него. Маси се прекатурваха, съдове тракаха по пода, ечаха викове и крясъци. Децата, дошли с вдовицата, започнаха да плачат. Мелеагър крещеше. Опита да се доближи, но един от началниците на стражата го отблъсна. Александър стоеше на подиума и хладнокръвно разглеждаше чашата — облечените му в черни брони стражи завлякоха пред него вдовицата на Демад и я принудиха да коленичи пред царя.

Пребледнял, Александър я погледна, сякаш не я виждаше.

— Не съм ти заповядал да коленичиш.

Стражите я изправиха.

— Нито съм им наредил да те държат.

Жената остана свободна, с наведена глава и тресящи се рамене.

— Благодаря ти за подаръка — отекна гласът на царя. — Разбирам скръбта ти. Дадох дума и тя беше престъпена. Жадувам мир и ти желая доброто. Приемам дара ти.

Александър слезе от подиума. Взе камата от ръката на Хефестион и я хвърли през рамо върху мраморния под, където тя издрънча. После рязко сграбчи жената за рамото, дари ѝ целувката на мира по всяка буза, взе чиния с медени сладки и коленичи пред плачещите деца.

— Вземи си сладко — каза той и погали едното по косата. — Цялата чиния. Да дойде началникът на стражата! — Александър се изправи. — Съпроводете тази жена до къщата ѝ. Нека се знае, че Александър Македонски не воюва с вдовици и сираци.

— Великодушен както винаги — прошепна Аристандър. — Никога не знам накъде ще го избие.

Теламон се канеше да му отговори, когато прозвуча тръбен звук за тревога. Пронизителният тон предизвика незабавна тишина. Ефеските първенци се засуетиха. Двама от приятелите на Александър все още спяха, но по-бдителните се събраха около царя. Още стражи се появиха от сенките. „Хубавците“ на Аристандър заобиколиха

лежанката му и блъснаха встрани масата. Александър се обърна и ги изгледа мрачно. Един иконом влезе, залитайки и хлъзгайки се. Спря пред масите и закърши ръце.

— Царю, тревога!

— Това го разбрах!

Александър тръгна напред, правейки знак на Аристандър и Теламон да го последват. Излязоха от залата за пиршества. Пърхащ в одеждите си като яркоцветна пеперуда, икономът прошепна задъхано:

— Насам! Насам!

Поведе ги през една отворена врата, където войници се бяха струпали в светлината на факлите. Дворът беше обграден от три страни от изпълнени със сенки галерии. Един командир пристъпи напред.

— Господарю, един от нашите хора е бил убит.

Последваха го към галерията вляво. Дървени прегради, използвани, за да затварят входа ѝ при лошо време, бяха натрупани в далечния ѝ край. Убитият войник лежеше зад тях. Лепкава локва кръв, стекла се по каменната настилка, показваше къде точно се намира трупът му.

— Извадете го! — нареди Александър.

Аристандър изкрещя да донесат още факли. Трупът беше извлечен. Мъртвият войник беше облечен в броня и фустанела, младото му бледо лице беше неразлично под кръвта, избликнала от носа и устата му.

Теламон се наведе, обърна трупа и разгледа следата от удара.

— Много прилича на онези в храма на Херакъл — обясни той. — Един силен удар. Виж, господарю, мъжът няма боен колан, нито щит, нито копие.

Теламон се взря зад дървените прегради.

— Не виждам и шлема му — той подръпна черния пояс около кръста на мъртвеца. — Член на ескадрона на Гарваните. Това е техният знак, нали? Защо на някой му е притрябвало да го убива? — той опипа лицето на трупа и леко докосна с пръсти съсирващата се кръв. — Бил е убит преди доста време — продължи Теламон. — Кръвта почти е изсъхнала, плътта е леденостудена, крайниците са се вдървили — той погледна през рамо към командира. — Познаваш ли го?

— Не е от моя полк. Тук е доста усамотено — продължи командирът. — Може би се е разхождал, видял е някого и се е сбил.

— Но защо не си носи бойния колан? — попита Александър. — Обикновено Гарваните охраняват портите.

Теламон се изправи и тръгна из галерията. Спря до една мраморна пейка, долепена до стената.

— Донесете факлите! — извика на войниците.

Наведе се и потърка тъмното петно на края на пейката. После бръкна под нея, откри глинена кана и я измъкна — миришеше на евтино вино. Пъхна я в ръцете на командира и като седна, втренчи поглед в осеяното със звезди небе.

— Защо се държиш тъй загадъчно, Теламоне? — нетърпеливо го запита Александър.

Лекарят се премести на пейката.

— Помисли! — каза той. — Късен следобед. Слънцето залязва. Тази галерия е сенчеста, хладно и приятно място за седене — той посочи пред себе си. — Пейката е почти скрита от колоните. Този войник е свършил дежурството си. Отива в палатката и оставя шлема и меча си — Теламон посочи с ръка. — По-надолу има още един двор, който води към кухните, нали?

Началникът на стражата проследи ръката му и кимна утвърдително.

— Какво би направил всеки войник? — попита лекарят.

— След като е бил дежурен пред вратите в жегата? Отива в кухнята, взима кана вино, която иска да изпие сам, идва тук, далеч от наблюдателното око на командира си и се скрива в сенките зад колоната — Теламон взе отново каната и я претегли. — Тя събира поне три-четири чаши.

— После е заспал — довърши вместо него Александър и изляя на войниците, които се събираха около тях, да отстъпят.

— Тогава го е нападнал убиецът — обясни лекарят. — Заспалият и замаян от виното войник не е можел да се съпротивлява. Убит е с един силен удар и завлечен зад преградите.

Теламон се изправи и бавно отиде до тях. Обърна се и разпери ръце.

— Ето, всичко е отнело не повече от няколко секунди.

— Но защо? — полюбопитства Аристандър.

— По-важното е кой — обади се Александър.

— Трябва да е бил Кентавърът — лекарят посочи трупа. — Мога да го прегледам по-обстойно, но изглежда сякаш е ритнат от кон в слепоочието.

— И защо?

— За да се всява ужас, Аристандре! — обясни Теламон. — Кентавърът ни показва своята власт. Може да броди из царския дворец и да прави каквото си иска. Видя ли какви страсти кипят в Ефес? Как вдовицата на Демад се опита да убие царя?

— Неблагодарна кучка! — отсече Александър. — Изкушавах се да ѝ отрежа главата.

— Това щеше много да се понрави на Кентавъра — Теламон сграбчи ръката на царя и го придърпа по-наблизо. — Не се дръж като деспот — предупреди го той. — В този случай не си отмъщавай — лекарят долови винения дъх на Александър.

— Все пак трябва да разследваме опита ѝ за убийство! — отсече Аристандр.

— Не е нужно — печално се усмихна Теламон. — Вдовицата донесе ковчеже, в което имаше малка скъпа чаша върху алена възглавница. Началникът на стражата го е прегледал. Вдовицата взема чашата и маха възглавницата. Началникът е видял само празна кедрова кутия.

— Ами камата? — попита Александър.

— Била е залепена за възглавничката — обясни Теламон.

— Хитро хрумване. После тя внимателно връща възглавничката и слага чашата отгоре. След като поднесе подаръка, изважда оръжието.

— Очевидно Артемида беше с мен тази вечер — прошепна Александър. — Но как е проникнал вътре Кентавърът? — той хвърли мрачен поглед към Аристандр.

— Царю, не съм виновен аз. Идват търговци, които носят храна и вино. Тук са първенците на Ефес и техните прислужници. Виж какво стана с вдовицата на Демад. Могат да се издигнат стени, но... — той млъкна и прокара пръст около начервените си устни.

— Да? — Александър тропна с крак.

— В двореца има тайни проходи. Някои от тях са ни известни, други — не!

— Като този на мама в Пела — усмихна се Александър.

— И, разбира се, е лесно да получиш пропуск. Издал съм такива на повечето от видните граждани и управници на Ефес. Е, добре! Погребете този труп!

Канеше се да влезе обратно в двореца, когато ужасни писъци разкъсаха нощния въздух.

— В името на дивния Аполон! — прошепна Теламон.

Царят моментално беше обграден от охраната си. Аристандър, който изглеждаше доста смешен, плесна с ръце и повика Хора си, който бързо изскочи от мрака, за да го защити. Пазителят на царските тайни, препъвайки се като жена, вдигнал високо с една ръка копринената си роба, а с другата подпрян на един от телохранителите си, забърза да излезе от двора. Теламон го последва. Минаха покрай страничната стена на зданието, която гледаше към дворецовите градини, и влязоха в следващия двор, който водеше към големите кухни. Теламон гледаше смаян. Готвачи и кухненски слуги, дори войниците, които охраняваха входа, тичаха и пицяха — някои от войниците бяха захвърлили щитовете и мечовете си и размахваха ръце, рошейки косите си.

— Какво, в...!

Теламон чу бръмченето. Почувства как някакво насекомо докосна бузата му и шумно се плесна по нея. Младо момче се затича към него, очите му бяха подути. Теламон го хвана за раменете.

— Какво има, момко?

Момчето се замята в прегръдката му, стенеше, закрило лице с ръце. Теламон внимателно го отдръпна от новите оси, които забръмчаха твърде близо край тях.

— Бяхме в кухните — задъхано обясни момчето, — когато изведнъж се появили хиляди оси.

Още хора забързаха през двора, викайки за вода. Александър и Пазителят на тайните, осъзнавайки опасността, бързо се оттеглиха на моравата. Някои от царската свита вече използваша факлите си, за да се предпазят. Двама изругаха, когато бяха ужилени. Нощният въздух бе изпълнен със зловещо бръмчене, сякаш в него се криеше някакъв демон и изстрелваше хиляди стрели.

Върнаха се в първия двор, а Александър яростно нахлу в двореца. Теламон призова командирите — онези, които бяха ужилени, се събраха в галериите. Появи се Касандра с торба лекарства в едната

ръка и малко ковчеже с мехлеми и отвари в другата. Останалите лекари се присъединиха към тях, както и лечителите и знахарите, които се грижеха за здравето на войниците. Повечето от жертвите бяха ужилени няколко пъти и по лицата или телата им се виждаха яркочервени следи. Теламон даде нарежданията си.

— Използвайте щипци! — нареди той. — Опитайте се да извадите жилата. Не докосвайте тези в очите. Оставете ги, окото само ще се излекува.

Пердикъл щеше да се спусне в спор, но Теламон му каза да млъкне. Някои от жертвите бяха пострадали зле от нападението на осите — ухапани по дузина пъти, а един от готвачите беше обзет от треска. Теламон не можеше да реши дали е причинена от вълнението или от ужилванията. С помощта на щипци и малки игли, те бавно обработваха жертвите на светлината на факлите. Повечето от пострадалите се върнаха в двореца. Неколцина бяха отведени в болничните палатки в далечната част на дворцовите градини. Теламон ходеше и помагаше, където можеше, изучавайки внимателно пострадалите. Обикновено ужилванията от пчели и оси бяха болезнени, но не представляваха сериозен проблем. Въпреки това, лекарят беше присъствал на случаи, които имаха фатален изход и сега стана същото. Едно младо момиче се беше оплакало, че го унася и започна да се гърчи, все едно страдаше от епилепсия. Лечителите се опитаха да го удържат. Теламон се намеси, отвори насила устата му, чудейки се дали не е погълнало нещо; момичето се давеше, острите му зъби ухапаха лекаря по пръстите. Въпреки че обедини усилията си с тези на Пердикъл, давенето продължаваше. Момичето падна на пода с потръпващи крайници и удари тила си в твърдите плочи. Теламон не можеше да направи нищо друго, освен да го гледа как умира. Забърза между оцелелите, търсейки подобни симптоми, преди да се върне в кухненския двор. В момента той беше пуст. Въздухът още ядосано бръмчеше, светлината от кухненската врата разкриваше две тела, лежащи точно зад нея.

— По-добре недей, господарю — един войник се приближи иззад гърба му.

— Как е станало? — Теламон го поведе по моравата.

— Не знам, господарю, но при мен е един от готвачите. Почиствал пепелта под шишовете, когато станало всичко.

Войникът извика някакво име и един мъж на средна възраст пристъпи напред, все още придържайки ужилената си буза. Дясното му око беше полузатворено от отока.

— Изглежда най-спокоен от всички и говори гръцки.

Теламон отвори малката кесия на пояса си, извади една сребърна монета и му я показа.

— За усилията ти — и той пхна монетата в потната длан на мъжа. — Кажи ми какво се случи.

Готвачът грабна парите, но все още тихичко стенеше; пълен и с оредяваща коса, той беше облечен в овехтяла туника и престилка.

— Прави каквото ти казват — прошепна заплашително войникът. Готвачът събу сандалите си.

— Ужилиха ме по краката — той погледна войника със здравето си око. — Ще кажа всичко. Говоря гръцки, защото съм грък! Аз съм армейски готвач. Готвя за върховния военачалник, както правех и за баща му. Прочут съм с медените си сладки, а какво мога да направя с птиците, да не споменавам свинската плешка, сладките или змиорките в сос от черница...

— Да, да — прекъсна го Теламон. — Често съм чувал царят да говори за твоите гозби.

Мъжът забрави болката си, усмихна се на ласкателството и се взря в Теламон.

— Ти си лекарят, нали? Ето какво се случи. Всички бяхме в кухнята и почиствахме. Нали знаеш как е? Чистим масите, гасим огньовете, после изяждаме остатъците.

— А осите?

— Бяхме намалили пламъка на светилниците. Имаме ужасни проблеми с осите — готвачът се обърна и посочи стрехите над двореца. — Малките гадини гнездят там и къде ли не. Между пода и стените на кухнята има пукнатини. Много умно са измислени, навярно ги е направил гръцки строител. През тях помията изтича по брястовите тръби и се оттича. Само боговете знаят къде. Виждал съм ги, една се запуши.

— Значи под кухнята има изби?

— Разбира се, нали там се строят тъмниците?

— И там също има гнезда на оси?

— Не знам — отвърна готвачът. — Възможно е. Разбирам от оси, колкото от войниклък.

Теламон се опита да си припомни учението на Аристотел. Философът го беше завел при едно гнездо на гробищата, недалеч от академията. Осите бяха направили гнезда в сянката на една голяма гробница. Аристотел беше обяснявал надълго и нашироко, че осите са граждани на своя собствен град. Дори внимателно беше повдигнал едно гнездо, дланите и ръцете му бяха защитени от тежки бойни ръкавици, а главата и лицето — от лек, прозрачен воал.

— За какво мислиш, господарю? — попита готвачът.

Теламон сви рамене.

— Най-лесното нещо на света е да ядосаш оса. Колко бяха според теб?

— Хайде, господарю! — разсмя се готвачът. — Не изчаках да ги преброя.

Теламон почувства как студеният нощен въздух охлажда плувналия му в пот гръб.

— Добре, но колко смяташ, че са били?

— Гадините бяха хиляди. Успях да се спася, само защото бях близо до огъня. Грабнах една от дебелиите покривки, с които хващаме горещите тигани. Покрих лицето и главата си, увих друга около ръката си и литнах като стрела към вратата.

Теламон се опита да си представи кухнята. Готвачи, миячи и кухненски прислужници, уморени и сънливи; цепнатините между стената и пода. Кентавърът в избата, умишлено взема гнездо, промушва го в кухнята и го пробощда с нож. Достатъчно е само да разтърсиш гнездото, за да ги ядосаш, а подобно нападение е накарало побеснелите оси да нападнат всичко наоколо.

— Не е било злополука, нали, господарю?

— Не, не мисля, че е било — Теламон го потупа по рамото. — Да си видял или чул нещо подозрително?

Готвачът поклати глава.

— Скоро ще разберем — увери го Теламон. — Царят ще изпрати вътре войници. Видях някакви тела на пода. Ще трябва да разберем дали са живи или мъртви.

— Но защо? — сега готвачът беше станал настоятелен. — Откъде тези оси? Нима е поличба от боговете?

— Не — отвърна Теламон. — Просто човешка злоба.

Той поблагодари на готвача и войника и се приближи към Касандра, която прибираше стъкленици и кутийки в малкото ковчеже. Очевидно заспала, когато беше започнала суматохата, тя беше метнала една къса туника, а над нея бойно наметало, което се беше смъкнало и разкриваше здрави рамене и тежки гърди. Тя се уви по-добре и се усмихна самоуверено на Теламон.

— Слава на боговете, не си бил ужилен — Касандра направи знак на двама кухненски помощници, които стояха до една колона. — Вече можете да си вървите.

Младежите се отдалечиха. Дворът опустя, като изключим войниците, които стояха до входа на двореца, дебнейки за бръмченето на някое ядосано насекомо.

— В опасност ли са? — попита Теламон. — Могат ли осите пак да се съберат и да ги нападнат?

— Не — отвърна Касандра. — Сигурно са видели Александър и Пазителя на тайните му и са решили да се оттеглят. Не — тя завърза торбата с лекарствата. — Нощният въздух скоро ще охлади гнева им. Веднъж в Тива видях едно гнездо да пада от стрехата на храма. Беше го бутнал един луд, качил се на покрива, за да се самоубие. Тъй или иначе, осите причиниха доста неприятности, но това беше на открито. Скоро се събраха в рояк и тръгнаха да си търсят ново жилище. Дворцовите кухни трябва да бъдат изоставени до утре по обяд.

— Може да има оцелели.

— Ако имаше живи, щяха да изпълзят навън, господарю.

— Теламон — поправи я лекарят. — Името ми е Теламон. Малко съм пиан, доста уморен и не съм в настроение за заяждания!

— Тук има зла умисъл — небрежно продължи Касандра. — Чувала съм за гнезда на оси, хвърляни в училищни стаи или дори през прозореца на нечий дом. Кой е престъпникът, грък или персиец?

Теламон поклати глава.

— Де да знаех! Може да е всеки от политиците, двама или дори всичките. Чу ли какво стана на пиршеството?

— О, да — потвърди Касандра. — Готвачите и прислужниците говореха само за това. Как нашият благороден завоевател едва не срещнал недостоеен край.

— Говори по-тихо!

— Какво искаш да кажеш? — настоя Касандра. — Че може да са един, двама или всички?

— Смятаме, че Кентавърът е шпионин — обясни й Теламон. — И убиец. Или пък под това име се крие цяла група.

— Смяташ ли, че това е негово дело?

— Възможно е. Осата е била емблема на „Кентаврите“ — въздъхна Теламон. — Ефес е пълен с врагове на Александър. Укриващи се перси, семейства, изгубили близки хора през последните кръвопролития; дори членове на собствената му войска, които, затънали в удоволствията на града, не искат да продължат по-нататък.

— Ами онази история в храма на Херакъл?

— Дори не съм се доближил до истината — той седна до Касандра и се облегна на стената. — Но това е часът на убиеца. Който и да е той или те, ще руши, докато не бъде убит.

— И какво място за престъпление е избрал — отвърна Касандра. — Разходих се из този дворец, Теламоне. Пълен е с изби, коридори и тайни входове. О, да — добави тя. — Идеалното място за убийство.

ШЕСТА ГЛАВА

„През нощта, когато Олимпиада родила, храмът на Артемида в Ефес... бил унищожен от пожар — този палеж бил дело на безумен подпалвач.“

Квинт Курций Руф, „История на
Александър Велики“
Книга 1, глава 1

Писарят Рабин се беше пробудил от леката си дрямка от викове и звук на тичащи стъпки. Отначало се разтревожи, но колкото повече слушаше, толкова повече се съживяваха отслабналите му надежди. Щяха ли да го освободят? Беше ли Кентавърът организирал бягството му? Потропа на вратата. Може би пазачите бяха напуснали поста си?

— Какво става? — извика той. — Искам да знам какво става!

— Млъкни! — изрева в отговор някакъв глас.

Рабин преглътна разочарованието си. Пазачите бяха ветерани. Щяха да напуснат поста си, само ако получеха заповед. Отдалечи се от вратата и се заигра лениво с парче въглен, намерено в един от ъглите. Виковете и крясъците от палата се увеличаваха. Навън се чуваха гласове. Рабин отново се върна при вратата. При стражите беше слязъл някой от командирите. Писарят наостри уши. Чу какво е станало и стана объркан, докато не си спомни множеството гнезда на оси под стрехите на палата. Може би е било просто случайност? Той се обърна и седна на ръба на леглото.

— Рабин! Рабин, там ли си?

Писарят скочи на крака. Отворът в стената беше тъмен, навън беше мръкнало. Разпозна гласа. Изправи се на леглото и надникна навън.

— Тук съм — прошепна дрезгаво. — Да ме освободиш ли си дошъл?

— Рабин, изпълних обещанието си. Върнах се да те освободя.

— Какво става? — запита писарят. — Нападение на оси?
Дрезгав смях посрещна въпроса му.

— Македонците са притеснени и объркани. Могъщият завоевател е прогонен от двореца си от рояк оси. Предаде ли ме, Рабин? — продължи гласът. — Или спази думата си?

— Не бих те предал.

Рабин напрегна уши, но от коридора нищо не се чуваше.

— Как умря Арела?

— При пожар!

— Какво да правя?

— Слушай! — изсъска гласът. — Аз съм Кентавърът. Добре познавам палата, тайните му коридори и скрити входове. Трябва да направиш точно онова, което ти кажа. Иди и застани до вратата с лице към решетката.

— Защо? — попита Рабин.

— Иди и застани там! — повтори гласът. — Оттук виждам дали ме слушаш или не. Иначе не мога да те освободя. Ако не отидеш, аз си тръгвам!

Рабин се поколеба, търкайки парчето въглен между пръстите си.

— Да си тръгна ли? — прошепна гласът.

Рабин отиде до вратата и погледна през решетката с напрегнато тяло и наострени уши. Огледа се — в килията продължаваше да цари непрогледен мрак. Имаше светилник, но пестеше скъпоценното масло. Затвори очи и внимателно се заслуша. Времето се влачеше. Очакваше да чуе някаква суматоха, може би да вдигнат тревога, след като стражите бяха предупредени, но не последва нищо. Рабин нетърпеливо се обърна. Нещо капеше като вода, изливана от кана. Приблужи се до стената на тъмницата. Какво ли беше? И тази миризма? Защо му замириса на кухня? Рабин се изкатери на леглото, опипа стената и усети, че е мокра и лепкава. Отдръпна ръката си, помириша я и се втренчи с ужас в нея, когато първият горящ парцал беше пхнат през отвора за проветряване. Изкрещя и скочи долу. От отвора падаха нови пламтящи късчета. Напоената с масло стена се подпали, пламъците стигнаха до леглото и погълнаха сухите тъкани и слама. Рабин изкрещя, затропа с крака — полите на овехтялата му туника се подпалиха. Той затича към вратата, но тази бързина само разпали огъня и туниката му пламна. Той се опита да я съблече, но платното

беше твърдо, а изгарящата болка в краката само увеличи паниката му. Войниците в другия край на коридора не обръщаха внимание на виковете и крясъците му, смятайки ги за обикновена истерия. Сега ъгълът на тъмницата беше истински пламтящ ад. Рабин отново се опита едновременно да свали туниката и да угаси пламъка. Ругаеше Кентавъра, който беше дошъл да го освободи не от тъмницата, а от самия живот. Стиснал въгленчето, последното, което направи, беше да се хвърли към стената до вратата и да напише първата буква от името на убиеца си.

В ранните сутрешни часове Александър, Хефестион, Аристандър и Теламон се изправиха пред градските първенци на Ефес в заседателната зала. Царят беше облян в пот. Отказа да седне и се разхождаше из помещението като пантера в клетка. Агис и останалите стояха заедно; Мелеагър — близо до стария си враг, забравили някогашната си вражда пред лицето на подобен гняв. Аристандър се криеше в сенките до вратата. Хефестион, още неизтрезнял, се беше отпуснал полузаспал на един стол, Теламон седеше до него и не откъсваше очи от царя и най-вече от меча, който носеше. Александър спря и започна да сече облегалката на един стол; мечът се вдигаше и падаше, сякаш беше брадва, на устните на царя блестеше бяла пяна. Оръжието се плъзна, Александър го захвърли на пода, свали пръстените си и ги хвърли по посока на Аристандър. Той вдигна меча.

— Господарю мой!

Царят вдигна меча над главата си, загледан мрачно в насечения стол, сякаш беше самият Дарий.

— Господарю!

Александър вдигна глава. Все още с меч в ръка, той се обърна и погледна към Теламон.

— Господарю, това няма да помогне с нищо.

— На мен ми помага! — изсъска Александър. — Подложиха ме на публичен присмех, направиха ме на глупак в собствения ми дворец. Провалиха пиршеството ми. Напада ме несръчен убиец, слугите и войниците ми са изпожилени от рояк оси. Призори целият град ще разбере. Утре — Суза, а вдругиден — Персеполис. Александър

Македонски, великият завоевател, победителят от Граник не е владетел в собствения си дворец!

— Това е едната възможност — тихо каза Теламон.

Александър замахна с меча, но го задържа във въздуха и погледна Теламон.

— Едната възможност ли, лекарю! Едната възможност! — той го имитира подигравателно. — Кой си ти? Пророчицата Пития? Делфийският оракул? Или Аристофан, който пише пиеси? Едната възможност! — повтори той с писклив глас.

— Александре! Александре!

Теламон се изправи, стисна царя за ръката — мускулите му бяха напрегнати и твърди като вкоравено въже.

— Пусни ме, лекарю. Стига с твоите хитрини. В главата ми бият барабани, кръвта ми кипи, стомахът ми се бунтува, а мечът ми търси жертва!

— Помни къде си — прошепна Теламон. — И кой те гледа — той се обърна към гражданите. — Отстъпете! Царят има пристъп на божествен гняв! Артемида го е обладала.

Циничното изражение на Пелей ясно сочеше колко убедително звучат думите на лекаря.

— Отстъпете! — повтори Теламон.

Гражданите нямаха друг избор, освен да го послушат.

— Предупредих ви да стоите на разстояние! — изкрещя лекарят. — Не знаете ли, че нашият цар е потомък на Ахил? Той често получава пристъпи на божествена лудост, на гнева на Херакъл, огнената мъдрост на Артемида!

— Що за глупости? — прошепна Александър.

— Има ли някъде тук статуя на Артемида? — попита тихо Теламон.

— В отсрещния ъгъл — зад нас.

— Обърни се и иди там.

Александър колебливо се подчини. Теламон бързо взе един светилник. Статуята на Артемида се издигаше на пиедестал. Той постави светилника в една ниша на подиума. Древната фигура сякаш трептеше от живот — Артемида, богинята на Луната, Ловджийката в развяна туника и шлем на хоплит^[1].

— Да коленичим пред нея.

Царят се подчини.

— Какво правим?

Хефестион се опита да стане, но Аристандър, осъзнал какво става, бързо се приближи и го бутна обратно на мястото му.

Теламон коленичи до царя.

— Винаги те е бивало да разиграваш театър — прошепна Александър, загледан в статуята. — Помниш ли, Теламоне, там, в Миеза? Веднъж убеди Селевк, че една статуя на Аполон се е помръднала — той се разкикоти.

— Измисли какво ще кажеш — заяви лекарят. — Мислиш точно така, както иска врагът ти. Гневът и паниката ти само ще раздухат пламъците.

— Аз не се паникьосвам — заяви Александър.

— Много добре, просто изпадаш в ярост — утеши го Теламон. — В името на богинята, млъкни и реши!

— Мога да ти взема главата!

— В който случай аз ще остана без глава, царят без лекар, а Александър — без приятел.

— Започваш да говориш като майка ми. Слава на боговете, че тя не е тук!

— Помисли.

Теламон коленичи до Александър, загледан в статуята, сякаш и двамата бяха потънали в молитва. Шепнеше съвсем тихичко, за да е сигурен, че никой друг няма да го чуе.

— Вдовицата едва не те уби. Бе побъркана от гняв и вероятно е била подстрекавана от някого — Теламон бързо стисна царя за китката. — Не мърдай! Но ти, Александър Велики, си бил предупреден, нали? Ти прие онази жена, а Артемида се намеси и изби ножа от ръката ѝ.

— Политиците няма да го повярват.

Александър изглеждаше толкова смутен, че леко подозрение прониза ума на Теламон. Кой, чудеше се той, беше предупредил царя?

— Кой се интересува от тях? — отвърна лекарят. — Хората ще повярват.

Александър тихичко се засмя.

— Много добре. Ами осите?

— Знаем как е било направено — заяви Теламон. — Използвай ума си! Кентавърът познава двореца и е използвал това, за да разбун

едно гнездо на оси и да се опита да те уплаши. Но всъщност те са били свещени пратеници на боговете.

— И какво са дошли да ми кажат? — гласът на Александър беше напрегнат и пронизителен.

— Това знаят само боговете.

Царят леко се извърна, присвил очи.

— Опитвам се да мисля — прошепна му Теламон. — Какви проблеми стоят пред теб?

— Убийствата в храма на Херакъл, смъртта на Леонид.

— Забрави за тях. Нещо друго?

— Ръкописът — отвърна Александър. — На лудия, който изгорил храма на Артемида. Мога да кажа, че в него има тайно съобщение за мен от богинята.

— Ето, сега вече използваш ума си.

— Има и още нещо — продължи Александър. — Трябва да нападнем Милет — персийският градоначалник обеща да отвори вратите му.

— И?

— Той е лъжец! Милет е силна крепост, оградена от три стени и с връзка към морето. Персийската флота не е далеч. Военачалниците ми казват, че не можем да го превземем.

— А можеш ли?

— Не! — изсъска Александър. — Флотата ми не е достатъчно голяма.

— Но ще го направиш — подразни го Теламон.

— Защо? — попита царят.

— Защото богинята току-що ти го каза. Помни — настоя Теламон, — начинът, по който действаш сега, утре ще бъде най-разпространената клюка в този град!

Александър сведе глава, раменете му се разтресоха от смях. Скри лице в ръцете си, поклони се три пъти на статуята и протегна ръка сякаш в страстна молитва. Без да изчака Теламон, той въздъхна, изправи се и се обърна. Вдигна меча си, сложи го на масата и пристъпи към кръга от столове.

— Седнете! Седнете!

Ефесците се подчиниха. Всички бяха яли и пили обилно, но събитията от нощта и хладният въздух ги бяха отрезвили. Агис и

Мелеагър владееха чувствата си, но на Дион и Пелей им беше трудно да прикрият присмехулните си погледи и цинични усмивки. „Скоро ще ви накарам да се разтанцувате“, помисли си Теламон.

— Какво има, господарю?

Дион, чието лице представляваше маска на загриженост, се приведе напред — изражението и позата му, сарказмът в гласа бяха ясно доказателство за безочливостта не само на присъстващите, но и на техния град и останалите градове в империята.

„Вие ни презирате, осъзна Теламон, не сте нито перси, нито гърци, а единствено ефесци. Не ви интересува дали Александър ще разбие Дарий или персиецът ще се върне като победител.“

— За по-низши ли ни смяташ? — думите излязоха от устата на лекаря, преди да успее да размисли.

Дион вдигна вежди.

— За по-низши ли ни смяташ?

Аристандър седна до лекаря. Сега, когато гневът на царя беше отминал, магьосникът беше готов да изиграе всяка роля, която му определяха.

— Да не мислите, че ще си заминем утре? — думите на Александър прозвучаха като ехо на Теламоновите мисли.

— За какво говорите? — попита Мелеагър.

— Да не мислите, че сме дошли просто ей така? — заяви Аристандър. — И че днес-утре ще се върнем отново през Хелеспонт? Нашият цар ще стигне до края на света.

— Но преди това — прекъсна го сухо Теламон, — може ли да задам няколко въпроса? По време на пиршеството излизахте ли от залата?

— Разбира се — прекъсна го Мелеагър. — И преди, и след появата на вдовицата на Демад. Ние не сме делви, лекарю. Когато ядем и пием, трябва да се облекчим.

Теламон се усмихна.

— Обвиняваш ли ни? — продължи Мелеагър. — Че заедно или поотделно сме отговорни за онези оси? И други в този дворец, гърци или перси, може да са отговорни за тази неприятност.

Лекарят беше очаквал този отговор. Мелеагър беше прав. Хора бяха излизали от залата за пиршества, за да отидат до нужниците. За предателя, който познаваше двореца, е било лесно да се промъкне

надолу по стълбите в тъмниците, да откъсне гнездото и да го подхвърли в кухните. На осите им е трябвало известно време, за да се раздразнят и да изскочат. Всички тези мъже са имали достатъчно време и по време на пиршеството, и след опита за убийство да подготвят тази неприятност.

— Значи всички сте напусkali залата за пиршества — каза Теламон, като се опитваше да не заеква. — Дори когато повикаха царя?

— Разбира се — отсече Агис. — Чудехме се какво е станало.

— Знаехме, че царят е разтревожен — процеди мрачно Пелей. — Някои от нас изчакахме, после също излязохме, за да видим какво се е случило.

— Познавате ли двореца? — попита Теламон.

— Опитваме се да се държим настрани — провлечено отвърна Дион.

Теламон пренебрегна обидното му държание; по-нататъшният разпит щеше само да го накара да изглежда объркан и уязвим. Александър седеше неподвижен като статуя. Теламон знаеше, че царят мисли за случилото се. Гневът му беше отминал и сега, хитър като невестулка, умът му се гърчеше в търсене на изход.

— А вдовицата на Демад? — попита Теламон.

— Аз съм виновен — Мелеагър разпери ръце. — Помоли ме да ѝ уредя аудиенция при царя. Каза ми какви са намеренията ѝ. Повярвах на думата ѝ. Ще бъде ли разпитана?

— Може би — Теламон се усмихна, макар да знаеше, че разпитът ще бъде безполезен. Вдовицата имаше късмет, че се отърва толкова леко. Случилото се щеше да бъде определено като временна лудост, а не като част от нечий добре планиран заговор. Пък и какви доказателства имаше за него?

— Ами Хезиод? — попита отново Теламон. — Някой тук ходил ли е в дома му?

— Надявам се да не е — каза Аристандър с едва доловим шепот. — Хората ми вече са били там и са конфискували всички книжа и документи.

— Открихте ли нещо? — попита Дион.

— Нищо — заяви Аристандър и се изкиска. — Освен доказателства колко мрази Мелеагър и неговата партия. Много списъци с имена на къщи, мъже и жени, белязани да умрат.

— Хезиод обичаше това — забеляза Мелеагър. — Винаги гласуваше за наказание и обичаше кръвопролитията. Сега ще си плати за това в отвъдния свят. Дано Фуриите го разкъсат на парчета.

— Разбирам гърци да убиват перси — каза Теламон, без да обръща внимание на изпълнения с омраза поглед на Агис — но не и други гърци.

— Мнозина гърци измряха и при Граник — обади се Пелей.

— Писарят Рабин е мъртъв — Теламон протегна крака, докато изучаваше израженията на мъжете.

— Рабин? — Агис направи гримаса. — Познаваме го. Главният писар на градоначалника. Заловили го, докато се криел под леглото на Арела?

— Бил е изгорен в килията си — обяви Теламон. — Някой е открил къде го държим. Излял е масло през отвора, който гледа към двора и го е подпалил. Рабин е бил изгорен жив. Пазачите чули писъците му, но отначало не им обърнали внимание. Едва когато видели огъня и усетили дима, вдигнали тревога.

— Може ли да е било случайност?

— Не — Теламон се усмихна престорено на Пелей. — Стената е била залята с масло. Открихме и няколко парцала, напоени с него. Дворът е празен, всеки би могъл да го направи.

— Ние не познаваме този дворец — обяви Мелеагър.

— Всички бяхте оставени да се движите свободно — отвърна му Аристандър. — А ако ви разпитаме, какво ще чуем? Как един отишъл насам, а друг нататък?

— Ще гарантираме един за друг — меко отвърна Агис. — Освен за Мелеагър, който не беше с нас.

Олигархът примигна и се усмихва.

— Разбира се, можем да огледаме ръцете и дрехите ви — продължи Теламон. — Но каква полза? Чифт ловни ръкавици, стара туника, взета от някое скривалище, биха свършили добра работа. За щастие тъмницата е построена от камък, освен вратата, затова огънят не се е разпространил — пазачите го угасили, но не могли да спасят Рабин.

— Разбираме причината за царския гняв — присмехулно каза Дион.

— Не бях ядосан — Александър стана, скръсти ръце и приближи до градските първенци. — Имах пристъп на божествен гняв.

— Александър актьорът — прошепна Аристандър.

Теламон лекичко го срита.

— Артемида присъствала на раждането ми — проехтя гласът на Александър. — Тя ме спаси и от ножа на убийцата тази вечер, онези оси бяха нейни пратеници. Кажете на гражданите на Ефес как бях спасен от смърт. Кажете им какво ми съобщиха пратениците на богинята. Лудият, който е изгорил нейния храм, е написал признание, което ми предадохте и в него се съдържа тайна, която аз ще обявя пред целия град.

Ефесците изглежда се чувстваха неловко — Александър играеше някаква игра, но не можеха да разберат каква.

— Бях обзет от божествен гняв — продължи Александър. — Помолих се пред статуята на богинята. Утре ще издам прокламация, в която ще разкажа как бях спасен. Скоро ще ви разкрия посланието, което получих. В знак, че всичко това е вярно, богинята ми разкри как един могъщ персийски град, пристанището Милет, ще падне в ръцете ми. Нещо повече — царят повиши глас. — Убиецът и осквернителят на храма на Херакъл ще бъде заловен. Ще принесе живота му в дар пред олтара на богинята.

Царят се завъртя и се упъти към вратата. Теламон го последва навън. Щом вратата се затвори, Александър го сграбчи за рамото.

— В името на Аполон, Теламоне, ти ме забърка в това! Гледай и да ме измъкнеш!

— Видя ли това?

Теламон стоеше пред Дома на Медуза и гледаше изровения път — гол и отъпкан — който минаваше под високите стени на къщата и тук-там заобикаляше някое самотно и покрито с прах дърво.

— Нищо не видях — отвърна Касандра. — Дори уличните псета имат повече ум от теб и не излизат в обедната жега. Хипократ е казал...

— Знам какво е казал Хипократ за определени часове на деня, в които течностите се разбъркват, но се чувствам толкова уморен, че това няма никакво значение — лекарят присви очи. — Убеден съм, че видях

човек, облечен като просяк, да наблюдава къщата от улицата. Е, както и да е.

Той се взря в олющената боя на вратата. Художникът, нарисувал лицето на Медуза с изцъклените ѝ очи, окървавена уста и коса от гърчещи се змии, не беше притежавал голямо умение, но беше постигнал излъчване на груба сила — лицето беше жестоко и хищно като видение от кошмар.

— Да не чакаме повече — Касандра мина покрай него, хвана металния език на Медуза и шумно потропа с него.

— Кой е там? — гласът беше дрезгав и уплашен.

— Нося царския печат — отвърна Теламон. — Печатът на Александър.

Портата се отвори. Две воднисти очи на уморено лице се втренчиха в тях над все още несвалената верига.

— Какво искаш?

— Отвори вратата! — предупреди го Касандра. — Или ще викнем пазачите или стражата от пазара.

Вратарят откачи веригата и ги пропусна вътре.

— Ти ни очакваш — каза му Теламон. — Сутринта ти изпратихме вестител. Войниците Агатон и Сал тук ли са?

— Вътре са!

Вратарят се прибра в малката, покрита с мъх каменна къщичка.

Теламон се огледа. Къщите в повечето градове в Гърция бяха скупчени съвсем близо една до друга, но това беше Ефес... Жени като Арела можеха да ограждат именията си като египетските богаташи с паркове, морави, храсти и овощни градини. Такъв беше и Домът на Медуза, обграден с избуяла градина, пълна с различни дървета — палми и смокини. Някога сигурно е била приятно място, зелено и уханно, но без градинар природата беше взела връх. Храсталаци скриваха къщата, павираният двор зад портата беше обрасъл с плевели. Теламон пристъпи, за да я разгледа по-добре. Къщата му напомняше за египетските имения край Тива, построени от тухли и дърво върху солидна каменна основа. Отпред имаше галерия, до която се стигаше по паважа и рушащите се стъпала, светлозелената боя на главния вход също се лющеше. Прозорците бяха със затворени капаци. Един от тях беше увиснал и шумно скърцаше. Този звук отекваше в избуялата, изоставена градина, където не се чуваше птича песен, а

само свиренето на щурците из високата трева. Миришеше на застояло и прокиснало.

— Защо сте дошли? — вратарят стоеше на входа на къщичката си и гледаше мрачно към тях.

— Това си е наша работа.

— Коя си ти — настоя той — с тези зелени очи и огнена коса? Тук живееше един мъж, който имаше котка като теб — червена като пламък, със зелени жестоки очи.

Касандра направи гримаса, вдигна ръка и сви пръсти, сякаш се канеше да го издере. Теламон приседна на дървената пейка от вътрешната страна на портата.

— Ти ли си вратарят?

— От дълги години.

— Имаш ли вино? Хайде — подкани го Теламон, — бъди полюбезен. Няма да повикаме войниците на царя.

Вратарят донесе кана и три нащърбени глинени чаши — виното беше отлично.

— От Наксос е — обясни той. — Един от сегашните обитатели ми го даде — той облиза устни и оголи възпалените си венци и жълтеникавите, оредели зъби.

— Откога живееш тук?

— Вече не си спомням — отвърна вратарят.

— Ясно.

Теламон остави чашата и се изправи. Отегчена, Касандра се разхождаше из високата трева, загледана в къщата.

— И аз, и ти знаем — започна Теламон, — че тази къща е била собственост на убиец. Принадлежала е на тайно общество, наречено „Кентаврите“.

Вратарят едва не се задави с виното. Теламон го стисна за рамото.

— Искам да узная истината — заплаши го той. — Иначе ще те хвърля в царските тъмници и мъчителите ще те провесят от кука на тавана.

— Така е, така е — заекна мъжът. — Беше преди години, името на собственика беше Мали. Не беше родом от Ефес. Беше дошъл отнякъде по на изток.

— И „Кентаврите“ бяха избити?

Вратарят кимна енергично. Беше подценил този влиятелен посетител с остри черти и тъмни наблюдателни очи. Реши да му каже истината или поне онази част от нея, която знаеше. Теламон забеляза промяната в изражението му. Отвори кесията си, измъкна две сребърни монети и ги сложи под чашата на земята.

— Ако ми кажеш истината, ще ти бъде заплатено добре.

— Вярно ли е, че къщата е обитавана от духове? — Касандра тръгна към тях, връзвайки отново гъстата си червена коса на опашка. — Има такъв вид.

— Така казват хората — обясни вратарят. — Отдолу има изби. Наредени са една след друга, свързани като в голяма пещера. Казват, че убийците се събирали там, за да почитат някакво демонично божество. Но „Кентаврите“ бяха унищожени и къщата минава от ръка на ръка. Никой не я харесва.

— Освен теб?

Вратарят кимна.

— За мен тя е като стар приятел.

— Познаваше ли Мали?

Вратарят лукаво се усмихна.

— Беше търговец на стриди — познавах него, но не и тайните му...

— Ами дъщеря му?

— Тя изчезна.

— И това ли е всичко? — попита Теламон.

— Господарю — сви рамене мъжът, — аз съм просто вратар — той разпери ръце. — Случват се всякакви неща.

— Така, стигаме до Леонид — усмихна се Теламон. — Македонски командир. Служеше в ескадрона на Соколите, елитна конна част. Дошъл тук преди две години, когато Парменион превзел Ефес и се задържал тук за кратко. Хайде — настоя Теламон, — каза ми част от истината, значи можеш да ми кажеш и цялата история.

— Какво знаеш за Леонид? — попита вратарят.

— Беше стар боец, отличен воин. Най-много от всичко обичаше виното и парите. Взел тази къща, защото никой друг не я искал — запусната е и не много приятна. Но Леонид открил нещо интересно за нея. Не може да е било вино и със сигурност не са били жени, това значи, че може да е само скрито съкровище. Леонид отдавна се

надяваше да открие такова скривалище. Подозирам — Теламон вдигна чашата си, — че е попаднал на някаква история за това, как „Кентаврите“ са скрили богатството си тук. Прав ли съм?

— О, да, господарю. Беше тук от съвсем скоро, когато намери някакви ръкописи, карта или надпис, не знам точно, но започна да ме разпитва за съкровището, скрито в къщата или около нея. По това време с него имаше още шестима души, командири от същия ескадрон. Те държаха конете си тук — единственото време, когато тревата беше малко по-ниска.

— И?

Касандра седна на пейката до Теламон. Вратарят изгледа кръглото лице с високи скули на тази странна силна жена — устните ѝ бяха създадени за целувки, но очите ѝ напомняха за онази свирепа котка, която ловува из високата трева на двора.

— Не можех да му помогна — промърмори старецът. — Не исках неприятности. Но Леонид и другарите му започнаха да търсят, а после персите се върнаха. Аз избягах. Шест дни по-късно се върнах в къщата. Леонид и другарите му ги нямаше. Бяха оставили храна, части от брони, дрехи. Персите бяха разбили една врата и строшили няколко капаци. Направих малко поправки и се върнах към предишния си живот. Мислех, че никога повече няма да видя Леонид. С къщата се върнахме към спокойната си дрямка под слънцето. Един търговец я купи, но жена му се почувства зле тук и не я хареса, затова се изнесоха след няколко седмици. Отново избухна война, персите избягаха и Леонид се върна. Този път с още двама. Разпитвах го какво е станало, но той само ме погледна с ъгълчето на окоето си, както често правеше. Леонид беше избухлив, особено когато пиеше. Охо, казах си, колкото по-малко знам, толкова по-добре.

— Леонид споменавал ли е отново съкровището?

— Не, никога. Върна се тук, сякаш това беше родният му дом. После беше много зает.

— Какво искаш да кажеш?

— Понякога се връщаше в лагера, защото с другарите си имаха задължения. Но когато можеха, излизаха в градината. Или поне Леонид. Чувах другите двама да се щурат из стаите.

— Сами ли са?

— О, не. Имат прислужница, една от онези жени, които следват войската. Как ли й беше името? А, да, Харна. Тя се грижи за тях, пере и ги глади, не е и лоша готвачка.

— Значи Леонид не е открил съкровището първия път?

Вратарят се загледа в чашата си.

— Не съм сигурен. Виждаш ли, господарю, понякога подслушвах разговорите им. Един от другарите на Леонид, командир от Самос, изглежда имаше някаква власт над него. Подозирам, че беше свързано с онези, които бяха тук с Леонид последния път.

— Знаеш ли, че всички са били убити? — попита Теламон. — Или поне са изчезнали.

— Да, Леонид ми каза.

— Спомена ли за някакви разговори? — намеси се Касандра.

— О, просто откъслеци. Командирът от Самос попита Леонид нещо като „Другите не ти ли помогнаха да търсиш?“ — той поклати глава. — Не можах да чуя отговора на Леонид.

— Значи тези двама командири — Теламон понижи глас — се държаха, сякаш знаят за съкровището? И за предишното посещение на Леонид?

— Да, такова е моето впечатление — вратарят се почеса по главата. — Но не забравяй, господарю, — той посочи към къщичката си, — че това е моят дом. Ям, пия и спя там, затова знам много малко. Понякога ходя на пазара — той примигна. — Може и да съм стар — той се усмихна, — но нямам жена, а една дебела проститутка, която е винаги под ръка.

— Никога ли не си мислил да потърсиш скритото съкровище?

— Това са кървави пари — отвърна вратарят, избутвайки назад стола си. — За какво са ми?

Теламон бръкна в кожената си торба и извади парченцата пергамент, които Александър му беше дал.

— Не мога да чета — предупреди го вратарят. — Не познавам буквите. Работех като помощник вратар. Мога да броя само на пръсти.

— Това е буквата „К“ — обясни Теламон и посочи парче пергамент. — Сигурно означава „Кентавър“, но говорят ли ти нещо тези рисунки? — той ги нареди в скута си. — На тази има четири свързани правоъгълника, на онази — два, а на другата — три.

Вратарят внимателно ги разгледа, по наболата му брада се стичаше слюнка.

— Може да са стайте в къщата — промърмори той. — Но не, господарю, нищо не ми говорят. Смяташ ли, че е карта на съкровището?

— Да — Теламон събра пергаментите и ги подаде на Касандра. — Впрочем, къде са сегашните обитатели?

— Рано следобед е, значи сигурно са пили на обяд и сега спят. А може би се възползват от услугите на Харна.

— Знаеха ли, че ще дойдем?

— Те са командири от македонската войска — ухили се вратарят. — Нищо не ги интересува.

— А откак Леонид умря?

— О, кротуват си.

— Не търсят и не копаят?

Вратарят поклати глава.

Теламон почеса брадата си и погледна към мрачната къща.

— Когато Леонид беше жив, карали ли са те понякога да излезеш?

— Да, точно след като пристигнаха. Леонид ми даде пари, прати ме в града и ми каза да се повеселя по кръчмите и да потърся дебелия си приятелка.

Теламон се облегна на твърдата тухлена стена. Усещаше въздействието на виното. Тази сутрин беше спал до късно, но все още се усещаше сънлив и замаян. Не беше имал възможност да размисли върху ужасните събития от предишната нощ; когато царските командири най-после влязоха в дворцовите кухни, намериха още три тела. Александър вече беше съчинил прокламацията, с която даваше своето обяснение за случилото се и беше наредил да я разгласят из града. Теламон затвори очи. Надяваше се, че може да осъществи онова, което беше обещал на Александър, но за момента то трябваше да почака.

— Съврши ли с мен?

— Не, не още. Касандра, застани до вратата. Моля те! — каза Теламон.

Тя въздъхна, стана и се подчини.

— Слушай ме добре — започна лекарят. — Помниш ли нощта, през която умря Леонид?

— Да, той и Агатон бяха ходили до една винопродавница в града, третият си остана тук. Върнаха се по малките часове, и двамата лъхаха на вино, а Леонид едва ходеше — вратарят посочи към павираната пътека. — Можеха да влязат през главния вход, но минаха през страничния. Вътре има складове, кухни и стълби.

— Какво стана после?

— Прибрах се в къщичката си и съм задрямал. Внезапно чух страничната врата да се отваря. Любопитен да разбера какво става, излязох в градината. Увит в наметалото си, Леонид потъна в мрака.

— Откъде знаеш, че е бил Леонид?

— Трябва да е бил той, защото излезе, но не се върна, а открих трупа му в басейна.

— Но когато излизаше, разпозна ли го?

— Беше си сложил широката наметка, която е украсена по врата с кожа и по нея висят медальони.

— А когато откри трупа?

— Минах през страничната врата. Харна спеше долу, в помещението за миене на съдове. Има сламеник под масата. Скочи като кученце. Когато ѝ казах какво съм видял, се уплаши и хукна нагоре. Двамата командири слязоха — той сви рамене. — Останалото го знаеш. Трупът беше изваден и отнесен обратно в къщата. Дойдоха някакви управници с намръщени лица, претърсиха къщата, разговаряха с двамата македонци и отнесоха трупа.

— Аха. Хората на Аристандър?

— Кои? — запита вратарят.

— Няма значение — Теламон се изправи. — Хайде, покажи ми басейна.

— Аз трябва ли да стоя още тук, господарю? — попита Касандра.

— Не се заяждай! — отвърна Теламон. — Стой, слушай и наблюдавай.

Вратарят го поведе между дърветата, където нямаше алея, а само отъпкани пътеки сред тревата и прещипа. Отминаха къщата от напукани тухли и ронещи се плочи, чиито дървени стрехи бяха очукани и гнили. Отстрани тръгваше пътека, която водеше до

странична врата, боядисана в мръснозелено. Теламон изруга, когато един храст одра крака му. Минаха през малка група дървета, останки от крушовата градина. Вратарят спря и раздели високата трева. Басейнът беше покрит с жабуняк и миришеше на гнило. Мухи и комари бръмчаха над него. Беше около три метра дълъг и два метра широк, но тухлените му ръбове отдавна бяха оронени.

— Виждаш, господарю, човек лесно може да се спъне и да падне в него, особено ако е пиян.

— Да, но какво е правил тук?

Теламон вдигна едно паднало клонче и го използва, за да разтваря храстите, докато обикаляше басейна. Стигна отсрещната страна, където тревата и прещипа бяха отъпкани — реши, че оттам е минал Леонид при последната си разходка. Клекна на ръба на басейна и потопа клончето в него. То почти изчезна, преди да достигне растителността на дъното.

— Дълбок е около метър — промърмори лекарят.

Стана и тръгна по пътя, откъдето трябваше да е минал Леонид, идвайки от страничната врата — беше трудно, земята беше неравна, а растителността твърда и бодлива. Под храстите имаше боклуци, счупени глинени съдове, парчета мазилка и дупки. Най-накрая Теламон стигна до пътеката, която водеше до страничната врата на къщата. Слънцето напичаше. Без да обръща внимание на вратаря, който го следваше, ругаейки задъхано, той се загледа към избуялата градина. Оттук басейнът не се виждаше и лекарят се зачуди отново какво ли е търсил старият воин. Можеше да е умрял, докато е вървял през градината и е търсел нещо. Сигурно е забравил за басейна, спънал се е и е потънал — пиян и увит в тежкото наметало. Теламон беше чувал за подобни случаи — за хора, удавили се много бързо.

— Доволен ли си, господарю?

— Не съвсем — усмихна се Теламон. — Нека огледам къщата и отзад.

Той тръгна по пътеката. И тук градината беше неподдържана, както навсякъде. Прозорците с капаци по ронещите се стени гледаха към малък калдъръмен двор, в чието дъно имаше китка храсти. Върху тях се сушаха наметки и други части от облекло. Теламон остана загледан в тях. Подуши въздуха — миришеше на нужник, на мръсна вода. Спомни си, че Касандра го чака до портата. Заобиколи до

предната част на къщата, мина по стъпалата и пътеката от продълговати камъни, която водеше от калдъръмения двор до портата. Касандра все още стоеше облегната на нея, отметнала глава и притворила очи. Теламон вдигна пръст към устните си, за да я накара да пази тишина.

— Там има някой — прошепна тя.

Лекарят тихичко дръпна резето и направи знак на Касандра да отстъпи встрани. Бързо отвори вратата и излезе на алеята. Едноокият просяк, клекнал до стената на няколко метра оттам, скочи на крака и профуча като стрела надолу, с развята окъсана наметка и шляпане на очуканите си сандали. Теламон го проследи с поглед и отново влезе през портата.

— Кой е просякът? — попита той вратаря.

— О, сигурно говориш за Циклоп, едноокият. Той обикаля тази къща, откакто пристигна Леонид.

---

[1] Хоплити — ударна сила на древногръцката войска, пехота с тежко въоръжение за близък бой. — Б.р. ↑

СЕДМА ГЛАВА

„В Гърция, уви, сега стават лоши неща.“

Из „Андромаха“ на Еврипид,
цитирано от Плутарх в „Животописи“
(Александър)

— Съжалявам, че нарушавам заслужената ви почивка.

Теламон седна в голямото помещение в Дома на Медуза. Някога сигурно е било разкошно обзаведено, дори елегантно, с дървените си колони и висок таван, но сега мазилката и дървото бяха напукани, паяжини висяха в ъглите, прах покриваше корнизите. Въздухът беше застоял и миришеше на плесен. Построена в египетски стил, с подиум в единия край и огнище върху издигната плоча в средата, сега стаята беше запусната и бездушна. Двамата командири, седнали срещу него, се вписваха в обстановката. Носеха мръсни туники, лицата им бяха небръснати. По-високият, Агатон, с тесни очи и хлътнали бузи, се усмихна и щракна с пръсти, пренебрегвайки сарказма на Теламон.

— Получихме заповедите за събирането на войската — той почеса оредялата си червеникава коса. — Бихме се при Граник, завзехме Ефес. Сега имаме едномесечна почивка, за да се насладим на плодовете на победата си. Не е ли така, Сал?

Другарят му беше набит, с широко, зачервено лице под сплъстената черна коса, която сякаш не беше мита, откакто беше напуснал Македония.

— Така е.

Сал ухапа една ябълка и шумно задъвка, гледайки похотливо Касандра. Тя му хвърли яростен поглед. Сал се разсмя, отвори уста, в която се видя полусдъвканата ябълка, и отново я ухапа.

— Не поддържате къщата чиста.

— Ние сме войници от ескадрона на Гарваните. Не е наша работа да чистим нечия чужда къща.

— И Леонид ли мислеше така? — попита Теламон.

— Не. Горкият пияница! През повечето време беше пиян. Не можеше да върви по права линия, да не говорим за качване на кон.

— Беше добър ездач — забеляза Теламон. — Познавах го от малък.

Сал спря да дъвче и в погледа му се появи предпазливост.

— Ти кой беше?

— Теламон, личният лекар на Александър и член на неговата свита. Тук съм, за да разследвам смъртта на Леонид.

Сал се усмихна подигравателно. Агатон се изправи, протегна се, грабна една ябълка от купата и се върна на мястото си. Изтри плода в туниката си, намигна на Касандра и захапа лакомо.

— И защо си тук? — попита Агатон, чийто остър акцент беше приглушен от парчетата ябълка. — За да разследваш смъртта на Леонид? Какво толкова? Беше пиян, станал е от леглото, слязъл в градината и се удавил в мръсния басейн.

— Защо?

— Не знам. Нито пък Сал. Може би Леонид е ходил насън. Може да е сънувал кошмар. Може би е решил да потърси още вино.

— Той ли ви беше командир?

— Да, и при това добър. Когато войската влезе в Ефес, той завзе тази къща и получи съгласието на интенданта да отседнем тук. Освободиха ни от дежурства и трябва да се явим на служба чак по пълнолуние. Ядем, пием, обикаляме из града.

— Къде са конете ви?

— Не ставай глупав — ухили се Агатон. — Не знаеш ли заповедите? Бойните коне стоят в лагера, твърде скъпи са, за да ги държим тук. Пък и нямаме достатъчно фураж за дълъг престой.

Теламон се изправи. Отвори прозореца, бутна очуканите кепенци и слънцето нахлу в стаята. Лекарят бързо се обърна. Сал се беше изплезил и правеше неприлични жестове на Касандра.

— Мога да накарам да ви арестуват!

Агатон едва не се задави с ябълката си. Сал хвърли огризката на земята.

— Със сигурност ще накарам да ви арестуват — Теламон отново седна, — ако се държите зле с мен или помощницата ми.

— Аз съм македонец — заяви Агатон. — Роден съм свободен. Имам си стопанство. Бих се за Филип, сега воювам за сина му. Три пъти съм получавал златно отличие за смелост в битките. Сал е от Самос, но майка му е била македонка. Той също знае правата си. Бяхме с царя, когато пресече Граник. Защиствахме гърба му, а сега ти ми се перчиш и казваш, че ще ме арестуваш!

— Вие сте много смели и опитни конници — отвърна Теламон, без да обръща внимание на самодоволната му усмивка. — Но също така сте лъжливи мошеници, затова не ми губете времето. Леонид е дошъл тук още първия път, когато македонската войска завзе Ефес. Някога тази къща е принадлежала на убиец.

Усмивката изчезна от лицето на Агатон.

— По един или друг начин Леонид разбрал, че в нея е скрито съкровище. Не знам какво е станало тогава, но когато македонците се оттеглили, Леонид ги последвал. Само боговете знаят какво се е случило с другарите му. След Граник Леонид вероятно е бил първият войник, влязъл в Ефес, а вие сте били с него. Той се върнал на това зловещо място, Дома на Медуза, изпълнена с кървави спомени и зли духове. Леонид е искал да се върне сам, но двама от младшите му командири, вие, сте подозирали какво се е случило миналия път, особено Сал! Нямахте ли твой роднина между онези, които изчезнаха? Както и да е, настояли сте да придружите Леонид дотук.

Двамата командири не сваляха очи от него.

— Така — продължи Теламон. — Виждам, че привлякох вниманието ви. Искам да знам две неща. Първо, било ли е открито това съкровище? Според военните закони, поне половината от него принадлежи на царя. Второ, наистина ли се е спянал Леонид? Било ли е злополука или е бил убит? Да не е било делба на плячката? Седни!

Касандра подскочи, когато Теламон изкрещя на Сал.

— Седни и слушай какво говоря. Можете да отговорите на въпросите ми или да се явите пред военен съд. Помислете си, докато поговоря със слугинята.

Лекарят излезе през вратата на отсрещната стена. Озова се в кухнята. Беше мръсна като останалата част от къщата. Стените, някога измазани и боядисани в бяло, бяха посивели от мръсотия и сажди. Кофа престояла вода седеше точно пред вратата, на едната стена имаше малко огнище, пълно с пепел, на другата — походна печка.

Харна беше клекнала на пода и режеше зеленчуци върху парче дърво. Тя отметна черната си коса и се втренчи в Теламон с тъмните си очи, очертани върху изпитото бронзово лице. Лекарят внимателно докосна раната на дясната ѝ буза.

— На колко си години? Говориш ли гръцки?

— Колкото и всички други езици — отвърна тя остро. Момичето прекара пръст по високата яка на туниката си — някога бяла, сега тя беше мръсна и с петна от пот. Теламон приклепна до него. Момичето го огледа, после отмести поглед към Касандра.

— От келтските племена ли е? В лагера има и други келти. Повечето от жените са проститутки. Те са едри жени, ръцете им са яки като на войници. Това твоята жена ли е?

— Кой те удари? — попита Теламон.

— Кой не ме е удрял? — отвърна тя.

— Леонид ли беше?

— Не, той беше само един стар мръсник. Аз принадлежа на Агатон или поне той си мисли така. Готвя, чистя и топля леглото му.

— Харесваш ли го?

Момичето се изплю на пръстения под.

— Влюбена съм в него от цялото си сърце.

Теламон отвори кесията си и извади сребърна монета. Момичето понечи да я сграбчи, но той отдръпна ръката си.

— Къде спиш?

— Под стълбището. Там е по-топло. Ако стане пожар, там съм близо до страничната врата и мога да се измъкна.

— Какво искаш да кажеш?

— Войниците пият, стават непохватни и събарят светилниците.

— А през нощта, когато умря Леонид?

— Агатон го доведе от града. И двамата бяха ужасно пияни. Едва улучиха вратата — тя посочи стълбището до кухнята. — Ругаеха. Агатон качи Леонид горе и това беше всичко.

— Не те ли повика Агатон? Нямахте ли нужда от помощта ти или от компанията ти?

— Не и когато е пиян. Тогава за нищо не го бива, освен да раздава юмруци.

— А после Леонид отново слезе?

— Да. Беше си сложил наметката с кожата и сребърните медальони.

— Покажи ми!

Момичето залюля ножа в ръце.

— Покажи ми — повтори Теламон — как слезе Леонид по стълбите?

Тя ги изведе от кухнята до дървеното стълбище до стената. Теламон застана в подножието му и погледна нагоре. Стълбите изглеждаха здрави и солидни, едната им страна беше защитена от стената, а другата — с дълго въже, прикрепено за подпората на върха и една колона в подножието им.

— Аз бях тук, под стълбите.

Стъпалата представляваха дъски, разположени на по няколко сантиметра една от друга.

— Продължавай! — подкани я Теламон.

Харна сграбчи въжето, като въртеше задник, туниката я пляскаше по дългите загорели крака. Стигна до върха и се обърна.

— Какво става?

Теламон погледна през рамо. Стълбището се намираще между кухнята и главното помещение на къщата. Агатон се беше опрял на вратата. Изразът в очите му не допадна на лекаря.

— Ако ми трябваш, ще те повикам — усмихна се Теламон. — Сега изчезвай! — той вдигна сребърната монета, така че Харна да я вижда. — Слез, както го е направил Леонид.

С широка усмивка момичето се подчини. Слизаше бавно, босите му крака шляпаха по дървото. Стигна до долу и дишайки тежко през носа, тръгна към вратата.

— Сигурна ли си? — попита лекарят.

— Точно така направи — слезе по стълбите, отвори вратата и излезе.

Харна протегна ръка, Теламон ѝ даде монетата и момичето изчезна в кухнята.

Лекарят и помощничката му се качиха горе. Вторият етаж се държеше на колони, подът на галерията беше изподраскан и нацепен, боята по стените се люпеше. Имаше общо пет стаи и всички бяха влажни и с ронеща се мазилка. Тук-там някоя дъска на пода

липсваше. Леглата бяха тесни и покрити с дебели наметки; наоколо се виждаха съдове и очукани мебели.

— Свинска кочина — промърмори Касандра. — Пфу, как мирише!

На отсрещния край на галерията имаше друго стълбище, което водеше до тавана. Беше тясно, несигурно, някои от стъпалата липсваха. Теламон поръча на Касандра да донесе светилник. Тя откри един, чийто пламък слабо потрепваше.

— Внимавай!

Теламон взе гледжосания глинен съд и се заизкачва по стълбите. Капакът, който затваряше тавана, липсваше. Той промуши глава и вдигна светилника. Виждаше само дълго, тъмно помещение, очертанаята на гредите и купчини боклук; локва вода блестеше под мястото, където покривът течеше. Лекарят протегна ръка — подът на тавана беше от греди, но не особено дебели и очевидно не можеше да издържи човек. Той слезе и върна светилника на помощничката си.

— Не трябва ли да претърсим стаите им? — прошепна Касандра.

— Какъв е смисълът? — отвърна той. — Шпионите на Аристандър са дошли изненадващо, докато сега тези красавци бяха уведомени за идването ни. Няма да открием нищо подозрително.

— Това е лошо място — Касандра угаси светилника с пръсти и внимателно го остави на пода. — Навън е горещо, а тук цари студ. Никога не съм виждала къща с такова зловещо излъчване! Като някой от древните храмове в Тесалия с огнените олтари, на които са принасяли в жертва деца.

Теламон докосна слепоочието ѝ.

— Не позволявай на въображението си да те плаши. Това е къща, в която са били извършени убийства. Ако открия истината, пък и дори да не успея, ще накарам царя да я изравни със земята!

Слязоха по стълбите и се върнаха в кухнята. Харна режеше зеленчуци и насочи ножа към тях.

— Агатон ме пита какво искате; казах му, че не знам нищо.

Теламон забеляза прясната следа от удар високо на дясната ѝ ръка.

— Ще си поговоря с него, преди да тръгна. Има ли изба?

Харна посочи към хлътналия капак в далечния ъгъл.

— Отвори го!

Надолу водеха стълби.

— Ще ви трябва светилник. Ето!

Тя напълни един с масло и запали фитила с огниво. Касандра взе светилника, Теламон вдигна капака и двамата предпазливо заслizaха в мрака под къщата. В подземиято цареше непрогледен мрак и задух. Теламон запуши ноздрите си, за да се избави от натрапчивата миризма. Касандра отиде и запали факлата, закрепена в една стенна ниша. Теламон се зарадва на топлината и светлината. Таванът беше нисък, малко над главата му, стените бяха от неодялан камък, подът — пръстен. Той протегна факлата и възкликна изненадано. Беше очаквал да види голямо, просторно помещение, но подземиято се простираше по цялата дължина на къщата. Той бавно тръгна напред.

— Общо четири помещения — промърмори лекарят, припомняйки си несръчните рисунки на Леонид. Всички бяха празни. Имаше няколко купчини боклуци и гниещи парчета дърво. Колкото по-навътре отиваха, толкова по-неспокоен ставаше Теламон. Очакваше, че ще мирише, но вонята ставаше все по-натрапчива, като в помещение за измиване на трупове или на бойно поле, където убитите не са били погребани. Касандра шепнеше някаква келтска молитва. Теламон се обърна към нея:

— Не знаех, че вярваш в боговете.

— В такива случаи определено вярвам! — отсече тя. — Ама че воня! — Касандра сбърчи нос. — Знаеш ли какво си мисля?

— Предполагам — Теламон влезе в последното помещение и се огледа. — Видях достатъчно!

Върнаха се в кухнята. Харна все още седеше на пода.

— Слизала ли си някога там?

Тя поклати глава.

— А когато Леонид умря и дойдоха хората на Аристандър?

— Те не ме попитаха и аз не им го показах.

— Не те ли притеснява миризмата?

Очите на момичето се присвиха от удивление.

— Живея в помийна яма, а ти ме питаш дали миризмата на избата ме дразни?

Теламон се върна отново в голямото помещение. Агатон и Сал още седяха на пейката, лицата им бяха напрегнати и предпазливи.

— Слизали ли сте в подземиято? — попита ги лекарят.

Сал направи гримаса, Агатон поклати глава.

— Не сме имали нужда.

Теламон сваляше и слагаше пръстена си.

— Е — попита той, — ще ми кажете ли?

— Какво можем да ти кажем? — изхленчи Агатон. — Живеем и спим тук. Леонид умря тук. Беше пияница, трябвало е да бъде повнимателен.

— Много добре.

Лекарят извади от кесията си царския печат и го тикна в лицето на Агатон. Войникът моментално скочи на крака. Взе печата, целуна го и му го върна. Сал направи същото.

— Виждам, че най-сетне разбрахте сериозността на положението — усмихна се Теламон. — И двамата се връщате на служба. Искам да излезете от къщата. Ако сте достатъчно бързи и хитри и не искате да прекарате остатъка от живота си в копаене на нужници, ще хванете просяка...

— А, онзи ли! — подигравателно се усмихна Агатон. — Той все се мотае наоколо, вратарят го нарича Циклоп.

— Е, и двамата сте смели войници — продължи Теламон. — Бързи и наблюдателни, членове на ескадрона на Гарваните. Искам да заловите този просяк и да го доведете тук жив и здрав.

— Защо?

— Защото нося царския печат. Току-що ви дадох заповед от името на царя. Не искам да се връщате без просяка.

Агатон погледна Сал, който сви рамене и разпери ръце.

— Не когато вие решите — добави Теламон, — а веднага.

Двамата мъже забързаха към вратата.

— О, и, Агатоне!

Командирът се обърна, в очите му гореше омраза.

— Сега пък какво?

— Ако още веднъж удариш това момиче, не само ще копаеш нужници, но и ще ги чистиш!

Двамата излязоха, тръшвайки вратата зад себе си.

— Виж ти, виж ти! — Касандра потриваше дясната си ръка. — Трябвало е да станеш войник, Теламоне.

— Не обичам лъжците и убийците. Да ти кажа ли какво мисля, че е станало? — лекарят седна на една пейка под прозореца. — Леонид

е дошъл на това ужасно място с още шестима другари. Подозирам, че са открили съкровището. Леонид ги е убил и е заровил труповете им в подземиято, това обяснява ужасната воня. Щял е да вземе съкровището и да дезертира, но персите са се върнали по-бързо, отколкото е предполагал. Затова набързо е заровил намереното и е избягал. Но тези двама хубавци... — Теламон замълча за миг. — Леонид може и да не е убил всички, просякът Циклоп знае какво е станало.

— А тези хубавци ли са убили Леонид?

— Какво ти прави впечатление в тази къща? — попита Теламон.

— Че е мръсна.

— А в двамата хубавци?

— И прасетата са по-чисти. Дори от мястото си усещах как вонят.

— Точно това ме притеснява — призна Теламон. — Каквито и да са, те са от конния ескадрон. Там се гордеят с униформите си, а тези носят мръсни туники и спалните им са истинска кочина.

— Мислиш, че е нарочно?

— Да, мисля, че го правят, за да създадат впечатление на войници, които тънат в собствената си мръсотия. Не искат да предизвикват подозрения, но зад къщата туниките и наметките им се сушат на слънцето. Харна!

Препъвайки се от бързане момичето застана на вратата.

— Ти ли изпра онези дрехи навън?

Тя поклати глава.

— Не, господарят. Напълни една бъчва вода.

— Агатон ли?

— Да, но и Сал му помагаше.

Теламон ѝ благодари и я освободи.

— Е, не е ли странно това? Леонид умря по-миналата нощ и какво правят нашите двама хубавци? Държат къщата мръсна както винаги, но си перат дрехите.

— Сигурно са били мръсни след цяла нощ гуляй.

— Не, не — възрази Теламон. — Прикриват убийство.

— Значи мислиш, че Леонид е бил убит?

— О, да. Смъртта му тежи на съвестта на Агатон и Сал, но ще бъде трудно да го докажем. Тук има съкровище. Принудили са Леонид да им каже къде е, после са го убили. Проблемът е къде са го

преместили? Ти видя подземието. Не мисля, че е там. Подът на тавана не би ги издържал, а ако са копали в градината, някой щеше да забележи — Теламон почеса бузата си. — Знаем, че Леонид е изпратил вратаря вън от къщата. Ела с мен!

— Те са опасни! — извика Касандра.

Теламон се обърна.

— Агатон и Сал са опасни — повтори тя. — Те са опитни войници. Ние не сме, а и нямаме никакво оръжие.

Теламон кимна в знак на съгласие. Излезе в мрачния коридор и отвори предната врата. Обедната горещина го накара да затаи дъх, лекият ветрец беше спрял, избуялата градина лежеше мълчаливо под слънцето. Теламон слезе по стълбите и тръгна по пътеката. Касандра, която бързаше след него, се спъна в една хлътнала плоча. Стигнаха до къщичката на пазача; старецът седеше вътре на столчето си. Той напомняше на Теламон на стар сатир със закривените си като хищни нокти пръсти и превит гръб.

— Какво става? — изръмжа мъжът и стана. — Онези двамата излетяха отук, сякаш ги гонеха Фуриите.

— Може и наистина да ги гонят.

Теламон застана на вратата и се загледа назад към рушащата се, мрачна къща.

— Чудя се...

Той огледа фасадата на къщата и се върна по пътеката. Не видя никакво разместване, нищо необичайно по стълбите или на входа. Дървените колони бяха залети с цимент. Теламон си спомни предупреждението на Касандра за двамата войници. Отвори кесията си, върна се при къщичката на вратаря и го хвана за рамото.

— Вземи тази монета и бързо иди в храма на Херакъл. Там потърси Калистен.

Вратарят се канеше да възрази, но се втренчи в блестящата сребърна монета на дланта си.

— Отивай! — подкани го Теламон. — Ще получиш още една, когато се върнеш. Освен това ще се погрижа къщичката и градината да станат твои. Кажи на Калистен да дойде незабавно тук с войници.

Той побутна мъжа към портата. Касандра дръпна резетата и я отвори.

— Кой да кажа, че ме праща? — старецът се обърна и загледа тъжно къщичката си, сякаш му я бяха отнели.

— Теламон, царският лекар.

Той накара вратаря да повтори съобщението и затръшна портата след него. После застана с гръб към нея и загледа къщата. Касандра беше права, видът ѝ беше злокобен, сякаш беше обитавана от духове. Но къде би могло да бъде скрито съкровището? Сигурно се състоеше от монети, скъпоценни камъни, гривни, колиета, пръстени, които не бяха много тежки. Теламон изучаваше горните етажи, прозорците с пуснати капаци, очуканата врата, входа с четирите изкуствени колони, стъпалата, които водеха към него. Загледа се в настланата с камъни пътека — някога е била широка и гладка, с добре подравнени плочи, но сега от тях бяха останали само четири, подредени като четирите правоъгълника от рисунката на Леонид. Теламон бързо приближи и ги разглежда. Беше ясно, че са местени — по ръбовете им нямаше мъх и кал.

— Смяташ, че е тук, нали? — Касандра го беше последвала. — Затова се спънах; тези плочи са били извадени и приличат на рисунките на Леонид.

— Да — потвърди Теламон. — Така е, общо са четири. Леонид не е рисувал карта, а си е драскал. Открил е съкровището. Не е можел да го остави в подземиято. Знаем защо — рано или късно някой щеше да започне да копае и, според мен, да открие няколко трупа. Стените се рушат, затова защо не тук? Вдигнал е плочите, заровил е съкровището и е избягал. Минали са години, пътеката отново е обрасла, преди той да се върне.

Теламон млъкна, защото дочу шум по алеята, викове и ругатни. Бързо се върна на входа. Портата се отвори. Агатон и Сал, притиснали просяка помежду си, забързано приближиха по градинската пътека. Лекарят седна на най-долното стъпало. Двамата войници принудиха просяка да коленичи. На пръв поглед той изглеждаше стар с рошавата си посивяла коса, но загорялото му лице, макар набръчкано и изпито, беше младежко; едното му око блестеше ясно, другото беше покрито с превръзка, придържана с връв около главата му. Беше облечен в износена кафява туника, препасана с въже; сандалите му, макар и ожулени, бяха на гръцки пехотинец.

— Няма от какво да се боиш.

Бдителното око на Циклоп изучаваше Теламон.

— Няма от какво да се боиш — повтори лекарят.

Мъжът поклати глава, сякаш не разбираше.

— Той говори глупости! — отсече Агатон. — Хванахме го на алеята. Може да е просяк, но умее да се бие.

Сал опипа цепнатата си устна; по дясната ръка на просяка се виждаха жестоки синини. Той придържаше едната си китка. Теламон я хвана внимателно, опипа костите, движейки ръката напред-назад.

— Леко навяхване — обясни той. — Един студен компрес бързо ще я оправи. Ще те взема вътре.

Мъжът страхливо погледна към къщата. Теламон беше решен да не го разпитва пред двамата убийци.

— А ние какво ще правим? — изхленчи Агатон. — И къде е вратарят?

— Каза, че вълнението му дошло в повече — подигравателно отговори Касандра. — Мисля, че е избягал.

Теламон посочи през рамо към къщата.

— Вие двамата можете да влезете вътре. Искам да разпитам Циклоп.

Ругаейки под нос двамата войници изкачиха стълбите и блъснаха вратата зад себе си. Чу се как Агатон вика Харна.

— Не бягай! — Теламон се приведе напред. — Ти само се преструваш на идиот, на луд или на персиец, който не разбира гръцки, но всъщност не е така, нали? Ти си грък или може би македонец. Не си конник, вижда се по краката ти. Но от начина, по който вървиш, става ясно, че си бил пехотинец, хоплит.

Циклоп облиза устни, докато се опитваше да скрие усмивката си.

— Няма от какво да се боиш — продължи лекарят. — Казвам се Теламон и съм съветник и довереник на цар Александър. Ако не искаш да говориш с мен, аз ще говоря с теб. Бил си пехотинец в македонската войска. Преди две години, когато Парменион е завзел Ефес, си се забъркал с онзи стар мошеник Леонид. Ти, той и петима други сте квартирували в тази къща. Само боговете знаят как е започнало всичко. Отначало е била най-обикновена войнишка квартира, макар и запусната, сякаш обитавана от духове, обвита в тайнственост. Но Леонид е открил нещо — че къщата някога е била собственост на убиец, член на тайно общество, наречено „Кентаврите“. Той винаги е

мечтал да намери съкровище, претърсил къщата от подземието до тавана и го открил. Но Леонид бил алчен — Теламон млъкна. Погледът на Циклоп не трепваше. — О, да, Леонид бил обзет от алчност и убил другарите си. Само ти си избягал.

Мъжът вдигна ръка и се приведе по-наблизо.

— Наричай ме Циклоп. Истинското ми име не е от значение. По рождение съм македонец, бях пехотинец, командир в полка на щитоносците — той облиза устни. — Няма да говоря тук.

Теламон и Касандра го последваха до къщичката на вратаря. Просякът мина от другата му страна, за да не го виждат от къщата. Седна, облегна се на стената и погледна с присвити очи към лекаря.

— Приятно е да говоря нормално гръцки — той се усмихна и почеса небръснатата си брада. — Ще се обръсна, когато имам пари за бръснар. Мислех дори да отида в лагера и да падна в краката на военачалника Птолемея.

— Какво точно стана? — попита Теламон.

— Няма нищо загадъчно. Всичко беше, както ти го описа — Циклоп изтри потта от врата си. — Може ли да пийна малко вино?

Касандра влезе в къщичката на вратаря и изнесе кана вино и нащърбена чаша. Напълни я до ръба и я сложи в ръцете на просяка. Той я пресуши до половината на една глътка и премлясна.

— Ох! — въздъхна. — Хубаво вино, има вкус на амброзия! Бих искал да пия от него и да хапна сирене, голямо парче мазно козе сирене с прясно опечен хляб.

— Ще имаш всичко това — Теламон клекна пред него. — Аз съм царски лекар и имам влияние...

— Не ме интересува, дори да споделяш постелята на царица Олимпиада! — отвърна Циклоп. — Харесва ми лицето ти — той посочи към Касандра. — Какво не бих дал за една нощ с теб!

— Ще те изям жив — отвърна му тя. — И по-големи мръвки съм изхвърляла от купата си.

Циклоп се засмя.

— Защо не избяга? — попита Теламон. — Както преди?

Циклоп посочи към къщата.

— Онези, които изпрати след мен, са главорези, но докато ме водеха насам, си мислех, че не мога да се крия в сенките до края на живота си.

Той допи виното и запрехвърля чашата от ръка в ръка.

— Вярно е, бях тук, когато Парменион завзе Ефес преди две години. Цареше суматоха, знаеш как е. Влизаш през портите, заповядват ти да няма плячкосване, затова се отдаваш на жени и вино — той млъкна. — Леонид ми беше приятел по чашка. С него имаше петима души. Когато дойдох и почуках на вратата, ме посрещна като отдавна изгубен брат — той поклати глава. — Не ми харесва тази проклета къща. Никога не ми е харесвала. Трябва да дойдеш през нощта и ще разбереш какво имам предвид. Старият вратар не вярва, но тук витае някакъв дух, усеща се огромна мъка — нещо ужасно се е случило вътре. Не ни харесваха рисунките по стените — кентаври, които измъчват по ужасен начин различни хора. В голямата стая имаше олтар, Леонид накара да го разрушат. По него имаше петна от кръв, сякаш са го използвали за жертвоприношения. Стаите горе не са по-различни. Водил съм много битки, но Дома на Медуза е като прашна, тясна долина, населявана от демони, където нищо зелено не покълва и лешоядите кръжат над теб. Сънувах кошмари. Отначало Леонид ми се присмиваше. Знаеш какъв беше. Когато не беше на коня, пиеше или се забавляваше с някое момиче. Тази къща го промени. Започна да се интересува от историята ѝ, да задава въпроси. Намери някакви документи в една ниша и посети някаква куртизанка — Циклоп облиза устните си.

— Арела?

— Да, май така се казваше — просякът почеса бузата си. — Била роднина на човека, притежавал къщата, но не искаше да има нищо общо с нея; каза му, че е обиталище на кръвопийци и демони. Леонид твърдеше, че това място го преследвало, че го обсебило — в него имало скрито съкровище и той беше решен да го притежава.

— И вие му повярвахте? — попита Касандра от мястото си върху един обрасъл с мъх камък.

— Да, червенокоске, повярвахме му. Претърсихме къщата, ровихме във всяка миша дупка, във всяко оплюто от мухите място. Той накара да изчистят рисунките от стените, да изронят мазилката. Държеше ни тук, защото не искаше да кажем на някого — Циклоп разпери ръце. — Най-накрая го открихме — зазидано в крайната стена на мазето. Голям сандък, дълъг около метър — той отпусна ръце. — Беше висок около петдесетина сантиметра, овързан и заключен.

Никога не съм виждал подобен сандък. Разбихме капака и всички полудяха от радост — имаше цели торби монети, златни дарици, сребърни драхми от Гърция и Персия, малки кожени кесии с белоснежни перли, кюлчета, скъпоценни камъни — аметисти, рубини и изумруди. Тъкмо щяхме да празнуваме, когато един от лагерните вестоносци пристигна с гръм и трясък. Персийската войска напредвала към Ефес. Парменион не можеше да го удържи — трябваше да оставим всичко и да се оттеглим, за да бъдем извън града призори на следващия ден.

— Тогава ли станаха убийствата?

— Да, тогава — потвърди Циклоп. — Леонид донесе мехове с вино в мазето. Беше щастлив и доволен, сложи факли по стените, докато стана светло като ден. Едва по-късно открих — добави той горчиво — защо го е направил. Седнахме на земята и вдигнахме наздравици. Съкровището беше между нас. Обожавахме го като бог. Всички се напихме. Леонид излезе, уж да донесе още вино. Говорехме как ще си поделим съкровището, седнали и шестимата в светлината на факлите, ясни мишени за предателя. Първите двама умряха, преди изобщо да се усетя.

— Един човек срещу толкова много! — възкликна Теламон.

— Леонид не донесе вино, а лък и колчан със стрели. Видял си мазето, има само един вход. Беше ни притиснал към стената, нямаше къде да се скрием. Две стрели — Циклоп щракна с пръсти — и двама души бяха мъртви за миг. Друг скочи и беше улучен право в сърцето. Леонид се движеше бързо. Коленичеше и се целеше отново и отново — Циклоп замълча.

Теламон си представи студеното мрачно мазе, ярката светлина на факлите, счупения сандък, смъртоносните стрели, които фучат насамнатам, звукът, с който проникват в плътта, прострените тела.

— Една стрела ме улучи в окото — продължи той. — Паднах назад, претърколих се от болка и изненада. Когато дойдох в съзнание, се огледах. Леонид се беше погрижил за всички. Беше прерязал гърлата на ранените и сега изнасяше съкровището в коридора. Освен това беше започнал да пие. Болката в окото и дясната част на главата ми беше ужасна, сякаш цялото ми лице гореше — той докосна превръзката на окото си. — Ти си лекар и знаеш — тази стрела би трябвало да ме убие.

— Чувал съм и за други такива случаи — Теламон докосна клепача си. — Стрелата може да пронизе окото и да се забие в костта. Ако за раната се погрижат както трябва, възможно е раненият да оживее. Но как се измъкна?

— Леонид местеше сандъка със съкровището, бутайки го с гръб към мен, пъшкайки под тежестта му. Изправих се, той дори не ме чу. Мислех само как да мина покрай него. Изтичах през мазето и навън. Той крещеше и ругаеше, но по някакъв начин, само боговете знаят как, успях да изкача стълбите и да се измъкна през капака. Затиснах го с една маса и избягах. Лицето ми беше обляно в кръв, тялото ми — набито с тръни. В града цареше суматоха. Гръцката войска се изтегляше и не знаех какво да правя. Леонид беше известен човек, щеше да бъде моята дума срещу неговата, ако изобщо ме оставеше да живея достатъчно дълго, за да разкажа случилото се. Извадих стрелата, но върхът ѝ остана тук. Той почука по веждата си. — Като всеки войник, аз обожавях Херакъл.

— Затова си отишъл в храма му?

Циклоп кимна.

— Поисках убежище.

— Не те ли предаде жрецът на персите?

— Мислех, че ще го направи, но той каза, че преди всичко е грък. Аз молех Херакъл за помощ. Жрецът беше добър човек — здравото око на просяка се насълзи. — Спаси ме. Не беше лекар, а лечител. Извади върха на стрелата и каквото беше останало от окото. Почисти раната със силно вино, за да я промие добре. Лежах дни наред с превързано око. Раната се инфектира. Имах треска, но той почисти гнойта. Бях як и успях да оздравея.

— Защо не остана там?

Циклоп поклати глава.

— Жрецът ме молеше, но ако ме заловяха, персите щяха да ме разпнат, затова избягах. Той ми даде храна и малко пари; казах му, че това е достатъчно. Попитах го защо ми помага — Циклоп присви здравото си око. — Той ми отговори, че един ден македонците ще се върнат. Станах просяк. Стоях надалеч от Дома на Медуза и не казах на никого за случилото се, дори на жреца. Щастието ми се усмихна и македонците се върнаха в Ефес — знаех, че ако Леонид е жив, ще дойде тук.

Теламон отскубна няколко стръка трева и ги запрехвърля между пръстите си. Чу вик от къщата, но не му обърна внимание.

— Чу ли за убийствата в храма на Херакъл?

Просякът кимна.

— Странна история.

— Има ли някакви тайни входове към храма? — попита Теламон.
— Би ли могъл някой да се промъкне вътре?

Циклоп поклати глава.

— Аз помагах на стария жрец. Той имаше и други помощници, но тях не ги биваше. Освен това обичаше да стои сам в храма — беше построен от здрав камък. След като започнаха размириците — той направи гримаса — се върнах, но беше твърде късно. Трупът на жреца лежеше на стълбите, пребит и насечен. Дори не можах да разпозная лицето му. Опитах се да измъкна тялото му и да го погребя достойно, но тълпата реши, че го ограбвам, затова го оставих и избягах — той поклати глава. — Не знам какво е станало там, макар че старият жрец беше високопоставен член на съвета на олигарсите. Знам само едно — той вдигна глава, лицето му беше озарено от закачлива усмивка. — Щях да използвам онова, което знам, ако се бях предал на лагерния комендант. Нали реликвата беше сребърна ваза, заобиколена от горяща жаравата? Попитах жреца какво има в нея и той ми каза — нищо.

— Какво! — възкликна Теламон.

— Не му повярвах, но той имаше странна стълба, направена от дърво и тел. Слагаше единия ѝ край на ръба на жаравата, а другият опираше в плочата.

Теламон си припомни двата корниза на постаментата на плочата.

— Минаваше по нея, за да лъска вазата. Винаги го правеше, когато храмът беше затворен. Веднъж бях с него и той ме накара да застана наблизо. Видях вътрешността на вазата — в нея нямаше нищо.

— Значи не е съдържала нито отрова, нито някаква реликва, свързана с героя Херакъл?

— В нея имаше само прах.

Теламон се отдалечи, после се върна.

— Значи две години си се преструвал, че си просяк в Ефес.

— Да, един от многото.

— Знаеш ли нещо за кървавата вражда между олигарсите и демократите?

— Чух за убийствата, нищо друго. След като се излекувах, стоях настрана от храма на Херакъл.

— Знаеш ли нещо за Кентавъра?

Циклоп направи гримаса.

— Стоях настрана и от другите просяци. Персите биха платили добре за главата ми. Но ще ти кажа това — той размаха пръст. — Един-два пъти се връщах при храма на Херакъл, когато олигарсите се събираха там. Виждал ли си онази картина на кентаврите, която Леонид не е изтрил? — той посочи към Дома на Медуза.

— Не, защо?

— Според легендата кентаврите винаги са заобиколени от рояци оси. — Циклоп се усмихна. — Да, чух какво е станало в двореца на градоначалника миналата нощ. Аз просех в една алея близо до храма. Един от олигарсите премина забързан, увит с мантия и качулка. Спря на половината на алеята, а аз го последвах, хленчейки за милостиня. Той отметна качулката си, хвана една верига, която висеше на врата му и наниза на нея някакъв шнур.

— И? — попита Теламон.

— Аз го изненадах и той се обърна. Сигурен съм, че от този кожен шнур висеше сребърна оса. Ако погледнеш картината с кентаврите, ще забележиш, че тези митични същества носят същия символ. Не е ли странно?

— Позна ли го?

— Не, в алеята беше много тъмно. Той ме замери с камък, затова избягах.

— Лекарю!

Теламон заобиколи къщичката на вратаря. Агатон стоеше на стълбите с ръце на бедрата.

— Имаш ли още работа с нас?

— О, да — прошепна Теламон. — Имаме работа — той се върна и клекна пред просяка. — Ти — заяви лекарят — ще ми помогнеш.

— За какво?

— Как за какво, да заловим двамата убийци и да изровим съкровището на Леонид — Теламон млъкна и се взря в Циклоп. — Чудя се защо този жрец не те е предал, нали е бил съюзник на персите.

— Аз бях дребна риба — пошегува се просякът. — Може би щеше да му е трудно да обясни на коменданта защо съм отишъл при

него?

— Каза ли му за тази къща?

Циклоп поклати глава.

Теламон внимателно се взря в него и си спомни картините на кентаври в храма на Херакъл. Не бяха ли те само с едно око? Не беше ли приел старият жрец, воден повече от суеверие, отколкото от милосърдие, че този ранен едноок македонец е някакъв загадъчен пратеник на боговете?

Лекарят се изправи и прошепна:

— Време е!

ОСМА ГЛАВА

„След като покорили по-голямата част от Европа, амазонките завзели редица градове в Азия и основали Ефес.“

Марк Юний Юстин, „История на света“

Книга 2, глава 4

Рисунката на кентавъра в далечния ъгъл на стената до прозореца едва се различаваше, макар лъчите на слънцето да я оживяваха. Той приличаше повече на демон, отколкото на митично животно със закривените си рога, кървясало око и червена, зееща уста. Ноктите му бяха като на орел, мускулестото му тяло — присвито за скок. Отметнал грозната си глава, кентавърът виеше към небето, притиснал под копитата си тялото на млада девойка. Облак оси се рееше около главата на чудовището, а около врата му също висеше медальон с изображение на оса — целият образ беше кошмарен. Теламон вдигна поглед. Агатон и Сал седяха на пейката под прозореца; бяха се разположили, сякаш нямаха никакви грижи. Сал явно не можеше да се владее, примигваше и дъвчеше ъгълчето на устните си, потропваше със сандала си по прашния под. Касандра стоеше до Теламон, а Циклоп до вратата. Лечителката беше потърсила Харна, но от нея нямаше и следа.

— Какво смяташ да правиш, лекарю? — подразни го Агатон. — Да ни попееш или да ни потанцуваш? Денят вече преваля, трябва да се погрижим и за други неща.

— Например за дрехите си — отвърна Теламон, — които съхнат навън.

— И за тях — сухо каза Агатон.

— Защо сте ги изпрали?

Теламон се намести на столчето. Би искал да изчака още малко, но от вратаря нямаше и следа, а се боеше, че двете птички ще отлетят.

— Винаги си перем дрехите.

— Лъжете — Теламон взе кожената си торба и я сложи в скута си. — Изпраща сте тези дрехи, защото сте искали да прикриете убийство.

— Какво?

Сал щеше да скочи на крака, но Агатон го задържа. Теламон погледна към хвърлените им на пода наметки. Може би се готвеха да избягат, вместо да се върнат в лагера.

— Вие не перете дрехите си — продължи лекарят. — Ще ви кажа какво е станало. Освен крадец, Леонид е бил и убиец. Преди две години открил съкровището на „Кентаврите“, заровено в подземията на тази къща. Смятал да го задържи за себе си. Но персите внезапно се върнали, Леонид избил повечето си другари, скрил намереното и избягал.

Сега Теламон бе приковал вниманието на Агатон и Сал.

— Вие, двама смели войници, сте от неговия ескадрон. Сал е роднина на една от жертвите на Леонид. Още от началото сте имали подозрения за съдбата на другарите си. Стигнаха сте до заключението, че нещо ужасно се е случило в Дома на Медуза. Обясненията на Леонид, че всичките му другари били причакани и убити от персите, не били задоволителни.

— Да, стори ни се подозрително — потвърди Агатон, — но той каза, че се били разделили.

— Никой не би се усъмнил в Леонид — добави Сал. — Беше известен като смел воин.

— Защо тогава дойдохте тук с него? — попита Касандра.

— Не сме длъжни да ти отговаряме, червенокоса кучко! — изсъска Агатон. — Каква си ти, робиня? Уличница?

— Тя зададе уместен въпрос — намеси се Теламон, без да обръща внимание на обидата. — Повтарям го.

Агатон сви рамене.

— Така се случи! Леонид ни покани и...

— А през нощта, когато умря, ти, Агатоне, беше ли с него в града?

— Да, наливахме се с вино. Леонид обичаше чашката. После го доведох тук.

— Не го ли съблече?

Войникът се усмихна подигравателно.

— Виж — каза Сал помирително, — Леонид беше пиян. Сигурно е ходел насън. Видяхте градината. Паднал е в басейна и се е удавил. Ние го извадихме.

— О, не — Теламон поклати глава. — Ето какво е станало всъщност. Ти, Агатоне, си го довел през главния вход, после си го извел през страничния и си го хвърлил в басейна.

— Какво?

— Леонид е бил пиян — Теламон подръпна връвчицата на кожената си торба. — Вероятно си му сипал нещо в чашата, докато сте били в града. Двамата сте го бутнали в басейна, натиснали сте му главата и сте го удавили.

— Ами Харна? — отвърна Агатон. — Тя видя как доведох Леонид.

— Не, видяла е как Агатон довежда Сал. Той е напуснал къщата през прозореца на горния етаж отзад и ви е чакал в тъмното. Сал свалил наметката на Леонид, преди двамата да го удавите, увил се в нея и се престорил, че е командирът и ти го качваш по стълбите. Нощта изминала. Рано сутринта Агатон се върнал долу — бил облечен с наметката на Леонид — и отишъл при басейна, където облякъл с нея мъртвеца. После се промъкнал зад къщата и се покатерил до стаята си.

— Глупости! — разсмя се Сал. — Не можеш да се катериш по гладка стена.

— В къща като тази можеш, защото тухлите са изронени; изкачвал съм се по по-стръмни стълбища. Най-накрая вратарят открива трупа. Вие бихте предпочели да го открие сутринта. Както и да е, изпратили сте съобщение до двореца и сте се върнали при басейна, за да се уверите, че не сте оставили следи — Теламон разпери ръце. — Дори да е имало някакви, сте щели да кажете, че сте отъпкали храстите, докато сте изтегляли трупа на Леонид от водата.

— Разбира се — хладно се съгласи Агатон. — И затова сме изпратили дрехите си.

— Не точно — усмихна се Теламон. — Когато сте удавили Леонид, вероятно сте били напълно облечени — с туники и наметала. Не сте ги облекли сутринта, когато сте извадили трупа. Калта и тинята, с които са били изцапани, можело да предизвикат съмнения у някого. Но аз съм съгласен — Теламон остави кожената торба на пода до себе

си, — било е грешка, че сте ги изпрали. Не е било нужно. Ако бяхте по-хитри, щяхте да накарате Харна да го направи. Само че вие не й вярвате, а сте искали да сте сигурни. Понякога стремежът към съвършенство води до ужасни грешки.

— И това ли са всичките ти доказателства? — присмя му се Сал.

— Не. Аз съм лекар и съм изучавал въздействието на виното. Виждал съм мъже да пият толкова, че да не могат да изминат и две крачки. Освен това съм лекувал хора със силно вино, примесено с приспивателно.

— Какво намекваш? — попита Агатон.

— Онзи стар войник е бил толкова пиян, че дори не е можел да върви. Трябвало е да му помогнеш да изкачи стълбите. Сложил си го в леглото. Той би трябвало да спи непробудно до сутринта. Но по някаква неизвестна причина, Леонид става от леглото, слиза долу, излиза в градината, удобно пада в басейна и се удавя.

Агатон го погледна мрачно.

— Попитах Харна — Теламон се приведе напред. — Тя ми описа как Леонид е слязъл по онези стълби. Да, тропал е, дишал е тежко, но нито веднъж не се е спянал, нито е пропуснал стъпало. Стигнал долу, отворил вратата и излязъл — Теламон замлъкна. — И тук става интересно. Леонид успява да прекоси избуялата градина, въпреки трънливите храсти, заплетените клонки, високата трева, неравната почва, боклуците и мазилката. Този пиян стар войник успява посред нощ да мине през всичко това, само за да падне в басейна. Бих повярвал, че е паднал, но по нищо не личи, че се е опитал да се измъкне, не е имало викове, нито суматоха или тревога.

Агатон сведе глава.

— Огледах трупа му — продължи Теламон. — По него няма и следа! Стари рани от битки, но нищо, което да показва, че се е спявал, или дори пълзял през тази запусната градина!

— Е, и?

Теламон се усмихна.

— Никой още не е дал задоволително обяснение защо старият войник изобщо е бил там. Надявали сте се, че всички ще жалят за смъртта на Леонид, но ще я приемат като злополучния край на един пияница.

Агатон скочи на крака и подкани Сал да го последва.

— Арестувай ни! Съди ни! Готови сме да отговаряме пред военния съд! Доказателствата ти нищо не струват!

— Може би — Теламон също се изправи. — Но в крайна сметка съкровището няма да бъде ваше.

Без да му обръща внимание, Агатон тръгна към скупчените на пода наметки.

— Няма никакво съкровище — отвърна той през рамо.

— Напротив! — обади се звънко Касандра. — Скрито е под плочките пред предната врата.

Агатон грабна наметката си и я хвърли в лицето на Теламон. Двамата със Сал извадиха мечовете си. Теламон отстъпи. Погледна Циклоп, който стоеше като вцепенен. Лицето на Агатон беше разкривено от гняв.

— Прав си! — изръмжа той и замахна във въздуха с камата си.

Сал се опитваше да заобиколи лекаря и да нападне Касандра.

— Ние убихме Леонид, както той уби другарите ни. Когато се върна в Ефес, му дадохме клетва, че ако останем при него, няма да кажем на никого какво подозираме.

— Разбира се — пое си дъх Теламон, — вие сте го изнудили. Сигурно сте знаели, че онези трупове все още са заровени в Дома на Медуза.

— Щяхме да си поделим съкровището — продължи Агатон, прехвърляйки камата от една ръка в друга. — Но не вярвахме на Леонид. Сега това няма значение, той е мъртъв. А ти и твоята кучка ще си правите компания в Хадес!

Той пристъпи леко напред. Теламон отблъсна удара с кожената торба и сграбчи китката му. Агатон се опита да се освободи. Лекарят пусна торбата и се вкопчи в него, дърпаше и извиваше ръката му, улови и другата, докато гледаше как камата приближава лицето му. Чуваше суматохата и виковете край себе си. Сал беше нападнал Касандра и тя също се беше вкопчила в битка на живот и смърт. Тъй като не беше толкова уверен, той бе изпуснал ножа. Теламон отчаяно погледна към вратата, но Циклоп беше изчезнал. Теламон усещаше вонята от немитото тяло на войника, виждаше изпъкналите вени на врата му, потта по гърдите му. Двамата се бутаха и блъскаха напред-назад като борци. Теламон се спъна в една наметка, опита се да я изрита, подхлъзна се и падна на пода, а Агатон се стовари върху него с

блеснали очи, насочил ножа към шията на лекаря. Устните му се оголиха в усмивка. В този миг Теламон съзря някаква сянка. Лицето на Агатон се отпусна. Той се закашля и затърчи, очите му се изцъклиха, докато първите капки кръв потекоха от носа и крайчеца на устата му. Теламон почувства как хватката на войника отслабна. Той отблъсна убиеца. Агатон се претърколи и вдигна ръка, опитвайки се да хване камата, която Харна беше забила дълбоко в гърба му. Прислужницата стоеше встрани със скръстени ръце и безизразно лице. Тя погледна бързо към Теламон, но изглеждаше по-заинтересувана от предсмъртните мъки на бившия си господар. Теламон се обърна. Касандра и Сал бяха преплели тела като любовници. Войникът я беше стиснал за гърлото, а тя се опитваше да отслаби хватката му. Успя и го отблъсна. Сал бързо погледна към Агатон и хукна към прозореца в другия край на помещението. Вратата се отвори, профуча стрела и го улучи в гърба. Той се удари в стената с вдигнати ръце и отскочи назад. Циклоп стоеше на вратата с голям костен лък в една ръка и колчан стрели в краката.

— Благодаря! — задъхано каза Теламон.

Той се запрепъва към Касандра, която седеше замаяна на пода.

— Добре ли си?

Лицето ѝ беше бяло като сняг, а очите зачервени и насълзени. Тя хвана гърлото си, опитвайки се да си поеме дъх.

— Слава на боговете! — произнесе едва-едва.

Теламон чу свистене и се обърна. Циклоп беше изстрелял нова стрела и, преди Теламон да успее да извика, тя улучи Харна в гърлото. Прислужницата залитна, по лицето ѝ беше изписана изненада, после се строполи на колене над трупа на Агатон, който лежеше сгърчен в разширяваща се локва кръв. Циклоп се наведе за нова стрела. Теламон блъсна Касандра встрани и се спусна към него. Едноокият просяк беше извадил от колчана дълга, тъмна стрела, украсена с пера от лешояд. Циклоп се поколеба за миг и това даде време на лекаря. Просякът вдигна лъка и постави стрелата, готов да опъне тетивата. В този миг Теламон скочи върху него. Препъгна се, но успя да удари с рамо просяка и изби лъка от ръцете му. Циклоп отстъпи и извади отнякъде дълъг страховит нож със здрава костена дръжка. Той приклепна и го захрепъва от ръка в ръка като опитен боец; здравето му око следеше Теламон.

— Не ставай глупак — прошепна Теламон. — Свърши добра работа.

— Това е моето съкровище — отвърна Циклоп. — Бях ранен, години наред бродих като просяк по улиците на Ефес. А сега какво? Ще ме арестуваши като изменник?

— Мога да се застъпя за теб — предложи лекарят, отстъпвайки бавно, без да сваля поглед от просяка.

— Ще го направиш ли? — гласът на Циклоп беше умолителен.

Той свали камата и внезапно се впусна напред. Теламон го посрещна. Оказа се, че Циклоп няма опит в боя с нож. Той замахна направо към гърдите на лекаря. Теламон хвана китката му и го удари с другата ръка в сляпото око. Хванали ръцете си, двамата залитаха насам-натам като пияници.

— Касандра!

Теламон извика, но тя лежеше на пода. Червената коса закриваше лицето ѝ. Теламон удари с длан противника си под брадичката. Просякът се опита да се освободи и да вдигне ножа. Навън се чуха тропот и викове, вратата рязко се отвори. Циклоп се обърна, силни ръце го хванаха за косата и го издърпаха. Теламон падна на колене — видя войници в брони с щитове и мечове, дочу трополенето на много крака. Появи се командир, чийто шлем беше украсен с пурпурни пера.

— Стани, господарю — чу се любезен глас. — Ти си лекар, не ти подхожда да лежиш на пода.

Помогнаха на Теламон да се изправи. Той погледна с ужас към Циклоп. Просякът беше коленичил на пода с извити на гърба ръце; един войник стоеше над него, но макар лекарят да извика, мечът се спусна и отсече главата на просяка. Кръв рукна от обезглавеното тяло, а главата се търколи и се блъсна в ъгъла. Един войник изруга, защото го беше оплискала, а палачът скрита още изправеното тяло встрани. Теламон се обърна с ръка на уста, опитвайки се да не повърне. Някой внимателно го подхвана за рамото и го сложи да седне. Калистен се надвеси над него с шлем в една ръка и мокра кърпа в другата. С него попи потта от лицето на лекаря.

— Добре ли си, господарю?

Теламон го погледна безизразно.

— Виж ти! — Калистен огледа стаята. — Колко трупа има тук? — сгълча ги той като майка непослушните си деца.

— Добре ли е момичето? — попита Теламон. Огледа се — Касандра седеше на столче, облегната на една от колоните.

— Погрижете се за нея, момчета! — извика Калистен. — Донесете вино и внимавайте. Не я опипвайте! Тя е помощничка на царския лекар.

Теламон посочи обезглавения труп, чиято кръв се стичаше по прашния под като вода от поток, току-що избликнал от земята.

— Защо го убихте? — попита той уморено.

— Заповеди, господарю — отвърна остро Калистен. — Военните закони още са в сила. Всеки грък, нападнал персиец, се наказва с незабавна смърт. Всеки персиец, нападнал грък — също. За всеки, който извади нож срещу законните управници...

— Незабавна смърт — довърши Теламон изречението.

— Точно така, разбрал си. Бяхме в храма на Херакъл — продължи Калистен, докато се изправяше — с нашите четирима първенци.

Мелеагър, Агис, Пелей и Дион стояха на вратата и се оглеждаха невярващо. Калистен протегна ръка. Теламон я хвана и началникът на стражата му помогна да стане.

— Тук е по-лошо, отколкото в кланица. Да излезем.

Той поведе Теламон към страничната врата. Лекарят се извини и отиде при Касандра. Тя изглеждаше по-добре, цветът на лицето ѝ се връщаше, очите ѝ гледаха разумно, макар да трепереше, докато поемаше чашата с вино. Двама от войниците на Калистен бяха коленичили от двете ѝ страни като поклонници в храм, единият протегна ръка, за да докосне огненочервената ѝ коса.

— На твое място не бих го направил, войнико! — предупреди го Теламон. — Ще ти отхапе пръста. Просто се погрижете за нея и ще се оправи.

Той потупа Касандра по рамото и последва Калистен в градината. Началникът на стражата беше донесъл още вино.

— Подарък от вратаря — той пхна чашата в ръцете на Теламон. — Сега ще ми кажеш ли какво се случи, господарю? Сигурен съм, че имаш смислено обяснение.

Теламон му разказа. Калистен седна срещу него, кръстосал крака, като ученик пред учителя си. Когато лекарят свърши, командирът поклати глава и тихичко подсвирна.

— Мислех, че Циклоп е на наша страна — прошепна Теламон, — но не мога да виня горкия негодник, алчността му просто взе връх.

Калистен гледаше към къщата.

— Ще извадим труповете. Заповедите на царя бяха съвсем ясни — да бъдат изложени на пазара, окачени на бесилки, като предупреждение към останалите.

— Без момичето — намеси се Теламон. — То беше невинно — той извади от кесията си сребърна монета и я подхвърли към Калистен, който сръчно я улови. — Погребете го достойно.

Калистен кимна в знак на съгласие и се изправи, чистейки праха от ръцете и краката си.

— Ще запаля това кърваво място, но преди това...

Малко по-късно Теламон и Касандра, заедно с четиримата ефески първенци и вратаря, който, стъпил на стола си, надничаше над главите им, наблюдаваха как войниците на Калистен започнаха да повдигат големите плочи пред къщата. Под първите две нямаше нищо, освен чакъл и прах, но под останалите земята беше наскоро разкопавана. Две големи дрънчащи торби, покрити с кал, бяха изровени. Когато прерязаха въжетата, съдържанието се разпиля по земята и ефесците възкликнаха изненадани. Слънцето блестеше по среброто, златото, скъпоценните камъни и накитите. Съкровището беше огромно. Калистен усети опасността и незабавно нареди да приберат всичко в торбите.

— Не се заглеждайте, момчета! — той посочи труповете, подредени пред главния вход. — Това е прокълнато съкровище!

Мъжете погледнаха телата и неспокойно се размърдаха. Харна изглеждаше ужасно, стрелата все още стърчеше от тялото ѝ. Труповете на Агатон и Сал бяха облени в кръв. Тялото на просяка беше извлечено за петите и остави кървава следа — някой си беше направил зловеца шегга, поставяйки отсечената глава върху гърдите му.

— Занесете съкровището в лагера — нареди Теламон. — Но победителите ще бъдат възнаградени! — той взе торба с монети и я

претегли в ръцете си. — Това е за вратаря — той я хвърли на Калистен.

— Теб търсехме!

Лекарят се обърна. Агис и спътниците му се приближиха.

— Бяхме в храма, когато дойде съобщението — обясни Агис. Бледото му лице беше обляно в пот заради грозните сцени, на които се беше натъкнал. — Царят ще изложи ли тези трупове? — попита той дрезгаво.

— Преди мръкване — Теламон погледна към небето. — На главния площад ще бъде издигната бесилка и телата ще бъдат изложени за назидание. А сега кажи, защо сте ме търсили?

— Храмът на Херакъл трябва да бъде пречистен — обади се Дион. — Жарта да бъде угасена, сребърната ваза — заменена. Царят иска да го огледаш отново.

— Александър чете мисли — засмя се Теламон.

— Аз не мога да остана — надутото заяви Пелей. — Имам други задължения.

Той се отдалечи. Един младеж, седнал близо до портата, се изправи и го поздрави. Пелей сложи ръка на рамото му и двамата се отдалечиха.

— Пелей обича младите момчета — засмя се Агис. — Да вървим!

Те излязоха от къщата, минаха по алеята, по централната улица, посветена на Богинята, която водеше към града. Тя беше обградена от смокинови и палмови дървета, между които се виждаха статуи на Артемида в различни пози. Пред всяка статуя гражданите бяха оставили кошници с цветя и плодове, от които сега крадяха просяците. Агис се опита да разпита Теламон за случилото се в Дома на Медуза, но лекарят още се чувстваше слаб, стомахът му се бунтуваше, а беше и загрижен за Касандра, която още беше бледа и мълчеше. Докато вървяха, Теламон усети присъствието на македонците: войници бяха разположени в страничните улици или градинките. Конен ескадрон препусна край тях, перата на шлемовете ярко се открояваха в светлината на следобедното слънце. Спътниците на Теламон си размениха неспокойни погледи, присъствието на вечните им врагове, които вървяха заедно с македонците, беше обезпокояващо.

Градът изглеждаше спокоен. Търговците и земеделците се бяха върнали. Каруци и ръчни колички задръстваха улицата. Хора от

различни народности сновяха напред-назад. Нубийци в ярки наметки се блъскаха с русокоси скити, облечени в кожи на диви животни. Имаше египтяни и либийци, ханаанци, гърци и финикийци, дори група търговци от Картаген. Те бяха облечени в характерните си дрехи и отрупани с блестящи накити; въздухът беше изпълнен със странни аромати и миризми.

Напуснаха улицата и навлязоха във вътрешния град през една от големите порти, обградена от македонски стрелци и щитоносци. Шумът на града заля Теламон като гореща вълна. Почувства се замаян, дори леко му се догади. Къщите бяха скупчени една до друга, разделени от тесни алеи или широки улици, застлани с черни базалтови плочи. Просяци хленчеха за милостиня. Група либийски танцьори се кълчеха и въртяха под протяжна музика, а едно малко момче молеше зрителите за пари. Огнегълтачи и жонгльори, знахари, баячи, акробати и разказвачи хвалеха стоката си. Фокусниците и магьосниците продаваха скъпоценни камъни от планината Синай и амулети за щастие от водопадите на Нил. Минаха покрай малки храмове, посветени на богове със странни имена, около които обикаляха различни процесии — мъже и жени в жълти роби със силно начервени бузи размахваха систруми и тамбурини и танцуваха в транс със замъглени погледи и полуотворена уста. Теламон се опита да узнае нещо за тях, но шумът заглуши думите му. Трябваше да се дръпнат встрани, когато една процесия излезе от пазарния площад — млада жена седеше в носилка, носена от четирима потни нубийци. Беше гола, покрита само с тънък бял воал; на главата ѝ имаше маска на бик с извити нагоре рога. Млади момичета тичаха пред нея с купи горящи благоухания, а други хвърляха листенца от рози. Мирисът, който се носеше от носилката, беше толкова натрапчив, че Теламон спря и притисна устата си с ръка.

— Господарю, да намерим сянка — прошепна Касандра. — Чувствам се ужасно уморена.

— Елате насам.

Агис хвана ръката на Теламон и го поведе към една странична улица. Минаха покрай разказвач, който крещеше, че е преминал източния край на света, преследван от хора, които можели да се превръщат в хиени. Че го преследвали грифони с човешки глави и пантери с черни криле. Че видял храмове от злато и сребро.

Разказвачът се опита да хване ръката на Касандра, но Теламон го отблъсна. Агис зави рязко надясно и ги въведе в една гостилница. Доволен да бъде далеч от врявата, Теламон огледа двора. Беше квадратен, обграден от покрити галерии и с басейн в средата. От другата му страна имаше горичка от смокини, акации, терпентинови дървета, фурми и палми, които осигуряваха и сянка, и заслон за уморените клиенти.

— Знам едно още по-спокойно място.

Агис ги преведе през кухнята — изпълнено с приятни аромати помещение, където висяха прясно заклани гъски, пилета и патици, с подложени чинии, в които да се оттича кръвта. Зад кухненската врата имаше ограда, обрасла с пълзящи растения, до която димяха глинени печки, натъпкани с дърва, със скари, на които се печаха пуйки, говеждо, патици, яребици и пилета. Две момиченца тичаха нагоре-надолу с кофи и черпаци и поливаха месото с най-различни сосове. Понесоха се апетитни ухания и Теламон осъзна колко е гладен. Тази част на гостилницата беше запазена за специални гости. Зад местата за хранене се простираше свежо и закътано местенце, напоявано от канал, който поддържаше тревата, цветята и храстите зелени и ухаещи.

Агис беше разпознат от собственика, който ги поведе към сянката на група палмови дървета, където бяха наредени дървени маси, пейки и столове. Донесоха вино и вода. Теламон каза на Агис какво иска да яде и се обърна към Касандра.

— Добре ли си? — прошепна той.

— Все още се чувствам слаба — тя примигна и попи ъгълчето на устата си. — Толкова много кръв! Смърт, която идва така внезапно! — тя щракна с пръсти. — Защо Циклоп се обърна срещу нас?

— Внезапно решение — отвърна Теламон. — Моментно хрумване — той се протегна, взе чашата на Касандра, опита виното и ѝ я подаде. — Прекрасно хиоско — прошепна той. — Утолява жаждата, радва сърцето и лекува стомаха; освен това след него не те боли глава.

Касандра отпи, а Теламон взе своята чаша и се огледа. Чувстваше се неудобно под вторачените погледи на ефеските първенци.

— Трудно ли беше? — полюбопитства той.

Мелеагър вдигна вежди.

— Допреди няколко дни не можехте да се гледате — продължи Теламон.

— Както показва случилото се в Дома на Медуза — отвърна Мелеагър, — това е човешко състояние, типично не само за Ефес.

— Какво стана там? — настоя Агис. — Все пак, Мелеагър и аз вече сме главните архонти на този град.

Теламон въздъхна, отпи от виното си и накратко разказа случилото се. Те го слушаха внимателно, но той не сподели всичко, а само онова, което реши.

— Това е стара история — заяви Мелеагър. — „Кентаврите“ били религиозна секта, обожавали някаква зловеща богиня, Унищожителката — той учудено поклати глава. — Никога не съм предполагал, че Дома на Медуза може да се окаже толкова важно място.

— А Леонид е разбрал — забеляза Касандра.

— Защото е търсел съкровище — намеси се Агис.

Те млъкнаха, докато прислужниците поднасяха храната — платика в сос от сирене върху дървени подноси, подправено с чесън сирене и късове печен заек върху свежи листа, поръсени с черен пипер и зехтин. Докато се хранеха, водеха общ разговор. Касандра се оживи и наред храненето ги напусна, както каза, „за да се приведе в по-приличен вид“. Стомахът на Теламон се успокои, той почувства, че умората го напуска. Долавяше ясно напрежението между Агис и Мелеагър, умело подклаждано от Дион. Беше прикрито, но се проявяваше в остри реплики, забележки и спомени за миналото, които само те двамата разбираха.

— Арела — Теламон отмести остатъците от храната си и взе чашата с вино. — Беше ли влиятелна млада жена?

— Беше умела в любовната игра — заяви Дион. — И обвита в загадъчност, която само увеличаваше очарованието ѝ.

— Доверяваше ли се на някого?

— Може би на прислужницата си.

— Имаше един човек — спомни си Дион. — Жената, която я обучаваше — бивша куртизанка. Нарича се Базилея, Царицата на Моав. Тя все още има къща близо до квартала на Благоуханията. Доколкото знам, Арела често я посещаваше.

— Искам да говоря с нея — заяви Теламон.

— Тя не се среща с непознати.

— Няма да се срещне с непознат — възрази лекарят, — а с личния съветник на царя. Нали отиваме в храма на Херакъл? — той посочи към прислужниците в кухнята. — Платете на някой от тях да съобщи на Царицата на Моав, че представителят на македонския цар иска да се срещне с нея в храма на Херакъл. Ако не дойде, ще накарам да я арестуват.

Агис се наклони да възрази.

— Ти си назначен за главен архонт — спря го Теламон. — Бяха извършени убийства. Самият цар беше заплашен. Арела е свързана с всичко това.

— Да, така е — съгласи се Агис. — Или поне беше. Но сега тя лежи като мъртва риба край басейна си.

— Точно така — отвърна Теламон.

Агис погледна Мелеагър, сякаш се канеше да му нареди нещо. Мелеагър отвърна студено на погледа му и продължи да събира трохите от чинията си. Агис въздъхна и се изправи. Поговори със собственика, двама прислужници обуха сандалите си и тръгнаха. После Агис отново се върна през тревата.

— Царицата на Моав — каза той и седна — едва ли ще бъде в състояние да разкрие загатката на Кентавърта или убийствата в храма.

— Когато бях малък — отвърна Теламон, — Аристотел ме накара да направя нещо невъзможно на пръв поглед. Трябваше да хвана двата края на парче връв и без да ги пускам, да завържа възел в средата ѝ.

— И успя ли?

Теламон кимна.

— Как? — попита Мелеагър.

— Трябва сам да разбереш — подразни го лекарят. — Но аз успях! Същото е и с тази загатка. Има начин да бъде разрешена. Всеки убиец прави грешка. Сигурен съм, че и Кентавърът я е направил. А сега искам да ви задам няколко въпроса и предпочитам да го направя тук, отколкото пред свидетели. Някой от вас приближавал ли се е до храма, докато Демад и останалите бяха в него?

Въпросът му беше посрещнат с възмутени отрицания.

— А при Арела?

— Аз съм ходил при нея — обади се Дион. — Няма да крия, макар да предпочитам жена ми да не разбере.

— Арела споделяла ли е някога нещо с теб?

— Тя имаше едно златно правило — не обсъждаше политиката и религията.

— Беше ли Хезиод неин клиент?

— Не — остро отвърна Дион. — Хезиод беше като Пелей — той почука по чашата си. — Имаше особени предпочитания.

— Ами жрецьт на храма?

Теламон не им беше казал какво е научил от Циклоп.

— Жрецьт беше убит от тълпата — забеляза Агис. — Убиецьт му не може да бъде открит.

— В такъв случай — Теламон се изправи — храмът на Херакъл ни очаква.

Когато стигнаха малкия площад пред храма, Калистен и войниците му се бяха върнали. Големите врати от ливански кедър бяха отворени, както и онези зад къщичката на вратаря. Теламон отново влезе в мрачното, влажно светилище. За миг остана взрян в извисяващата се колона на Херакъл и тъмните ниши зад колоните. Подът на храма беше все още изцапан с кръв от убийствата. Теламон забеляза, че жарта беше започнала да гасне, повечето от нея се беше превърнала в крехка бяла пепел и само тук-таме блестеше по някой въглен.

— Калистен! — извика той.

Началникът на стражата бързо влезе.

— Занесохме съкровището от Дома на Медуза в двореца — докладва той. — Самият Аристандър го прие. Изглеждаше доста ядосан, че не го е открил той.

„Да, помисли си Теламон, и ще се успокои с някой и друг накит от него.“

— Дадох парите на вратаря — продължи Калистен. — Царят нареди, когато падне мрак, Дома на Медуза да бъде сринат до основи и мястото да бъде посипано със сол.

Теламон посочи към въглените.

— Искам това да бъде прибрано в кожени торби и отнесено в двореца.

— Защо? — попита Агис.

— Искам да ги прегледам и ще го направя лично. Междувременно — Теламон подкани Касандра — нека обиколим отново този храм.

Докато ефесците стояха до вратата и разговаряха помежду си, Теламон и Касандра обиколиха жаравата.

— Уморих се — изстена жената — от такива места. Първо, Дома на Медуза, а сега този студен и мрачен храм, който още мирише на кланица.

Теламон спря и лекичко повдигна брадичката ѝ.

— Добре ли си?

Очите на Касандра бяха ясни, лицето ѝ — спокойно.

— Да ме прегледаш ли искаш, лекарю? — закачливо попита тя. — О, между другото, как се справи със задачата на Аристотел за връвта?

— Аха — усмихна се Теламон. — Кръстосах ръце и така хванах връвта. Когато ги разтворих, се получи възел, но не казвай на никого.

— Колко време ти отне, за да се сетиш? — подразни го тя.

— Скъмността ми забранява да ти отговоря — Теламон посочи с ръка вътрешността на храма. — Това ще бъде по-трудно. Огледай се, Касандра — той насочи вниманието ѝ към една тъмна, мазна следа. — Тук открих овъгления труп. Само боговете знаят как е умрял. А там — той посочи към колоните — са умрели Демад и съмишлениците му, заедно със слугата македонец, всички ударени по два пъти от страни и по челото.

Касандра потръпна и потри ръце.

— Единственото изключение беше слугата на Демад, Сократ. Той беше открит до вратата, зад статуята в задната част на храма. Лицето и ръцете му бяха издрани, сякаш от голяма котка.

— Или от нокти на кентавър?

— Или от нокти на кентавър — съгласи се Теламон. — Имало остатъци от храна и вино, в които нямало отрова. Не са намерени оръжия — продължи той. — Освен това — нищо интересно. От онова, което разбрах, Демад е бил нервен, уплашен, постоянно нащрек, а слугата му Сократ прекарвал голяма част от времето близо до вратите

на храма, гледайки наоколо, сякаш е очаквал да се срещне или види някого. Може да го е правил по нареждане на господаря си, макар че от това, което разбрах, самият Сократ също е бил притеснен — Теламон се отдръпна и погледна към голямото каменно лице на Херакъл. — Прозорците са нависоко и твърде тесни, за да влезе някой.

— Ами тази задна врата? — Касандра посочи зад статуята.

— Беше залостена и не е била отваряна от дълго време, макар че резетата бяха наскоро смазвани. Главният вход също е бил заключен. Ключът е бил у Аристандър. И все пак, всички тези мъже са умрели, без да издадат звук. Не е била вдигната тревога, не са чути писъци.

— Къде беше трупът на Сократ?

Теламон я преведе около статуята и посочи каменния под близо до задната врата.

— Точно тук!

Лекарят се върна и се загледа в сребърната ваза, която стоеше отново на плочата си. Предположи, че е поне на сто години, но явно бе лъскана непрекъснато от жреците.

— А това — промърмори той — ми напомня на нещо.

Той влезе в галерията и повика Калистен.

— Къде е къщата на жреца?

— Вратата е закована с дъски, защото беше ограбена — отвърна Калистен. — Ела, ще ти покажа.

Той ги поведе надолу по стълбите и по тясна алея. В края ѝ се намираше дома на жреца, защитен от висока тухлена стена; портата висеше накриво. Павираният двор зад нея беше обсипан с отломки от дърво и счупени глинени съдове. Фонтанът беше разбит и водата бликаше от покритите с кал тръби. По външните стени се виждаха черни петна от пожар. Растенията, обвивали стената, които някога бяха придавали уютен вид на двора, сега бяха изтръгнати и изгорени. Предната врата беше закована с греди. Калистен извади меча си и ги разсече. Теламон и Касандра влязоха вътре. Посрещна ги нова сцена на разрушение — настланият с плочки под беше разкопан, а стените — обгорели.

— Всичко беше изнесено — отбеляза Калистен. — Плячкосали са каквото са могли.

Теламон влезе в кухнята; съдовете бяха разбити или откраднати, малката печка — катурната на една страна. В голямата стая цареше

същата разруха. Лекарят забеляза някаква рисунка на отсрещната стена и се приближи към нея — макар и засегната от огъня, тя беше запазила цветовете си.

— Това е карта на вътрешността на храма — каза той. — Виж, ето ги колоните, каменната плоча, огнения кръг, сребърната ваза.

— А какво е това?

Касандра сочеше мястото, където бяха изрисувани тъмните ниши на храма. Теламон се взря по-внимателно. Между две колони различи тъмна фигура — получовек-полукон.

— Кентавърът! — възкликна той. — Чудя се какво ли означава това. Какво символизира?

Канеше се да продължи, когато звук на рог прониза тишината.

ДЕВЕТА ГЛАВА

*„Апелес нарисувал портрет на Александър на кон, но
рисуноката на коня не се харесала на царя.“*

Квинт Курций Руф, „История на
Александър Велики“

Книга 2, глава 4

Гледката пред къщата замая Теламон. Не знаеше дали да се удивлява или да се разсмее на глас. Една жена — същинска планина от преливаща плът — вървеше или по-скоро се клатушкеше по пътеката. Тя му заприлича на издута жаба. От набраната ѝ рокля на талази се носеше тежко ухание, а дрънченето на накитите по шията, китките и глезените ѝ обявяваше тържествено, че това е Базиля, Царицата на Моав. Беше облечена в разкошна многоцветна роба. Тъмносиня колосана кърпа покриваше раменете ѝ, блестяща огърлица от халцедон обвиваше месестата ѝ шия. Многобройните гънки на брадичката ѝ подскачаха върху накита, а очите ѝ почти не се виждаха, потънали в тлъстини. Тя беше присвила устни, сякаш устата ѝ беше пълна с оцет и се канеше да го изплюе. Креташе към Теламон на високите си токове, с мухогонка в едната ръка и малък слънчобран в другата. Придружителите ѝ бяха също толкова странни. От обръснатите си глави до пръстите на краката те бяха покрити със сребърна боя, заедно с набедрениците и сандалите — само очите и устните им не бяха боядисани. Двама бяха въоръжени с тояги и мечове, други носеха големи розови ветрила, които размахваха около господарката си, разпращайки уханието ѝ на всички страни. Най-отпред вървеше едно джудже и размахваше звънче. Носеше броня като на гръцки хоплит, макар че тя и фустанелата бяха розови, както и гребенът от конска грива на шлема, който носеше под мишница.

— Направете път — крещеше то — на Базиля, Царицата на Моав.

Калистен се опита да сподави смеха си, но не успя и се върна обратно в къщата с тресящи се рамене. Касандра също каза, че е забравила нещо и побягна навътре. Теламон прехапа устни. Странната процесия спря пред него. Джуджето го ощипа по коляното.

— Ти ли си онзи, който е пратил да повикат господарката ми?

Лекарят се наведе и го вдигна: джуджето изпусна шлема си и закрещя, ритайки във въздуха.

— Аз съм онзи — отвърна Теламон, остави го на земята и се поклони на Базиля. Проницателните ѝ очи, които приличаха на две черни точки, се присвиха от удоволствие, устните ѝ се разтвориха и разкриха облечени в злато зъби.

— Аз съм Базиля — гласът ѝ беше нежен. — Ти сигурно си Теламон, пратеник на Александър Македонски. Не съм свикнала да...

— Господарке, прости ми, че ти причинявам неудобство — Теламон отстъпи и я подкани с жест към къщата, — но трябва да говоря с теб за една наша обща позната.

Четиримата телохранители гледаха Теламон, леко изнесли телата си напред, готови да защитят господарката си. Базиля се обърна и им каза нещо на език, който лекарят не разбираше. Един от телохранителите се втурна обратно по моравата и се върна с огромен тапициран стол. Той хвърли мрачен поглед на Теламон, докато минаваше покрай него, и влезе в къщата. Базиля го последва с царствена походка. Слугата сложи стола в голямата стая. Калистен се беше успокоил и стоеше до Касандра. Базиля изгледа презрително и двамата. Теламон си намери един доста очукан стол, сложи го срещу нея и седна.

— Радвам се, че дойде, господарке — започна той. — Знам, че ти си влиятелна жена и дните ти са изпълнени с грижи.

— Свикнала съм с ласкателства, лекарю. Вече навлязох в петдесетото си лято.

Базиля поклати глава и накитите ѝ издрънчаха. На месестите ѝ уши се полюшваха аметистови обици. При всяко движение Теламон усещаше уханието ѝ — аромат на канела, смирна и тамян, примесена със сладостта на смачкани рози и лилии.

— На времето, македонце... — продължи тя и направи знак на ядосаното джудже и телохранителя да отстъпят. После протегна пръстите си, толкова тлъсти, че Теламон се зачуди дали изобщо може

да сваля пръстените си. — На времето тази ръка е целувана от принцове и военачалници. Мъжете се самоубиваха, когато ги лишах от благоволения си.

— Истинската красота никога не изчезва — отвърна тактично Теламон.

Базилея се протегна и докосна бузата му.

— Изглеждаш тъжен, македонце, но на подобно място всеки би изглеждал тъжен. Плячкосали го по време на последните размирици? Това трябва да е бил дома на жреца. О, да — тя вдигна пръст, — чух, че бил убит. Някога го познавах.

— А ти пострада ли? — попита лекарят.

— Имам охрана от шестнадесет наемници — изфъфли Базилея. — Скитски главорези. Нито един крадец не би посмял да прекрачи прага ми.

— А Арела? — попита Теламон. — Познаваше ли я?

Базилея размърда тлъстите си бутове и леко се извърна.

— Не мога да ти кажа — гласът ѝ трепереше.

— Можеш, господарке. Искам да бъда твой приятел и да се отнасям с теб с най-голямо уважение. Искам да станеш приближена на моя цар.

Базилея помръдна глава и раменете ѝ се отпуснаха.

— Арела е мъртва — продължи Теламон. — И други бяха убити.

— Ефес беше пълен с трупове.

— Това е друго — възрази лекарят. — То бе по желание на царя.

Царицата на Моав сведе глава.

— Опразнете стаята! — извика тя. — Опразнете стаята!

Теламон погледна през рамо и кимна на Калистен и Касандра, които, притиснали ръце към устите си, побързаха навън, последвани от придружителите на Базилея.

— Родена съм в Моав — започна дебеланата. — Царство в Ханаан. Когато бях на четиринадесет, ме продадох на Едомит, който ме доведе в Ефес. Обучиха ме за флейтистка и танцьорка. Мъжете ме гледаха, галеха гърдите ми и мачкаха бедрата ми. Имах късмет. Една куртизанка ме взе за прислужница. Тя ме обучи на тънкостите на занаята. На всичко — Базилея се усмихна на Теламон. — Мога да дам на един мъж всичко, което поиска. Дори мъже на преклонна възраст внезапно откриваха, че силите им са се възвърнали. Приех титлата

Царица на Моав. По онова време Ефес беше град без закони. Гражданите воюваха помежду си, а градските банди всяваха ужас у всички.

— А „Кентаврите“? — попита Теламон.

— Банда главорези като останалите, само дето бяха по-бързи, похитри и по-жестоки. Не проявяваха милост, нито състрадание. Ще бъда честна, аз самата ги използвах. Този храм беше за тях едно от предпочитаните места за срещи.

— Храмът на Херакъл?

— Да, македонецо. Убитият жрец някога също беше Кентавър. Тогаваше още новопосветен и извършваше жертвоприношения за тези бандити.

— Значи това било! — възкликна Теламон.

— Кое?

Лекарят й разказа какво се беше случило в Дома на Медуза.

— Циклоп е имал голям късмет — Базилея се засмя и гънките на брадичката й се разтресоха. — Може да е дошъл тук случайно, но само ако знаеше, че жрецьт много се интересува от това съкровище!

— Ти знаеше ли? — попита Теламон.

— О, да, онзи стар грубиян Леонид ме посети. Беше открил някакви документи в Дома на Медуза, които ме свързваха с „Кентаврите“. Разбира се, казах му, че не мога да му помогна, но все пак той беше от войската на победителите. Не ми хареса начина, по който стискаше дръжката на меча си, затова го изпратих при Арела — Базилея прокара пръст около карминените си устни. — Когато „Кентаврите“ бяха избити, бащата на Арела, Мали, ми я доведе да се грижа за нея. Аз я отгледах — после добави гордо. — Направих я най-добрата куртизанка в Ефес — очите на Базилея се напълниха със сълзи. — А сега тя е мъртва — после прошепна напевно: — Толкова красота на вятъра.

— Арела помогна ли на Леонид? — попита Теламон.

— Разбира се. Аз му разказах за семейството й и че убийците се срещаха в Дома на Медуза.

— Не се ли интересуваше някоя от вас от съкровището?

— Съкровище? — присмя му се Базилея. — Съкровище? Ние не търсим съкровища, македонецо, а власт над мъжете.

— Имаше ли Арела такава власт?

— Тя ухажваше великите и достойните, високопоставените и могъщите — погледът на Базиля стана бдителен. — Тя не принадлежеше към никоя партия. Каза, че когато един мъж е в прегръдките ти, той е просто мъж, без значение дали е персиец, грък, аристократ или обикновен гражданин.

— Защо са я убили? Хайде, отговори ми! — остро попита Теламон. — И второ, защо Арела се е навъртала около храма, докато Демад и приятелите му са били вътре?

— Може би просто е била любопитна.

— Аз също съм любопитен, господарке, но освен това започвам да се ядосвам. Ти си била довереница на Арела. Можеш да ми отговориш тук или в присъствието на Аристандър, Пазителят на царските тайни.

— Беше уплашена — измънка Базиля. — Ние, куртизанките, македонецо, обичаме властта. Някакъв непознат отишъл при Арела. Промъкнал се в спалнята ѝ посред нощ. Носел страховита маска, седнал на леглото ѝ и я заплашил. Арела била ужасена, заплахите преминали в обещания за власт и богатство, които надминават границите на човешкото въображение, но при едно условие — тя трябвало да окаже благоволение на човека, който той ѝ посочи.

— И кой беше той?

Базиля вдигна ръце, сякаш призоваваше боговете.

— Не знам, македонецо. Кълна се, че ти казвам истината. Арела никога не ми довери името му.

— Защо е приела?

— Посетителят се нарекъл „Кентавър“ и казал, че ще остави половин талант злато при мен като гаранция — като доказателство, че ѝ казва истината.

— И ти получи ли златото?

— Да, появи се при странни обстоятелства в дома ми. Човекът, който го донесъл, просто предал товарния кон на пазачите и си тръгнал. Не можах да ми го опишат.

— И кога се случи това?

Базиля рязко вдигна пръсти към устата си, а черните ѝ очи потънаха наред гънките тлъстина.

— Всичко стана много бързо — прошепна тя. — Паниката започна веднага след победата на Александър при Граник.

— Каза ли ти Арела още нещо?

— Беше притеснена. Някой я тормозеше, но — Базилея повдигна леко едното си рамо — това е част от нашия живот — да ни тормозят мъже, които не харесваме — тя размаха тлъсти пръсти пред устата си. — О, не! Не съм говорила толкова дълго от много време. Ще трябва да си направя гаргара с мед. Какво ще ми препоръчаш, лекарю?

— Мед — отвърна Теламон. Искаше му се да добави „и продължителни пости“, но си прехапа езика.

— Ето какво ми каза тя — Базилея разпери ръце. — Попитах Арела кой е мъжът, с когото трябва да бъде, а тя ми отвърна, че по-скоро ще сподели с него чаша бучиниш, отколкото чашата на любовта.

— Какво е искала да каже?

Базилея направи гримаса.

— Просто, че не харесва мъжа, когото е посочил нейният посетител.

— Беше ли някой от обкръжението на Демад? Или може би самият водач?

Жената сведе глава. Теламон хвана ръката ѝ, поднесе към устните си и я целуна.

— Знаеш още нещо, нали?

Базилея го погледна лукаво под изрисуваните си вежди.

— Арела не харесваше Демад. Беше я тормозил преди много време, но тя му беше отказала благоволенията си. Той беше като разгонен пес, пращаше ѝ подаръци, посещаваше я, но тя го отблъскваше.

— А дебелият писар Хезиод?

— Да, чудех се какво прави той при любимката ми — Базилея облиза устни. — Хезиод не обичаше жените, но може би...

— Може ли той да бил среднощният посетител на Арела?

— Възможно е — самозваната Царица на Моав взе мухогонката и я размаха пред лицето си. — Аз съм само една стара куртизанка — тя се усмихна превзето. — Преди вие, македонците, да завземете града, мислех, че миналото се е възродило — внезапни убийства, смърт...

— Ами Кентавърът? — попита Теламон.

— О, да, Кентавърът. Арела ми разказа за него. Не знаеше името му, но един от нейните посетители, персиецът Рабин, който изгоря жив в тъмницата, ѝ разкриваше всичко, каквото знае.

— Когато дойде тук — попита Теламон, — завари ли Агис, Мелеагър и останалите? Имаше ли някаква връзка между тях и Арела? Базилия засмука устни.

— Ти толкова ми помогна — каза ласкаво лекарят. — Мога да те похваля пред царя.

— Правникът Дион — думите изскочиха внезапно от устата ѝ, сякаш беше развълнувана. — В деня, когато умря Арела, изпратих вестител до къщата на Дион, но той не си бил у дома.

— Защо го изпрати?

— Дион е женен, но не обича жените. Имам под крилото си неколцина хубавци, които пазя като зеницата на очите си и предлагам само на избрани клиенти. Агис току-що идвал от къщата на правника. Дион не бил там. Моят пратеник, доверен човек, продължил към къщата на Арела, но когато пристигнал — очите ѝ отново се насълзиха, — домът на мъничката ми бил целият в пламъци. Но той видял някакъв човек да бяга през градината — беше сигурен, че е бил Дион.

Теламон наостри уши при звуците, които внезапно се понесоха навън — викове и пискливият глас на Аристандър. Пазителят на царските тайни връхлетя в къщата. Базилия знаеше кой е той — потръпна, по боядисаното ѝ лице се стекоха капки пот и пръстите ѝ затрепераха. Тя се усмихна предразполагащо, докато Аристандър, надвесен над нея, я изучаваше от глава до пети, сякаш тя беше някакъв изрод от пътуваща циркова трупа.

— О, Базилия, Царицата на Моав — Аристандър хвана пълната ѝ ръка и я вдигна. — Това багрило за нокти е кървавочервено.

— Сама го приготвям — усмихна се превзето тя.

Аристандър пусна ръката ѝ, опипа изящно бродираната наметка и потупа една от обичите ѝ с пръст. Базилия не възрази.

— Трябва да дойдеш у дома — изгука тя. — Ще ти покажа гардероба си — роби, сандали и накити.

Ръката на Аристандър посегна към напоената с масла перука на главата ѝ.

— Моля те! — каза тя.

— Достатъчно! — Теламон се изправи и сграбчи китката на Аристандър, чиито жестоки, студени очи гневно просветнаха. — Не я унижавай!

— Всъщност исках да говоря с теб — изфуча Аристандър. — Тук има нещо гнило. Да отидем до прозореца.

Той поведе лекаря натам.

— Чух за историята в Дома на Медуза — езикът на Аристандър се стрелкаше ту навън, ту навътре, като на гущер. — Толкова кръв, толкова трупове! Наредих да бъдат поставени на платформа с надпис над тях. Александър е много доволен от съкровището — с него ще плати на цялата войска за един месец. Предупреди онези крадци — писарите, че нито една монета не трябва да липсва — Аристандър хвърли поглед към Царицата на Моав, която гледаше нервно пред себе си. — Каква работа имаш с тази буца мас? Щяла да ми покаже гардероба си! Да не би да нося нейния размер, макар че не бих отказал тази халцедонова огърлица.

— Тук ли са Хубавците?

— Да, отвън са, закачат се с войниците и гледат труповете. Имам да ти кажа нещо интересно. Първо, тази сутрин бях в килията, където умря Рабин. От горкия човек не беше останало нищо. Купчина овъглена плът. Но Рабин е написал нещо на стената, преди да умре. Беше нещо подобно — Аристандър напљунчи пръст и нарисова триъгълник на стената.

— Какво означава това?

— Не знам — призна Пазителят на тайните. — Ти си учил при Аристотел. Не е ли триъгълникът свещен символ? Един от онези тайнствени знаци? Е, поне приличаше на триъгълник — добави той лукаво. — А може да е било и главно Д.

— Аха, Дион?

— Да, Дион. А сега второто — продължи Аристандър. — Дион е посетил Арела в деня, когато умря. Освен това бях при вдовицата на Демад, за да я разпитам за снощното покушение над царя. Тя се каеше и плачеше. Мислеше, че съм отишъл да ѝ взема главата. Призна си, че Мелеагър ѝ помогнал да влезе в двореца. Но предишната нощ в спалнята ѝ се промъкнал загадъчен посетител, който ѝ съобщил, че лично Александър е наредил убийството на Демад и останалите.

— Това е лъжа!

— Да, знам, че е лъжа. Но нашият среднощен посетител не само посял семето на убийството в ума ѝ, но и ѝ казал как може да го осъществи.

— И после? — попита Теламон. — Има ли още нещо?

— Царят издаде прокламация за снощните събития. Убийството на стража, пускането на осите. Обиколих двореца. Александър е прав, сякаш Олимпиада е живяла в него — пълен е с тайни входове, коридори, изби и мрачни галерии. Всеки би могъл да влезе незабелязано. Нашите приятели може да са се промъкнали отвън по време на суматохата, за да извършат злодеянията си.

— Много работа си свършил!

— О, да — отвърна Аристандър. — Впрочем, царят те чака. Искане да знае как да завземе Милет, както му предсказа Артемида! Освен това иска да разбере дали в бележката, написана от лудия, който е подпалил храма на Артемида, пише нещо важно.

— Мога ли да си тръгна? — подвикна Базилея.

— Не мърдай от мястото си, тлъста кучко — отвърна Аристандър, — докато с приятеля ми не свършим с теб.

— Ще задържиш ли Дион? — попита Теламон.

Аристандър поклати глава.

— Засега нямаме достатъчно доказателства, но след време — кой знае! А, и още нещо, тази сутрин Александър отново имаше пристъп на паника.

— Казах му да не пие толкова вино.

— Бои се да не го убият — промърмори Аристандър. — Снощи сънувал баща си как влиза в амфитеатъра и убиецът скача срещу него. Чуди се какво да прави по-нататък...

Теламон притвори очи. Александър вече се отегчаваше от Ефес. Когато беше принуден да стои на едно място, той мързелуваше, преди да се впусне в трескава дейност.

— Освен това иска Кентавърът да бъде заловен и разпнат — продължи безгрижно Аристандър и потупа лекаря по рамото. — Слава на боговете, че иска всичко това от теб, а не от мен!

Царският съветник помахаше за сбогом и се отдалечи. Когато минаваше покрай Царицата на Моав, той я плесна по закръгленото рамо и излезе през вратата, викайки охраната си.

— Много се боя от този човек — Базилея държеше пламналото си рамо.

— Няма от какво да се страхуваш.

Докато Теламон затваряше очуканата врата, рисунката на стената привлече погледа му.

— Ще ти кажа още нещо — прошепна Базилея. — От благодарност за онова, което направи за мен.

Лекарят седна на столчето. Жената хвърли уплашен поглед през рамо.

— Политиката в този град прилича на дълбоко и мръсно блато — продължи тя. — Под повърхността се крият какви ли не ужасни създания. Агис и Мелеагър са полубратя, които се мразят. И двамата са коварни, а и Дион не е по-добър от тях — има сурово сърце и черна душа. Пелей — тя сви устни — е покварен и подъл. Те обичат борбата за власт. Дион беше клиент на Арела, а също и Мелеагър.

— Ами Агис?

— Сърце, студено като лед. Ще ти кажа нещо — тя се приведе напред сред дрънчене на накити и облак благоухания. — Знаеше ли, че Агис е шпионин на твоя цар?

— Какво! — възкликна Теламон.

— Разбира се — престорено се усмихна Базилея, — всеки дебне другия. Как мислиш, че Парменион завзе Ефес преди две години? Кой насъска тълпата след новините за победата на Александър при Граник? Кой сееше разногласия между персите? Агис контролира всичко. Знаеш ли, че персите не му се доверяваха? Когато Александър премина Хелеспонт, тръгна към Троя и новините стигнаха дотук, Агис се укри. Господарят Митра... — тя се засмя тихо при изненадата на Теламон. — Знам повече, отколкото си мислиш. Той изпрати Забулените, професионалните убийци на Великия цар в Ефес, за да открият Агис. Агис повери дъщеря си на роднини и избяга в пустошта. Появи се едва след победата на Александър при Граник.

— Сигурно не бива да издаваш от кого знаеш всичко това, но аз ще се опитам да се досетя.

Базилея погали ръката на Теламон — лекарят беше толкова изненадан от чутото, че не я отдръпна.

— Трябва да си вървя.

Теламон разсеяно се изправи и целуна ръката ѝ. Дори не забеляза кога е излязла, толкова съсредоточен беше върху онова, което му беше казала.

— Да не си се влюбил?

Той вдигна поглед. Касандра се беше облегнала на вратата.

— Видях, че подвижната планина си тръгва с необичайната си свита.

— Влез! Влез!

Теламон я заведе в най-отдалечения ъгъл, в случай, че някой от шпионите на Аристандър се е спотаил до вратата.

— Тя ми каза нещо много интересно. Александър има шпионин в Ефес.

— Това не ме изненадва.

— Но той е Агис. Бих искал да си поговоря насаме с него. Помоли го да дойде.

Малко по-късно Касандра доведе ефесеца.

— Накара ни да чакаме дълго — изсумтя Агис. — Винаги познавам кога тази дебела мръсница е била някъде, сигурно се къпе с благовония. И как иначе — поти се като камила.

— Искам да те попитам нещо — каза Теламон. — Един и същ баща ли имате с Мелеагър?

— Вече ти го казах — ефесецът се приближи, подритвайки парче глинен съд.

— Но оглавявате съпернически си партии?

— Предопределение, съдба — отвърна Агис.

— Но на теб ти е плащал Александър?

Агис лукаво се усмихна и потърка бузата си.

— А на Мелеагър плащаха персите. Аз получавах пари от Гърция, независимо дали бяха от Атина или от Александър.

— А персите те мразеха?

— Естествено! Предвождах партия, която се бореше срещу тяхното владичество. Те ме търпяха и стига да не ме осъдеха за измяна, бях в безопасност.

— Но би им се искало да ти вземат главата?

— Да, и да я забият на кол заедно с тези на Хезиод, Дион, Пелей и други членове на партията ми. Персите управляваха по странен начин. Бих ги нарекъл „благосклонни деспоти“. Ако не те хванеха да вършиш престъпление, си в безопасност. Въпросът беше да не те хванат.

— Но можеше да станеш жертва на злополука?

Агис вдигна очи към тавана.

— Злополука ли, лекарю? О, да, аз едва не станах жертва на няколко злополуки. Веднъж реших да огледам работата по възстановяването на храма на Артемида и една греда падна от покрива. Едва се измъкнах. Друг път един от складовете ми се подпали, докато бях вътре. Отново успях да избягам.

— А убийците?

— Ние, демократите, убиваме олигарси, а олигарсите убиват демократи. Питай Дион. Оцелях след три опита за убийство. Първо — кана с отровно вино — Агис изброяваше случаите на пръсти, сякаш броеше пари, а не разказваше как едва е избягнал насилствена смърт. — След това ме нападнаха на пазара. Убиец с качулка и маска ме обърка с друг. И най-накрая ме нападна един просяк, който в едната ръка държеше купата си, а в другата — нож.

— Какво стана с него?

— Връщах се от лов, бяхме близо до Пурпурната порта. Извадих меча си и го убих.

— А персите не те ли преследваха?

— Да, затова реших да напусна Ефес за известно време. Македонците идваха. Александър напредваше към Граник. Персите осъзнаха, че ще им създавам колкото се може повече проблеми — мургавото лице на Агис се разтвори в усмивка. — И аз не ги разочаровах.

— А сега си живеете в мир с Мелеагър и неговата партия?

— Партията на Мелеагър не съществува — презрително отвърна Агис. — А Мелеагър е само сянка на онова, което беше. Истинският владетел на Ефес е Македонецът.

— А когато той си отиде, ще бъде Агис.

Агис само се усмихна и сви рамене.

Зелена и прекрасна като рай, гордостта на двореца — градината — бе пълна с хора. Другарите на Александър Птолемей, Селевк, Хефестион и Аминт седяха под сенчестите клони на една смокиня. Красивата зелена морава, напоявана от фонтани, беше обкръжена от войници от царския елитен отряд. Те се потяха обилно в пурпурносивите си брони и фустанели, бойните ботуши и украсените с бели пера коринтски шлемове. Слуги и придворни кръстосваха

напред-назад. Готвачите изнасяха храна, кани и чаши за вино. В пълно бойно снаряжение Александър беше яхнал черния си боен кон Буцефал, с меч в едната ръка и украсена със скъпоценни камъни сфера в другата, която трябваше да символизира светкавицата на Зевс. Беше се изкъпал и обръснал, златисточервената му коса беше внимателно накъдрена. Царят оглеждаше суматохата, която беше предизвикал, с отнесен поглед. Изглежда изобщо не чуваше шума, крясъците на пауните, лаенето на хрътките от близката конюшня. Дори когато Теламон го доближи, отблъсквайки един иконом, който се опита да го спре, Александър не помръдна.

— На твоє място не бих го смущавал! — извика Птолемей.

Теламон протегна ръка и погали муцуната на Буцефал. Апелес беше изправил голяма дървена плоскост, чиято повърхност беше специално обработена, и рисуваше с въглен скица на Александър. Художникът беше изпоцапан с боя от главата до петите. Около него имаше нахвърляни скъсани парченца пергамент, четки, празни съдове, а голямата дървена маса беше покрита с палитри, ножове, четки, парчета въглен и мастилници. Той се разхождаше напред-назад, гледайки Александър.

— От часове е все така — измърмори Птолемей.

Апелес изглеждаше разтревожен и сякаш се поуспокои от идването на Теламон. Подкани го с жест да се приближи. Лекарят го послуша.

— Не мога да реша — прошепна художникът — дали царят трябва да бъде на кон, седнал на трон или изправен като военачалник. Освен това не мога да уловя израза на лицето му, защото непрекъснато се променя.

— Той си е такъв — успокои го лекарят. — Настроенията му се променят за миг.

— Чух те!

Александър хвърли сферата и меча и слезе от Буцефал. Черният кон веднага се обърна и побутна с муцуна господаря си. Александър хвана юздите и му заговори нежно, поглаждайки бялата звезда на челото му; после свали седлото от леопардова кожа и изтри потта му с длани, без да престава да му шепне гальовни думи.

— Конят е лесен — промърмори Апелес. — Проблемът е Александър.

Царят повика конярите и загледа как отвеждат любимия му кон. После съблече пурпурната броня и алената си наметка и ги хвърли на земята, за да разкопчае наколенниците и фустанелата си.

— Защо не се опиташ да ме нарисуваш по време на битка? — вдигна ръка Александър. — Не е нужно да бъде толкова голяма картина. Може би в бой с персите при Граник, след като прекосих реката? Бях сам-самичък сред тях.

Теламон се покашля. Царят се усмихна смутено.

— Е, не съм сам. Имаше и още неколцина. Апелес, не искам картината да бъде застинала. Улови живота, силата в мен, не искам да приличам на фигура върху ваза. Онзи, който я види, трябва да има чувството, че ако протегне ръка, може да вземе меча от ръката ми, което, разбира се — добави той язвително — не би могъл да направи и в живота.

— Става дума за изражението ти — заяви Апелес. — Обръщаш глава и когато отново ме погледнеш, то се е променило.

— Е, това е твоя работа — отвърна Александър. — Апелес, ти си най-добрият художник. Искам картината ти да краси храма на Артемида. Искам хората, дори след много години, да я гледат и да се чудят. Знам, че няма да ме разочароваш.

Царят свали мократа си от пот туника и само по набедреник и сандали закрачи напред-назад.

— Почистете тази мръсотия! Пийни си вино, Апелес, после ще те изпратя до къщата ти. По пътя можем да обсъдим кои бои е най-добре да използваш. Имам някои идеи. Може да не използваме Буцефал — той посочи към масата, затрупана с бои. — Някои от тези цветове са прекалено ярки. Имам идея как да ги приглушим, да ги направим по-достоверни. Не съм сигурен дали сцената трябва да бъде на открито или вътре. Светлината може да развали една картина.

Теламон погледна Апелес, който преглътна усмивката си. Лекарят беше доволен, че Касандра я няма. Тя щеше да избухне в смях при вида на Александър, който с обичайното си самочувствие даваше съвети на най-великия художник в цяла Гърция.

— Хайде, не се цупи.

Апелес зяпна объркан.

— Не се цупи — повтори Александър. — И не си тръгвай без мен. Теламоне, искам да поговоря с теб.

Царят хвана лекаря за ръката и го поведе през моравата към искрящия басейн. Цветовете на лотосите се бяха разтворили и изпълваха горещия въздух с аромата си. Александър свали набедреника и сандалите си и скочи в басейна. Преплува две дължини и изскочи, отърсвайки се като куче. Прислужници забързаха към него с чиста роба. Той я облече и сложи чисти сандали.

— Да пийнем вино.

Влязоха в двореца. По пътя Александър извика на приятелите си да не безпокоят Апелес. Стражите ги следваха на почетно разстояние. Царят въведе Теламон в покоите си и блъсна вратата след себе си. После посочи голямата карта, разстлана на пода.

— Открих това в архивите на градоначалника — Александър отиде до масата, напълни две чаши, помириса виното и погледна как Теламон отпива.

— Да не би вече да съм царски дегустатор?

Александър се усмихна и посочи към кърпата, с която бяха покрити каната и чашите.

— Вратата към покоите ми винаги се охранява; понякога дори не можеш да видиш стражите. Нещо по-важно, аз сам напълних каната и поставих върху кърпата парче червен конец — не беше поместено.

— Боиш ли се да не те убият?

— Царете винаги се боят да не ги убие някой като онази проклета жена с ножа! За малко да свърши работата на Дарий!

— Беше ли предупреден?

Александър леко наклони глава, както винаги, когато се замисляше.

— Предупредили са те, нали? Шпионите ти? Беше прекалено спокоен и съобразителен.

— Какви шпиони? — подразни го царят.

— Агис, Дион или Пелей?

— О, да, те всички са шпиони — Александър отпи от виното. — Татко им плащаше, за да създават размирици, аз продължих да го правя. Агис ме предупреди да внимавам с вдовицата на Демад.

— На всички ли вярваш?

— Не вярвам на никого — отвърна царят. — Освен на теб, Хефестион и мама — той шумно въздъхна. — Току-що получих писмо

от нея — не ѝ харесва Антипатър, когото оставих в Македония да я пази. Той се оплаква от нея, а тя — от него.

— Но майка ти винаги печели?

— Майките винаги печелят — усмихна се Александър. — Една сълза на Олимпиада струва повече от хиляди писма на пълководеца Антипатър.

Все още отпивайки от виното, Александър отиде до картата и повика с жест Теламон. Картата представляваше правоъгълно платно, около три метра дълго и два широко, достоверно изображение на империята на Дарий. Бяха отбелязани речните граници, главните градове и царският път, който свързваше Ефес с Персеполис на изток и крайбрежните пристанища на запад. Александър коленичи.

— Да можеше картографът, който я е направил, да работи за мен! Виж, Теламоне, ето я река Граник, царския път, Троя, Абидос — той проследи западния бряг на персийската империя. — А ето го Милет, важно пристанище. Градоначалникът се съгласи да ми го предаде, но той е роден лъжец. Като всички милетци — само приказват, но нищо не вършат. Ще ми затвори портите. Милет е добре укрепен. Виж как го е изобразил картографът — обграден е от три стени. Зад тях лежи градът, а Лъвската порта, входът към него, е защитена от това островче — Александър почука с пръст по картата. — На него е построена непревземаема крепост. Имам нужда да завзема Милет, ако искам да докарам нови войски или се наложи набързо да се оттегля. Нещо повече, ако завладея Милет, ще контролирам по-голямата част от крайбрежието — той отпи от виното и потупа Теламон по рамото. — О, впрочем, чух как успешно си се справил в Дома на Медуза. Трябваше да бъдеш по-предпазлив, можеше да те убият и какво щях да правя аз тогава? Е, поне спечелих нещо от Кентавъра. Ще изпратя някои от перлите на мама. Открих също прекрасна брошка и пръстен — наредих да ги отнесат на твоята червенокоса държанка.

— Тя не ми е държанка, но съм ти благодарен.

— И би трябвало! — Александър го мушна с пръст в гърдите. — Само бъди внимателен, това е всичко — той се приближи, разноцветните му очи примигнаха хитро. — Не бива да умираш преди мен, Теламоне! Освен това издадох онази прокламация! Но ще заловя ли някога онзи, който е отговорен за клането в храма на Херакъл? Как да докажа, че Артемида иска портретът ми да стои в нейния храм? И,

което е по-важно, как ще завзема Милет? Имаш ли някакви идеи, лекарю?

Теламон се взря в картата. Беше ходил два пъти през живота си в Милет. Беше виждал укрепленията — високите здрави стени, непреодолимите порти, охранявани от наблюдателните кули.

— Имам обсадни машини — продължи Александър, — но знаеш ли кой е най-големият проблем, Теламоне? Имам само сто и шейсет триреми, управлявани от атиняни, на които не вярвам изобщо, а и те са далеч от тук. Персите пък имат флота от петстотин първокласни бойни кораби.

— Кой командва гарнизона на Милет?

— Нашият стар приятел, родоският наемник Мемнон. Затова съм сигурен, че градоначалникът ще откаже да ни пусне в града.

Теламон затвори очи и изстена. Мемнон мразеше Александър от душа. Сега военен съветник на Дарий, той непрестанно предупреждаваше персийския цар да не влиза в битка с Македонца, а да го изтощи с дълги обсади и тактиката на опожарената земя. Изглежда Мемнон беше на път да успее.

— Той няма да излезе и да се бие, нали? — промърмори Теламон. — Мемнон ще затвори портите и ще разположи хората си по стените. Ако превземеш една стена, той ще се оттегли зад втората, а после — зад третата. Ако влезеш в града, ще трябва да превземаш всяка улица къща по къща, стая по стая. А ако реши, Мемнон може да се оттегли с флотата.

— Главнокомандващият ѝ наскоро е потушил въстание в Египет — отвърна Александър. — Според нашите шпиони се е възползвал от попътния вятър и корабите му скоро ще наближат Милет.

— Могат ли да акостираат там?

— Не, пристанището е твърде малко — прекъсна го Александър, — но ще могат да снабдяват Мемнон с оръжие, храна и каквото му е необходимо, както и с подкрепления. Искам да измисля как да се справим с персийската флота.

Царят седна с кръстосани крака върху картата, загледан в Милет.

— Как да се справя с флота, Теламоне?

— Изпрати твоите бойни кораби.

— Не им вярвам, а и нямам достатъчно.

— Помоли се за буря.

— Какъв беше онзи стих от Еврипид? — попита Александър, бърчейки устни. — А, сетих се.

И досега говореше безумно, но това е разрушителна лудост.

Как мога да го превзема? Мисли, Теламоне. Може да се моля за буря, но боговете да не ми отвърнат. А флотата ми е малка и несигурна.

— Може би е невъзможно да превземеш Милет. Или трябва да обсадиш града? Да го попариш с дълга обсада като грозде, необрано от лозницата?

— Това не ми подхожда — прошепна Александър. — Аз съм новият Ахил — той продължи да цитира „Илиада“-та:

Да бъдеш винаги най-добрият в битката и да изпъкваш пред всички.

Казах, че ще превзема Милет и ще го направя. Баща ми превзе Ефес, но го изгуби. Аз ще задържа и него, и всички градове на Дарий.

— „Така че някой ден всички да казват, че е бил много по-способен от баща си.“ — промърмори Теламон, също цитирайки „Илиада“-та.

Александър вдигна глава.

— Ти си мислиш, че това е ключът към всичко, нали? Да докажа, че съм по-способен от баща си? Ако Филип може да има статуя в храма на Артемида, защо Александър да не постави там портрета си? Но аз не съм Филип — продължи Александър, сякаш говореше на себе си. — Аз не съм Парменион. Аз съм синът на Зевс. Аз съм син на бог. Ще задържа Ефес и ще превзема Милет, но как?

Той силно смушка Теламон в ребрата. Лекарят отблъсна ръката му.

— Аз съм твой приятел във война и мир — предупреди той, — но не съм ти роб.

— Не, не си — Александър го потупа по рамото и скочи на крака. — Но аз ти дадох загадки за разрешаване, Теламоне, и ти ще ги разрешиш. Не, почакай ме тук. Ще се облека и ще изпратим Апелес до дома му.

ДЕСЕТА ГЛАВА

„Но Александър, който знаел, че ако има възможност, народът на Ефес ще преследва виновните... и от омраза ще избие и невинните... сложил край на това.“

Ариан, „Походите на
Александър“
Книга 1, глава 18

Теламон зачака в приемната, докато Александър тръгна по късия коридор към личната си баня. Навън се чуваше тропот от маршируващи крака, блъскането на цимбалите, чистите тонове на флейтите, под чиито звуци музикантите и танцьорките се подготвяха за вечерното пиршество. Той отиде до прозореца и погледна. Хефестион стоеше под една смокиня и гледаше нагоре към царските покои. Когато разбра, че Теламон го е видял, той се отдръпна навътре в сенките.

— Вечно наблюдателен — прошепна лекарят.

Хефестион, върлинестият приятел на царя, верният Патрокъл, се суетеше около своя царствен господар като майка около детето си, особено когато слуховете за дебнещи убийци зачестиха. Теламон закри из стаята. Едва не се препъна в костен лък и колчан със стрели, които бяха изпаднали от една ниша. Сложи ги обратно и се върна при картата. Коленичи и се загледа в пристанището на Милет, в реката Меандър, която се вливаше в залива на Микал, и в остров Ладе. Изучаваше картата, проследявайки я с пръсти. В спалнята си Александър запя македонския боен химн. Теламон взе парче пергамент и стилус. Нарисува груба карта на Милет и околностите му. Подскочи, когато Александър, промъкнал се безшумно като котка, докосна рамото му.

— Доста добра прилика — промърмори царят. — Какво предлагаш, военачалнико?

— Аз съм лекар — Теламон погледна към картата. — Персийската флота е на път. Стотици триреми, които могат да носят, освен екипажа си и много войници — той си припомни своите пътешествия по море, свирепите бури, морската болест и епидемиите. — А ние имаме сто и шейсет бойни кораба?

— Точно така. Наредих на командира на флотата да заеме позиция близо до остров Ладе, да не влиза в битка с персите, но да блокира входа на пристанището. Той скоро ще заеме позиция — гласът на Александър пресекна. Теламон подозираше, че царят не му казва всичко.

— Няма ли персите да си пробият път? — попита лекарят.

— Не, няма, твърде опасно е.

— Ами заливът на Микал?

— Много е стръмно, като изключим устието на Меандър — Александър почука с пръст по начертаната карта.

— Не е ли странно? — промърмори Теламон. — В Картаген се запознах с един финикийски лекар. Той имаше много интересна медицинска теория — сърцето изтласквало кръв, а мозъкът изпращал съобщения към различните части на тялото; не можеше да я докаже, но говореше много убедително. Често сядяхме на скалите и гледахме морето; небето и пристанището на Картаген, особено при изгрев и залез-слънце, се обагрят в наситено пурпурно.

— Да, чувал съм за това — обади се Александър.

— Един ден — продължи Теламон — два финикийски бойни кораба докараха в пристанището търговски кораб, който бяха намерили да се носи в морето. Екипажът беше измрял от глад и жажда. Сигурно са попаднали в безветрие или са се изгубили. Бяха станали жертва на стихииите. Царю мой, ти можеш да обсадиш града — промърмори лекарят. — Но можеш ли да обсадиш сто кораба?

Александър отблъсна Теламон и се вгледа в картата. Коленичи със свити юмруци като играч на зарове, очакващ последното завъртане, с което ще спечели.

— Теламоне, тези твои истории!

С лице, зачервено от възбуда, Александър скочи на крака. На вратата се почука и Аристандър се промъкна вътре като сянка.

— Точно когато се чувствам щастлив — промърмори царят, — да не си ми донесъл друго писмо от майка ми?

Аристандър погледна злобно към Теламон, той винаги завиждаше на близостта на лекаря с царя.

— Занимавах се с делата ти, господарю, направих те по-богат. Вече имаш няколко имота тук.

— За какво говориш? — сърдито попита Александър, грабвайки наметката си.

— За издетата собственост на Хезиод, Арела и останалите — отвърна Аристандър. — За голяма изненада прислужникът на Демад се оказа много, много богат човек. Открих, че е оставил на съхранение злато и сребро у търговците близо до Пауновата порта. През последните няколко години Сократ е спечелил малко състояние.

— Господарят му Демад беше много богат човек — отвърна Александър. — Слугата му е споделял неговото благосъстояние. Доволен съм от придобивките, но не чух новини. Това ли е всичко?

Умърлушен, Аристандър отстъпи.

— Хайде, хайде — присмя му се Александър — не е време за цупене, Аристандре. Ела с нас, отиваме на разходка.

Царят почти изхвърча през вратата. Отвън телохранителите му се бяха смесили с Хора. Александър си проби път, пляскайки с ръце. Аристандър вдигна очи към небето и протегна ръка като жена към съпруга си.

— Ще го последваме ли, Теламоне?

Лекарят не му обърна внимание, дори когато Александър, осъзнал, че не вървят с него, се върна при тях.

— Хайде! Хайде!

Аристандър и Теламон побързаха да се подчинят. Навън Хефестион, Птолемея и Аминт разговаряха с Агис и Апелес. Художникът се беше преоблякъл и очевидно беше опитал да измие част от боята от ръцете и лицето си. Александър ги прекъсна. Той хвана под ръка Апелес и Агис, сякаш бяха развеселени приятели.

— Подражава на баща си — прошепна Аристандър. — Филип винаги придружаваше почетните гости до домовете им.

— Чувам те! — извика Александър. — Хайде, идвайте.

Птолемея, който вървеше зад Теламон, хвана под ръка Селевк и Аминт, подражайки на царя. Минаха през градината на двореца.

— Искам да ви покажа нещо — възкликна Александър.

Те стигнаха до малка градинска беседка, чиито колони бяха украсени с букети черни гроздове със зелени листа и червени стъбла. По таваните се виеха рисувани гирлянди от бели и сини лилиеви листенца. Редуваха се бели и червени колони с канелюри; входната врата беше бяла, но обрамчена със синьо, подът — от полирано дърво.

— Тук много ми харесва — Александър се любуваше на беседката. — Апелес, нарисуй я и изпрати картината на майка ми.

Без да дочака отговор, той се върна отново на пътеката, която водеше към главната порта.

— Не изглеждаш много добре, Апелес — заяви Александър на висок глас. — По ръцете и лицето ти има рани. Доста си несръчен с ножа. Теламон би те посъветвал винаги да почистваш порязаното с настойка от смирна. Защо се държиш за корема? Проблеми с мехура ли имаш?

Горкият Апелес успя само да измърмори нещо нечленоразделно в отговор. Теламон дочу сподавения смях на Птолемей.

— Забелязвам, че и китката ти не е достатъчно гъвкава. Ти какво ще препоръчаш, Теламоне? — извика царят през рамо.

— Арника — отвърна лекарят.

— Радвам се, че дойде — обърна се царят към Агис. — Трябваше да доведеш и дъщеря си. Как се казва тя?

— Рода, господарю — Агис явно се чувстваше неудобно толкова близо до царя.

— О, да, Рода, прекрасно име! Слушай, Агис, когато напусна Ефес, ти ще станеш главен архонт. Не искам повече вражди. В града трябва да царува демокрация, както и в останалите градове, освободени от персийския хомот. Искам управниците да се избират, съдът да отсъжда справедливо и да няма никакви кръвни вражди. Можеш да кажеш на ефесци, че съм премахнал данъците, които плащаха на персите, но ще ги обложа с данък за храма на Артемида и ще платят допълнителен данък за походите ми.

Вече излизаха през главните порти. Още стражи се присъединиха към тях, обграждайки от всички страни свитата на царя.

— Птолемей, знам, че ми се присмиваш — подвикна Александър назад. — Ти винаги правиш така. Имаш ли представа как да се справя с персийската флота при Милет?

Тъй като Птолемей не отговори, Александър се обърна към Апелес, настоявайки да използва светлокафяв цвят за човешката кожа. Теламон погледна към небето. Синевата беше придобила светлорозов оттенък — защото слънцето залязваше. Сенките на кипарисите и чинарите от двете страни на улицата се удължиха, подухна хладен, освежителен ветрец. Александър още бърбореше, когато първата стрела профуча над главата му. Втората го улучи право в гърдите и го отпрати назад — право в ръцете на Теламон. Агис се опита да го задържи, докато падаше. Теламон положи царя на земята и както всички останали се втрени в него, неспособен да пророни и звук. Очите на Александър бяха затворени, но след малко той повдигна клепачи. Беше малко блед и беше прехапал устната си. Теламон все още гледаше невярващо, дори когато телохранителите се осъзнаха и хукнаха към дърветата.

— Улучи те стрела — прошепна лекарят.

Видя следата върху тъмозелената туника на царя. Стрелата лежеше на пътеката, до нея — отчупеното ѝ бойно острие. Другарите на Александър се осъзнаха. Прокънтяха заповеди, охраната огради царската свита и издигна щитовете си като стена. Прозвуча сигнал за тревога. Теламон опипа гърдите на Александър. Царят отблъсна ръката му. Лекарят вдигна стрелата — беше дълга и тъмна, изработена от най-хубаво дрянено дърво, с пера от лешояд, за да лети по-надалеч. Счупеното острие беше назъбено и би било трудно да се извади от плътта. Теламон я подаде на Александър, който хвана върха между палеца и показалеца си и го завъртя така, че полираният метал проблесна. Войниците, които търсеха скрития убиец, се завърнаха поклащайки глави. Свалили украсените си с пера шлемове, те задъхано обявиха, че не са успели да открият никого, че убиецът е изчезнал. Тълпата около Александър се вълнуваше и ставаше все по-шумна. Агис се беше измъкнал и, седнал в сянката на едно дърво, се опитваше да дойде на себе си. Аристандър нареди всички да поемат обратно, без войниците да свалят щитовете си. Друг войник притича със стрелата, която беше профучала над главите им. Беше същата като онази, улучила царя. Теламон огледа и двете и видя буквата „К“, знакът на Кентавъра, издълбана отстрани и на двете. Александър грабна стрелите и нареди на всички да се отдръпнат. После вдигна ръце към залязващото слънце.

— Всемогъщи Зевсе, създателю на всичко! Чуй сина си! Приеми моята благодарност и уважение за това, че изпрати дъщеря си Артемида, да ме прикрие със свещения си щит от злобата на моите врагове!

Александър се обърна към насъбралата се тълпа, цветът се беше върнал по бузите му, очите му блестяха.

— Вървах и си говорех — обяви той с ехтящ глас. — Боговете са ми свидетели! Видях стрела да лети към мен. Почувствах божествен аромат и зърнах как божествената Артемида застана между мен и смъртоносното острие като златен дъжд. Видях я да вдига щита си. Видях как мъстта на враговете ми бе сразена. Нека цял Ефес научи новината! Артемида спаси Александър! Артемида, която е присъствала на раждането ми, даде знак за своята благосклонност! Слава на Артемида, покровителката на Ефес!

Думите му бяха посрещнати с одобрителен рев. Войниците удряха с мечовете по щитовете. Изумен, Теламон не можеше да свали поглед от царя, който държеше стрелите, все едно бяха светкавиците на Зевс. Птолемей ахна от удивление. Дебелият русокос Селевк само се почеса по главата и вдигна поглед към небето. Изнервен, Аристандър крещеше, че царят трябва да се върне в двореца. Но Александър хвана Апелес, повика Агис и гордо заяви, че не се бои от никого, щом Артемида е на негова страна.

— Сама ли приготви това?

Теламон и Касандра вечеряха в стаята си. От двореца под тях се носеше шумът от празничното пиршество на Александър, звуци на флейти и арфи, смехът и виковете на царските гости. Ароматът на готвено се носеше из цялата сграда. Аристандър беше настоял избите и коридорите да бъдат претърсени и строго охранявани. Теламон се беше оттеглил с извинението, че е уморен. Александър го беше приел спокойно. Касандра беше слязла да приготви отделно храна за тях. След нещастията в кухнята царските слуги се радваха и на най-малката помощ.

— Ти си жена с много таланти — възкликна Теламон. — Как успя да намериш и лесбоско, и родоско вино!

— Опитвам се да ти създам удобства — отвърна Касандра. — Не е ли казал Аристотел: „Виното от Родос е силно и приятно, но това от Лесбос е по-сладко“?

— Кой ти го каза?

— Птолемей, вече се държи по-дружелюбно.

— Бъди внимателна — предупреди я Теламон. — Птолемей се преструва на циник, но жадува за власт. Никога не забравяй, че се смята за полубрат на Александър. Не искам да се забъркваш в интригите му.

— От един баща ли са той и Александър?

— Птолемей вярва, че е така. Филип обичаше жените. Но кажи, къде си се научила да готвиш? Мислех, че си била лечителка в храма в Тива.

— Така е — отвърна Касандра. — Но, повярвай ми, готвеха ужасно — всичко имаше еднакъв вкус. Един ден доведоха пациент — много интересен случай — борец, който се беше напил и изкълчил крака си при бой. Как би постъпил ти, господарю? — попита тя с невинен глас.

— Не съм ти господар — отвърна Теламон. — Щях да стегна ръцете му към тялото и да увия краката му малко над коляното с широка лента от мек плат, но така че да са на три пръста разстояние един от друг. Щях да сложа такива ленти и около глезените, после внимателно да го провеся с главата надолу на около два метра от земята.

Касандра кимна.

— Защо?

— При това положение тежестта на тялото сама намества ставата. После слагаш ръка между бедрата на пациента и много бързо натискаш с цялата си тежест. Сръчно извиване на ръката — Теламон демонстрира движението — е всичко, което е необходимо. Костта се връща на мястото си с пукот като плющене на камшик. Мястото се превързва, пациентът се сваля и се връща в леглото.

Касандра изръкопляска.

— Правил ли си го лично?

Теламон кимна.

— Трябва да си бърз и пациентът да не е много стар.

— Моят посетител беше доста млад — продължи Касандра замислено. — Аз наместих костта му. Той остана известно време в храма — беше готвач и ме научи на всичко, което знаеше — тя посочи към опразнените чинии. — Скариди с глазура от мед, печена риба, палачинки с мед и сусамови зърна.

Теламон се потупа по корема.

— Радвам се, че вечерям с теб, а не долу. Това ще бъде един от запоите на Александър. Ще се наливат със силно вино, все едно е вода и ще се събудят с главоболие. Да погледнем нещата от добрата им страна — въздъхна той. — Утре ще бъде тихо.

— Кога ще заминем? — попита Касандра.

— Не знам. Александър се е отдал на пиршества. Иска да покаже на ефесци колко благосклонна е Артемида към него.

— Аристандър при тях ли е? Когато го видях след нападението над царя, целият трепереше.

Теламон поклати глава.

— Аристандър ще вечеря с Хора си. Ще носи любимата си руса перука, лицето му ще бъде гримирано като на атинска куртизанка. Ще помоли „хубавците“ да изрецитират част от някоя пиеса на Еврипид и когато се напие, ще пее заедно с тях шумни песни на език, който никой друг не разбира.

Касандра, която беше пийнала повечко, се засмя и едва не падна от лежанката, отделена от тази на Теламон с две малки масички от акациево дърво. Беше облякла най-хубавата си роба от цветен, надиплен лен и носеше сребърни сандали. Беше си сложила брошката и пръстена, изпратени от царя. Теламон внимателно я изучаваше, очарован от бързата промяна на настроенията ѝ.

— Погрижи ли се за пострадалите от нападението на осите? — попита той смутено.

— Да, скоро ще се оправят напълно.

— Защо си разговаряла с Птолемея?

— Да не ревнуваш, господарю?

— Не! Птолемея е злонамерен. Какво искаше?

— Беше любопитен дали сме намерили още съкровища и сме ги запазили за себе си. Нали го знаеш какъв е.

— Съмнява се във всичко.

— Не и след като Артемида спаси благородния ни предводител.

Касандра взе каната с вино и отново напълни чашите.

— Всички бяха поразени от избавлението на царя. Когато научи, Хефестион бе обзет от паника. Не съм виждала толкова разстроен човек. Любовници ли са с Александър?

— Не — Теламон отпи вино и си взе грозде от купата, помисли за миг и го върна. — Свързва ги духовно приятелство.

— С други думи — подразни го Касандра, — ако Александър каже, че небето е черно, Хефестион ще се съгласи. И все пак — въздъхна тя, — избавлението наистина беше чудодейно.

Далеч отдолу се чу дрънчене на оръжие. Касандра се уплаши. Теламон я успокои с жест.

— Александър и приятелите му танцуват бойния си танц. След малко ще чуеш и бойния им химн.

— Мислех си за стрелата — каза Касандра. — Може ли да е била счупена, преди да е изстреляна?

— Възможно е — Теламон поклати глава. — Но тя удари царя в гърдите и би трябвало да потече кръв. Изстреляна от костен лък, дори да се пречупи, тя би го наранила сериозно. Само че аз не вярвам в чудеса.

— Александър ще залови ли нападателя?

— Хората на Аристандър вече се заеха с това. Агис беше с нас. Мелеагър, Дион, Пелей и дори Базилея, Царицата на Моав, ще трябва да обяснят къде са били.

— Може да е бил наемен убиец.

— Не — Теламон седна на лежанката и остави чашата на масата. — Това е твърде рисковано. Наемникът може да вземе парите и после да предаде на царя онзи, който го е наел, за още повече пари. Пък и ако го бяха хванали, телохранителите на Александър щяха жив да го одерат, още преди да го разпнат.

— Който и да е бил, знаел е, че царят ще излезе от двореца.

— Говорих за това с Аристандър — през последните няколко дни Александър е изпращал Апелес до дома му, придружен от стражи, и нищо не се е случвало. Убиецът е трябвало само да разбере, че Апелес е в двореца и да заключи, че по някое време вечерта Александър ще направи тази малка разходка. Знаеш ли какво, Касандра? Не — той вдигна ръка. — Няма да споделиш леглото ми. Пи твърде много, аз

също и утре ще съжаляваме! Имам чувството, че ще разнищим тази история не с доказателства, а с логика.

— Не бъди толкова потаен — Касандра отново се хвърли на лежанката си. — И междувременно — добави тя закачливо — разреши ли загадката с признанието на мъжа, който е изгорил храма?

— Все още не — Теламон вдигна чашата и я хвана с две ръце. — Но най-много ме интересува един мъртвец и мисля да започна с него — той намигна на Касандра. — Сократ, прислужникът на Демад.

Нектара, съпругата на правника Дион, се пробуди внезапно. Не знаеше дали е чула тропане в съня си или наяве. Огледа спалнята: два нощни светилника горяха в стенните ниши. Сребърните инкрустации на двата големи сандъка отразяваха пламъците им. Очите ѝ постепенно привикнаха с мрака. Тя отметна ленените чаршафи и тежката вълнена завивка, която използваше, когато нощите бяха хладни. От вътрешността на къщата ли бе дошъл този звук или от улицата? Спалнята ѝ беше на втория етаж и гледаше към дворче с фонтан. Тя се ослуша и всичките ѝ тревоги от предишния ден се завърнаха. Съпругът ѝ Дион, който толкова много се гордееше с ума и проникателността си, с лукавите си стратегии и влиянието си, беше много разтревожен. Нектара не беше очаквала такъв обрат. Когато олигарсите бяха на власт, двамата се бяха спотаили, живееха във вечен страх от неочакваното идване на персийски войници посред нощ, от ножове на убийци или отровно вино. Сега, когато македонците бяха тук, Дион я беше уверил, че всичко ще се промени.

Тя стана от двойното легло и дръпна мрежата против насекоми. Отвори капациите на прозореца. Небето вече просветляваше, звездите избледняваха. Червени ивици светлина показваха, че всеки миг ще се зазори.

Миналата вечер Дион беше пил много, седнал в работната си стая, където се ровеше из пергаментите, движейки беззвучно устни, сякаш говореше на някого. Тя се чудеше какви тайни го измъчват. Той се беше сблизил много с Хезиод, вездесъщия писар с тайнствените му посещения и шепота зад затворени врати. Нектара затаи дъх. Хезиод беше убит жестоко в разкошната къща на онази куртизанка. Тя отметна гарвановочерната си коса и разсеяно посегна да я привърже. Винаги

беше мразила Арела, измъчваше се от дълбоката привързаност на Дион към една обикновена уличница. Все по-рядко ѝ се случваше да приеме съпруга си в своето легло; а ако все пак това се случеше, той често се забравяше и прошепваше неволно името на куртизанката. Е, сега поне уличницата също бе мъртва; Нектара можеше да злорадства, когато се срещаше с други жени, за да обсъди събитията в града.

Хладен ветрец заципа кожата ѝ. Тя затвори капациите; но докато ги затваряше, забеляза от другата страна на двора с фонтана тънка ивица светлина от прозореца на работната стая на мъжа си. Нима Дион още седеше там?

Нектара взе една дебела вълнена наметка и се уви в нея. Боеше се не от суеверие, а от ужасите на нощта, измъчваше я чувство за надвиснала опасност. Трябваше да слезе и да разпита Дион, щеше да го окуражи да говори, както някога, за бъдещите им планове. Може би той щеше да забрави проклетите градски политици. Дион беше добър правник, блестящ оратор. Какво търсеше при хора като Агис и Мелеагър? Тя взе един светилник, обу сандалите си и слезе на двора.

Утринният въздух беше хладен и свеж. Ромоленето на фонтана, уханието на розите и лилиите от кошниците с цветя, ароматът на билките от градината я успокоиха. Влезе в галерията. Вратата към мъжките помещения беше отключена. Тя я отвори и тръгна по коридора — тесен мрачен тунел, който водеше към работната стая на съпруга ѝ. Самият Дион беше ръководил строежа на сградата — на долния етаж беше работната му стая, а отгоре имаше малка спалня. Покривът беше плосък и през горещите месеци той се наслаждаваше от него на изгледа на града и наблюдаваше изгрева. Щеше ли някога пак да го прави? Или щеше да бъде твърде зает с тайните си срещи и заговори?

— Дион!

Нектара не искаше да го стресне. Доближи вратата и почука.

— Дион, аз съм, Нектара! Искам да поговорим!

Отговор не последва, чу се само леко скърцане. Тя бутна вратата. Беше залостена. Нектара прехапа устни. Ако съпругът ѝ не желаше да го безпокоят, винаги се обаждаше, но сега цареше само напрегната тишина. Тя мина обратно по коридора и излезе на двора. Работната стая имаше прозорец от тази страна и на стената, която гледаше към билковата градина, но и двата бяха с пуснати капаци. Нектара се опита

да надникне през една пролука. Виждаше писалището на Дион, светилниците още горяха.

— Дион! — тревогата ѝ премина в паника. — Дион, какво става? Дион! — повтори тя. — О, Дион, моля те, отвори вратата!

Едри капки пот покриха челото ѝ, стомахът ѝ се сви, беше ѝ трудно да диша. Обзе я неизказан страх и безименен ужас. Реши да не чака повече, изтича през двора, взе рога и го наду в сигнал за тревога. Победена от паниката, изсвири отново и погледна нагоре към прозорците. Тук-там се появиха светлини — слугите се събуждаха. Нектара остави рога, но не можеше да чака; тялото ѝ трепереше като в треска.

— Господарке, какво има?

Икономът излезе от вратата на другия край на двора, наметнал одеяло върху раменете си.

— Съпругът ми — Нектара посочи към прозорците. — Не мога да го събудя. Не отваря вратата.

— Може би спи дълбоко? — опита се да я успокои той.

— Виж сам! — настоя тя.

Появиха се още сънени, рошави слуги. Нектара седна на една пейка; усещаше аромата на розите и лилиите край фонтана. Сънуваше ли? Кошмар ли беше всичко това?

— Господарке — икономът се беше надвесил над нея. Беше се върнал в стаята си, за да се облече и обуе. — Съпругът ти трябва да е в стаята. Светилниците още горят. Трябва да разбием вратата. Най-лесно е през прозорците.

Нектара кимна. Седеше, стиснала ръце и затворила очи. Шумът от разцепване на дърво беше последван от викове и възклицания. Слугите вече бяха в стаята, сърцето ѝ спря и тя почувства, че ѝ се гади. Знаеше, че нещо не е наред, но нямаше сили да помръдне. Чу как дърпат резетата на вратата на работната стая и шляпането на сандали по коридора и през двора.

— Господарке — икономът коленичи пред нея; лицето му беше посивяло и тревожно, очите му ѝ казаха всичко. — Господарке, съпругът ти е мъртъв.

Нектара отвори уста, но успя само да изхърка.

— По-добре да дойдеш!

Тя се опита да възрази. Появиха се две прислужници, Нектара протегна ръка и те внимателно ѝ помогнаха да се изправи. Стори ѝ се, че върви по коридора цяла вечност. Вратата беше полуотворена, през процепа се лееше светлина. Нектара влезе в работната стая на съпруга си. Не можеше да погледне вляво, вместо това погледът ѝ се рееше по писалището, сандъците и столовете, големия стол с висока облегалка. Прислужниците сподавяха риданията си. Тя се обърна и изкрещя от ужас пред страховитата гледка. Само по туника, с един обут и един почти изхлузил се сандал, съпругът ѝ Дион се полюляваше с пречупен врат на ужасната примка, вързана за една кука на тавана, където окачваха светилниците.

Нектара гледаше невярващо. Виждаше само лицето на съпруга си, разкривено от смъртта, с посиняла кожа, изскочили очи и изплезен език. Вратът му беше счупен, ръцете и краката — отпуснати, столът — преобърнат в предсмъртния му гърч. Тя си спомни скърцането, което беше чула и осъзна откъде е идвало. Отвори уста да изкрещи, но тялото на Дион се движеше, цялата стая се въртеше; Нектара затвори очи и пропадна в непрогледния мрак.

Когато Теламон и Касандра, придружавани от Аристандър, стигнаха до къщата на Дион, малко след като се беше зазорило, откриха, че траурът вече беше започнал. На вратата беше оставена храна за пратеника от Хадес. Тъмни парчета платно висяха от прозорците, които, както и вратите, бяха отворени, за да позволят на душата на умрелия свободно да премине в отвъдния свят. На двора седяха слуги, късаха дрехите си и посипваха лицата и косите си с прах и пепел. Глас на оплаквачка сърцераздирателно се изви във въздуха. Фонтаните бяха спрени, кошниците с цветя — прибрани. Съдове с вода бяха сложени до вратите, за да могат посетителите да се пречистят на влизане и излизане.

— Самоубийство или убийство? — рязко запитва Аристандър, когато ги поведоха към голямата зала на къщата — разкошно помещение с ярко оцветени колони, ловни сцени, изрисувани по стените и скъпи мебели, подредени с вкус около малки полирани масички.

— Имай почит към мъртвите — прошепна Теламон, — говори по-тихо и задръж размишленията за себе си.

Посрещна ги икономът, който обясни, че господарката Нектара се е оттеглила в спалнята си, съсипана от ужаса на случилото се. Теламон промърмори съболезнованията си и поиска да види трупа.

— Свалихте ли го? — безцеремонно попита Аристандър.

Икономът, мургав либиец, го погледна гневно при това нарушение на етикецията.

— Мисля, че е най-добре да се представим — намеси се Теламон.

Той обясни, че са били изпратени по незабавна заповед на царя. Икономът се успокои, особено когато лекарят му връчи щедра сума, както се очакваше от всички опечалени, за да могат слугите да си направят погребално пиршество.

— Местили ли сте трупа? — попита Теламон.

Икономът поклати отрицателно глава.

— Господарката Нектара припадна. Щях да сваля тялото, но после си помислих, помислих си... — гласът му пресекна.

— Спомнил си закона — довърши Теламон. — Че жертвите на ненадейна смърт трябва да се оставят на мястото.

— Да, да, точно така — отвърна икономът, без да среща погледа му.

— Получихме съобщението ти — продължи Теламон, — че господарят ти се е обесил. Мислиш ли, че е било самоубийство?

Мъжът потърка очи и прокара пръсти по лицето си, размазвайки пепелта.

— Не мисля, че господарят... Аз бях негов иконом — отвърна той несвързано.

— Смяташ, че не е бил човек, който да отнеме сам живота си — промърмори Теламон.

— Той беше справедлив в много отношения — призна икономът. — Понякога беше твърде суров, но защо да посяга на живота си? Беше богат и влиятелен.

— Имаше ли снощи посетители в къщата?

— Поне аз не знам.

— Случи ли се нещо странно?

— Господарят беше затворен човек. Вечеря със съпругата си, а после се върна в работната си стая. Там пи вино и си легна, но...

— Отново е слязъл? — попита Теламон.

— Да, явно го е направил.

Докато разказваше какво се беше случило, икономът ги отведе до работната стая. Теламон влезе и се огледа. Помещението беше голямо, с белосани стени, по които нямаше картини, а цветни тъкани. Беше скромно обзаведена стая — писалище, отрупано с ръкописи, мастилници и пера, а зад него — леко отместен стол. Имаше пейка под прозореца, столове, сандъци и ковчетата. Теламон се опита да се съсредоточи върху обстановката. С угълчето на окото си виждаше трупа на Дион да виси на края на дългото въже, но той щеше да почака.

— Имаше ли някакви следи от насилие? От насилствено влизане? Липсва ли нещо от книжата и ковчетата му?

— Вече проверих — отвърна икономът. — Нищо!

Теламон застана на вратата. Срещу него бяха писалището и столът зад него. Погледна към прозорците — единият на отсрещната стена, другият на тази отдясно. Сега и двата бяха отворени и пред тях стоеше по един слуга, за да отпъжда любопитните, както обясни икономът.

— Кой разби капациите? — попита Аристандър.

— Трябваше да го направим. Виж колко здрава е вратата.

— Това място мирише на смърт — промърмори Касандра.

Теламон не отговори. Вдигна поглед към сгърчената маска, в която смъртта беше преобразила мрачните черти на Дион.

— Виждам съм много трупове — прошепна Теламон, — но ужасът от смъртта не намалява.

Той огледа въжето — примката беше вързана здраво; възелът беше точно под дясното ухо на Дион и накланяше главата му на една страна. Въжето беше изопнато и здраво прикрепено за куката. Теламон отново погледна зиналата уста, изплезения език и издадената напред челюст, изхвъркналите очи, които гледаха невиждащо надолу.

— От доста време е мъртъв. Кожата е студена, мускулите — втвърдени.

Той приклепна, без да обръща внимание на урината, която се беше стекла по голите глезени и пода. Ремъкът на единия сандал беше

разхлабен и той висеше на крака на мъртвеца.

— Защо се е изпуснал? — попита Аристандър.

— Пил е много вино — посочи Теламон през рамо към масата.
— Мехурът му е бил пълен, а при насилствена смърт той се изпразва.

Помоли иконома да му донесе прясна вода и кърпи и мъжът забързано се подчини. Теламон взе едно високо столче. Касандра го хвана здраво, докато лекарят се качи върху него.

— Аз съм почти с ръста на Дион — промърмори Теламон и протегна ръце към гредата. — Да, мога да вържа въжето за куката. Слагам си примката, затягам я и ритам столчето — той щракна с пръсти. — Аристандре, имаш ли нож?

Пазителят на тайните извади нож с тънко острие и го подаде на Теламон, който хвана въжето.

— Елате по-наблизо — заповяда той. — Ще срежа въжето, а вие хванете трупа и го сложете на земята.

Аристандър се колебаеше, но Касандра го избута с лакът и хвана трупа точно над коленете. Теламон срязва въжето и тя бавно положи трупа долу. Примката около врата беше стегнато вързана с двоен възел. Теламон сбърчи нос, когато го лъхна мирисът на смърт и разложение. Разхлаби примката и трупът издиша през полуотворената си уста. Аристандър отскочи назад.

— Това е просто останал въздух — успокои го Теламон.

Той огледа лицето на Дион, посинелите бузи, изскочилите очи, вцепенената челюст, подутия език, прехапан между зъбите. Забеляза засъхналата слюнка по брадичката.

— Повръщал е, може би от шока.

— Самоубил ли се е? — попита Касандра.

Теламон вдигна туниката и огледа бедрата и краката на мъртвеца, преди да насочи вниманието си към китките и пръстите му.

— Не виждам следи от връзване.

Той преобърна трупа. Прегледа гърба, но освен няколко малки белега и порязвания, петна и пъпчици, не видя нищо нередно. Чувстваше как мускулите се втвърдяват от смъртта. Обърна отново тялото, дръпна туниката му надолу и заоглежда сандалите. Полусъбутият се беше изхлузил, защото един ремък се беше скъсал. Теламон не можеше да прецени дали това беше станало преди смъртта

или беше просто случайност. Отново прегледа косата, потърка кожата на главата.

— Няма следи от удар — заяви той. — Касандра, провери внимателно виното.

Тя отиде до писалището, където Аристандър вече ровеше из книжата. Теламон се качи на стола, за да си представи как правникът беше отнел живота си.

— Било е лесно — прошепна той. — Куката е желязна и забита достатъчно дълбоко в дървото, за да издържи тежестта му.

Той се престори, че слага примка на шията си, връзва я и я затяга, постоя още малко на стола и скочи долу.

Икономът се върна с кана вода, купа и кърпа. Теламон още веднъж огледа трупа, обръщайки специално внимание на ноктите на ръцете. Забеляза петната от мастило на дясната ръка.

— Господарят ти писа ли снощи?

— Да, правеше сметките на къщата. Беше ги забавил заради последните събития.

— Тук няма нищо интересно — сприхаво заяви Аристандър и, без да обръща внимание на неодобрителното смръщване на иконома, събра накуп книжата в средата на бюрото. Касандра стоеше до прозореца и душеше каната и чашата.

— Много хубаво вино — извика тя. — Не намирам нищо подозрително — после се усмихна дяволито на Аристандър. — Може би ти ще провериш как е на вкус?

— Аз ще го направя, господарю — предложи икономът. — Лично донесох тази кана и чашата.

Той приближи, напълни чашата и я вдигна в наздравица към трупа.

— Не е нужно да го правиш — предупреди го Теламон. — Трябва да го проверим.

— Всички сме заподозрени — отвърна икономът и изцапаното му с пепел и сълзи лице се озари от тъжна усмивка. — Когато господарят умре, слугите винаги са заподозрени, каквито и да са обстоятелствата.

И преди Теламон да възрази, той надигна чашата и я пресуши на една глътка. Закашля се, плю, после се усмихна.

— Винаги опитвам виното, което пие господарят. Мисля, че нищо му няма.

— Ако ти прилошее, кажи ми — предупреди го Теламон.

— Налага ли се да прави това? — икономът посочи Аристандър, който беше отворил едно ковчеже и ровеше из други ръкописи.

— Той носи царския печат.

— Освен това охраната ми е навън! — отсече Аристандър, без да вдигне глава. — Ще правя каквото искам и където искам в тази къща. Между другото, лекарю — Пазителят на тайните посочи към трупа, — убийство ли е или самоубийство?

— Сигурно е самоубийство — заяви икономът.

Теламон потропа със сандала си по каменния под.

— Няма ли таен вход?

— Не — икономът поклати глава. — Само вратата и прозорците.

Теламон отиде до вратата и огледа рамката и здравите панти, четири на брой, които придържаха тежкото кедрово дърво. След това проучи сложната ключалка и двете резета отвътре — горе и долу.

— Недокоснати — забеляза той. — Бих искал да огледам навън.

Икономът го поведе.

— Още нищо ми няма — довери му той. — Очакваше ли във виното да има нещо, господарю?

Лекарят спря по средата на коридора.

— Сигурен ли си, че вратата и капациите бяха добре затворени?

— Заключени и с пуснати резета — потвърди икономът. — Ела, ще ти покажа.

Когато излязоха на двора, видяха Агис и Пелей, потънали в разговор с няколко слуги. При вида на Теламон, те млъкнаха.

— Как е станало? — попита Агис.

Пелей остана на мястото си, вперил мрачен поглед в лекаря, сякаш го смяташе отговорен за внезапната смърт на съмишленика си.

— Ти познаваше жертвата по-добре от мен — отвърна му Теламон. — Би ли посегнал Дион на живота си?

— На чуждия — да, но не и на своя — заяви Агис. — Дион обичаше властта, интригите и заговорите в града. Най-щастлив беше, когато заговорничеше.

— Казал ли ти е нещо, от което да личи, че е заплашван или изнудван?

— Беше по-необщителен — обади се Пелей. — Мълчалив, сдържан в маниерите и поведението си. Мислех, че е смутен от смъртта на Хезиод — той снижи глас. — Или скърби за Арела.

— Царят изпрати да ни съобщят новините — призна Агис.

— Кога видя за последно Дион? — попита Теламон.

Агис изду бузи.

— Вчера сутрин след пиршеството.

— А вечерта? — настоя лекарят.

— Бях си у дома с дъщеря си Рода. Слугите ми ще потвърдят, че работих до късно и, преди да попиташ Пелей — ухили се Агис, — ще ти кажа, че той беше в компанията на своите хубавеляци — той леко се обърна. — Не е ли така, Пелей?

— Предпочитанията ми са си моя работа — отвърна спътникът му. — Дион беше от нашата партия. Смятах го за приятел. Бих искал да му отдам почитта си.

Теламон ги освободи, прекоси двора и разгледа капаците, които лежаха на земята. Всеки се състоеше от две тежки дървени дъски и скоба, която придържаше хоризонталното резе. И двете резета си бяха все още на мястото. После Теламон огледа пантите — бяха от дебела необработена кожа, прикрепени с бронзови гвоздеи.

— Здрави ли бяха, преди да ги разбийете?

— Да — потвърди икономът. — Свалихме двата капака, оставихме ги тук и влязохме в работната стая на господаря.

Теламон огледа и рамките на прозорците. Бяха здрави, макар дървото да се беше разцепило там, откъдето бяха изтръгнати бронзовите гвоздеи.

— Какво подозираш? — попита Касандра.

— Нищо.

Теламон отиде в билковата градина, приклегна и помириша ароматните растения.

— Никой не е можел да влезе през вратата — заяви Касандра. — Слугите казват, че капаците са били здрави, затворени и залостени.

— Защо е слязла господарката Нектара долу? — извика Теламон на иконома.

— И тя не е сигурна. Сторило ѝ се, че чува шум като от хлопване на врата или... — мъжът сви рамене — промъквашо се животно. Може

ли вече да махнем трупа, господарю? Денят ще бъде горещ, трябва да го измием.

Теламон даде разрешение, изправи се и се върна отново в двора. Агис и Пелей бяха изчезнали. Аристандър беше там, стиснал купчина ръкописи. Той забърза към лекаря с блеснали от вълнение очи.

— Открих нещо — прошепна Пазителят на царските тайни. —
Нещо много интересно!

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

„Междувременно Александър останал в Ефес, принесъл жертви на Артемида и направил тържествен парад с войските си в пълно бойно снаряжение и боен строй.“

Ариан, „Походите на
Александър“
Книга 1, глава 18

Личният рай на Великия цар в Персеполис беше изпълнен със зеленина. В него имаше паркове, градини, ловни полета и обвити с лози беседки, където Дарий и свитата му можеха да се подслонят от жегата. Бяха изградени изкуствени пещери и залесени горички, всяка от които имаше име. Градината на Прераждането с басейни с кристална вода, обрамчени от мандрагори, макове и метличини. Градината на Сънищата, където растяха водни лилии и нарове. Градината на Лечението, където растенията и храстите, обичани от царските лекари, растяха в специално донесена почва. Градината на Удоволствието, където се отглеждаха зеленчуци за царската кухня — краставици, марули, чесън, лук, тикви и леща. През пролетта, когато слънцето не беше много силно, любимото занимание на Дарий беше да събере соколарите си и да отиде на лов в мочурищата, които се намираха в най-далечния край на този рай.

През този ден Дарий беше сам с Митра. Царят беше облечен в ловните си одежди, върху които носеше бляскава роба, нежните му ръце бяха защитени от ръкавици, обсипани със скъпоценни камъни. На китката му стоеше любимият му сокол-скитник, изключително красива птица с тъмновинени пера, жесток клюн и остри нокти. Дарий седеше до малка масичка, на която бяха наредени късчета месо. Царят гледаше към водата с леко наклонена глава, сякаш се заслушваше за нещо. Соколът, обучен да се подчинява на господаря си, стоеше неподвижно, само богато украсената каишка на крака му потрепваше и малките

звънчета издаваха своя характерен звук. Митра беше облечен в бяла драпирана роба, а на раменете си имаше бродирана наметка. С бръснатата си глава той напомняше на Дарий на египетски жрец.

Великият цар шепнеше ласкави слова на сокола, докато изучаваше своя Пазител на тайните. В много отношения Митра също му напомняше на сокол с дълбоко хлътналите си очи, високи скули, остър нос и най-вече с тъмния си мрачен поглед, сякаш тялото му беше на едно място, а душата — на друго. Зад царя и най-близкия му съветник, в сянката на палмите, стояха Забулените, облечени в тъмни дрехи, въоръжени с щитове, ятагани и тънки въжета — личната охрана на Митра. Царят им вярваше повече, отколкото на своя елитен полк — Безсмъртните. От гъстите тръстики на брега прозвуча крясък на водна птица и соколът неспокойно се размърда.

— Не, успокой се, красавецо.

Дарий взе сочно парче месо и го сложи на дланта си. Соколът направи рязко движение и месото изчезна.

— Има ли новини от Ефес?

— Да, получих съобщения оттам, господарю — потвърди Митра.

— Толкова скоро? Толкова бързо?

Митра се засмя.

— Рибата може да е избягала, но моята мрежа е още там. Нашият шпионин Кентавърът оставя съобщения в една винопродавница до Пурпурната порта.

Дарий кимна. Щом веднъж съобщението бъдеше тайно изнесено от града, то се поемаше от персийските пратеници — най-умелите ездачи на най-бързите коне в империята, които препускаха по широкия път, за да донесат новини какво прави македонският варварин в Ефес.

Дарий изскърца със зъби. Неговият Ефес! Бе му отнет толкова бързо, колкото соколът беше грабнал месото.

— Не се тревожи, господарю. Ефес е мрежа от удоволствия и наслади, но все пак държи здраво — Митра пристъпи и смачка едно цвете със сандала си. — Александър и варварите му не са свикнали на такъв разкош — прясна храна, ароматни плодове, тъмното, тежко хиоско вино. Те гуляят и пируват, докато ние пращаме подкрепления в Милет и флотата ни лети като стрела към Львското пристанище.

— Какво ще стане? — попита Дарий.

— Съобщението е кратко. Шпионинът пише, че е имало два опита за убийство на Македонец. И двата са пропаднали.

— Ариман очевидно закриля Македонец — въздъхна Дарий.

— Това, което спечелиш на едно място — отвърна Митра, — можеш да изгубиш на друго. Александър е твърде зает със своя художник Апелес. Опитва се да убеди гражданите на Ефес, че наистина е богоравен. Издал е прокламация как покровителката му Артемида го е спасила от внезапна смърт. Организира тържества за гражданите, пиршества, маршове и паради. Ще си пилее времето в мрежата още дълго време, докато подкрепленията ни стигнат до Милет, а флотата ни заеме позиция.

— Какво друго?

— Направили са Македонец на глупак. Предложил защита на онези, които потърсили убежище в храма на Херакъл, но не удържал на думата си. Бил нападат в собствения си дворец, принуден да бяга, за да спаси живота си, убити са слуги, вратата в непобедимостта му е разклатена.

— Но е заловил Рабин?

— И Рабин е мъртъв, господарю, както жената и децата му.

Дарий кимна. Смъртта на невинните не го тревожеше. Рабин беше главен писар. Можеше да избяга, а щом не беше успял, трябваше да отнеме живота му. Наказанието за подобна измяна беше бързо и ужасяващо. Писарят беше умрял, както и семейството му — предупреждение за всички останали, които биха решили да изменят на Великия цар.

— Какво ще стане сега?

— Ако съм прав — Митра се доближи и заразглежда сокола, — Александър ще се забави в Ефес. Кентавърът ще го дразни постоянно. Милет ще става по-силен с всеки изминал ден и флотата ни ще пристигне. Александър ще осъзнае грешката си, но ще бъде твърде късно. Ще направи поход до Милет, ще го обсади, но снабдяван откъм морето, градът ще издържи. Флотата на Македонец, която не наброява повече от сто и шейсет бойни кораба, ще бъде разбита. Варваринът ще изгуби важно пристанище и градовете, които са му се предали, включително Ефес, ще се разбунтуват...

Водна птица излетя от тръстиките и се устреми към небето. Дарий пусна сокола да я преследва и хищникът се впусна след

плячката си. Великият цар наблюдаваше смъртоносния му полет. В ума си виждаше как самият той връхлита като гръмотевица от небето върху македонския нашественик...

Потен и прашен, Теламон стоеше в празния двор на конюшните и отчаяно гледаше купчината сиво-бяла пепел, която Калистен и хората му бяха донесли от храма на Херакъл. Тя вече беше изстинала — просто мръсна купчина смет.

— Като тяло без душа — промърмори лекарят.

Той отчаяно погледна към Касандра. Тя промърмори нещо, очите ѝ гневно проблеснаха над парчето плат, което скриваше носа и устата ѝ. После вдигна облечената си в ръкавица ръка и дръпна влажната кърпа надолу.

— Трябва ли да правим това? — изхленчи жената.

— Нямаме избор.

Теламон погледна купчината пепел. Беше прекарал по-голямата част от деня в размишления върху убийството на Дион. Когато обедната жега беше намаляла, той бе слязъл тук, за да прерови въглените, които някога обграждаха олтара в храма на Херакъл. И той, и Касандра бяха облечени като просяци в мръсни роби и здрави бойни ботуши. Бяха взели кирки, гребла и мотики от градинарите. Калистен, който приличаше на сив призрак в прахта, весело беше съобщил, че им подарява каруцата и беше отишъл да изплакне устата си с вино.

Касандра се подпря на греблото и погледна към двора.

— Сега ни трябва да се появи само нашият герой-завоевател!

— Шшт!

Тя поклати глава.

— Няма да млъкна, Теламоне. И като малък ли беше такъв? Той наистина вярва, че Артемида го е спасила! Организира тържества за гражданите! Помилва затворници! Провежда игри! В театрите поставят пиеси. По-късно днес цялата войска ще мине на парад по улицата на Артемида — от едната градска порта до другата.

Теламон вдигна греблото и свали парчето плат от лицето си. Взе един мях, махна запушалката и изля малко вода в устата си. После го подаде на Касандра.

— Винаги си е бил такъв — призна лекарят. — Вечно променлив. Наследил го е от майка си. Великият военачалник, великият художник, арогантният царски син, скромният весел приятел.

Той остави мяха на мястото му.

— Винаги помни това, Касандра. Преди всичко и най-вече Александър е актьор, блестящ актьор, което според мен го прави толкова блестящ войник и военачалник — после добави горчиво — И изключително лукав негодник. Не мога да го разбера. Милет ни затвори вратите си. Персийската флота е на път, а той стои в Ефес, яде и се превъзнася пред войниците. Е, хайде, да започваме.

— Разгада ли вече бележката? — попита Касандра. — Онази, написана от лудия, запалил храма на Артемида?

— Не ми говори за това! — отсече Теламон.

Той отново сложи парчето плат и решително пристъпи към купчината пепел. Във въздуха се вдигнаха облаци прах, която насълзи очите им и полепна по дрехите им.

— Приличаме на призраци — закашля се Касандра, смъкна маската и отстъпи — прахта се носеше из двора.

— Не, не — промърмори Теламон и отново взе меха, — призраците са в пепелта. Можем да намерим някоя важна следа за убийствата, които станаха.

— Къде е сребърната ваза?

— Александър поиска да я огледа.

— Искаш да кажеш, да я задържи!

Теламон притисна пръст към устните ѝ.

— Касандра, ти си от Тива. Александър изгори Тива и изби хиляди хора. Аз го знам и той го знае. Понася малките ти шегички, но настроенията му се променят бързо. Гордее се с почитителното си отношение към жените, но винаги може да направи изключение от правилото — Теламон посочи пласта пепел, който покриваше двора. — Ще направя черта. Ти прегледай вляво от нея, а аз ще търся отдясно.

— Какво търсим?

— Всичко, което не би трябвало да бъде там.

— Но това е пепел!

Теламон замълча. Някъде наблизо излая куче, чуха се виковете на кучкарите.

— Днес Александър трябваше да отиде на лов. Не бих се учудил, ако лично дойде тук. Всичко, което ти се стори странно, слагай там — и лекарят посочи дървеното ковчеже до стената.

Започнаха търсенето. От време на време Касандра си почиваше, за да си поеме чист въздух, да измие лицето си и изплакне устата си с вода. Същото правеше и Теламон. Скоро мърморенето на Касандра беше заменено с изненадано възклицание, когато намери нещо и го сложи в ковчежето. Опита се да го обсъди с лекаря, но той ѝ направи знак да го остави. В по-голямата част от пепелта нямаше нищо. Калистен ги беше уверил, че са я изгребали цялата.

— Оставихме дупката съвсем празна — беше казал той. — Вътре няма нито камъче, нито прашинка.

Нещо привлече погледа на Теламон и той го вдигна. Приличаше на втвърдена и сгърчена кожа, горна част на кесия, подсилена с връв, която, заради дебелината си, не беше изгоряла напълно. Откриха и други неща — почернели парчета метал, обгорено и изсушено парче дърво, около пет сантиметра дълго. Теламон го вдигна и го огледа с любопитство.

— По-голямата част е изгоряла — прошепна той. — Трябва да е било дъбово.

Той махна с ръка, за да разнесе пепелта пред лицето си и си припомни сцената в градината. Александър е яхнал Буцефал. Апелес обикаля около него. Царят слиза от коня. Конярите отвеждат животното. Теламон беше забелязал отпечатъците от копитата на любимия кон на Александър — по големина и форма те много приличаха на раните върху убитите в храма на Херакъл.

— Не е бил кон — промърмори лекарят. — Нито пък едноок кентавър.

Той занесе намерените останки в ковчежето и продължи. Най-накрая свършиха. Касандра ругаеше и тръскаше глава като куче. Отвориха нов мях, свалиха парчетата плат, измиха лицата и ръцете си и изплакнаха уста. Теламон показа на Касандра как да гълта водата и да я изкарва през носа.

— По-късно ще отидем да поплуваме — добави той.

— Голи ли? — пошегува се Касандра. — Заедно? О, господарю, какво ще кажат хората?

— Че сме много мръсни. Сега да видим какво намерихме.

Теламон изсипа съдържанието на ковчежето върху каменната настилка. Касандра също беше намерила парчета кожа, втвърдени и почернели от огъня.

— На какво си играете?

Теламон се обърна. Облечен в туника, ловни ботуши до коленете, с камшик в едната ръка и ябълка в другата, Александър пресече двора.

— Вечно предпазлив — промърмори лекарят. — Знаех, че ще дойде. Намислил е нещо. Касандра, дръж се учтиво.

Царят спря пред килима от пепел и погледна към лекаря.

— И двамата приличате на сенки от Хадес. Калистен ми каза, че сте тук. Какво правиш, Теламоне?

Той доближи, отхапа от ябълката, но изплю парчето, а после захвърли и нахапания плод.

— Проклятие, всичко има вкус на пепел! — той намигна на Касандра. — Огненокосата с голяма уста и неуморен език — той се приведе, хвана кичур от косата ѝ и го потри между пръстите си. — Косата на майка ми е червеникава. Казват, че имала келтска кръв. Невинаги се е наричала Олимпиада, истинското ѝ име било Миртала. Сменила го след една от големите победи на Филип. — Добре ли си, Касандра?

— Щом съм в твое присъствие, господарю, разбира се! — поклони се жената.

Александър отстъпи и леко наведе глава на една страна, сякаш се опитваше да реши дали Касандра е искрена или му се подиграва.

— Птолемея те харесва.

— Не, господарю, Птолемея би искал да ме поязди, така ми каза.

Александър се разсмя. Приблужи до Теламон, целуна го по бузите и изтри пепелта с опакото на ръката си. Различният цвят на очите му ясно личеше. После зацъка с език.

— Господарю, разтревожен ли си?

— Не, господарят не е разтревожен — царят прехвърли камшика в другата си ръка. — Господарят Александър крои планове. Дойдох да те намеря, Теламоне. Довечера ще има парад.

— Последван от пиршество.

Александър се усмихна.

— Такъв е планът. Предупреждавам те отсега. Вземи лекарствата и личните си вещи.

— Защо?

— Ще видиш.

— Разгледа ли вазата? — попита Касандра. — Онази от храма на Херакъл.

Александър пристъпи по-близо. Теламон усети странния аромат, който тялото на царя винаги излъчваше. Затаи дъх. Александър беше в особено настроение.

— Огледах я — заговорнически прошепна царят. — И я претеглих — погледна под око Теламон. — Освен това повиках златари да я видят. Ще накарам да я разрежат — разпери ръце. — Мисля, че в тази ваза има друга, по-стара, може би от времето на Херакъл. За да бъде запазена, са я посребрили. Златарите, които наех, казаха, че могат да разберат дали това е вярно — той им се усмихна. — Умно, нали? Затова вазата е празна! В известен смисъл тя не съдържа нищо, но в друг — в нея е скрито нещо, някаква тайна, затова са я пазили така — посочи към пласта пепел. — Сред огнен кръг.

Той мина покрай тях и коленичи пред останките, които бяха извадили от ковчезето, разгледа ги с любопитство и изсумтя.

— Имаш ли някакво обяснение, Теламоне?

Царят стана, хвана Касандра за ръката, а другата си положи върху рамото на лекаря.

— Да се поразходим.

Те излязоха от двора и отидоха в малка зеленчукова градина с прави лехи с билки, разделени от дървени решетки. Намериха малка полянка. Александър седна, Теламон и Касандра — от двете му страни.

— Е? — попита той.

— Буцефал! — отвърна Теламон.

— Разговарял си с коня ми?

— Не, господарю, разгледах отпечатъците от копитата му.

— А, да, върху тревата. Много приличат на раните по жертвите от храма на Херакъл. Надявам се, не се каниш да обвиниш кон в убийството им?

— Нито пък кентавър — въздъхна Теламон. — Ето какво мисля, че се е случило. Никой не е влизал в храма. Не съществува таен проход. Задната врата беше залостена. Не вярвам, че боговете са слезли да си отмъстят или някой персийски демон от подземния свят е

нахлул в онова кърваво светилище. Демад е бил там с шестимата си приятели и един македонски войник. На хората е било разрешавано да влизат и да излизат от светилището — да посетят роднините си или от любопитство...

— Но са били претърсвани за оръжие?

— Разбира се. Калистен е добър войник. Той би търсил ножове, мечове, лъкове и стрели. Онова, което не е търсил, е било тежко парче бронз във формата на конска подкова.

— Какво! — възкликна Александър.

— Може някой да го е носил в кесията си — обясни Теламон. — Малка дъбова пръчка, дори тояга за подпиране, не би изглеждала опасна. Подозирам, че двата предмета са били внесени и дадени на убиеца.

— И кой е бил той? — възбудено попита Александър.

— Не съм съвсем сигурен.

Царят гледаше как лястовичките се стрелкат над цветните лехи.

— Нека довърша историята си. Парчето дъбово дърво, навярно не повече от една стъпка дълго, както и бронзовата подкова, са били дадени на убиеца.

— Разбирам — прекъсна го Александър. — Бронзът е можел да бъде прикрепен или завинтен на парчето дърво.

— Точно така — съгласи се Теламон. — И се е получила смъртоносна бойна тояга. Бронзът е много тежък, а дъбът — здрав. Убиецът е можел да я скрие в тъмнината на храма.

— Възможно е.

— Това е истината — заяви Касандра и в очите ѝ запламтя гордост. — Теламон е добър наблюдател.

— Затова го харесвам — подразни я Александър. — Но това, че имаш бойна тояга — продължи той, — не е достатъчно, за да убиеш осем здрави мъже. Помниш ли какво каза Калистен?

— Носили са им храна и вино в храма — продължи Теламон. — Щом убиецът е получил тоягата, са му трябвали само четири други неща — мях с вино, мях с дървено масло, приспивателно в малка стъкленница, а последното ще ви кажа по-късно.

— В храма имаше дървено масло — заяви Александър. — Държаха го в кани до вратата.

— Да, може би са използвали него. Не можем да обвиним Калистен за случилото се. Искали са да пият вино. Маслото е можело да бъде използвано за храна, светлина или отпускане на схванатите мускули. Както и да е, най-накрая убиецът трябвало само да скрие тоягата, малката стъкленица с приспивателно и може би малко конски косми — те му трябвали, за да оставят миризмата си и да ни накарат да мислим, че кентавър е влизал в храма. Убиецът искал да забули в тайнственост случилото се. Знаел, че храмът е заключен и охраняван. Последната вечер Аристандър взел ключовете и той решил да нанесе удара си.

— Защо? — прекъсна го Касандра. — Защо не е убил жертвите преди това?

— Не съм съвсем сигурен. Може би е чакал нещо, някакво известие? Боя се, че тази част от картината — Теламон леко се усмихна — все още е покрита с прах.

Лекарят замълча. Още не беше сигурен, но започваше да проумява ужасните събития, които се бяха случили в онзи мрачен храм през нощта.

— Представете си, че сте били там — продължи той. — Вратите са заключени. Светлината, която прониква през прозореца, угасва — палят се светилници, за да е светло и топло. Кръгът от жарава също придава известен уют. Демад и приятелите му са неспокойни. Утре ще напуснат храма. Все още са изпълнени с подозрения. Може би някои от тях са изгубили близки при последните кръвопролития — той леко смушка Александър. — Още не са осъзнали властта на Македонца...

— Не, но техният убиец ще изпита отмъщението му!

— Те са напрегнати, възбудени, чудят се какво ще им донесе утрото — обясни Теламон. — Македонският войник ги кара да се чувстват малко по-спокойно. Той вероятно стои отделно. Както и да е, поднасят виното.

— Кой? — попита Александър.

— Естествено прислужникът, Сократ.

— Значи той е убиецът?

— Да, мисля, че е бил той. Налива осем чаши и слага приспивателно в седем от тях. Сократ сервира грижливо виното и храната. После сядат и чака. Само виното също би ги успало, но

ефектът от отварата е далеч по-силен. Храмът се смълчава. Няма брудни, навсякъде лежат заспали тела. Сократ решава да действа...

— Но защо той? — раздражено го прекъсна Александър.

— Ще стигна и до това. Сократ взима импровизираната бойна тояга. Движи се от жертва на жертва. Удар по слепоочието и в лицето. Горките хора са умрели в съня си, съдбата им доказва поговорката: „Сънят е брат на смъртта“.

Светилището на храма се превръща в касапница. Но Сократ трябва да открие какво има в сребърната ваза. Трябва да я вземе, но как да мине през жарта?

— Използвал е един от трупове, нали? — обади се Касандра.

— Точно така. Средствата нямат значение. Той придърпва един труп, хвърля го върху въглените и го използва като мост. Бързо прекосява и взема вазата. Изненадан е, че в нея няма нищо. Оставя я. Храмът е изпълнен с мирис на кръв и горяща плът. Въздухът е сладкогорчив от гранивия дъх на човешка лой. Сократ залива трупа с масло и го пали, това ще задълбочи мистерията. Когато отворят храма, никой няма да разбере как е била взета вазата и защо един от трупове е овъглен.

— Но Сократ трябва да се е боял — не е можел да се представи като единствен оцелял — обади се Александър.

— Можел е и е щял да го направи, но са го измамили. Касандра намери парченце обгорен метал, може би не по-голямо от котешка лапа — някога е било нокът на хищник.

— Лесно е било да го внесеш вътре — добави Касандра. — Увито в кърпа, то би могло да бъде предадено на получателя си.

— Аха! — въздъхна Александър. — Четвъртият предмет.

— Това е само предположение — продължи Теламон. — Но подозирам, че Сократ е щял да действа по следния начин. Щял е да издере ръцете и лицето си, за да създаде впечатление, че двама или трима маскирани врагове са се промъкнали в храма. Останалите са били убити, докато са спели, Сократ се е отбранявал. Другите са получили смъртоносни рани — той е бил само изподран и уплашен. Спомняте ли си, че неговият труп беше открит близо до задната врата, зад статуята.

— Сократ се е канел да я отвори, нали? — попита Александър.

— Да — съгласи се Теламон. — Представете си сцената в среднощна доба. Стените на храма са дебели, предните врати — залостени и заключени. Сократ е щял да издърпа резетата на страничната врата и да избяга с писъци в нощта. Пазачите отвън щяха да бъдат също толкова изненадани — поради дебелите стени те не са чули, нито подушили нищо необичайно. Прозорците са високи и тесни. Сократ е можел да изиграе слисания, ужасен прислужник, направил всичко възможно, за да спаси господаря си. Щеше да покаже собствените си рани, да разкаже някаква страховита история и сигурно щяха да му повярват. О, да — прошепна Теламон, — Сократ е бил много хитър, обмислил е всичко чак до онзи нокът, който е внесъл вероятно на дъното на някоя кошница с храна или дори му е била предадена на ръка. След това е трябвало да направи само няколко неща — той посочи овъглените останки. — Хвърлил е в жарта онзи нокът, бронзовата подкова и тоягата...

— И е измил винените чаши, нали? — попита Касандра.

— Да, измил ги е и ги е напълнил отново с чисто вино, за да изчезне всяка следа, че в тях е имало приспивателно. Но Сократ направил една фатална грешка — доверил се на човек вън от храма — Теламон вдигна ръка. — Не, не ме питайте кой е той. Още не! Този човек е внесъл виното, маслото, напоения с отрова нокът, подковата, пръчката и приспивателното. Сократ не е разбрал, че онзи нокът е напоен със смъртоносна отрова. Самият той бил обречен. Истинският убиец нямал никакво намерение да го остави жив. Отровата е била растителна или змийска. Да — Теламон потърка очи, — това беше явно, но кой би допуснал, че Сократ се е отровил сам? Смъртта му само задълбочи загадката. Засили впечатлението, че нещо свръхестествено се е случило в храма — лекарят замълча за миг. — Отровата не е подействала веднага. Започнали са ужасни болки, като от изгаряне. Сократ се е завлякъл до вратата, но било твърде късно — паднал и умрял.

— Биха ли му повярвали хората? — попита Касандра.

— Аз бих му повярвал — заяви Александър. — Не бихме могли да открием приспивателното.

— В тези ужасни убийства — обясни Теламон — има голямо противоречие. Сметнах това за идеалното престъпление, което не би могло да бъде разкрито. Но противоречието е резултат от факта, че

Сократ не е успял да довърши онова, което е възнамерявал. Ако не е бил предаден от съучастника си навън, той щеше да се оправдае логично и убедително — той потри ръце. — Помните ли, че задната врата на храма беше залостена отвътре. Ако е имал време, Сократ е щял да дръпне резетата, които собственоръчно е бил смазал. Щял е да твърди, че вратата изглеждала сигурна, но убиецът или убийците просто са я разбили и са влезли вътре. Или че една от жертвите ги е пуснала вътре, но е била убита, за да мълчи. Както и да е, Сократ щеше да излезе навън, да крещи, да вдигне тревога. Всеки би му повярвал. Отървал се е от всички оръжия. Само боговете знаят какво щеше да каже Сократ, но защо един верен и невъоръжен слуга да бъде заподозрян? Щял е да обвини демократите...

— Или — прекъсна го Александър и плесна с ръце — щеше да обвини македонците; че ние сме нахлули и сме ги избили, макар вътре да е имало наш войник.

— Възможно е — съгласи се Теламон.

— Но това е опасно — заяви Касандра.

— О, да. Сократ е рискувал, но подозирам, че очакваната награда го е накарала да забрави страха си — Теламон се усмихна. — Помнете, никога няма да разберем как е възнамерявал да се оправдае Сократ, но сигурен съм, че щеше да бъде убедително.

— Ами вазата? — попита Александър.

— В нея може и да има нещо, но се съмнявам. Тя е без значение — истинският убиец трябва да е бил много доволен от резултата. Македонски войник е убит заедно с видни ефесци — следователно, обещанията на Александър не струват нищо, неговата непобедимост е съмнителна, сякаш боговете са решили да се намесят срещу него — Теламон се усмихна. — Включително предшественикът ти Херакъл. С един удар кентавърът поставя под съмнение кой е истинският владетел на Ефес.

— Но защо? — царят се изправи. — Защо Сократ? Защо се е обърнал срещу господаря си? Да убива хора от собствената си партия? Каква полза има от това?

— Много голяма.

Теламон се изправи. Отиде до малкия басейн и потопа пръсти в студената вода, отблъсквайки плаващите лотосови цветове. Сега

слънцето беше приятно. Той се вгледа в статуята на фонтана — сатир, който носеше кана на рамото си.

— Аристандър подозира Дион — Александър приближи и седна на ръба на фонтана. — Открил е любовни писма, разменяни между правника и куртизанката, както и подробни рисунки на храма на Херакъл.

— Всеки може да ги е нарисувал — отвърна Теламон. — А любовните писма не доказват, че Дион е бил Кентавърът.

— Има още нещо — настоя Александър. — Дион е бил видян в дома на куртизанката по времето, когато е била убита и къщата ѝ запалена. Рабин е оставил знак на стената на тъмницата — гръцката буква „Д“. Трябва да е бил Дион — царят отскубна снопче трева. — Сигурно се е уплашил, че ще го заловим и се е самоубил.

— Дали? — попита Теламон. — Чудя се — лекарят откъсна един лотос и го помириша. — Питаш ме каква полза би имал Сократ — Теламон гледеше врабчето, кацнало на ръката на статуята. — Сократ е бил като всички хора, имал е слабости. Знаем, че са му дали голям подкуп — имал е много злато и сребро. По-важното е, че Сократ е бил влюбен. Нещо повече, обсебен от Арела. Базилея ми каза как Демад преследвал куртизанката, опитвайки да се сдобие с благоволенieto ѝ. За тази цел той пращал по слугата си подаръци — скъпоценни камъни, благоухания, кесии злато и сребро, всички неща, които Арела обичала. Но тя го отхвърлила.

— Значи Сократ се е влюбил в Арела? — попита Касандра, докато се приближаваше и сядаш на тревата. Без да обръща внимание на Александър, тя внимателно наблюдаваше лекаря.

— Да, тя му завъртяла главата. Но — Теламон направи пауза... — и точно тук става интересно — преди да пристигнем в Ефес, тук е имало шпионин, убиец, който се наричал Кентавъра, нали?

Александър потвърди.

— Но Кентавърът е две същества — наполовина човек и наполовина кон.

— Искаш да кажеш, че Кентавърът са двама души?

— Били са двама. Сократ със сигурност е бил единият от тях. Само Аполон знае името на човека, който му е заповядвал — Дион, Пелей, Агис, Мелеагър? Някой от тях, но тъй като нямам доказателства, това са само предположения.

Теламон млъкна. Тръбен звук, последван от много други, проряза топлия следобеден въздух.

— Не обръщай внимание — промърмори Александър. — Готвим се за парада в Ефес и войските се събират на полето — царят завъртя стрък трева между пръстите си. — Това, за което си говорим, ми е далеч по-интересно. Значи онзи, който е заповядвал на Сократ, е стрелял по мен, убедил е вдовицата на Демад да внесе ножа на пиршеството, пуснал е осите, убил е стражите...

— Би ли могъл да е Дион? — попита Касандра.

— Както казваше Аристотел, всичко е възможно — Теламон изми ръцете си във водата на фонтана. — Арела все още е разковничето към всичко това, затова е била убита. Преди Демад да потърси убежище в храма на Херакъл, двамата Кентаври се срещнали. Сократ получил указания как да извърши убийствата и бил уверен, че всичко необходимо ще му бъде донесено или от някой маскиран съучастник, или от Арела. Знаем, че са я виждали край храма.

— Но защо се е съгласил Сократ? — попита Александър.

— По три причини. Първо, това е било част от работата му. Сократ е получавал пари не само от Демад, но и от персите. Второ, подкупили са го — знаем го от това, което ни каза Аристандър...

— И трето?

— Бил е уверен, че ако извърши убийствата, ще се възползва от благоволенieto на Арела.

— Не мога да повярвам! — присмя се Александър.

— Аз вярвам — Касандра гореше от желание да предизвика царя. — Повечето мъже, като изключим този лекар, мислят не с главата, а с други части на тялото си.

— А аз от тях ли съм? — присви очи Александър.

— Не, господарю, ти си цар.

Теламон притвори очи, когато долови сарказма в гласа ѝ. Устните на Александър се разтвориха в усмивка.

— Характерът ти е буен като косата ти. Напомняш ми на майка ми. Продължавай, Теламоне.

— Съгласен съм с Касандра. Сократ е бил убиец и персийски шпионин. Човек, който можел да бъде купен и продаден, но отказите на Арела подклаждали любовта му.

— Какви доказателства имаш за това?

— От Базилея знам, че Арела била посетена посред нощ от загадъчен непознат, който я подкупил с предложение за по-голямо влияние, власт и пари. Освен това е била заплашена — Арела поддържала връзка със знатни перси, включително с градоначалника. Затова се съгласила. Не казала на Базилея името на човека, когото трябвало да удостои с услугите си, но се пошегувала, че би предпочела да изпие чаша бучиниш.

Александър се разсмя.

— Разбирам — царят извади стръкчето трева от устата си. — Говорела е за великия съименник на Сократ, философът, който бил принуден да изпие чашата бучиниш в Атина.

— Арела се съгласила — продължи Теламон. — Но Сократ имал нужда от потвърждение, затова е стоял близо до вратата на храма. Очаквал е нея. Тя дошла, прошепнала му набързо сладки обещания и жребият бил хвърлен. От всичко, което знаем, можем да допуснем, че Арела е внесла онова, от което е имал нужда Сократ в храма на Херакъл. Той е вярвал на истинския си господар, Кентавър — те били заговорничили и убивали и преди, поделяли парите от Персеполис, защо да подозира нещо? Но господарят Кентавър имал други планове. Сократ бил убит. Устата на Арела трябвало да бъде затворена завинаги. Тя навярно била облекчена от смъртта на Сократ, но, като повечето куртизанки, била безочлива. Смятала, че стига да си държи устата затворена и да бъде дискретна, може без проблеми да преживее смяната на властта. Нямала нищо общо с кръвопролитията в града. Решила, че ще може да оцелее.

— И Кентавърът ѝ направил смъртоносно посещение? — попита Александър.

— Било съвсем лесно. Появил се на портата, пазачът го познал и го пуснал. Останалото е, както ви го описах.

Отново прозвуча сигналът на тръбите, от далечен двор се понесе цвилене на коне и викове на мъже.

— Имаме още два часа — обяви Александър. — Продължавай!

— Докато Кентавърът убивал Арела и слугите ѝ, се появил Хезиод, вездесъщият дебел писар.

— Подозирал ли е нещо Хезиод? — попита Александър.

— Мисля, че да. Той е стигнал до нашите изводи и е искал да разбере колко знае Арела. Хезиод беше влиятелен член на градската

управа. Сигурно е имал свои шпиони. Вероятно те са видели Арела на пазара или на стъпалата на храма? Нашият писар е бил любопитен. Арела била близка и с персиеца Рабин. Хезиод може би е пристигнал в къщата ѝ, за да я разпита или изнуди. Но избрал неподходящо време и неподходящо място — Кентавърът го убил.

— Смяташ ли, че самоубийството на Дион е било всъщност убийство? — попита Александър.

— Размишлявам по въпроса. Двете фракции в Ефес са се хванали за гушите. Ширят се убийства, подкупи, корупция. Непрестанно сменят съюзниците си — Арела и Хезиод са станали жертви на това.

— И същото може да се каже за Дион?

— Може би, но със сигурност се отнася за Рабин. Персиецът беше глупак; трябвало е да избяга; залавянето му е доказателство за неустоймата привлекателност на Арела.

— Ако беше оцеляла — усмихна се Александър, — със сигурност щях да се позабавлявам с нея.

Той не обърна внимание на язвителния смях на Касандра.

— Персите имали пълно доверие на Кентавъра — продължи Теламон. — Той със сигурност е посещавал двореца им и е проучил всички тайни коридори и проходи.

— Мислиш ли, че персийският градоначалник е знаел истинската самоличност на Кентавъра?

— Съмнявам се. Както каза Рабин, Кентавърът е идвал тук под друг предлог. Ако знаеше, че той е шпионинът на Митра, градоначалникът щеше да бъде предпазлив, дори да се бои от него, да се съгласява с всичко, което му поиска. Той не е знаел кой е Кентавърът, просто се е перчил пред Рабин.

— Защо тогава Рабин е написал на стената буквата, която уличава Дион?

Теламон изчисти пепелта от китката си.

— Господарю, посещавал ли си Огледалната къща в Коринт? Това е лудост, сътворена от безумен стъклар. Направил малка стая и е похарчил цяло състояние, за да покрие стените ѝ с огледала.

— Да, чувал съм това.

— Бях любопитен и я посетих. Ако останеш достатъчно дълго, се объркваш. Чудиш се кое е истина и кое е отражение. Кентавърът е

действал по същия начин. Бил е предпазлив. Не е казал името си на градоначалника, а подхвърлил това на Дион, за да ни обърка и да породи подозрения. Може би така нареченото самоубийство на Дион всъщност е убийство?

— Но доказателствата — забеляза царят — сочат самоубийство.

— Точно това иска да мислим Кентавърът. Може би дори планира да избяга.

— Сега ли? — Александър скочи на крака. — Имам малка изненада за всички, дори за теб, Теламоне! Просто се постарай да си готов за тръгване.

— Разбрах — каза лекарят, — че книгата на знатните родове в Ефес се пази в храма на Артемида. Ще помолиш ли главната жрица да ми я покаже?

— Спокойно — усмихна се царят. — Скоро ще бъдеш по-близо до храма на Артемида, отколкото си мислиш — той стисна рамото на Теламон и го изгледа сурово и продължително. — Добре се справи, лекарю, макар да има малко доказателства за онова, което твърдиш — посочи купчината пепел и овъглените останки, които лежах на двора. — Ще ти трябва нещо повече от това.

— Знам — отвърна Теламон. — Но то е по-скоро въпрос на логика, отколкото на доказателства.

— Логика?

Александър се отдалечи и посочи към един от надвисналите покриви на двореца.

— Помниш ли, лекарю, как учехме логика? Никога не съм мислил, че логиката може да качи човек на кръста.

Слънцето залязваше, последните му лъчи проблясваха върху посребрените обелиски и статуи, върху позлатените корнизи на храмовете и къщите. Застанал зад Александър, Теламон огледа големия площад. Отсрещната му страна беше претъпкана с хора, както и улицата на Артемида чак до Пурпурната порта, през която щеше да влезе македонската войска. Александър беше с целия си антураж — главната жрица на Артемида, както и градските първенци, включително Агис, Мелеагър и Пелей. Птолемея, Селевк, Хефестион, Аминт, Антипатър, Парменион — всички пълководци от войската на

Александър стояха на стъпалата. Пурпурносивите брони, златистите кърпи около вратовете и пурпурните пояси на кръста им проблясваха под лъчите на слънцето. Алени наметки, общити със сребро, се диплеха на раменете им, на краката си носеха блестящи наколенници и бойни ботуши от телешка кожа. Стояха величествено като митични герои с украсените си с пера шлемове под едната мишница, а в десните си ръце държаха инкрустирани със сребро жезли — символ на високия им ранг.

Александър изглеждаше точно така, както искаше — златният богочовек, славният предводител, който беше преминал Хелеспонт, за да освободи всички гръцки градове от персийския хомот. На червеникавозлатистата си коса носеше сребърен венец, нагръдникът му беше златен. В средата бе изобразено лицето на Медуза; белоснежна бойна фустанела, поръбена със злато, се спускаше над украсените със сребро наколенници и пурпурните ботуши. Царят стоеше на най-ниското стъпало с лице към огромното множество. Теламон беше заинтригуван от човека, който стоеше до Александър, облечен в проста туника и роба — той разпозна оплешивяващия и потаен Евмен, главният писар на войската. Отляво на Александър Аристандър се облягаше на жезъл със сребърна дръжка, а предводителят на Хора държеше слънчобран, за да предпазва плешивата глава на господаря си от слънцето. Александър вдигна ръка, свита в юмрук. Тълпата, сред която имаше и подставени лица, изрева одобрително и подплаши гълъбите, които политнаха към небето. Площадът беше твърде голям, тълпата — твърде гъста, за да се държат речи.

Александър позираше като актьор в пиеса, разчитайки повече на жестовете си, отколкото на думи. В далечния ъгъл на вътрешния двор стоеше група тръбачи, готови за сигнал, а до тях знаменосците и вестоносците.

— Слава на Артемида! — изстена Касандра. — Господарю, колко дълго ще продължи това?

— Докато Александър реши, че му стига.

— Какво замисля? — настоя тя. — Какъв е смисълът на този парад, последван от още едно от досадните му пиршества? А утре нови паради — добави тя уморено — и нови пиршества. Нима не организира игри в памет на баща си, нима не нае цели трупи актьори?

Теламон кимна мълчаливо в знак на съгласие.

Александър даде знак и парадът започна. Тръбите изсвириха и македонската войска потегли в боен строй. За да ги поздрави, царят възседна Буцефал. Конярят му подаде великолепен боен шлем. Александър го сложи и извади меча си. Той се изви в блестяща дъга и жестът беше посрещнат с викове на одобрение. Войската дефилираше. Първи бяха пехотинците с пурпурните си наметки и пояси. На главите си носеха бронзови беотийски шлемове, изпъкнали над очите и с дълго крило отзад, което предпазваше основата на врата. Бели пера или кичури конски косми отличаваха командирите.

Полковете бяха великолепна гледка в разноцветните си ризници; войниците носеха щитове и копия, а на кръстовете им бяха препасани бойни колани. След тях идваха конните ескадрони с грижливо сресани и украсени коне. Всеки ескадрон имаше различни цветове — пурпурно и жълто, червено и златно, а покривките за седлата на командирите бяха от кожи на мечки, ягуари или пантери. Следваха още конници, чиито ездачи носеха обикновени брони и странни шлемове от кожа. Те не бяха посрещнати с одобрителни викове, защото ефесците разпознаха тракийските и тесалийски наемници, чиято жестокост беше добре известна. Появиха се и други наемници — леко облечени критски стрелци, агриански пехотинци. След тях идваха елитните корпуси на македонската войска — полковете на Щитоносците с фригийските си шлемове, кръгли щитове и къси копия. Най-накрая се появиха фалангистите копиеносци, ударната сила на Александър, леко въоръжени, само по туники, ботуши и плоски македонски шапки — истинските им оръжия бяха шестметровите сариси. Те бяха посрещнати отново с възгласи. Александър пак вдигна меча си за поздрав. Макар Теламон често да беше виждал гледката, той се възхищаваше на прегрупирането на тази отлична част — сега тя радваше тълпата, като се престоляваше в клинове, фаланги, малки карета или дълбоки клинове, образуващи острието на ромбовиден строй. Изпълнението им беше посрещнато с дъжд от цветя и розови листенца. Ариергардът беше съставен от любимия ескадрон на Александър. И техните покривки за седлата бяха от леопардова кожа като на царя, а сбруята и юздите — от блестяща черна кожа със сребърни плочки; между ушите на конете се люлееха червени пера. Те също демонстрираха маневри за радост на тълпата и отминаха.

Теламон гледаше объркан. Леката конница и обсадните машини липсваха. Канеше се да попита Александър къде са, когато вестители минаха по площада и обявиха, че следващата вечер ще има отново парад, на който Александър ще покаже още от бойната си мощ.

Когато те отминаха, тръбите отново прозвучаха и тълпата по улицата и площада се разпръсна към града, за да продължи пиршествата по пазарните площи, из винопродавниците и бирариите, без да пропуска, както дяволито подметна Касандра, „вертепите, които тук са многобройни като пъпки по задника на просяк“.

Разсеян, Теламон чу шум зад себе си. Широкото стръмно стълбище на храма на Артемида беше обкръжено от телохранители — командирите стояха с шлемове, вдигнати щитовете и извадени мечове. Те заобиколиха поканените гости. Жриците и другите градски първенци бяха учтиво преведени през този непробиваем пръстен; на останалите, включително приятелите на царя, Мелеагър, Агис и Пелей, беше наредено да останат. Пелей се опита да възрази и се развика, но бързо млъкна, когато един командир вдигна меч си. Александър слезе от коня си, застана в средата на групата и плесна с ръце за тишина. Направи знак на останалите да го последват към подножието на стълбите. Евмен се появи с малка кожена торба и лукава усмивка на пълното си мазно лице. С каменно лице Александър бръкна в нея и даде на всеки от присъстващите, включително на Теламон, по един малък свитък пергамент.

— Ще ги прочетете по-късно — заяви той. — Не приемам възражения. Тази вечер няма да има пиршество. В момента войската излиза през югозападната порта на Ефес. Разузнавачите носят запечатани заповеди до всички командири. Войниците няма да бъдат разпуснати в лагера — край на пиршествата и гуляите!

— Защо? — попита Теламон.

— Ще тръгнем бързо към Милет и ще вървим цяла нощ. Без обсъждания и въпроси — всички присъстващи трябва да тръгнат незабавно!

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

„Александър нападнал внезапно и яростно врага и моментално завзел с войската си... външния град.“

Квинт Курш Руф, „История на
Александър Велики“
Книга 2, глава 6

— „Неспирният искрящ смях на морските вълни“.

— Поезия? — Птолемей доближи коня си до Александър. — Ти ли съчини това?

— Не, но би ми се искало. Теламоне, позна ли този стих?

— „Думите са лек за разстроения ум“ — отвърна лекарят.

Александър отметна глава и се разсмя, удържайки коня си срещу вятъра, който брулеше скалния връх.

— Кажете на Птолемей коя пиеса цитираме.

— Есхил — обясни Теламон. — „Прикованият Прометей“.

— Никога не съм чувал за нея — отвърна Птолемей и закри очи срещу слънцето. — Но бих искал да видя „прикована“ персийската флота.

Теламон се вгледа в тъмните застрашителни силуети на хоризонта — долу във водата с опънати платна флотата на персийската империя беше стигнала до залива Микал. Под свитата на царя, струпана на скалите, лежеше град Милет. Беломраморните му храмове и сгради блестяха в светлината на късното следобедно слънце. Струи дим се издигаха над онези, които бяха по-близо до морето. Теламон смушка коня си, за да погледне македонския лагер.

Александър тържествуваше. Той обърна коня си, викна на лекаря да го последва и препусна надолу по ръба на скалите, без да мисли за опасността.

— Отгук виждам по-добре! — възкликна той. — Изненадах ги, нали, Теламоне?

— Ти изненада всички ни, господарю.

Теламон, който се боеше да не му се завие свят и да падне, слезе от коня, отведе го встрани и го спъна. После седна и погледна над люлеещата се зелена трева, изпъстрена с множество перуники и макове. Александър беше изненадал всички. Планираните процесии, пиршества, игри и пиеси се оказаха заблуда, с която беше прикривал истинските си намерения. Бърз като стрела, той беше ударил Милет. Сто и шестдесетте му триреми под командата на Никанор бяха завзели остров Ладе и запечатали входа към голямото Лъвско пристанище на Милет. На борда на триремите имаше хиляди тракийски и тесалийски наемници. Заповедите за Никанор бяха изрични: да задържи Ладе и да запечата пристанището. Адмиралът беше успял. Ладе беше укрепен, триремите, наредени една до друга с носове към морето, представляваха сигурна стена срещу персийската флота, която беше пристигнала твърде късно. Сянка падна върху тревата. Теламон вдигна поглед. Александър държеше коня за поводите и му се усмихваше. Лекарят погледна през рамо към останалите командири, които струпани на ръба на скалите, сочеха към морето.

— Те още смятат, че персийската флота е опасна.

Александър се усмихна и приседна. Откъсна една перуника и любопитно я заразглежда.

— Не знаех, че си чел пиесата на Есхил.

— Гледах я в Сиракуза.

— Предпочитайш да ходиш на театър, вместо да яздиш — подразни го Александър.

Теламон потри очи.

— Това не беше просто езда — възрази той, — това си беше нападение.

Със закачливи искрици в погледа Александър въртеше перуниката между пръстите си.

— Какъв поход беше, а!

Лекарят отмести поглед. Никога нямаше да го забрави. Обградена от конницата, пехотата се движи тичешком през долината на Меандър под обсипаните със звезди небеса и пълната луна. Славеите пеят в далечните храсти. Александър язди покрай колоните, окуражава войниците и ги кара да се движат още по-бързо.

— Колкото по-бързо се движим, момчета — викаше той, — толкова по-скоро ще стигнем там! Ще изненадаме Милет!

— Ами жените му? — беше се обадил някой в отговор.

— Това ще оставя на вас! — отвърна Александър.

Колона след колона, фаланга след фаланга, ескадрон след ескадрон, следвани от каруци с провизии и оръжие с бърз ход се бяха носили в нощта към Милет. Зад войската верига разузнавачи и интендантите подкарваше възможните дезертъори, слабите, уморените, мързеливите. Теламон беше яздил с кралската свита. За щастие бяха позволили на Касандра да се качи в една от каруците. Александър беше като обезумял. Беше отказал да спрат, за да се подкрепят, вместо това беше наредил мехове с вода да се предават по колоните прашни, маршируващи мъже. Разбира се, Птолемея и останалите се бяха опитали да възразяват. Мелеагър, Агис и Пелей горчиво се бяха оплаквали, но Александър беше останал непоклатим. Беше заявил, че планът му е добре обмислен — конни ескадрони вече били съвсем близо до Милет; македонските обсадни машини също били там, скрити в храстите около града.

На другата сутрин бързо придвижилата се войска беше изненадала Милет. Първата стена беше превзета, защитниците ѝ — отблъснати към големите порти, високи стени и кули на втората отбранителна линия. Македонците бяха въодушевени от стратегията на Александър, която им обещаваше плячка, храна и вино. Царят им позволи да си отпочинат и веднага изпрати обсадните машини да атакуват втората стена от двете страни на главната ѝ порта.

— За какво мислиш, Теламоне?

Лекарят сви рамене. Александър му подаде мях с вино.

— Не мога да мисля, когато гърбът ми е схванат и бедрата ме болят. Имам чувството, че са ме бичували.

— Това беше единственият начин — отвърна Александър. — Трябваше да се преструвам, че съм се отдал на леност. Успях да създам такова впечатление — той взе отново меха, отпи и изплю виното. — Искях да хвана шпионите, Дарий и Мемнон, неподготвени и най-вече да изненадам персийската флота. Ако бях малко по-бърз, можеше да превзема и втората отбранителна линия. Командирите на авангарда ми казаха, че милетци ги взели за гръцки наемници, идващи да се присъединят към Мемнон. Е — Александър се изправи, — със

сигурност му провалих закуската. Хайде, Теламоне, ела да ти покажа забележителностите.

Те оставиха конете и се върнаха горе на скалите.

— Слава на Аполон, Аристандър не е тук — промърмори Александър. — Не може да понася височини. Добре ли се чувстват ефесците?

— Настанихме ги заедно в една къща.

— Добре!

Александър изтри босите си крака в тревата. Беше облечен в обикновена кафява туника, препасана с боен колан. Изглеждаше свеж като утринна роса, беше обръснат, а измитата му коса — намазана с благовонни масла. Ненадминат актьор, помисли си Теламон. Сега Александър играеше изкусния военачалник — в тази роля често бе наблюдавал баща си Филип, който я изпълняваше отлично.

— Хайде! — царят стисна ръката му. — Няма да паднеш!

Върнаха се на ръба на скалите и погледнаха към Милет.

— Както виждаш — посочи Александър, — стените са във формата на подкова, общо три, укрепени, за да защитават стрелците. Кулите са леко издадени, за да могат да стрелят, ако се приближим твърде много. Портите са подсилени и зад тях вероятно има още една стена. Почвата е прекалено твърда, за да копаем, затова ще трябва да пробия някоя от стените. Помня какво казваше Филип — съсредоточи се на едно място, най-много — две.

Теламон внимателно наблюдаваше.

— Бих искал да имам обсадна машина, която да може да обстрелва стените оттук — прошепна Александър. — Чудесен град, нали? Не искам да го опожаря. Това е кървав град, нали знаеш? Чел ли си Херодот? Когато първите гърци дошли тук, не си водели жени, а се оженили за местните момичета, избивайки всички мъже. Милетци все още имат закон, който забранява на жените им да седят на една маса със съпрузите си или да се обръщат към тях по име.

Той се загледа към персийските бойни кораби — мрачни, заплашителни силуети.

— Последният път персите са спечелили. Знаеш ли историята?

Теламон поклати глава.

— Гръцката флота излязла да посрещне персите, които я разбили, завзели града, изгорили го до основи и поробили жителите

му. Новините потресли Атина. Един поет написал драма, „Превземането на Милет“^[1], на чието представление публиката избухнала в сълзи. Авторът бил глобен и атиняните забранили пиесата да бъде поставяна отново.

— Изглежда Милет е бил възстановен — отвърна Теламон. — Сградите са нови...

— Виждаш ли онази с високите колони? Това е прочутият театър на Милет. А позлатения обелиск до него?

Теламон не го виждаше, но кимна утвърдително.

— Това е храмът на Атина — възбуден, Александър го придърпа още по-близо и посочи. — А големия храм до пристанището? Това е техният „Делфиниум“, посветен на Аполон, в образа му на бог на делфините.

— Ще се предадат ли милетци? — попита Теламон.

— Съмнявам се. Ще трябва да си пробием път с бой. Погледни морето, Теламоне. Под лъчите на слънцето то искри с цвят на вино, няма мъгла...

— Само дим — прекъсна го Теламон.

Александър долови обвинителната нотка в гласа му.

— Това е война. Хората се отбраняваха, пламнаха пожари.

Лекарят вдигна поглед към външната част на града, сега завзета от македонската войска. Лагерът ѝ беше огромен. Различаваше отделни фигури, шатри и широката ивица опустошена земя, която го разделяше от втората градска стена. Водени от Птолемея, останалите им спътници доближиха.

— Какво ще правим? — Птолемея още беше ядосан, че са го хванали неподготвен. — Персите са там!

— Да — отвърна Александър. — А ние сме тук!

Някаква птица изкрещя и Теламон вдигна очи към безоблачното небе. Радваше се, че е тук, беше прохладно и свежо, далеч от горещината, мръсотията и пушеците на лагера.

— Това ястреб ли е? — попита Александър, проследил погледа му. — Или орел?

— Това е послание — Парменион, ветеранът военачалник от времето на Филип, си проби път и изблъска Теламон встрани. — Този орел е бил видян кацнал на носа на един от нашите кораби. За мен това

е знак, че Зевс е с нас. Нашата флота трябва да излезе и да посрещне персите. Ще ги разгромим в морето.

— Не съм съгласен — Александър все още наблюдаваше орела, който се рееше високо в небето. — Ако орелът си е почивал на един от нашите кораби, Зевс ни казва да стоим на сушата и да разбием персийските кораби от брега.

— И как ще направим това? — попита Птолемей.

— Не — поклати глава Александър, присвил очи срещу слънцето, — това не е орел. Трябва да е сокол или мишелов.

— Не ме интересува, дори да е проклетият Икар! — изръмжа Птолемей. — Александре, стотици персийски бойни кораби кръстосват морето. Пълни са с войници. Ами ако нападнат...?

— Те са пълни с войници — съгласи се Александър — и се управляват от най-добрите мореплаватели във Вътрешното море — от Финикия и Кипър. Твърде много са — продължи царят. — Нашата флота е малка и управлявана от атиняни. Изобщо им нямам вяра — той замълча. — Ако останем на сушата, можем да победим персите в морето.

— Как? — едновременно попитаха Парменион и Птолемей.

Александър се протегна и щипна Птолемей по върха на носа. После огледа другарите си.

— Вижте се само! — подразни ги той. — Готови за бой! Още един Граник ли ви се иска? Не, този път няма да стане така.

— Защо просто не ни кажеш какво смяташ да правиш? — попита Птолемей. — Държиш се като жена...! — Обидата замря на устните му.

Усмивката на Александър се стопи.

— Исках да кажа...

— Знам какво искаше да кажеш — Александър посочи конете, които пощипваха тревата. — Всички под слънцето имат нужда от храна и вода. Представи си, че си командир на персийски кораб, Птолемей. На борда имаш стотици мъже — моряци и войници. Къде ще се облекчават те?

— През борда.

— Значи корабите няма да бъдат много чисти. Ако постоят там по-дълго време и вятърът се обърне, сигурно ще усетим вонята им. А

какво ще ядеш? — продължи Александър. — Не можеш да палиш огън. Твърда храна — сухари и сушено месо.

— Добре ще им дойде на персите — засмя се Селевк.

— А какво ще пиеш? — добави Александър. — Разредено вино?

— Защо вино, вода.

— Разбира се — въздъхна Александър. — Ти си персийски войник, натъпкан в тясно помещение с много други, при отвратителни условия. Ядеш сухата си дажба, устните ти са напукани от солената влага, слънцето те пече и ти ожадняваш. Къде ще отидеш?

Птолемей се изчерви от неудобство.

— Кажи, Птолемей — настоя Александър. — Къде ще отидеш?

— На брега — заяви Парменион. — Да потърся прясна вода.

— А къде ще намериш вода за толкова много хора? Всички знаем. При устието на някоя река. Наблизо е само устието на Меандър и то е завзето от нашите войски.

Командирите на Александър изглеждаха умърлушени. Царят плесна с ръце и заподскача от крак на крак като момче, успяло да надхитри приятелите си.

— Не разбирате ли? Персите не могат да влязат в Милет, защото сме блокирали входа на пристанището. Могат да плават нагоре-надолу колкото си искат, докато се сварят под слънцето. Ще ви кажа нещо — Александър посочи с пръст. — Давам на персийската флота най-много два дни, преди да се оттегли, за да се почисти и снабди с храна и вода. Милетците — царят посочи към града — ще останат сами. Разбира се — усмихна се той, — докато ние не се присъединим към тях.

Час по-късно Александър и неговите спътници, обградени от разузнавачите, препуснаха обратно към македонския лагер. Контрастът с тревистия, покрит с цветя връх, беше ярък. Външната част на Милет беше завзета и във всяка къща бяха настанени войниците на Александър. Улиците бяха обсипани с боклуци и останки от кървавите боеве. Войниците бяха в добро настроение, въпреки изтощителния поход. Бяха намерили пресни запаси и малко плячка. Александър ги беше уверил, че след няколко дни ще се разхождат по Лъвското пристанище и ще пият вино в сянката на палмите му.

Царят се беше настанил в голяма, разкошна къща близо до първата градска стена, обградена от дворове и овощни градини. Теламон и Касандра получиха малка стаичка в задната ѝ част. Когато

лекарят пристигна, помощничката му лежеше на походното легло; двамата бяха почистили стаята и малкото преддверие, където Теламон щеше да приема пациентите си.

— На сандъка има храна, покрита с кърпа — промърмори тя, без да се обръща. — Откраднах я от царския интендант. Той гледа само гърдите ми, така че мога да правя с ръцете си каквото искам.

Теламон съблече мръсната си туника. Взе мокра кърпа и почисти праха и потта от тялото си.

— Идваха ли пациенти? — попита той.

— Искаш да кажеш, че съм мързелива ли? — подразни го Касандра.

— Знаеш какво искам да кажа.

Тя се претърколи и седна на ръба на сандъка.

— Леки рани и ожулвания. Ако великият Завоевател нападне, скоро ще имаме доста работа. Каква е цялата тази лудост! — попита тя сърдито.

— Лудостта на Александър — отвърна Теламон, отвори малък сандък и извади от него чиста туника. — Ненадминато лукавство и изключителна бързина — научил ги е от родителите си. Докато бяхме в Ефес, Александър тайно е изпратил войски на брега. Корабите на Никанор са ги взели и са отплавали за Ладе. По същото време конни ескадрони и обсадни машини са били изпратени да се скрият колкото е възможно по-близо до Милет.

— А сега? — Касандра потърка очи. — Какво ще стане сега?

— Обсадните стратегии на Александър атакуват втората стена. Голямата атака ще започне — той щракна с пръсти — съвсем скоро. Може би още днес или утре.

Касандра го наблюдаваше с любопитство, зелените ѝ котешки очи бяха зачервени и обградени от сенки от недоспиването.

— Познавам те, Теламоне.

— Тогава знаеш повече от мен.

— Ние сме тук от колко? Два дни. А ти си толкова потаен — тя посочи към прозореца. — Тази сутрин стоя там цял час и гледа навън. Ти знаеш кой е Кентавърът, нали?

— Не съм напълно сигурен — Теламон седна на ръба на леглото ѝ. — Едно-две неща все още ми се изплъзват, защото не мога да ги наместя в мозайката.

— Би ли направил Сократ всичко това заради любовта на някоя жена?

— Парис е пожертвал Троя заради златните къдрици на Елена. И аз съм бил влюбен — продължи Теламон. — Чудя се какво ли бих направил заради нея. Навярно всичко.

— Би ли могъл да обичаш мен?

Теламон се изправи и отиде до прозореца.

— Би ли могъл да обикнеш червенокоса? — подразни го Касандра.

Лекарят се обърна и я погледна.

— Ден след ден, малко по малко, ти ставаш част от мен, Касандра. Не се оплакваш. Не преставаш с коментарите си за Александър — той се усмихна. — Като лекар си добра колкото мен, но сме във война. Александър ще пробие стените на Милет.

Усмивката на Касандра угасна.

— О, не! — тя понечи да се изправи.

Теламон я спря с жест.

— Нали няма да те вземе със себе си?

Лекарят кимна.

— Аз съм личният му лекар. Александър би приел лекарства от малко хора. Беше ранен при Граник, може да се случи пак. Не се тревожи. Ще стоя близо до Черния Клит със затворени очи и вдигнат щит. Какво има, Касандра?

Младата жена скочи и разтърси глава.

— Имам си работа. Интендантът каза, че мога да взема още малко пиле.

Преди Теламон да успее да я спре, тя вече беше излетяла от стаята. Той постоя известно време замислен, въздъхна и се върна при бележките, които беше нахвърлял предишната вечер. Навън един войник си тананикаше песничка за любимата, останала в някаква тъмна гора на много километри оттук. Теламон седна и заразглежда ръкописа. Чувстваше се объркан. Беше прочел внимателно признанието на лудия, изгорил храма на Артемида. Спомняше си и другия храм — студен и мрачен, с разпръснати по пода трупове, злокобната фигура на Сократ, който се движи между тях, а отвън — маскираната фигура на неговия господар, истинския убиец. Лекарят

затвори очи. Друг образ — Александър излиза от вратите на двореца, стрела го улучва в гърдите.

Теламон прехвърляше тези образи в ума си. Сенките се удължиха, слънцето клонеше към залез. Касандра се върна с още храна. Звучите от къщата достигаха до тях, от далечината се дочуваше глъчката на лагера. Теламон бе обзет от любопитство. Блъскането по стените, злокобното свистене на катапултите и обсадните машини беше престанало, от време на време се чуваха звук на тръба, викове и цвилене на коне.

Тази вечер лекарят си легна рано, все още потънал в мисли за онова, което беше видял и научил. Виждаше пред себе си лицето на Кентавъра, но как щеше да докаже вината му? Теламон потръпна от нощния хлад. Касандра го зави с още едно одеяло и запали мангала. После се наведе, устните ѝ бяха съвсем близо до лицето му.

— Великият завоевател — прошепна тя — замисля нещо. Прекалено е тихо.

Теламон се усмихна смутено.

— И аз мисля така. Касандра, залости вратата и си почини. Ще имаме нужда от сили.

Той се унесе в сън. От време на време се събуждаше от шумове из къщата. Веднъж-дваж дочу чаткане на копита и тракане на каруци. Силни удари по вратата го накараха да скочи от леглото. Той погледна към сивата утринна светлина, която се процеждаше през капациите.

— Отвори! — извика Александър.

Касандра се размърда на леглото.

Теламон дръпна резетата.

— Готов ли си, Теламоне?

— За какво? — рязко попита лекарят.

— За битка!

Царят беше облечен като войник от полка на хипаспистите^[2], гърдите му бяха скрити от блестяща броня, фустанелата му беше в червено и черно, а наколенниците от матов бронз. Беше препасал бойния си колан, наметката му, вързана на шията, беше отметната върху раменете. Носеше фригийски шлем с две бели пера от всяка страна. Теламон различи и други силуети зад царя.

— Идвай! — настоя Александър със сериозен глас. — Отново е време за битка!

Теламон разпозна зловещия тон на подканата и точно подобрания момент. Александър планираше да нападне с идването на зората. Смяташе да проникне през стените на Милет. Лекарят бързо се облече и грабна бронята си. Касандра се беше събудила. С мърморене и ругатни тя му помогна, като бързо завърза вървите на бронята и фустанелата му. Сложи наколенниците на краката му и се изправи, за да огледа работата си.

— Бих искала да кажа — мрачно отбеляза тя с почти невидимо в полумрака лице, — че приличаш на Хектор, но пък той е бил убит, нали? — после вдигна фригийския шлем и го тикна в ръката му. — Бойните ти ботуши са добре завързани. Не забравяй меча от лявата си страна и дръж щита си вдигнат — Касандра леко го целуна по бузата. — Нека боговете те пазят, лекарю Теламон. А сега най-добре тръгвай!

Теламон взе кръглия щит и излезе на тихата улица. Александър и командирите му го чакаха в светлината на факла на другия ѝ край. Той се присъедини към тях, заедно с много други. Някои бяха сънливи, други задаваха въпроси, но Александър отказа да им отговори. Поведе ги по улиците, предшестван от отряд телохранители. По пътя минаха покрай други части. Изкачиха един стръмен хълм и спряха. Теламон затаи дъх. Войната беше променила тази част от Милет. Всички къщи, магазини и постройки, които се издигаха пред втората стена, бяха съборени. Около нея имаше празна ивица, сега заета от дълга редица обсадни машини — катапулти и каменохвъргачки, тарани и обсадни кули. На фона на утринното небе тези грозни смъртоносни обсадни машини приличаха на уродливи създания от подземния свят, приклепнали върху опустошената земя, за да разрушат стените на Милет. Обсадните стратегии вече работеха. Зареждаха катапулти, смазваха колелата на обсадните кули. Специално обучени стрелци се грижеха за катапултите, които изхвърляха стрели. С помощта на усукани конски косми, прикрепени към дървена рамка, подсилена с метални плочи, те можеха да изстрелват огромни назъбени стрели, копия, огнени кълба и огромни камъни. Теламон огледа стените — тук-там се виждаха огньовете, но милетци, изглежда, не осъзнаваха какво става.

— Не очакват атака призори — забеляза Александър, подскачайки като момче от крак на крак. — А персийската флота се изтегли. Вероятно е отплавала до Самос за прясна вода.

Теламон погледна към бойната линия от около четиридесет-петдесет обсадни машини и многобройни редици пехотинци зад тях. Отрядът на царските телохранители беше заел почетното място отпред. По-надолу по хълма се чуваше цвиленето на конете, тропота на копитата им, виковете на командирите. Теламон разбра плана на Александър. Когато разбиеха стената, пехотата щеше да влезе в града, за да разшири пробива или да завземе някоя порта, за да може конницата да нахлуе след тях.

Въздухът се раздираше от скърцането на машините, триенето на въжетата, стонове и въздишките на мъжете, които зареждаха тези грозни, но ужасяващо точни метателни машини. Шумът очевидно стигна до милетци. Още светлини се появиха върху назъбените стени. Утринният вятър донесе звук на рог, но Александър вече напредваше — войниците при обсадните машини очакваха заповеди.

— При първия залп — извика Александър — разрушете парапетите върху стената! После — той посочи вдясно от главната порта — пробийте дупка там. Когато дам знак, пуснете Фуриите!

Разузнавачи и факлоносци тичаха нагоре-надолу по редиците. Обсадните машини бяха заредени, огромните им метателни лостове — дръпнати назад. Заредиха катапултите, тараните в подножието на обсадните кули се движеха напред-назад. Пехотинците вече стреляха по площадките отгоре. Александър се обърна към тръбача си, чиято глава и рамене бяха покрити с кожа от черна пантера. Вдигна ръка и безмълвно раздвижи устни сякаш в молитва.

— Сега! — извика царят.

Тръбата издаде дълъг, стенец звук. По редицата се чува виковете на командирите от всяка част.

— Прицели се! Стреляй! Зареди!

Тишината беше разцепена от смразяващия трясък на катапултите и каменохвъргачките. Ужасно свистене проряза въздуха, когато дъжд от камъни, назъбени стрели и огнени кълба, полетяха към стените на Милет. Някои отскочиха от твърдия камък, други паднаха твърде наблизко до стените, но, общо взето, обсадните стратегии бяха направили точни изчисления. Имаше разрушения. Обхванат от пламъци войник с писък падна от стените. Спирали дим се издигаха към небето, когато горящият катран паднеше върху дървени стълби или мостове. Тръбен зов се понесе из града, последван от звук на

рогове. По стените се появиха войници, само за да се изложат на смъртоносната градушка, с която ги обсипваше Александър. Копия и огнени кълба се удряха в зидарията. Целта беше с ширина не повече от шест метра, които включваха постройката за пазачите до портата и по малко стена от двете ѝ страни. Неспособни да отвърнат на постоянния унищожителен обстрел, милетци не забелязваха другите ходове на Александър. Агриански пехотинци се спуснаха напред със снопове клони и дървета, широкият ров бързо беше запълнен и над него беше прехвърлен импровизиран мост. Мощните тарани бяха избутани напред, защитени от всяка страна от стотици критски стрелци, които обсипваха с дъжд от стрели защитниците, избегнали лавината от смъртоносни снаряди. Тараните, защитени от покритите си с кожа навеси, стигнаха стената. Мъжете вътре разлюляха огромните дънери с метални върхове и ги засилиха срещу стените. Обсадените се опитаха да ги прогонят с горяща мазнина и главни, но върхът на стената вече беше силно разрушен и върху нея нямаше защитници. Критските стрелци, подбрани заради точния си прицел, продължаваха смъртоносната си жътва. Сега обсадните машини на Александър се насочиха към долната част на стената.

Слънцето бързо се издигна. Въздухът кънтеше от плющенето на въжетата и зловещото свистене на смъртоносните снаряди. Писъците от града заглушиха бръмченето на стрелите и оглушителния трясък на тараните. Македонците също даваха жертви — критски стрелци, улучени от стрели и камъни, внезапно отскачаха или се олюляваха, притиснали кървящите си рани. Една странична порта се отвори и милетци се опитаха да отблъснат нападателите, но фаланга телохранители се спусна към тях и те побързаха да се оттеглят. Самият цар, въпреки предупрежденията, стоеше на предна линия. Изглежда, не забелязваше никоя друга част от бойното поле, освен мястото, където блъскаха тараните. Под шлема лицето му беше покрито с фин прах. Беше вдигнал щита и извадил меча си. До него се извисяваше силуетът на личния му телохранител Черния Клит. Едрата му фигура се подчертаваше от рошавата меча кожа върху раменете. Зад Александър другарите му Птолемея, Селевк и Аминт чакаха, нетърпеливи да последват царя си и да влязат първи в града, но почетното място беше отредено на Хефестион. Черния Клит

защитаваше Александър отляво, Хефестион — отдясно. Теламон стоеше в групата зад царя.

Внезапно тараните изчезнаха в облак бял прах.

— Сега трябва да пробият! — прошепна Александър през рамо. — Ако изчисленията ми по отношение на дебелината на стените и мощта на машините са верни. Но не ми се иска — той посочи към укрепленията над облаците прах — милетците да подсилят тази част. Дано боговете ми помогнат!

Сякаш в отговор откъм бойната линия се чу гръмотевичен трясък. Нови облаци сив прах се понесоха във въздуха. Един критски стрелец хукна назад към Александър, но изстрел от прашка го улучи в главата и той падна, кашляйки кръв. Друг имаше по-голям късмет и успя да стигне до царя. Очите му възторжено сияеха върху прашното лице.

— Тараните пробиха! Защитниците се оттеглят!

— Айналис! Айналис! Айналис! — понесе се боен вик.

Александър вдигна мечата си и запя древния македонски химн на войната, останалите подеха. Царят се впусна напред като елен. Теламон беше понесен от тълпата, мечът се хлъзгаше в потната му длан. Виждаше как земята се носи под него, облаци прах бодяха очите и устата му. Критски стрелец, улучен със стрела в бузата, се опита да хване крака на Александър, но беше изблъскан встрани и смазан от царската свита. Други тела лежаха сгърчени до окървавени, откъснати крайници. Стигнаха до тараните и се скриха под навесите им. Въздухът беше пропит с миризмата на горящо масло. Посрещнаха ги веселите очернени лица на войниците. Някои превързваха раните си, други правеха импровизирани мостове от греди. Александър и групата му преминаха по тях и нахлуха през пробива срещу редицата хоплити, които ги очакваха. Царят водеше атаката. Вражеската войска, смесица от наемници и граждани, не можеше да окаже голяма съпротива на жестоките и бързи македонци, които се биеха щит до щит. Ръцете с мечовете се вдигаха и падаха, сякаш жънеха жито. Македонската войска удържа позицията си. Очи яростно блясваха срещу Теламон изпод големите шлемове, мъже падаха, ударени, пронизани, отблъснати встрани. Тъй като беше на втора линия, Теламон се молеше никой да не си пробие път до него. Един успя, но веднага беше посечен. Македонската фаланга се сгъсти, придвижи се пред

отломките и оформи дъга, а после клин, чийто връх беше царят. Зад тях събаряха други части от стената. Отряд войници хукна към страничната порта. Милетците я отбраняваха сред стържене на метал, бойни викове и писъци. Редицата шлемове, която Теламон беше видял, когато мина през стената, се оттегляше. Вече бяха във втората част на града. Озоваха се на пазарен площад, ограден от храмове и обществени сгради. Прозвучаха македонски тръби, знак за войската да спре и да се обедини. Теламон погледна през рамо. Вече бяха поне на десет метра зад стените, а дупката беше разширена. Македонската конница влизаше пред страничната порта, която беше превзета. Тя преминаваше с трополене по площада и препускаше по улиците, които тръгваха от него. Атаката беше заварила града неподготвен. Теламон разбираше тактиката на Александър — ако конницата се придвижеше достатъчно бързо, щяха да разбият третата отбранителна линия, да разбият портите, да нахлуят в сърцето на града и да завземат пристанището.

Известно време македонските бойни редици се бутаха и местеха напред-назад. Дочу се заповед за престорояване. Александър, тичайки, се върна назад. Лицето му беше оплескано с кръв, шлемът и ризницата нащърбени. Ръката, с която държеше меча, беше също окървавена, но иначе той и другарите му се бяха отървали само с дребни удари и рани. Пехотинците, които бяха минали първи през стената, бързо се разделиха на две и се оттеглиха към двете страни на площада. Нови полкове, предхождани от разузнавачи, агриански пехотинци, леко въоръжени стрелци с лъкове и мечоносци поемаха по страничните улички, където милетци и наемници на Мемнон усърдно издигаха импровизирани прегради. Теламон приближи до едно корито за поене на коне и изми лицето си. Огледа се — тук-там горяха пожари, облаци дим се издигаха към небето. Писъците, които се носеха по улиците, бяха сърцераздирателни. Александър стоеше на площада, заобиколен от командирите и съветниците си. Беше заповядано общо настъпление. Нови македонски войски влизаха през главната порта, която беше разчистена и отворена. Пратеници сновяха напред-назад. Теламон се приближи. Седнал на стълбите пред някакъв храм, Александър бършеше лицето си с мокра кърпа и даваше заповеди на различните части.

— Теламоне, нямам повече нужда от теб. Добре ли си?

Царят се изправи, когато видя Хефестион да се приближава с мях вино. Александър го вдигна и отпи глътка.

— Завзехме градските порти! — извика един командир. — Пристанището е наше!

— Александре, погледни!

Хефестион хвана царя за ръката и го завъртя. От една странична улица излезе белобрад мъж, който носеше в едната си ръка венец, а в другата палмово клонче. От двете му страни вървяха двама градски първенци. Командирът, който ги водеше, ги накара да коленичат в краката на Александър.

— Старейшините на града — обяви той. — Сега, когато го превзехме, те искат да ни го предадат.

Александър подхвърли меха на Хефестион, изтръгна палмовото клонче и венеца от ръцете на стареца, хвърли ги на земята и ги стъпка. Лицето на пратеника посивя от ужас — бяла пяна се появи в ъглите на устата му.

Той протегна ръце:

— Господарю, молим те за милост. Гръцките наемници се оттеглиха. Срещу теб има само граждани — мъже, жени, деца.

— Мемнон! — изрева Александър. — Къде е Мемнон?

— Замина с персийската флота. Каза, че градът няма да удържи срещу теб. Корабите ти запречват входа на пристанището, а персийската флота свърши запасите си от храна и вода.

— Знам — подразни го Александър и млъкна, защото от близката къща се чу ужасяващ вик.

— Молим те за милост — повтори пратеникът. — Нима Александър Македонски ще направи същото, което някога направиха персите? Нима ще сравни града със земята?

Писькът проехтя отново.

— Хефестионе! — царят посочи към къщата, където войници разбиваха вратата. — Кажи им да се оттеглят. Птолемей, Аминт, накарайте тръбачите и вестоносците да препуснат по улиците! Нека обявят мир! Милет е вече наш. Неговите граждани са мои поданици. Военният закон влиза в сила. Никакво плячкосване, палежи, изнасилвания или убийства под страх от смъртно наказание!

Военачалниците хукнаха да изпълнят заповедите му. Александър вдигна меха, който Хефестион беше оставил на земята и помогна на

първенците да станат. Те се впуснаха в нескончаем низ от благодарности и похвали.

— Трябваше веднага да отворите портите — заяви царят. — Сега си вървете по домовете, никой няма да ви закачи.

Шумът от битката вече стихваше. Звукът на тръбите го заглуши, заедно с виковете на командирите и вестоносците, които повтаряха царските заповеди. Пристигна пратеник, критски стрелец с очернено лице, ръце, покрити с кръв до лактите и раздрана туника. Беше плякосал скъпоценен щит със сребърен релеф на Минотавърта в средата.

— Съобщение от военачалника Парменион, господарю — критянинът присви единственото си здраво око към царя. — Градът е вече наш. Няма и следа от персийската флота — лицето на пратеника засия в беззъба усмивка. — Наемниците бяха разбити и избягаха. Повечето от тях се спуснаха с щитовете си до каменистите заливчета край пристанището. Парменион нареди на Никанор да прати бойни кораби за тях със стълби на носовете.

Царят взе щита от критянина.

— Къде намери това, войниче?

— На улицата, господарю.

— Лъжеш! — Александър му го хвърли обратно. — Но нищо, вземи го. Предай съобщение на Парменион. Кажи му да предложи помилване на наемниците и прошка, ако ми се закълнат във вярност и ми служат.

— Но... след Граник? — заекна критянинът.

— Това беше грешка — отвърна Александър. — Гърците повече няма да избиват гърци. Предай съобщението на Парменион. Кажи му да изпие чаша вино.

Стрелецът се обърна.

— А, и между другото — повика го отново царят, — кажи на Парменион, че бях прав за орела. Той знае за какво говоря.

---

[1] Става дума за Фриних. Случаят датира от 494 г. пр.Хр. — Б.р.

↑

[2] Хипасписти — елитни пехотни части на македонската армия. — Б.р. ↑

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

„Александър имал и няколко сблъсъка с военачалниците на Дарий, които спечелил не толкова с оръжие, колкото с ужаса, който всявало името му.“

Марк Юний Юстин, „История на света“

Книга 11, Глава 6

— Невероятните възможности са за предпочитане пред вероятните невъзможности — Александър замълча и се обърна с чаша в ръка. — Помниш ли това, Теламоне? От една от лекциите на Аристотел в Миеза.

— Помня го — отвърна лекарят. — И тогава не разбрах какво имаше предвид, и сега не разбирам. Нито пък разбирам защо го цитираш, освен ако не искаш да покажеш колко си начетен.

— Но тук няма кого да впечатля — Александър посочи с жест празния храм на Аполон. — Само светлината на залязващото слънце, която нахлува през прозорците — той посочи зад себе си. — Статуята на Аполон Ловеца и тези самотни колони. Погледни ги, Теламоне, те са в египетски стил, украсени с листа от акант в подножието и на върха. Какво мрачно място, нали? Казват, че е един от най-старите храмове в града — гласът на царя отекна из просторното светилище.

— Да, мрачно е — съгласи се Теламон. — Всички храмове са мрачни — той огледа малкото светилище, посветено на Аполон, което се намиреше на главната улица, водеща към Лъвското пристанище. — Защо цитира Аристотел?

Александър отпи от виното и се олюля пиански. Беше облечен в златиста туника, поръбена с пурпурно и на раменете му небрежно бе наметната червена мантия. Все още носеше наколенниците и бойните си ботуши, макар че се беше измил и обръснал, а косата му беше подредена и намазана с благовонни масла.

— Защото те смятаха, че е невъзможно да превзема Милет, а аз успях! Персийската флота се оттегли. Наемниците се предадоха. Денят свърши. Пада мрак. А през нощта... — Александър зарецитира „Илиада“:

*Ще сложим стражи и утре рано, преди зората да
се покаже,
ще се въоръжим и ще пробудим отмъстителния бог
на войната.*

— Александър се приближи до Теламон, леко залитайки. — Те твърдяха, че не мога да го направя, Теламоне, а аз успях! — прошепна той. — Победих персийската флота, без да пратя нито един кораб в морето. Аз превзех град, защитен с три стени — царят отпи от чашата си.

Теламон се взря в сенките, които ги заобикаляха.

— Всички ли са навън? — остро попита царят.

— Да — отвърна лекарят. — И, Александре, ти не си толкова пиян, на колкото се преструваш. Тях можеш да заблудиш...

— Но не и теб?

— Само за кратко.

Александър разпери ръце.

— Ти поиска да се видим. Защо?

— Ще започна с цитата ти от Аристотел и разликата между... — Теламон внимателно подбираше думите — ... невероятните възможности и вероятните невъзможности.

— Охо! — възкликна Александър и седна до една колона. — Ела и седни при мен, Теламоне, както правехме като момчета. Какво си намислил?

— С Касандра се погрижихме за ранените.

— Много ли бяха?

— Изгубихме около двеста души. Имаме петдесет смъртно ранени и около сто, които ще оздравеят.

— Използва ли магията си? — подразни го Александър.

— Направих, каквото можах. Раните от стрела много ме заинтригуваха.

Царят леко наклони глава встрани.

— Знаеш ли, господарю — Теламон облиза устни, — разходих се между ранените. Не видях нито един войник, който да е имал късмета да го улучи стрела и острието ѝ да се пречупи, така че само тъпата част да го улучи в гърдите.

— Наистина ли?

— Наистина — отвърна Теламон. — Някои от критските стрелци бяха зле изгорени. Разговарях с командира им за телата и върховете на стрелите и силата, с която лъкът ги изстрелва. Попитах го дали е чувал някога човек да е бил улучен от стрела, но върхът да се пречупи в мига на удара и да не го нарани.

— И?

— Той ми се присмя, господарю. Каза, че е невъзможно, докато не си спомни нещо и не се смълча внезапно.

Александър тропна с крак по каменния под. Теламон гледаше към дъното на светилището — на далечната стена някой беше изрисувал Аполон Ловеца с опънат лък и готова да полети стрела.

— Колко подходящо! — каза лекарят.

Александър се усмихна.

— Разгада ли бележката? Признанието на лудия, изгорил храма на Артемида.

— О, да — Теламон отвори кесията си и извади парче пергамент. — В него има анаграма, която може да се преведе като:

*Аз съм Началото и Края на всички неща, дете на
Безсмъртен и син на бог.*

Но ако се разместят някои букви в това послание, то може да се преведе по следния начин:

*Аз съм Александър, син на бог, дете на Филип и
Олимпиада.*

Теламон сви рамене.

— Разбира се, това може да се приеме за измама, но е най-доброто...

— Не, не — прекъсна го Александър с пламнало от възмущение лице. — Ще заявя, че лудият е изгорил храма, но по свой собствен начин — наричан от жреците „божествена лудост“ — е осъзнал, че истинската причина да изгори храма е била, че Артемида е отишла да присъства на моето божествено раждане, нищо, че става дума за игра на думи. Да, да, това ще затвори наглите уста на ефесци. Но има нещо по-важно. Ти знаеш кой е Кентавърът, нали? — Александър вдигна глава. — Затова искаше да ме видиш. Защо Пелей, Агис и Мелеагър чакат отвън с моите командири? И за какво беше цялата тази история със стрелите?

— Не се прави на наивен! — отсече Теламон. — Защо в деня, когато излезе от двореца, за да изпратиш Апелес, Хефестион не беше с теб — та той те следва като сянка!

— Имаше си друга работа — лицето на Александър не трепна. Присви зачервените си очи и изцъка с език.

— Точно така — съгласи се лекарят. — Можеш да имитираш майка си колкото си щещ, няма да ме уплашиш. Ще ти кажа какво е станало, Александре. Късно същия следобед ти ме заведе в покоите си. Остави ме при картата, докато се преоблечеш. Аз обикалях из стаята. Забелязах костен лък и колчан със стрели. Били са там, защото с Хефестион сте планирали нещо. Искал си да впечатлиш ефесците, да докажеш, че се ползваш с благоволенieto на Артемида. Почувствал си се обиден, когато ти отказаха да възстановиш храма. Спомнил си си скритите подсмиввания, когато спомена как Богинята е присъствала на раждането ти.

— Липсата на великодушие — бавно отвърна Александър — разкъса сърцето ми.

— И двамата с Хефестион сте организирали малко представление, за да ги убедите. Когато излезе онзи следобед, Клит не беше с теб, макар че в Ефес бродеше убиец. Бил си решен да наложиш собствената си справедливост, да докажеш на тези надути ефесци това-онова. Хефестион ти е помагал. Излязъл е от двореца малко преди теб и се е скрил сред дърветата. Бил е въоръжен с лък и две стрели. Първата изстреля над главата ти. Точно това ме учудваше през цялото време. Защо един истински убиец ще пропусне такава лесна цел в ясен

летен следобед? После е изстрелял втората стрела, но с пречупено острие. Ти я държеше в ръката си, а под туниката носеше дебела кожена жилетка. Забелязах, че след като те улучи, ти дори не погледна дали те е наранила.

Свел глава, Александър се взираше в чашата с вино.

— Хефестион стреля, стрелата те удря с тъпата част в гърдите. Не те наранява. Ти падаш на земята и слагаш стрелата до себе си, все едно е отскочила. Артемида е застанала между теб и смъртоносната стрела и те е предпазила с щита си.

Раменете на царя се тресяха — той вдигна поглед; очите му бяха насълзени от смях.

— Прекрасна история — прошепна той. — Теламоне, ти си твърде проникателен и това не е добре за теб. Не мога ли да си създавам легенди? Не мога ли да разигравам театър?

— Господарю, ако искаш да бъдеш светкавицата на Зевс, Артемида да ти е баба, а Аполон — втори братовчед и това те прави щастлив, аз също съм щастлив. Ще се разтревожа само, ако наистина повярваш в това — той замълча. — Това, че Артемида те е спасила, беше вероятна невъзможност; от друга страна — измамата, макар и невероятна, беше все пак възможна...

Все още тресящ се от смях, Александър избърса сълзите по бузите си.

— Беше хитро, нали?

— Можеше да се окаже много глупаво. Ами ако Хефестион не беше улучил? Ако тъпата стрела те беше улучила в окото?

— Той е опитен стрелец — отвърна царят и се изправи. — Не сме причинили зло на никого. Ефесци ме заобичаха заради тази случка и ще я разказват още дълги години.

— Ако ми се беше доверил — Теламон също се изправи, — щях да разкрия Кентавъра по-рано. Едва този следобед, докато се разхождах между ранените, разбрах какво си ни скроил. Ако не беше велик цар и военачалник, можеше да спечелиш аплодисментите на цяла Гърция като актьор.

— Трябва да го запомня — той леко потупа лекаря по бузата. — Ако изгубим следващата битка, ти, аз, Хефестион и червенокосата с голямата уста ще основем собствена трупачница и ще обикаляме гръцките градове. Хайде, гладен съм. Искам да празнувам. Те ни чакат отвън,

нали? Да поканим актьорите вътре. Храмът на Аполон е подходящ декор. Да разкрием истината и да приключим с това. И, Теламоне...

Лекарят се обърна на вратата.

— Повикай Хефестион. Кажу ми да дойде въоръжен и трима командири от телохранителите ми да стоят пред вратата.

Теламон дръпна резетата и отвори вратата на храма. Приятелите на царя стояха отпред. Агис, Пелей и Мелеагър бяха седнали на най-горното стъпало и гледаха към празния пазарен площад. Теламон повика Хефестион и му прошепна заповедите. Малко по-късно приятелите на царя въведоха тримата ефесци. Александър ги приветства и прие поздравленията им. Той седна на пода и се облегна на една колона, все още стиснал чашата в ръце. Направи им знак да седнат срещу него. Хефестион, облечен в броня, тихо извади меча си и застана зад ефесците. Теламон седна отдясно на Александър.

— Защо сме тук? — започна Агис. — Господарю, ти спечели голяма победа, но ние напуснахме Ефес набързо и без предупреждение; бяхме отвлечени, похитени...

— Млъкни! — прекъсна го Теламон.

Мургавото лице на Агис се изчерви от гняв.

— Бяхте доведени тук — продължи Теламон, — защото царят ви няма доверие. Той имаше добра причина да пази плана си в тайна, особено от теб, Агис.

Демократът се опита да скочи на крака, но Хефестион леко натисна рамото му.

— Какво е това? — Пелей беше изгубил обичайната си арогантност; очите му шареха като на дива котка, приклепана в ъгъла.

— Какво е това? — имитира го Теламон. — Ето какво е — той посочи Агис. — Той е Кентавърът, убиецът, персийският шпионин.

— Това е нелепо!

Агис отново се опита да стане, но Хефестион, макар и с объркване в погледа, издигна меча си, обърнат с плоската страна, пред лицето на демократа. Александър шумно допи чашата си и я захвърли в мрака. Дрънченето ѝ отекна в храма.

— Милостиви царю, това е чиста глупост! — избухна Агис.

Пелей седеше онемял, но в погледа на Мелеагър се четеше разбиране. Теламон се зачуди дали не той беше подозирал истината.

— Какви доказателства имате? — настоя Агис. — Щом съм виновен, тогава изправете ме пред съд!

— Това е съдът — отвърна Теламон. — Не знаеш ли македонските закони? Царят изслушва случая и думата му има силата на присъда.

— Така е — потвърди Александър, изучавайки Агис, както би гледал противник на учение, сякаш го виждаше за първи път. — Баща ми Филип веднъж осъди двама разбойници. Беше пиян, както обикновено. Накара гръцкия разбойник да избяга от Македония и прати другия да го преследва.

Александър се разсмя, но тримата ефесци гледаха мълчаливо.

— Така че, Агис, слушай. Ако реша, че доказателствата срещу теб са достатъчни, ще те разпна пред Пауновата порта на Ефес.

— Какви доказателства?

— Аристотел твърди — отвърна Теламон, — че истината има начало, среда и край; и трите трябва да съществуват, за да има истина. Твоят баща, Агис, е бил ефесец, йонийски грък, но майка ти е била персийка. Видях го в родословната книга в архивите на храма на Артемида. Баща ти изгонил майка ти веднага след раждането ти и се оженил за майката на Мелеагър. По-късно твоята майка се самоубила, обесила се на гредите в собствената си къща.

Лицето на Агис не трепна.

— Това е отдавна забравен факт — продължи Теламон, — но той обяснява омразата ти към баща ти, към полубрат ти и към всичко гръцко. Бил си на шест години, прекарал си голяма част от детството извън Ефес с роднините на майка си. Знаеш добре персийски, може би по-добре от самите перси. По-късно баща ти отново те довел в Ефес. Според храмовите книги, си започнал да принасяш жертви на Артемида още на осем или девет години. Но после си се научил да прикриваш омразата си. Станал си преуспяващ търговец и като полубрат ти, си влязъл в политиката. Персийският двор забелязал издигането ти. Митра винаги търси хора, които могат да прегърнат персийската кауза, особено на запад. Македонският двор се готвел за война, носели се слухове как един ден македонският цар ще завладее с огън и меч персийските територии — Теламон погледна към Мелеагър. — Ти сигурно си знаел част от тези неща.

— Така е — бавно отвърна олигархът. — Но както казваш, Агис се прикриваше. Той напусна къщата на баща ми и се върна години покъсно. Баща ми съжаляваше...

— Баща ми нищо не изпитваше! — прекъсна го Агис. — Никаква вина, че е накарал законната си жена да се самоубие и е отхвърлял собствената си плът и кръв толкова много години.

— Ти го мразеше — отвърна Мелеагър, — но добре се прикриваше. Баща ни се разболя. Лекарят каза, че умрял от треска. Ти ли имаше пръст в това?

Агис погледна към Теламон.

— Баща ми получи онова, което заслужаваше, както ще стане и с мен, и с всички вас! Но ти каза, лекарю, че истината има начало, среда и край.

— Така е. Баща ти умрял и омразата между теб и брат ти станала обществено достояние. Миналото било забравено. Хората смятали, че е заради политиката, заради вечната война, която се водела в съвета на Ефес. Ти, Агис, имаш две лица — едно за пред обществото и друго в личния си живот. Търговията ти преуспявала и защо не? Нали персите ти плащали злато и сребро. Съобщавали ти какви стоки се търсят, къде има богата реколта. В замяна твоят принос към персийския двор нараствал с всяка година. Ти вече не си давал само сведения, а си бил главният им шпионин в Ефес, по-важен и от градоначалника. Забогатял си, издигнал си се в партията, накрая си станал неин водач. Безмилостен и безскрупулен, ти си подчинил подобните на Пелей, Дион и Хезиод, докато тайно си изпълнявал заповедите на господарите си от Персеполис.

— Разделяй и владей! — обади се Мелеагър.

— Да — съгласи се Теламон. — Разделяй и владей. От време на време Демад и олигарсите опитвали да постигнат примирие и дори траен мир. И всеки път той бил нарушаван.

— Така е — Пелей се беше съвзел. — Ти, Агис, винаги беше между първите, които ни убеждаваха да приемем молбите за примирие.

— Но до мир никога не се стигало — продължи Теламон. — Агис подклаждал кръвната вражда посредством тайни убийци, за да не угасне огънят, който карал омразата да кипи. Прострелян демократ, прободен олигарх. Всъщност не двете партии воювали помежду си, а

Агис изпълнявал заповедите на господаря си, задоволявайки ненавистта, която изпитвал към презрения град.

— Но как? — попита Мелеагър. — Демад смяташе, че на нашите събрания има шпионин, а не на техните.

— О, имало е — отвърна Теламон. — Агис проучил историята на Ефес. Разбрал за съществуването на „Кентаврите“, тайното общество от убийци, които вилнеели, когато бил малък. Присвоил си името им, подел кървавото им дело, макар че трябвало да бъде предпазлив. Лесно било да разбере къде се намира демократа, когото бил нарочил да умре, но как да реши кой олигарх да погуби? И още по-важно, как би могъл да научи какви въпроси обсъждат олигарсите от Ефес?

Теламон замълча и хвърли поглед към Александър: той седеше със затворени очи, леко наклонил глава встрани, и внимателно слушаше.

— Кентавърът е двойствено създание — обясни лекарят. — Получовек-полукон. Агис имал нужда от помощник. Някой между олигарсите, на когото да може да разчита. Като вълк, преследващ стадо овце, той търсел слабо място и го открил. Кой бил по-подходящ от Сократ, слуга на Демад, водачът на олигарсите?

— Това са пълни глупости! — изсмя се Агис.

— Не съм съгласен — обади се Мелеагър. — Сократ искаше да се издигне и обичаше да се меси в политиката.

— От малкото, което знам за Сократ — обяви Теламон, — той е бил човек със слабост към нежните създания. Когато господарят му се опитал да спечели благоволенieto на куртизанката Арела, Сократ се влюбил до ушите.

— Заради нея ли ни е предал? — попита Мелеагър.

— Предателството станало много по-рано. Сократ обичал златото и среброто, били му необходими, за да задоволява страстта си; обичал и властта, защото като предател имал власт над влиятелните граждани, олигарсите, които гледали на него с презрение. Всъщност „Кентавърът“ са били двама души — Агис — господарят и Сократ — слугата.

— Знаел ли е Сократ, че Агис е Кентавърът? — попита Пелей.

Теламон поклати глава.

— Ти си потаен, Агис. Срещал си се със Сократ предрешен, скрит в сенките. Заплашвал си и си ласкал, подкупвал си и си

развращавал. Кой олигарх да бъде убит? Какво са обсъждали Демад и останалите? — лекарят посочи към тъмната ниша. — Среците са ставали далеч от светлината. Сократ никога не могъл да зърне истинския си господар. Подозирам, че двамата са носели медальони, по които са се разпознавали. На всяка среща планирали поредното престъпление.

— Точно така — съгласи се Пелей. — Хезиод винаги се чудеше колко много знае Агис за плановете на олигарсите. Дори когато Александър завзе Ефес, Демад знаеше кой от тях къде се крие и дали е въоръжен.

— Сигурен съм — Теламон погледна Агис в очите. — Ти си манипулирал и интригантствал, гърчил си се като змия през кървавата политика на Ефес, насъсквайки едната страна срещу другата, за да владеят персите положението. Сигурно си се наслаждавал на тази игра. Играел си толкова много роли — хитрият демократ, могъщият противник на олигарсите, гъркът, който се борел за освобождение и възстановяване на правата си. А тайно си бил персиец, верен на господарите си, отмъщаващ с кръв за болката и унижението, изживени от майка ти и самия теб. Минало време. Появила се македонската заплаха — Парменион дошъл и си заминал. Ти си умножил кървавите си дела. Бил си близък с персийския градоначалник. Той е имал строги заповеди от Митра да ти помага по всякакъв начин. Знаел си всички тайни входове на двореца; тъмните галерии и ъгли, където сте могли да се срещате с градоначалника. Всъщност дори той не е знаел истинската ти самоличност. Друг път, за да го объркаш, си използвал храма на Херакъл. Сократ бил твой пратеник, докато двамата сте замисляли кървава война. Най-после новините за нашата победа при Граник стигнали Ефес — Теламон погледна към статуята на Аполон. — Чудя се дали не си научил преди всички. Каква прекрасна възможност да продължиш кървавата вражда! Да елиминираш враговете! Цели семейства били осъдени на смърт. Само боговете знаят колко години ще трябва да минат, преди да зараснат раните.

— После пристигнах аз — рязко се намеси Александър. — И сложих край на кръвопролитията ти.

— Македонецът беше новият враг — продължи Теламон. — Олигарсите бяха вече слаби, унищожени като политическа партия. Но господарите от Персеполис имаха нови задачи за теб.

Лекарят се стресна, когато вратата внезапно се отвори. С наскърбен вид Аристандър влетя в храма.

— Стой навън! — изрева Александър и от гняв на бузите му пламнаха две ярки петна. — Това не те засяга, гадателю!

Аристандър плесна с ръце. Александър се надигна заплашително и Пазителят на тайните излетя обратно през вратата.

— Демад и водачите на олигарсите — продължи Теламон — потърсиха убежище в храма на Херакъл. Александър им обеща, че ще бъдат в безопасност. За теб това беше изключителна възможност: да убиеш Демад и другите водачи на олигарсите и същевременно да се подиграеш с нашия цар, защото не е удържал на думата си. Освен това беше време да се сбогуваш със Сократ. Щом няма партия на олигарсите, нито перси, за какво ти е? Сократ беше користолюбив. Можеше да стане опасен. Затова си решил да приключиш всичко с един удар.

— Ами Арела? — намеси се Мелеагър.

— Какво за Арела? — изръмжа Пелей.

— Преди да се укрие — обясни Мелеагър — Демад беше много загрижен за слугата си. Сократ беше хитър и лукав. Демад вероятно му е вярвал до смъртта си. Но, както казах, той беше угрижен.

— Обясни ни — помоли го Теламон.

— Демад твърдеше, че Сократ бил много разсеян. След клането в храма на Херакъл чух клюките и твоите въпроси...

— Прав си — прекъсна го лекарят. — Демад се опитал да спечели благоволенieto на Арела, но тя го отблъснала. Използвал слугата си като пратеник. Сократ също бил обсебен от нея и затова бил разсеян. При нормални обстоятелства Арела никога не би обърнала внимание на обикновен слуга. Сократ повдигнал въпроса пред истинския си господар и заговорът бил готов. Ти, Агис — Теламон посочи демократа, който му отвърна с каменен поглед — си ласкал, подкупил и заплашил Арела.

— Как? — въпросът прозвуча нагло.

— Предрешен, посред нощ. Арела се съгласила да дари с ласки Сократ. В замяна слугата щял да изпълни заповедите ти и да избие скритите в храма на Херакъл.

— Това е нелепо! — отсече Пелей.

— Не, не е — поклати глава Александър, потривайки ръце. — Слушай лекаря ми. Той е проучил всички симптоми и сега ще ти каже каква е причината.

— Ще бъда кратък — увери ги Теламон. — Арела била алчна за власт, богатство и влияние. Агис ѝ ги обещал.

— Арела не е ли знаела истинската цена, която трябвало да плати Сократ за нейното благоволение? — попита Мелеагър.

— Не, Агис разбрал от Сократ за плана на Демад да престане да се крие и да потърси убежище. Тогава било замислено всичко — Сократ бил подкупен, но искал гаранции. Агис се обърнал към Арела, тя била принудена да приеме и тайно посещавала храма, за да се убеди Сократ, че желанието му ще бъде удовлетворено. Затова са я видели близо до храма на Херакъл.

— Ами убийствата?

Теламон накратко описа заключенията, които беше направил пред царя и Касандра. Как Сократ е бил тайно въоръжен, как е използвал приспивните прахове, как е извършил кървавите убийства и е смятал, че ще се измъкне през задната врата и ще каже, че някой се е промъкнал вътре. Как неговата смърт от отровата е задълбочила загадката.

— Имаш ли доказателства за това? — попита Агис и бързо преглътна, вратът му беше облян в пот.

— Намерихме частите — парче бронз, овъглената дръжка, парчета сбръчкана изгоряла кожа. Сократ ги е заровил дълбоко в жарта. Нямам непоклатими доказателства за делата ти там, но имам други.

Теламон замълча. Иззад вратата дочуваше как Аристандър все още сипе протести.

— Не му обръщай внимание — прошепна Александър. — Гордостта му е наранена. Има си други задачи — той погледна към Теламон. — Да открие богатството, което Мемнон и хората му са скрили в Милет.

Теламон се намести по-удобно.

— Имал си още работа, Агис. Трябвало да затвориш устата на Арела. Трябвало да провериш дали не е оставила документи, свидетелство за онова, което си планирал. Тя трябвало да умре, а къщата ѝ да изгори до основи. Като всяка куртизанка Арела

прекарвала следобеда в приготовления за някой очакван посетител: къпела се в басейна, спяла, слагала грим, мажела тялото си с благовония. В деня, когато умря, си се появил ти. Почукал си на портата на къщата ѝ, вратарят надникнал през решетката и видял Агис, най-влиятелният гражданин на Ефес в момента. Как можел да откаже да те пусне? Отворил вратата и ти си влязъл. Той се обърнал, за да пусне резетата и ти си го ударил веднъж с тояга като онази, използвана от Сократ. После си дръпнал резетата и си оставил портата незаключена, за да не вдигне някой посетител тревога, като не му отворят. Веднъж влязъл вътре, сигурно си сложил маската и си забързал през градината. Арела и прислужницата ѝ били убити, къщата, залята с масло. Канел си се да я подпалиш и да тръгнеш, когато пристигнал Хезиод.

— Аз знам защо — обади се Пелей. — Хезиод беше любопитен. Смяташе, че между олигарсите има шпионин, който ни дава сведения. Беше чул и че Арела е била видяна близо до храма на Херакъл. Тя беше известна с красотата си. И с алчността си — добави той презрително. — Хезиод искаше да разбере защо е ходила там.

— И? — попита Теламон.

— Хезиод се вреше навсякъде — обясни Пелей. — С благоволенieto на Арела се ползваха само богатите и влиятелните, което включваше персийския градоначалник и главния му писар Рабин, когото заловиха в къщата ѝ. Хезиод искаше да стане популярен, да спечели благоразположението на македонците. Арела можеше да ни осигури ценни сведения, да ни посвети в слуховете и клюките, стига да я поласкаеш, подкупиш или заплашиш.

— Така е — съгласи се Теламон. — Но Хезиод бил убит, а къщата подпалена. Ти, Агис, си избягал.

— Но този ден аз бях у Дион. Попитай жена му, слугите му.

— Така ли? — попита Теламон. — Когато си излязъл от къщата на Арела, си видял Дион да се отправя натам. И той бил тръгнал със същата цел като Хезиод. Искал да разпита Арела. Не те видял и ти си съзрял чудесна възможност.

— Каква възможност?

— Появил си се в къщата на Дион. Знаел си, че Аристандър ще разпитва къде сте били всички през следобеда, когато беше убита Арела. Така щяло да излезе, че Агис, заетият водач, е посещавал един

от своите съмишленици. Никой не те попитал за целта на посещението, нито къде си бил преди това. Използвал си Дион и тогава, и по-късно.

— И съм направил всичко това сам?

— Защо не? Ти си Агис, главният архонт. Радваш се на благоволенieto на царя. Можеш да ходиш, където си искаш. Сигурен съм, че извън града има някоя къща или кръчма, където господарите ти от Персеполис изпращат съобщенията за теб. След убийството на Арела си се върнал към техните поръчки. По време на персийското управление често си посещавал двореца на градоначалника в Ефес. Знаел си всички тайни входове, знаел си, че осите имат гнезда в мазетата и под стрехите. Залавянето на Рабин било много неприятно за теб. Той трябвало да избяга, но бил заловен в къщата на Арела и се налагало да бъде премахнат. Ти дойде в двореца като гост на царя. Имаше царски пропуск. Лесно е било да скриеш къса тояга, да откриеш заспалия пазач в пустия двор, да го убиеш и да скриеш тялото му. Изпълнен със злоба и жажда за мъст, си искал да всееш колкото може по-голямо объркване и хаос. Тайно си окуражил вдовицата на Демад да нападне царя, но си предупредил Александър, че това може да се случи.

— За което ти плащах — намеси се царят. — И ти, както останалите, получаваше моето злато. Беше мой шпионин тук заедно с другите демократи. Аз ти вярвах...

— Ти се възползва от това доверие — продължи Теламон, — за да настроиш вдовицата на Демад срещу царя и същевременно да се представиш като негов спасител. По време на хаоса на пиршеството, си се промъкнал в избите под двореца, бил си приготвил предварително гнездото. Просто си го напъхал през процепа в подножието на кухненската стена, смачкал си го с тоягата и си избягал. Осите са били разгневени, изхвърчали са на рояци и са изпожилили невинните слуги в кухнята. Имаше още умрели. Беше нов провал за нашия цар. После си отишъл при Рабин, промъквайки се из сенките. Едва ли ти е отнело много време да излееш мях с масло през решетката и да хвърлиш долу горящ парцал. Рабин нямало къде да избяга. Умрял и замлъкнал завинаги. Каквото и да е знаел за Кентавъра, за шпионина на Митра в Персеполис, то умряло с него.

— Но той нарисувал нещо на стената — обади се Александър. — Аристандър го помисли за триъгълник или главно „Д“, което сочи Дион.

— Може би така е мислел — отвърна Теламон. — Или се е опитвал да напише „А“ като Агис. А може би, нали всички знаем колко добър лъжец си, нарочно си заблудил градоначалника и той е смятал, че Дион е Кентавърът? Това ли е мислил Рабин в предсмъртната си агония? Добра работа за една вечер, Агис. Царят едва не е промушен. Един от войниците му е убит. Хаос в кухнята и Рабин замлъква завинаги.

— Може да е бил Дион — отвърна Агис със спокоен глас и ясни очи, — Мелеагър или Пелей.

— Така искаше да мислим ти. Пелей — не — Теламон поклати глава. — Мелеагър — може би. Затова не е бил набелязан за убийство по време на кланетата. Би могъл да бъде описан като човек, който не заслужава доверие, като човек, обзет от жажда за отмъщение. Ти и аз знаехме, че Аристандър подозираше Дион, затова си ударил отново. Дион е започнал да се тревожи. Може би е таял собствени подозрения. През нощта, когато умря, ти си го посетил. Говорил си с него, убедил си го, че е в безопасност. Промъкнал си се през нощта, за да обсъждате тайни въпроси. Може би Дион е бил поласкан? Предложил ти вино. Ти си го налял и си прибавил към него същата отвара, с която са били приспани жертвите в храма на Херакъл. Разговорът продължил. Ако някой дойдел, ти си щял да си тръгнеш. Дион заспал. Сложил си примката на врата му и си вързал края на въжето на куката на тавана. Упоен, Дион не можел да се съпротивлява. Бил задушен. Взел си чашата си от вино, изхвърлил си остатъка от неговото през прозореца, измил си чашата и си я върнал на мястото. Вратата била заключена и залостена. Излязъл си през прозореца...

— Но капациите бяха залостени! — намеси се Пелей. — Всички говореха за това.

— О, това е лесно да се направи — отвърна Теламон. — Капациите се държат на кожени панти, прикрепени към рамката със здрави бронзови гвоздеи. Преди да си тръгне, Агис затворил единия капак и пуснал резето. После махнал другия, като извадил бронзовите гвоздеи от едната страна. Той увиснал надолу, но двете му крила се държали от дървеното резе. Агис се покатерил през прозореца и

повдигнал капака на мястото му заедно с бронзовия гвоздей, така че той изглеждал точно като другия — затворен и залостен. За това се иска сила, но икономът каза, че съпругата на Дион се събудила от чукане. Разбира се, онова, което помогнало на Агис и той трябва да го е знаел, е, че вратата към работната стая на Дион била здрава и заключена, така че на другата сутрин слугите направили това, което всеки би направил — свалили капака, за да влязат в стаята. Всички следи от работата на Агис, отпечатъци от стъпки или доказателства, че един от капаците не е бил залостен, били заличени. Освен това Дион явно се е интересувал от клането в храма на Херакъл. Може да е направил някои рисунки, докато е размишлявал върху загадката. Дали Агис ги е оставил? Или Дион ги е нарисувал по молба на Агис? Както и да е било, подозрението беше насочено към Дион, но той вече беше мъртъв и изглеждаше, че се е самоубил.

— Подозирах, че един от вас е шпионин.

Александър се изправи, отиде до вратата и пусна резето. После се върна, крачейки отмерено по каменния под.

— Затова ви отвлякох от Ефес и ви доведох в Милет — за да не може някой от вас да изпрати съобщение до този град или до персийския ви господар — царят отново седна.

— Но, господарю — разпери ръце Агис, — къде са доказателствата за всичко това? Аз бях с теб в деня, когато убиецът стреля по теб и богинята те защити.

— Знаеш кой е изстрелял тези стрели — отвърна му Теламон.

Агис свали ръце.

— Действително — призна Теламон, — успя да заблуди за известно време и мен. А доказателствата? Ето ти моите доказателства. Първо, знаем, че клането в храма на Херакъл е било работа на Кентавъра, но всички вътре са мъртви. Въпреки това убийствата продължиха, значи убийците трябва да са двама. Второ, Мелеагър се укриваше. Можеше да го подозираме, но по това време той не е имал силата и средствата да планира и да извърши подобно клане. Трето, ти си с персийска кръв, влиятелен и богат. Ти имаш средства и сили да извършиш тези престъпления.

— И това е доказателство? — присмя му се Агис.

— Четвърто — продължи Теламон, — ти направи грешка. Каза, че Арела лежала като мъртва риба край басейна си. Откъде знаеше, че

е убита там? Трупът ѝ беше намерен обгорял в къщата. Ти каза, че не си я посещавал нито преди, нито след смъртта ѝ, а подробностите за убийството не бяха разпространени.

— Така е — заяви Мелеагър. — Спомням си тези думи.

— Накрая стигаме до Дион. Ето, Агис, дръж!

Теламон извади парче въже изпод мантията си и я хвърли. Изненадан, Агис я хвана.

— Ти си левак. Единствен от всичките си съмишленици.

— Е, и?

— Хвърли ми въжето обратно.

Агис се подчини.

— Дион беше десняк — Теламон прехвърли въжето около врата си. — Ако връзвам примка, тъй като съм десняк, възелът ще бъде под лявото ми ухо. Но ако съм левак, той ще отиде под дясното. Дион беше десняк, но примката беше под дясното му ухо.

— Може да е бил пиан!

Ако Хефестион не стоеше зад него, Агис щеше да скочи на крака. Теламон имаше чувството, че храмът става все по-студен и по-тъмен.

— Имаме и друго доказателство — лекарят се приготви да произнесе лъжата. — През нощта, когато Дион е бил убит, са те видели близо до къщата му.

— Невъзможно е! Беше... — Агис затвори очи.

— Защо е невъзможно? — попита Теламон. — Защото си бил предрешен? Или нощта е била много тъмна? Знаеше ли, че прислужницата ми Касандра те е видяла да бродиш из палата сам в нощта на пиршеството?

— Как е успяла?

— Или че Базилея, Царицата на Моав, притежава доказателство, че си бил у Арела в деня, когато тя умря?

— Всичко това са лъжи — избухна Агис, — а не доказателства.

— Ти не отрече обвиненията.

— Отричам ги.

— Знаеше ли, че отвлякохме всички ви от Ефес — продължи спокойно Теламон, — за да претърсим къщите ви и да разпитаме семействата ви.

— Не и Рода! — с внезапно преbledнялото си и потно лице Агис приличаше на болен.

— О, да, Рода — намеси се Александър. — Тя ще бъде разпитана. Всичко, което притежаваш, Агис, ще бъде прегледано и пресято. Всяка стая, всеки сандък, всяко ковчеже. Когато намерим доказателства, ще приложат персийския закон. Не само ти ще умреш на кръста, но и всеки член от семейството ти.

Агис сведе глава.

— Колко време ще ни отнеме? — продължи Александър. — Дни? Седмици? Месеци? Няма значение, ще намерим още доказателства. Ти ще останеш тук, окован във вериги. Може да доведем дъщеря ти да те види. Да те помоли да кажеш истината.

Агис вдигна глава, очите му бяха насълзени.

— По рождение — започна той тихо — аз съм персиец. Мразех баща си. Мразех Ефес и всичко в него. Майка ми се обеси, затова реших да си отмъстя, да получа възмездие. Стана както каза. Аз съм шпионин на Митра. Взимах твоето злато, македонско, но се ползвах с благоволенieto и защитата на Митра. С годините ставах все повлиятелен, складовете ми се разрастваха, съкровищницата ми беше пълна догоре. Подклаждах враждите, предизвиквах убийства. О — прошепна той, — беше толкова хубаво да гледам как първенците на Ефес падат под меч или от отрова. Кръвната вражда стана всеобща. Разбира се — той остро се изсмя, — ставаше все по-трудно. Аз станах водач на демократите. Демад изпрати помирители и така се запознах със Сократ, човек с двойствен живот, жаден за женски ласки и средствата, с които да си ги осигури. Падна като зряла ябълка в ръцете ми. Срецахме се винаги тайно и на тъмно, лицето и гласът ми бяха променени от маската. И двамата носехме емблемата на Кентавъра, оса на верижка. Обещах на Сократ планини от злато. Отначало той се колебаеше, но всичко изглеждаше толкова лесно и той се предаде.

— Подозираше ли кой си?

Агис прехапа долната си устна.

— Аз го заблудих. Олигарсите и демократите се мразеха. Сократ ми казваше какво знае. Помагаше ми да определя кои да умрат, казваше ми кой къде ще бъде по определено време.

— Ти ли извършваше убийствата? — попита Теламон.

— Отначало, да. Всичко беше моя работа, лекарю. Най-накрая Сократ изигра ролята си.

— Ами персите?

— Господарят Митра беше доволен. Гърците се избиваха помежду си и неговият градоначалник можеше да управлява града, както си иска. Персите ми плащаха в злато и сребро, съветваха ме какви стоки да закупувам и къде да ги продавам. Бях като син на господаря Митра — само той знаеше името ми. Публично, пред гражданите на Ефес, се правех на герой от партията на демократите — Агис се изкашля. — Защищавах името си на персийски враг, а господарят Митра ми помагаше, като инсценираше опити за убийство и злополуки. Сократ също убиваше. Това му харесваше. Слуга на богатите, той с наслада цапаше ръце с кръвта им. Спомних си историите за „Кентаврите“, затова приех тяхното име...

— И продължи да сееш кърваво опустошение?

— Разбира се — в очите на Агис се долавяше странен, потаен блясък. — Парменион дойде и си замина, после македонците се върнаха. Новините за победата ви при Граник изненадаха всички. Беше време за промяна. Сократ ми каза, че Демад подозирал, че в редиците им има предател. Дребният дебел Хезиод също започваше да подозира нещо. Господарят Митра беше категоричен — Ефес ще падне в ръцете на Александър, но аз трябваше да предизвикам колкото се може по-голям хаос. И това беше лесно — добави той с лека тъга. — Олигарсите трябваше да бъдат унищожени. Изпратих тайно предупреждение на Мелеагър, не заради кръвната ни връзка, а за да предизвикам подозрения. Демад и хората му се скриха в храма на Херакъл. Съзрях възможност да продължа кръвната вражда дори при управлението на македонците. И най-вече щях да покажа, че думата на Александър не струва нищо. Демад трябваше да умре, защото ме подозираше. Аз пък бях отегчен от Сократ, който ставаше все по-досаден с всеки изминал ден. Когато господарят му се влюби в Арела, той не остана по-назад. Ти си прав, лекарю, аз организирах това. Ако Арела беше поискала, Сократ щеше да свали луната от небето заради нея. Тя беше своенравна и алчна кучка. Накарах я да се съгласи с подкуп и заплахи — той замълча. — Знаех много за Арела — тя не искаше да бъде смятана за привърженица на персите. Веднага след

като Демад и хората му се скриха в храма, дадох нарежданията си на Сократ. Казах му, че Арела ще внесе тайно дребните неща.

— И Сократ се съгласи?

— Разбира се. Арела му беше обещала благоволенията си. Заклех се, че тя ще го посети в храма, за да потвърди думите ми. Сократ беше готов на всичко. Казах му, че следобед трябва да се оглежда за знак и когато го получи, същата нощ да извърши убийствата. Заповедите ми бяха много стриктни. Трябваше да използва бронзовото копито, едва когато всичко бъде готово. Планът беше да отвори задната врата на храма и да създаде впечатление, че някой е нахлул вътре — че укрилите се са били жестоко пребити, а Сократ е имал късмета да се отърве с няколко драскотини и да вдигне тревога. Глупакът и за миг не заподозря нещо.

— Отровата? — попита Теламон.

— Действа бързо — Агис се втренчи в мрака. — След няколко удара на сърцето. Дори Сократ да се беше опитал да отвори вратата, щеше да умре веднага след това. Отровата беше пагубна. Смес от отровни растения с мирис на бадеми. Смъртоносна отвара. В Ефес можеш да си купиш каквато искаш отрова.

— Значи Сократ не е успял да избяга — остро се обади Александър. — Ти си организирай загадъчното убийство.

— Да, получи се по-добре, отколкото го бях замислил.

— Ами сребърната ваза? — попита Теламон. — Защо я свали?

— Искан да се уверя, че в нея няма нищо. Сократ, а понякога и самият аз, предрешен, посещавахме храма на Херакъл, за да получаваме съобщения или плата от персийския градоначалник. Жрецът стана подозрителен при посещението на Рабин. Сократ ми каза, че го разбрал от Демад.

— Разбирам — Теламон се размърда неспокойно. — Значи затова жрецът е трябвало да умре, а вазата да бъде проверена. Не един пазач на храм пази ценни ръкописи в някоя свещена ваза или урна.

— Сократ имаше заповед да изгори всичко, което намери вътре, но както подозирах — добави Агис, — тя беше празна. Жрецът трябваше да умре — беше любопитен и се бъркаше навсякъде.

— Ти ли направи така, че Демад да отиде в храма?

— Да — отвърна Агис.

— И така — подхвана Александър — екзекуциите започват: някои олигарси са избити, но ти използваш Сократ, за да накара Демад и останалите да потърсят убежище в храма. Като обикновен слуга Сократ нямало от какво да се бои, затова можел да разнася съобщения до съмишлениците на Демад. Щом влезли в храма, те били затворени като кокошки в кокошарник.

Агис гледаше царя, без да мигне.

— Ами куртизанката Арела? — попита Теламон.

— Какво пък — Агис направи гримаса. — Тя знаеше твърде много. Рабин се беше разприказвал пред нея. Затова отидох в къщата ѝ и я убих, точно както ти описа. Пристигна и Хезиод. И той трябваше да умре — не можех да му вярвам с тези шарещи очи и навика да си пъха носа навсякъде. Любопитството е опасен порок.

— Затова ли уби и Дион?

— Да, беше се паникьосал. Смяташе, че го подозират. Хезиод се беше раздрънкал и пред него, че в нашите редици има предател. Защо да не убия Дион? Повече не ми беше нужен. Бяхме от една и съща партия, но в моите очи той не беше по-добър от останалите. Съгласих се да го посетя през нощта, за да не предизвикваме подозрения. Прескочих градинската стена и влязох тайно в работната му стая. Носех рисунки, груби скици на храма на Херакъл. След като го убих, ги оставих между книжата му. Забелязах колко здрава е вратата, затова я заключих и залостих отзад.

Очевидно Агис щеше да направи пълни признания и Теламон се досещаше защо.

— Убих го, както каза ти. Дион не знаеше много, но беше започнал да задава въпроси, най-вече къде съм бил по време на пиршеството в двореца. Нощта, когато го посетих, той пак ме попита, но аз вече бях решил, че трябва да умре. Наля вино и на двама ни. Аз незабелязано сипах в чашата му приспивателно, а после го обесих. Бързах и не мислех за възела — Агис сякаш говореше на себе си. — Затворих и залостих капациите на единия прозорец, а с другия постъпих, както описа ти — той се усмихна. — Разпространен номер между крадците в Ефес. Все пак, аз бях градски съдия.

— А нощта в двореца? — попита Теламон. — Пиршеството на царя?

— Аз посях идеята в ума на вдовицата. Посетих я малко след убийството на съпруга ѝ. Като змия в мрака ѝ нашепнах, че би трябвало да си отмъсти и ѝ подсказах как може да го направи.

— А после, за да се подsigуриш — намеси се Теламон — каза на Александър, но продължи с престъпленията?

— Познавам двореца на градоначалника като дланта на ръката си — каза презрително Агис. — Съществуват входове, за които дори не подозирате. Ходех там и се виждах с градоначалника, когато пожелаех. Знаех за осите, за пустите дворове и разбира се, имах пропуск от македонския цар. Бях разбрал, че Рабин е задържан. Той трябваше да умре. Търсех го, когато срещнах войника, скрил се от другарите си с кана вино. Използвах тоягата, която носех тайно, същата като онази, която Сократ използва в храма. Безобиден на вид дървен прът с прикрепено към него бронзово копито. Поговорих с войника, за да науча в коя тъмница е Рабин, после го убих. По-късно същата нощ, когато вдигнаха тревога, си тръгнах с Дион и се измъкнах. Взех две гнезда с оси и ги хвърлих в кухнята. Ако ги носиш внимателно, няма опасност, стига лицето и ръцете ти да са защитени. Взех и мях с масло, излях го в тъмницата на Рабин и хвърлих долу запалени парцали — Агис сви рамене. — Ако познаваш двореца, това е съвсем лесно — има тайни коридори, тъмни галерии и сенчести дворове. Всички тичаха насам-натам, не ми отне много време.

— Градоначалникът знаеше ли кой си всъщност? — прекъсна го Теламон.

— Разбира се, че не. Казах му името на Дион, за да объркам всички.

— Сигурно си се разтревожил — продължи лекарят, — когато онзи скрит убиец стреля по царя.

— Ни най-малко — въздъхна Агис. — Ще откриете, че в Ефес има повече персийски шпиони, отколкото предполагате. Господарят Митра може да е наел и още някой или поне така си мисля.

— А не беше ли една от задачите ти да убиеш царя?

Агис скочи на крака. Мечът на Хефестион опря в гърба му.

— Къде отиваш? — тихо запита Александър.

Агис падна на колене.

— Моля за своя...

— Не ме моли за живота си! — каза царят. — Той е мой!

— Тогава за бърза смърт. И за живота на дъщеря ми Рода. Тя не е виновна.

Лицето на Александър беше преbledняло, устните му — присвити в тънка линия.

— И защо да те удостоя с тази милост?

— Защото си признах — заяви Агис.

— И? — попита Александър.

— Мога да ти дам още сведения.

— Казвай!

— Радвам се, че ще претърсиш къщите ни — Агис си позволи широка усмивка. — Мога да ти напиша имената на персийските шпиони в Ефес. И най-отгоре ще бъде името на Пелей.

Другият демократ скочи на крака с разтреперани ръце. Агис не го удостои дори с поглед.

— Пелей им служеше с душа и тяло, както и Дион — същото се отнася и за онази дебела кучка, Царицата на Моав. Донесете ми стилус и восъчна плочка и ще ти напиша имената на останалите.

— Няма да намерите моето име в този списък — прекъсна го Мелеагър.

Агис кимна.

— Излъгах — призна той. — Спасих Мелеагър, за да хвърля подозрение върху него. От всички ефесци той е най-достойният. Олигарх е, но не се полакоми за персийското злато. Не обича много и македонците, но по свой начин е честен — Агис протегна ръце към полубрат си. — Ако царят е съгласен, вземи Рода за своя дъщеря.

Мелеагър погледна Александър, който кимна. Лицето му остана непроницаемо. Мелеагър стисна ръката на Агис. Александър стана и се облегна на колоната.

— Хефестионе, отведи Агис. Има един час да напише списъка си. Заведете Пелей до градските порти, съблечете му мантията и сандалите, дайте му тояга, вода и храна за един ден. Той е прогонен завинаги от Ефес.

Пелей се опита да възрази, но Хефестион вече се бе упътил към вратата, за да повика още войници. Храмът се опразни. Останаха само Теламон, Александър и Мелеагър.

— Каква е присъдата ти? — попита Теламон.

Царят вдигна очи.

— Мелеагър, ти ще бъдеш архонт на Ефес, но гарнизонът му остава под мое разпореждане и това на командира си. Върни се в града и управлявай от мое име. На кръвната вражда трябва да се сложи край. Храмът на Херакъл ще бъде сринат до основи и издигнат наново. Къщата и дъщерята на Агис са твои, останалата част от богатството му е за мен. Можеш да вървиш.

Мелеагър тръгна към вратата.

— Почакай!

Олигархът се обърна.

— Картината на Апелес ще бъде завършена и сложена на почетно място в храма на Артемида — царят щракна с пръсти към Теламон. — Кажете на Мелеагър какво гласи признанието на лудия, който изгорил храма.

Лекарят обясни, че в писанието на подпалвача се съдържа анаграма, скрито пророчество за раждането на Александър, на което е присъствала Артемида.

— Но това ще бъде... — възражението на Мелеагър замря на устните му и той въздъхна. — Ще стане, както желая, господарю. Храмът, в който някога е била статуята на баща ти, сега ще приюти твоя портрет, истинския образ на бога Александър. Но, господарю — добави Мелеагър, — какво ще стане с Агис?

Царят го погледна строго. Притеснен, Мелеагър побърза да излезе, тътрейки крака. Отвън се дочу раздразненият вик на Аристандър.

— Никой да не влиза! — изкрещя Александър и протегна ръка към Теламон. Когато лекарят я хвана, царят го придърпа към себе си и го целуна по двете бузи.

— Няма да забравя това, което стори за мен — Александър се отдръпна. — Агис ще си признае. Ще ми каже какви са планове на персите, къде възнамеряват да се бият с мен.

— И когато каже всичко, което знае? — попита Теламон.

— Достатъчно кръв се проля — прошепна Александър. — Погрижи се ти, Теламоне. След като слънцето залезе, занеси му чаша бучиниш и го накарай я изпие. Нека този безбожник слезе в Хадес и каже на онези, които тънат в мрак, че аз съм го изпратил.

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

В този роман са описани събитията през лятото на 334 г. пр.Хр. в Ефес и брилянтната тактика на Александър при превземането на важното пристанище Милет. Гражданската война в Ефес сигурно е била най-ожесточената, с която се е сблъскал Александър по време на походите си в Мала Азия — и именно това ми даде идеята за този роман. Според различни източници, Александър позволил кървавата баня да продължи, преди да се намеси и да сложи край на уличните боеве. Колкото до нападението над Милет, основните съществуващи източници и особено Ариан описват как Александър „преминал“ през първата отбранителна линия на Милет безпрепятствено — това предполага, че нападението е било внезапно и жестоко като съвременната „светкавична война“. Точно е описан и начинът, по който Александър неутрализира персийската флота. Той блокирал пристанището с малобройните си кораби, докато сухопътните му войски отрязали единствения близък запас от прясна вода; така персийската флота била принудена да се оттегли и Милет паднал. Мемнон избягал, но много от неговите войници доплували до скалистите островчета в пристанището и приели справедливи условия, при които да се предадат.

Медицинските теории и лечението, описано в този роман, се основават на откъси от записките на Хипократ от Кос, както и на други първоизточници. Гръцките лекари може би не са разбирали напълно сложното устройство на човешкото тяло, но са го наблюдавали внимателно. Лекари като Теламон обикаляли познатия свят и събирали знания от различни източници.

Александър е противоречива фигура. Бил ненадминат актьор, който умишлено заблуждавал не само враговете си, но и собствения си двор. Така постъпил както в битката при Граник, така и в гениалния си поход срещу Милет. Една от великите исторически фигури според Хегел, Александър наподобявал ярка комета, чийто живот и подвизи все още ни очароват, хиляди години след смъртта му. Той израснал под

силното влияние на родителите си и синовното си отношение към тях може да се опише като смесица от любов и омраза. Обожавал Филип и Олимпиада, но постоянните им кавги имали своя психологически ефект върху него. Александър бил грък, който искал да бъде персиец. Вярвал в демокрацията, но можел да упражнява еднолична власт не по-зле от който и да било император. Той можел да бъде щедър до глупост, всеопрощаващ и състрадателен, но, когато настроението му се сменяло, можел да наказва с безмилостна жестокост. Пълното унищожение на Тива и съдбата на наемниците на Мемнон при Граник разкриват тъмната страна от характера на Александър. Понякога бил доверчив и невинен като дете, гледал на живота като на едно голямо приключение.

Отношенията на Александър с художника Апелес, описани в този роман, също се основават на исторически източници. Апелес нарисувал портрет на Александър по време на престоя му в Ефес. Понастоящем Апелес се смята за един от най-великите художници на древността; Александър го смятал за свой равен и постоянно го поучавал как да рисува. Най-накрая Апелес възразил остро, изтъквайки, че помощниците му се присмиват на липсата на познания за изкуството у македонския цар.

Александър не се разсърдил и позволил на Апелес да проявява гения си, без да го критикува постоянно. Александър искрено вярвал в легендата, че храмът на Артемида е бил изгорен в нощта на раждането му. Много се разстроил, когато новият съвет на Ефес отказал щедрото му предложение да построи отново храма със средства от собствената си хазна, но не си отмъстил.

Александър бил верен приятел. Спазвал дадената дума. Той възстановил демократичното управление в Ефес и се опитал да не се меси в него. Имал страст към поезията, особено към Омировата „Илиада“, и, благодарение на учителя си Аристотел, проявявал задълбочен интерес към природата. Можел да бъде суеверен до крайност, но и да проявява несравнима лична смелост, което проличава и при Милет. Геният му на водач и пълководец е ненадминат досега, но той притежавал и дарбата да се надсмива над себе си и дори да проявява смирение. Пиенето му е предмет на много спорове. Някои източници като Квинт Курций Руф твърдят, че бил пияница, който изпадал в убийствен гняв. Аристокбул, негов близък приятел, цитиран

от Ариан, твърди, че продължителните запои на Александър не се дължали толкова на любовта му към виното, колкото на любовта към приятелите му. Но Александър имал слабости и виното ги изкарвало наяве! Може би това обяснява защо той продължава да ни очарова — не само с великите си победи и завоевания, но и с личността си, която на моменти въплъщава най-добрите и най-лошите черти на човечеството.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.